

ნიკო
ქართველი მუსიკი

«გეცნიერება» 1980

Ниκο

Мусхелиშвили

(1891 — 1976)

Биобиблиография

Издательство «Мецниереба»
Тбилиси
1980

ნიკო

ძეუსხელიშვილი

(1891 – 1976)

ბიობიბლიოგრაფია

გამომცემლობა «მეცნიერება»
თბილისი
1980

დიდი ქართველი მათემატიკოსის აკად. ნ. მუსხელიშვილის ბიობიბლიოგრაფიაში თავმოყრილია 1915—1977 წლების ლიტერატურა: სამეცნიერო ჟრომები, ნ. მუსხელიშვილის რედაქციით გამოცემული ჟრომები, ლიტერატურა მის შესახებ.

მასალა განლაგებულია ქრონოლოგიურად. ცალკეა გამოყოფილი საიუბილეო მილოცვები და ლექციები, მიძღვნილი ნიკო მუსხელიშვილისადმი, რომლებიც ანბანურად არის გაწყობილი. ბიობიბლიოგრაფიას წინ უძღვის ნ. მუსხელიშვილის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა. ერთის პირთა და ჟრომების (ანბანური) საძიებელი.

В биобиблиографию большого грузинского математика академика Н. И. Мусхелишвили включена литература 1915—1977 годов: научные труды, труды, изданные под его редакцией, а также литература о нем.

Материал расположен хронологически. Отдельно выделены юбилейные поздравления и стихи, посвященные Н. И. Мусхелишвили, которые расставлены в алфавитном порядке. В биобиблиографии предпослан краткий обзор научной и общественной деятельности Н. И. Мусхелишвили. Прилагаются указатели: именной и трудов (алфавитный).

ბიობიბლიოგრაფიული სერიის მთავარი სარედაქციო კოლეგია:

- შ. ძიდიგური (მთ. რედაქტორი), ლ. გაბუნია, თ. დავითაძე,
  - დ. დარასელია, ვ. კუპრაძე, ვ. მახალდიანი, ვ. ოკუჭავაძე,
  - ა. ფრანგიშვილი, გ. ციცელიშვილი, ს. ხალუხი (მდივანი)
- შემდგენლები: ვ. გოგიაშვილი, ე. დოლიძე
 რედაქტორები: ნ. ვაკუა, ნ. გურგეგიძე
 ბიბლიოგრაფიული რედაქცია თ. ბაკაშვილი

Главная редакционная коллегия биобиблиографической серии:

- შ. ვ. დარასელია (гл. ред.), ლ. კ. გაბუნია, ფ. ფ. დავითა,
- მ. კ. დარასელია, ვ. დ. კუპრაძე, ვ. ვ. მახალდიანი,
- ვ. მ. იქუაშვილი, ა. ს. პრანგიშვილი, გ. ვ. ციციშვილი,
- ს. ა. ხადური (секретарь)

Составители: В. Г. Гогилашвили, Э. Г. Долидзе

Редакторы: Н. П. Векуа, Н. А. Гургенидзе

Библиографический редактор Т. Е. Накашидзе

ნიკო მუსხელიშვილი

(სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე
მიმოხილვა)

გამოჩენილი მათემატიკოსისა და მექანიკოსის ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილის სახელი ცნობილია მეცნიერთა და სპეციალისტთა ფართო წრისათვის მთელ მსოფლიოში. დრეკადობის თეორიის სახელგანთქმული საბჭოთა სკოლის ერთ-ერთმა ფუძემდებელმა, ჩვენი კავშირის მექანიკოსთა მეთაურმა, საქართველოში მძლავრი მათემატიკური ცენტრის ორგანიზატორმა და მისმა იდეურმა ხელმძღვანელმა, პირველმა და — ოცდაათ წელზე მეტი წენის განმავლობაში — უცვლელმა პრეზიდენტმა რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიისა, რომელიც დაარსებული იყო მისივე უშუალო მონაწილეობით, უდიდესი გავლენა მოახდინა სამულო მეცნიერების განვითარებაზე.

ნ. მუსხელიშვილმა იმ დიდებულ ქართველ მეცნიერთა პლეადაში დაიმკვიდრა სამუდამო ადგილი, რომელთა მოღვაწეობა ყოველთვის მისაბაძ მაგალითად დარჩება შთამომავლობას. მადლიერმა ქართველმა ხალხმა ვალმოხდილი მეცნიერი 1976 წლის 20 ივლისს მთაწმინდის მიწას მიაბარა გამოჩენილ ქართველ მოღვაწეთა პანთეონში.

ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილი დაიბადა ქ. თბილისში 1891 წლის 16 თებერვალს, სამხედრო ინჟინრის ოჯახში. საშუალო განათლება მიიღო თბილისის მეორე გიმნაზიაში (1901—1909 წწ.). გიმნაზიის დამთავრების შემდეგ 1909 წელს იგი შედის პეტერბურგის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე. 1914 წ. მან დაამთავრა უნივერსიტეტი და დატოვეს თეორიული მექანიკის კათედრაზე „პროფესორის წოდებისათვის მოსამზადებლად“. მაშინ ამ კათედრაზე, რომელსაც განაგებდა ცნობილი მეცნიერი დ. ბობილევი, სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას ეწეოდა პროფესორი გური ვასილის ძე კოლოსოვი, რომელიც თავის გამოკვლევებში დრეკადობის თეორიის ამოცანების ამსახს-

ნელად წარმატებით იყენებდა კომპლექსური ცვლადის ფუნქცია-
თა თეორიას. ამ თემატიკამ გაიტაცა ახალგაზრდა ნ. მუსხელიშვი-
ლი და უკვე 1915 წ. გამოდის მისი პირველი ნაშრომები, შეს-
რულებული გ. კოლოსოვთან ერთად: „დრეკადი წრიული დისკო-
ების წონასწორობის შესახებ“. ამ ნაშრომში პირველად იქნა ცხა-
დად აგებული წრიული არისათვის დრეკადობის ბრტყელი თეო-
რიის ძირითადი სასახლვრო ამოცანების ამონახსნები. ამის შემ-
დეგ იწყება ნ. მუსხელიშვილის ინტენსიური სამეცნიერო კვლევა-
ძიებითი მუშაობა დრეკადობის თეორიისა და მათემატიკური ფი-
ზიკის რიგი ამოცანების შესასწავლად.

ნაყოფიერ სამეცნიერო მოღვაწეობის პარალელურად
ნ. მუსხელიშვილი იწყებს აქტიურ პედაგოგიურ მოღვაწეობასაც.
პეტროგრადში ყოფნის დროს იგი ასწავლიდა მათემატიკასა და
მექანიკის სხვადასხვა დისკაბლინას უნივერსიტეტსა და ზოგიერთ
უმაღლეს ტექნიკურ სასწავლებელში.

1920 წელს თბილისის უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოშ
ნ. მუსხელიშვილი მიიწვია თეორიული მექანიკის კათედრის გამ-
გედ. სამშობლოში დაბრუნებისთანავე იგი, ერთი მხრივ, ენერ-
გიულად განაგრძობს რუსეთში დაწყებულ სამეცნიერო კვლევა-
ძიებით მუშაობას, ხოლო, მეორე მხრივ, ა. რაზმაძესთან, გ. ნი-
კოლაძესა და ა. ხარაძესთან ერთად იწყებს აქტიურ საზოგადოებ-
რივ და პედაგოგიურ მოღვაწეობას საქართველოში უმაღლესი
ფიზიკა-მათემატიკური და ტექნიკური განათლების ორგანიზა-
ციისათვის.

1926—1928 წლებში ნ. მუსხელიშვილი თბილისის უნივერსი-
ტეტის პოლიტექნიკური ფაკულტეტის დეკანია, 1928—1930 წწ.—
საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პრორექტორი, ხო-
ლო 1930—1936 წლებში — ჯერ პედაგოგიური ინსტიტუტის,
შემდეგ კი — თბილისის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის
ფაკულტეტის დეკანი. პედაგოგიური მოღვაწეობის პროცესში
ნ. მუსხელიშვილმა ქართულ ენაზე შეადგინა სამი ორიგინალუ-
რი სახელმძღვანელო სტუდენტებისათვის: ანალიზურ გეომეტ-
რიაში (1922 წ.), თეორიულ მექანიკაში ნაწ. 1, სტატიკა (1926 წ.)
და ნაწ. 2, კინემატიკა (1928 წ.). შემდეგში ანალიზური გეომეტ-
რიის კურსი რამდენჯერმე გამოიცა რუსულ ენაზე მოსკოვში.
წლების განმავლობაში საბჭოთა კავშირის უმაღლეს სასწავლებ-

¹ ეს სახელმძღვანელო ითარგმნა და გამოიცა უცხოეთშიც.

ლეგბში ანალიზური გეომეტრია უმთავრესად ამ სახელმძღვანელოს
მიხედვით იკითხებოდა.

1922 წელს თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა ფრან-
გულ ენაზე აქვეყნებს ნ. მუსხელიშვილის პირველ სამეცნიერო
მონოგრაფიას „კოშის ტიპის ინტეგრალების გამოყენება მათემა-
ტიკური ფიზიკის ზოგიერთი პრობლემის ამოსახსნელად“. ამ შრო-
მის გამოქვეყნების შემდეგ თბილისის უნივერსიტეტის სამეც-
ნიერო საბჭომ იგი აირჩია პროფესორად (1922 წ.).

უნდა აღინიშნოს, რომ ნ. მუსხელიშვილს როგორც მეცნიერს
იზიდავდა მათემატიკური პრობლემები, რომლებიც წამოჭრილია
ბუნებისმეტყველებისა და ტექნიკის ამოცანების შესწავლასთან
დაკავშირებით. აქ აშკარად იგრძნობა ის გავლენა, რომელიც
სტუდენტობის წლებში მასზე მოუხდენია პეტერბურგის მათემა-
ტიკური სკოლის ტრადიციებს, თავის დროზე რომ დანერგეს ამ
სკოლის გამოჩენილმა მესვეურებმა — ეილერმა, ოსტროგრადს-
კიმ, ჩებიშევმა, ლიაპუნოვმა, მარკოვმა, სტეფლოვმა და სხვ.
ნ. მუსხელიშვილმა თავისი სამეცნიერო მოღვაწეობით დიდად
შეუწყო ხელი პეტერბურგის მათემატიკური სკოლის ტრადიციე-
ბის განგრძობასა და განვითარებას.

მექანიკის ამოცანების ამოხსნასთან დაკავშირებით, ჯერ კი-
დევ რევოლუციამდელ რუსეთში, ლიძრა ინტერესი კომპლექსური
ცვლადის ფუნქციათა თეორიისადმი. ამ მხრივ დიდი დამსახურება
მიუძლვით გამოჩენილ რუს მეცნიერებს — ნ. უჟკოვსკისა და
ს. ჩაბლიგინს. მათმა ფუნდამენტურმა გამოკვლევებმა ჰიდრო-
აეროდინამიკაში ცხადი გახადა, თუ რაოდენ დიდი როლი შეუძ-
ლია შეასრულოს კომპლექსური ცვლადის ანალიზურ ფუნქციათა
თეორიამ რიგი მნიშვნელოვანი გამოყენებითი ხასიათის ამოცა-
ნების ამოსახსნელად. ეს გარემოება ასევე წარმატებით იქნა შემ-
დგომ დადასტურებული გ. კოლოსოვისა და ნ. მუსხელიშვილის
გამოკვლევებში დრეკადობის თეორიის ამოცანების შესწავლის
დროსაც. ამ მიმართულებით განსაკუთრებით დიდი როლი შეას-
რულა ნ. მუსხელიშვილის მეორე მონოგრაფიამ: „დრეკადობის
მათემატიკური თეორიის ზოგიერთი ძირითადი ამოცანა“, რომე-
ლიც პირველად 1933 წელს გამოსცა სსრ კავშირის მეცნიერებათა
აკადემიამ. ეს მონოგრაფია უკვე ხუთგერაა გამოცემული; მან დი-
დი გავლენა მოახდინა დრეკადობის მათემატიკური თეორიის
(განსაკუთრებით ბრტყელი თეორიის) განვითარებაზე როგორც

ჩვენს კავშირში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ. დრეკადობის გაფე-
მატიკური თეორიის თვალსაჩინო წარმომადგენელთა შორის, რომ-
ლებიც ბოლო ნახევარი საუკუნის მანძილზე გამოჩნდნენ სამეც-
ნიერო სარბიელზე, ბევრი ნ. მუსხელიშვილის უშუალო მოწაფეა
ან აღზრდილია მის შრომებზე. აქ ზედმეტი არ იქნება გავიხსე-
ნოთ, რომ ოცდაათიანი წლების განმავლობაში ნ. მუსხელიშვილი
ხშირად კითხულობდა ლექციებს ლენინგრადში დრეკადობის
თეორიაში სტუდენტებისა და ასპირანტებისათვის.

კომპლექსური ცვლადის ანალიზური თეორიის მეთოდების
მოშველიებით დრეკადობის თეორიის ამოცანების სისტემატურმა
შესწავლამ ნ. მუსხელიშვილი მიიყვანა იმ დასკვნამდე, რომ აღნი-
შნული მეთოდების უკეთესად მოსამარჯვებლად მათემატიკური
ფიზიკის ამოცანების შესწავლისას საჭიროა დამუშავდეს ანალი-
ზურ ფუნქციათა თეორიის სასაზღვრო ამოცანები და მასთან
მჭიდროდ დაკავშირებული კოშის გულიანი ინტეგრალურ განტო-
ლებათა ზოგადი თეორია. ოცდაათიანი წლების მეორე ნახევრი-
დან ნ. მუსხელიშვილი იწყებს ამ პრობლემებზე მუშაობას. ამას-
თან დაკავშირებით ორმოციანი წლების დასაწყისში მან დაარსა
სამეცნიერო სემინარი კოშის ტიპის ინტეგრალებისა და მათი გა-
მოყენების შესახებ. ამ სემინარს წილად ხვდა შეესრულებინა
წამყვანი როლი ფუნქციათა თეორიის სასაზღვრო ამოცანებისა
და კოშის გულიან სინგულარულ ინტეგრალურ განტოლებათა
თეორიის განვითარების საქმეში. ძირითად შედეგებს, რომელიც
დაადგინეს სემინარის მუშაობის პროცესში მისმა მონაწილეებმა,
ნ. მუსხელიშვილმა, როგორც ამ სემინარის ხელმძღვანელმა,
თავი მოუყარა თავის მესამე მონოგრაფიაში „სინგულარული ინ-
ტეგრალური განტოლებები“, რომელიც პირველად გამოიცა მოს-
კოვში 1946 წელს (შემდგომ იგი კიდევ ორჯერ გამოიცა). ამ მო-
ნოგრაფიამ, რომელშიც პოლდერის ფუნქციათა კლასში აგებულია
ანალიზურ ფუნქციათა სასაზღვრო ამოცანებისა და კოშის
გულიანი სინგულარული ინტეგრალური განტოლებების დასრუ-
ლებული თეორია, დიდი გავლენა მოახდინა ამ თეორიათა შემდ-
გომ განვითარებაზე. ნ. მუსხელიშვილის ზემოაღნიშნული სამი
მონოგრაფია წარმოადგენს მისი სამეცნიერო კვლევა-ძიების მილ-
წევათა შემაჯამებელ ნაშრომს. ამ მიღწევათა ძირითად მომენ-
ტებზე ქვემოთ გვაქვს ლაპარაკი. აქ კი აღვნიშნოთ, რომ ნ. მუს-
ხელიშვილის სამეცნიერო მოლვაშეობის ნიშანდობლივ თვისებას
წარმოადგენს მათემატიკური ფიზიკის, კერძოდ, დრეკადობის

შესასწავლად კომპლექსური ანალიზის მეთოდების სისტემატური გამოყენება. ხსენებული მეთოდების მოშველიერით მან მოახერხა დრეკალობის ბრტყელი თეორიისათვის მიეცა, გარკვეული აზრით, დასრულებული სახე. საჭიროა აღინიშნოს ორი ზოგადი პრინციპული ხასიათის მომენტი, რომელიც ნ. მუსხელიშვილის გამოკვლევებიდან გამომდინარეობს და რომელმაც დიდი გავლენა მოახდინა მათემატიკური ფიზიკის მრავალი პრობლემის გამოკვლევაზე. სახელდობრ, დამაჯირებლად იქნა ნაჩვენები, რომ ჰარმონიულ და ბიპარმონიულ განტოლებათა სასაზღვრო ამოცანების ამოსახსნელად წარმატებით გამოიყენება ამ განტოლებათა ამონახსნების ზოგადი წარმოდგენები, აგებული კომპლექსური ცვლადის ანალიზური ფუნქციების მეშვეობით. ამით ნ. მუსხელიშვილმა უარპყო ზოგიერთი გამოჩენილი მათემატიკოსის კატეგორიულად გამოთქმული თვალსაზრისი, თითქოს დიფერენციალურ განტოლებათა ზოგად ამონასნებს არ ძალუბთ რაიმე სარგებლობის მოტანა სასაზღვრო ამოცანების შესწავლის დროს. გარდა ამისა, მანვე ასევე დამაჯირებლად აჩვენა, რომ მათემატიკური ფიზიკის ბრტყელი ამოცანების შესწავლის დროს კოშის ტიპის ინტეგრალები და კოშის გულიანისინგულარული განტოლებები ხშირად უფრო მოხერხებულ, ხოლო რიგ შემთხვევაში უფრო ეფექტურ აპარატს წარმოადგენს, ვიდრე ჰარმონიულ პოტენციალთა კლასიფიცირი მეთოდი და ფრედკოლმის ინტეგრალური განტოლებები.

დრეკალობის მათემატიკური თეორიის დამუშავებაში შეტანილი დიდი წვლილის გამო ნ. მუსხელიშვილი 1933 წელს არჩეულ იქნა სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად. 1934 წელს მის მიერ აღმოჩენილი დრეკალობის ბრტყელი ამოცანების ამოხსნის ზოგადი მეთოდი დიდ მიღწევად იქნა აღიარებული, რის საფუძველზეც 1939 წ. იგი სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად აირჩიეს, ხოლო მონოგრაფიისათვის „დრეკალობის მათემატიკური თეორიის ზოგიერთი ძირითადი ამოცანა“ 1941 წ. მიენიჭა პირველი ხარისხის სახელმწიფო პრემია. სასაზღვრო ამოცანებსა და სინგულარულ განტოლებათა თეორიაში შემდგომი თვალსაჩინო მიღწევებისათვის ნ. მუსხელიშვილს 1945 წ. სიციალისტური შრომის გმირის მაღალი წოდება მიენიჭა, ხოლო 1946 წ. — სახელმწიფო პრემია მეორედ. 1969 წ. მათემატიკასა და მექანიკაში ფუნქციამენტური გამოკვლევებისათვის ნ. მუსხელიშვილს ტურინის (იტალია) აკადემიამ მიანიჭა საერთაშორისო

პრემია და ოქროს მედალი „მოდესტო პანეტი“. 1970 წ. სლოვაკიის აკადემიამ იგი დააჯილდოვა ოქროს მედლით, ხოლო ბულგარეთის სახალხო კრების პრეზიდიუმმა — „ფირილესა და გეორგეს“ პირველი ხარისხის ორდენით და ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის პირველი ხარისხის ორდენით. 1972 წ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმმა მას მიანიჭა აკადემიის უმაღლესი ჯილდო — მ. ლომონოსოვის ოქროს მედალი.

6. მუსხელიშვილი იყო მრავალი უცხო აკადემიისა და სამეცნიერო საზოგადოების წევრი.

ამგვარად, 6. მუსხელიშვილის სამეცნიერო მოღვაწეობაში დამსახურებული პრიარება ჰპოვა როგორც ჩვენს კავშირში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ. ყველაზე უფრო მჭერმეტყველური აღიარება მისი სამეცნიერო მემკვიდრეობისა არის უამრავი და განუწყვეტელი მითითება 6. მუსხელიშვილის ზემოაღნიშნულ მოწოდების მინიჭებული მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხებში გამოქვეყნებულ ნაშრომებში, რომელთა თემატიკა ენათესავება 6. მუსხელიშვილის მონოგრაფიების პრობლემატიკას.

დიდი ოვაწლი მიუძღვის 6. მუსხელიშვილს ქართული მათემატიკური სკოლის ჩამოყალიბებასა და განვითარებაში. საქართველოში უმაღლესი განათლებისა და სამეცნიერო კვლევა-ძიების საფუძვლის ჩაყრა მათემატიკის დარგში წილად ხდია ანდრია რაზმაძეს (ერთ-ერთ აქტიურ მონაწილეს იმ მცირერიცხვან გამოჩენილ ქართველ მეცნიერთა ჯგუფში, რომლებმაც ითავეს ეროვნული უნივერსიტეტის ორგანიზაცია). ამ კეთილშობილური საქმის განხორციელებაში მას იმთავითვე მხარეში ამოუღნენ 6. მუსხელიშვილი, გ. ნიკოლაძე და ა. ხარაძე. ოციანი წლების შიწურულსა და ოცდაათიანი წლების დასაწყისში ქართველ მათემატიკოსთა ახალგაზრდა კოლექტივმა დიდი დანაკლისი განიცადა — შემოქმედებითი ძალების გაფურჩქვნის პერიოდში გარდაიცვალნენ ა. რაზმაძე (1929 წ.) და გ. ნიკოლაძე (1931 წ.). შექმნილ ვითარებაში სამეცნიერო კვლევა-ძიების ორგანიზაციის მთელი სიმბიმე 6. მუსხელიშვილს დააწვა.

ოციანი წლების მეორე ნახევარში შევავედ დაისვა სამეცნიერო პედაგოგიური კადრების მომზადების მასშტაბების საგრძნობლად გაზრდის საკითხი, რაც გამოწვეული იყო უმაღლეს სასწავლებელთა და სამეცნიერო დაწესებულებათა ქსელის გაფართოებით. ვინაიდან იმ დროს აღვილზე საჭირო რაოდენობით

კადრების მომზადების საშუალება არ არსებობდა, გადაწყდა, მათი მომზადება დაწყებულიყო თბილისის უნივერსიტეტის ნიჭიერ კურსდამთავრებულთაგან შოსკოვსა და ლენინგრადში მივლინებებით. კადრების მომზადების ამ გზას თაოსნობდა ნ. მუსხელიშვილი. ასე მომზადდა ქართველ მათემატიკოსთა პირველი თაობა (რომელთა შორის იყვნენ ვ. კუპრაძე, ი. ვეკუა, შ. მიქელაძე და სხვ.). ოცდაათიანი წლების პირველ ნახევარში ნ. მუსხელიშვილის მეთაურობით დაიწყო ჩამოყალიბება საერთო სამეცნიერო ინტერესებით გაერთიანებულმა ქართველ მათემატიკოსთა კოლექტივმა. გასაკვირი არაა, რომ ეს ინტერესები ძირითადად დაკავშირებული იყო კოლექტივის მეთაურის სამეცნიერო პრობლემატიკასთან — დრეკადობის თეორიისა და მათემატიკური ფიზიკის ამოცანებთან. ამ კოლექტივის ჩამოყალიბების თარიღია 1933 წელი, როცა ნ. მუსხელიშვილის ინიციატივით გადაწყდა თბილისის უნივერსიტეტთან ფიზიკის, მათემატიკისა და მექანიკის ინსტიტუტის დაარსება ოთხი სექციით: ა) მათემატიკისა და მექანიკის, ბ) თეორიული ფიზიკის, გ) ექსპერიმენტული ფიზიკისა და დ) გეოფიზიკის. ინსტიტუტის დრექტორად დაინიშნა ნ. მუსხელიშვილი, სწავლულ მდივნად — ი. ვეკუა. მათემატიკისა და მექანიკის სექცია მუშაობას შეუდგა 1933 წლის 1 ნოემბერს. 1935 წ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის ორგანიზაციის შემდეგ ეს სექცია გადატანილ იქნა ფილიალში და მის ბაზაზე დაარსდა მათემატიკის ინსტიტუტი, ხოლო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ორგანიზაციის შემდეგ (1941 წ.) იგი გახდა მეცნიერებათა აკადემიის მათემატიკის ინსტიტუტი, რომელსაც 1941 წლამდე ხელმძღვანელობდა ვ. კუპრაძე, ხოლო 1941 წლიდან სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე (1976 წლის 15 ივლისი) — ნ. მუსხელიშვილი. ინსტიტუტს 1944 წელს მიენიჭა ა. რაზმაძის სახელი. ეს ინსტიტუტი გადაიქცა ქართული მათემატიკური სკოლის ძირითად ბაზად, რომელმაც თავი მოუყარა შემოქმედებითი უნარის მქონე მათემატიკოსებს და შეუქმნა მათ კოლექტიურად მუშაობის ხელსაყრელი პირობები. იმისათვის, რომ ხელი შეწყობოდა ჩვენში სხვა დარგების განვითარებას და გაღრმავებულიყო მუშაობა უკვე დამკვიდრებულ თემატიკაში, ნ. მუსხელიშვილის ინიციატივით ინსტიტუტმა სხვადასხვა დროს კონსულტანტებად მოიწვია გამოჩენილი საბჭოთა მათემატიკოსები — ს. ბერნშტეინი, მ. ლავრენტიევი,

ვ. სმირნოვი, ა. კოლმოგოროვი, მ. კულდიში, ვ. ალექსანდროვი და სხვები.

ინსტიტუტის დაარსებასთან დაკავშირებით მოხდა არსებითი გარდატეხა ახალგაზრდა მეცნიერთა კადრების მომზადების საქმეში, საფუძველი ჩაეყარა კადრების სისტემატურ მომზადებას აღვილზე; მათი საკვალიფიკაციო შრომების უმრავლესობის თემატიკა დაკავშირებული იყო ნ. მუსხელიშვილის მიერ დანერგილ პრობლემატიკასთან. ამ პერიოდიდან მოყოლებული მოსკოვსა და ლენინგრადში ახალგაზრდები იგზავნებოდნენ მათემატიკის მხოლოდ იმ დარგში, რომელიც ინსტიტუტში ჯერ კიდევ არ იყო სათანადო დონეზე. დღეს საქართველოში სამეცნიერო კვლევა-ძება თანამედროვე მათემატიკის თითქმის ყველა დარგში ამა თუ იმ ინტენსიონით წარმოებს.

ორმოცდაათიან წლებში, როცა დღის წესრიგში მწვავედ და-დგა გამოთვლით მათემატიკასა და გამოთვლით ტექნიკაში მუშაობის ფართოდ გაშლის ამოცანა, დაისვა საკითხი ამ მიზნის განსახორციელებლად სპეციალური დანიშნულების მათემატიკის მეორე ინსტიტუტის ორგანიზაციისა. 1956 წ. ნ. მუსხელიშვილის ინიციატივით, ბირითადად ა. რაზმაძის სახ. მათემატიკის ინსტიტუტის თანამშრომელთა ერთი ჯგუფის ბაზაზე, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიაში შეიქმნა გამოთვლითი ცენტრი, რომელიც ამჟამად ნ. მუსხელიშვილის სახელს ატარებს. ა. რაზმაძის სახელის მათემატიკის ინსტიტუტმა აქტიური მონაწილეობა მიიღო აგრეთვე თბილისის უნივერსიტეტის ი. ვეკუას სახ. გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტის ორგანიზაციაში.

ნ. მუსხელიშვილმა დიდი ამაგი დასდო საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ჩამოყალიბებასა და შემდგომ განვითარებას, 1935—1938 წწ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის თავმჯდომარის მოადგილეა, ხოლო 1938—1941 წწ.—თავმჯდომარე საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ორგანიზაციისთანავე (1941) იგი ხდება აკადემიის პრეზიდენტი და ამ თანამდებობაზე უცვლელად მუშაობს 1972 წლამდე, ხოლო ამის შემდეგ მას ირჩევენ საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო პრეზიდენტად.

ნ. მუსხელიშვილი აქტიურ მონაწილეობას იღებდა სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის მუშაობაშიც. ოცდაათიან წლებში იგი ამ აკადემიის სტეკლოვის სახელობის მათემატიკის ინსტიტუტში თა-

ნამუშრომლობს, ხოლო 1942—1953, 1957—1972 წლებში სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრია.

1957 წელს ნ. მუსხელიშვილი აჩჩეულ იქნა თეორიული და გამოყენებითი მექანიკის სსრკ ნაციონალური კომიტეტის თავმჯდომარედ. ამ მოვალეობას იგი ასრულებდა სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე.

დიდი სამეცნიერო მოღვაწეობის პარალელურად ნ. მუსხელიშვილი ნაყოფიერ საზოგადოებრივ მოღვაწეობასაც ეწეოდა. იგი იყო უმაღლესი საბჭოს უკელა მოწვევის დეპუტატი 1972 წლამდე. არაერთხელ ყოფილა სკპ და საქართველოს კომპარტიის ყრილობათა დელეგატი, საჭ. კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი.

6. მუსხელიშვილი დაჯილდოებული იყო ლენინის 6 ორდენით, ოქტომბრის რევოლუციის ორდენით, შრომის წითელი ღროვის ორდენით და მედლებით.

ქვემოთ მოკლედ მიმოვიხილავთ ნ. მუსხელიშვილის სამეცნიერო მემკვიდრეობის ძირითად მიღწევებს, რომლებმაც საგრძნობი გავლენა მოახდინეს სათანადო პრობლემების განვითარებაზე.

6. მუსხელიშვილის სამეცნიერო გამოკვლევების დიდი ნაწილი მიძღვნილია მექანიკისა და მათემატიკის შემდეგი სამი პრობლემისადმი: 1) დრეკადობის თეორიის ბრტყელი ამოცანები; 2) ერთგვაროვანი და შედგენილი ძელების გრეხა და ლუნვა; 3) სინგულარული ინტეგრალური განტოლებანი და ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის სასაზღვრო ამოცანები.

დრეკადობის თეორიის ბრტყელი ამოცანები ასეთი ამოცანის ქვეშ ესმით დრეკადი სხეულის ისეთი დეფორმაციის შესწავლა, როცა სხეულის ნაწილაკები რაღაც სიბრტყის პარალელურად გადაადგილდებიან და, გარდა ამისა, დეფორმაციის სურათი ამ სიბრტყის პარალელურ სიბრტყეში ერთნაირია.

დრეკადობის ბრტყელი თეორიის ძირითად სასაზღვრო ამოცანებს ჩვეულებრივ უწოდებენ სხეულის დრეკადი წონასწორობის განსაზღვრის ამოცანას იმ პირობით, რომ: საზღვარზე მოცემულია გარე ძაბვების ველი (პირველი ძირითადი ამოცანა), საზღვარზე მოცემულია გადაადგილებათა ველი (მეორე ძირითადი ამოცანა), საზღვრის ერთ ნაწილზე მოცემულია ძაბვების ველი, ხოლო დანარჩენზე — გადაადგილებათა ველი (ძირითადი შერეული ამოცანა).

როგორც ზემოთ უკვე აღვნიშნეთ, ნ. მუსხელიშვილის მიერ დრეკადობის თეორიის ამოცანების ამოსახსნელად დამუშავებული მეთოდებისათვის დამახასიათებელია კომპლექსური ცვლადის ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის სისტემატური გამოყენება. ამ გამოყენების საფუძველს წარმოადგენს შემდეგი მეტად მნიშვნელოვანი ფორმულები:

$$\begin{aligned} 2\mu(u+iv) &= \kappa\varphi(z) - \overline{z\varphi'(z)} - \psi(z), \\ X_x + Y_y &= 2[\varphi'(z) + \overline{\varphi'(z)}], \\ Y_y - X_x + 2iX_y &= 2[\bar{z}\varphi''(z) + \psi'(z)], \end{aligned} \quad (1)$$

სადაც u , v გადაადგილების ვექტორის კომპონენტებია, X_x , Y_y , $X_y - iX_x$ ტენზორის კომპონენტებია, $\kappa = (\lambda + 3\mu)/(\lambda + \mu)$, სადაც λ , μ ლამეს მუდმივებია, ხოლო φ , ψ — ანალიზური ფუნქციები დრეკადი სხეულის მიერ დაკავებულ S არეში. (1) ფორმულებს მიაგნო გ. კოლოსოვმა 1909 წ., შემდეგში ამ ფორმულების მართებულობა დაასაბუთა ნ. მუსხელიშვილმა, როცა S მრავლადბმული სასრული ან უსასრულო არეა.

(1) ფორმულების გამოყენებით ბრტყელი დრეკადობის თეორიის ამოცანების ამოხსნა მიიყვანება ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის შემდეგ სასაზღვრო ამოცანაზე: ვიპოვოთ S არეში ისეთი φ და ψ ანალიზური ფუნქციები, რომლებიც S არის საზღვარზე აკმაყოფილებენ პირობას

$$a\varphi(t) - t\varphi'(t) + \overline{\psi(t)} = f(t), \quad (2)$$

სადაც a ნამდვილი მუდმივია (სხეულის დრეკად მუდმივებზე დამოკიდებული), ხოლო f ცნობილი ფუნქცია.

ამ ამოცანის ამოსახსნელად ნ. მუსხელიშვილმა დაამუშავა რამდენიმე შეთოლი. ამ შეთოლთაგან ერთ-ერთი პირველი არსებოთად ემყარება S არის კონფორმულად გადასახვას წრეზე [5] $< < 1$ და წრეში საძიებელი ფუნქციის ხარისხოვან მწკრივად წარმოდგენას. გასაგებია, ამ შემთხვევაში იგულისხმება, რომ S არ ემარტივადბმულია. ამ გზით ამოცანის ამოხსნისას ალგებრულ განტოლებათა უსასრულო ალგებრული სისტემის ნაცვლად განტოლებათა სასრულ სისტემასთან გვაქვს საქმე. ეს ასეა, მაგალითად, როცა კონფორმულად გადამსახველი ფუნქცია მრავალწევრია.

ნ. მუსხელიშვილის მიერ დამუშავებული მეორე მეთოდი
(2) ამოცანის ამოსახსნელად ემყარება კონფორმულ ასახვასა და
გარკვეულ ფუნქციონალურ ან ფრედპოლმის ინტეგრალურ გან-
ტოლებებს. თუ S არის $[\xi] < 1$ წრეზე გადამსახველ ფუნქციას
აღვნიშნავთ ა-თი, მაშინ (2) სასაზღვრო პირობა მიიღებს ასეთ
სახეს:

$$a\Phi(t) - \frac{\omega(t)}{\omega'(t)} \overline{\Phi'(t)} - \overline{\Psi(t)} = g(t), |t|=1. \quad (3)$$

ამ ამოცანის ამოხსნა დაიყვანება ფუნქციონალურ განტოლებაზე

$$a\Phi(\xi) - \frac{1}{2\pi i} \int_{|t|=1} \frac{\omega(t) - \omega(\xi)}{\omega'(t)(t-\xi)} \overline{\Phi'(t)} dt = A(\xi), |\xi| < 1, \quad (4)$$

სადაც

$$A(\xi) = \frac{1}{2\pi i} \int_{|t|=1} \frac{g(t)}{t-\xi} dt.$$

ფუნქციონალური განტოლება (4) საშუალებას იძლევა რიგ
შემთხვევაში მარტივად აიგოს ამოცანის ზუსტი ამონახსნი. ეს
ასეა, მაგალითად, როცა გადამსახავი ფუნქცია და რაციონალუ-
რია. ამ შემთხვევაში (4) ტოლობის მარცხნივ მონაწილე ინტეგ-
რალი რაციონალურ ფუნქციას წარმოადგენს, რომელიც დამოკი-
დებული იქნება Φ საძიებელი ფუნქციის ხარისხოვანი გამწყრი-
ვების კოეფიციენტთა სასრულ რაოდენობაზე. ამ კოეფიციენ-
ტების განსასაზღვრულობად ვიღებთ ალგებრულ განტოლებათა სას-
რულ სისტემას, საიდანაც ისინი განისაზღვრებიან ცალსახად.
როცა Φ ფუნქცია მოძებნილია, Ψ -ს ვიპოვით (3) ტოლობის გამო-
ყენებით. ამ გზით ნ. მუსხელიშვილმა დაამტკიცა მნიშვნელოვანი
დებულება, რომ დრეკადობის ბრტყელი ამოცანა ისეთი S არი-
სათვის, რომელიც რაციონალური ფუნქციით გადაისახება წრეზე,
ამოიხსნება ქვადრატურებისა და სასრულ წრფივ ალგებრულ
განტოლებათა სისტემის საშუალებით.

ეს მეთოდი პრაქტიკული თვალსაზრისით საკმაოდ ზოგადი
და იმავე დროს ეფექტურია, როცა S მარტივადბმული სასრულო

ან უსასრულო არეა. მართლაც, როგორც ცნობილია, ასეთი არე წინასწარ დასახელებული სიზუსტით შეიძლება რაციონალური ფუნქციის საშუალებით კონფორმულად გადავსახოთ წრეზე. ამიტომ, თუ გამოვიყენებთ მიახლოებით კონფორმულად გადასახვის კარგად დამუშავებულ წესებს, ნ. მუსხელიშვილის ზემოაღნიშნული მეთოდი საშუალებას მოგვცემს ამოცანის ამოხსნა დავიუვანოთ „რიცხვამდე“.

ნ. მუსხელიშვილმა აჩვენა, რომ როცა კონფორმულად გადამსახველი ფუნქცია არაა რაციონალური, მაშინ (4) ფუნქციონალური განტოლება საშუალებას იძლევა ავაგოთ ფრედჰოლმის შეორე გვარის ინტეგრალური განტოლება და ამ უკანასკნელის გამოკვლევის საშუალებით დავამტკიცოთ დრეკადობის ბრტყელი თეორიის ძირითადი სასაზღვრო ამოცანების ამონასნის არსებობა საკმაოდ ფართო კლასის მარტივადბმული არეების შემთხვევაში. შევნიშნავთ, რომ ამ გზით პირველად იქნა მკაცრად დამტკიცებული ძირითადი სასაზღვრო ამოცანების ამოხსნის არსებობა მარტივადბმული უსასრულო არის შემთხვევაში, ამასთანავე ნ. მუსხელიშვილმა დააზუსტა ამოცანის დასმა და გაასწორა ზოგიერთი უზუსტობა, რომელიც მისმა წინამორბედებმა დაუშვეს.

1934 წელს ნ. მუსხელიშვილმა შეიმუშავა დრეკადობის თეორიის სასაზღვრო ამოცანების ამოხსნის უფრო ზოგადი შეთოდი. ეს შეთოდი საშუალებას გვაძლევს (2) ამოცანა (და, მაშასადამე, დრეკადობის ბრტყელი თეორიის ძირითადი ამოცანები) კოშის ტიპის ინტეგრალების შეშეუბით მივიყვანოთ (როცა S არეს საზღვარი L საკმაოდ გლუვია) შემდეგი სახის მარტივ, მეორე გვარის ფრედჰოლმის ინტეგრალურ განტოლებამდე:

$$\begin{aligned} -a\overline{\varphi(t)} + \frac{a}{2\pi i} \int_L \overline{\varphi(t)} d\log \frac{t-t_0}{\bar{t}-\bar{t}_0} + \frac{1}{2\pi i} \int_L \varphi(t) d\frac{\bar{t}-\bar{t}_0}{t-t_0} = \\ = -\frac{1}{2} \overline{f(t_0)} + \frac{1}{2\pi i} \int_L \frac{\overline{f(t)}}{t-t_0} dt, \quad t_0 \in L, \end{aligned} \quad (5)$$

როგორც ვხედავთ, ინტეგრალური განტოლების გული ცხადადაა აგებული ელემენტარული ფუნქციებით. ამ გზით წარმოიშვა შესაძლებლობა დრეკადობის თეორიის სასაზღვრო ამოცანები შევისწავლოთ ნებისმიერი სასრული ბმულობის არეებისათვის.

ვინაიდან (5) ინტეგრალური განტოლების გულს მარტივი აგებულება აქვს, ამიტომ ეს განტოლება საშუალებას გვაძლევს მისი ამონასნის ასაგებად გამოვიყენოთ მიახლოებითი მეთოდები.

6. მუსხელიშვილს, გარდა ძირითადი სასაზღვრო ამოცანებისა, შესწავლილი აქვს სხვადასხვა დასმით განხილული შერეული ამოცანაც, ასე, მაგალითად, მან გამოიკვლია ამოცანა, როცა საზღვარზე გარე ძალთა მხები კომპონენტი ისპობა, ხოლო გადა ადგილების ნორმალური კომპონენტი მოცემული ფუნქციაა. ეს ამოცანა მან ეფექტურად ამოხსნა ისეთი სასრული ან უსასრულო არეებისათვის, რომლებიც რაციონალური ფუნქციების საშუალებით კონფორმულად აისახება წრეზე.

გამოყენებით ამოცანებში, მაგალითად, ნგრევის მექანიკაში, განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს დრეკადი ნახევარ-სიბრტყის და ერთ წრეზე დალაგებული სწორხაზოვანი ჭრილების მქონე სიბრტყის შემთხვევაში დრეკადობის თეორიის ამოცანების ამოხსნის 6. მუსხელიშვილისეული მეთოდი, რომელიც მან შეიმუშავა 40-იან წლებში. მეთოდი ემყარება კომპლექსური პოტენციალების ანალიზურ გაგრძელებას და დრეკადობის თეორიის ამოცანების დაყვანას ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის ისეთ სასაზღვრო ამოცანაზე, რომელიც ცხადი სახით ამოხსნება. ეს მეთოდი, რომლის სხვადასხვა ვარიანტი დღემდე ხშირად გამოიყენება, წარმოადგენს თანამედროვე ბზართა თეორიის თეორიულ საფუძველს.

ერთგვაროვანი და შედგენილი ძელების გრეხია და ღუნვა. მნიშვნელოვანი შედეგები აქვს 6. მუსხელიშვილს ერთგვაროვანი და არაერთგვაროვანი ძელების ღუნვისა და გრეხის ამოცანებში. ერთგვაროვანის შემთხვევაში ეს ამოცანა, რომელიც პირველად შესწავლა სენ-ვენანმა, მიიყვანება დირიხლეს ამოცანის ერთ კერძო სახემდე. ამ უკანასკნელის ამოსახსნელად 6. მუსხელიშვილმა მოგვცა ფორმულა, რომელიც რიგ კერძო შემთხვევაში (მაგალითად, როცა არის წრეზე კომფორმულად გადამსახავი ფუნქცია რაციონალურია) ეფექტურ შედეგს გვაძლევს.

6. მუსხელიშვილმა საგრძნობლად განაზოგადა სენ-ვენანის ამოცანა. მან პირველმა შეისწავლა გრეხისა და ღუნვის ამოცანები ისეთი პრიზმატული სხეულებისათვის, რომლებიც შედგენილია სხვადასხვა მასალისაგან გაკეთებული ერთგვაროვანი პრიზმატული ძელებისაგან; იგულისხმება, რომ ეს უკანასკნელნი შე-2. 6. მუსხელიშვილი

კავშირებულია ერთიმეორესთან გვერდითი ზედაპირების გასწვრივ. ამასთან ყოველ შემადგენელ ძელს თავისი დრეკადობის მუდმივები მოეპოვება. ზოგად შემთხვევაში შედგენილი ძელის გრძების ამოცანის ამოხსნა მიყვანილია ფრედჰოლმის ტიპის ინტეგრალურ განტოლებამდე და დამტკიცებულია ამ უქანასკნელის ამონასნის არსებობა. რაც შეეხება შედგენილი ძელის ღუნვის ამოცანას, ნ. მუსხელიშვილმა შეისწავლა იმ შემთხვევაში, როცა შემადგენელ ძელთათვის პუასონის კოეფიციენტები ერთი და იგივეა. აღნიშნული ამოცანების ამოხსნის ზოგადი მეთოდების დამუშავებასთან ერთად, ნ. მუსხელიშვილმა შემოგვთავაზა რიგი სხვა კერძო ხასიათის ხერხი, რომლებიც საშუალებას იძლევა ამოვნებისათ ბევრი, პრაქტიკულად საინტერესო ამოცანა.

სინგულარული ინტეგრალური განტოლება განვითარებანი და ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის სასაზღვრო ამოცანები. ნ. მუსხელიშვილის გამოკვლევათა ერთი ვრცელი ციკლი შეეხება ანალიზურ ფუნქციათა თეორიის შემდეგ სასაზღვრო ამოცანებს:

$$\Phi^+(t) = G(t)\Phi^-(t) + g(t), \quad t \in L, \quad (6)$$

$$a(t)u(t) - b(t)v(t) = c(t), \quad t \in L \quad (7)$$

და კოშის გულიან სინგულარულ ინტეგრალურ განტოლებებს

$$A(t_0)\varphi(t_0) + \int_L^{K(t_0, t)} \frac{\varphi(t) dt}{t-t_0} = f(t_0), \quad t_0 \in L. \quad (8)$$

(6) ამოცანას ნ. მუსხელიშვილი უწოდებს წრფივი შეულლების ამოცანას, ხოლო (7) — რიმან-ჰილბერტის ამოცანას.

(6) ამოცანაში Φ^+ , Φ^- აღნიშნავს L წირის გასწვრივ გაჭრილ ქომპლექსურ სიბრტყეზე საძიებელი ანალიზური ფუნქციის სასაზღვრო მნიშვნელობებს მარცხნიდან და მარჯვნიდან L -ზე დადებითი მიმართულების მიმართ. G , g — ცნობილი ფუნქციებია L -ზე განსაზღვრული. (7) ამოცანაში u , v აღნიშნავს L მარტივი შეკრული წირით შემოსაზღვრულ არეში საძიებელი ანალიზური ფუნქციის $\Phi = u + iv$ ნამდვილი და წარმოსახვითი ნაწილების სასაზღვრო მნიშვნელობებს, a , b , c — L -ზე განსაზღვრული ცნობილი ფუნქციებია. (8) განტოლებაში A , K , f — ცნობილი ფუნქციებია, φ — საძიებელი ფუნქციაა და განტოლებაში მო-

ნაწილე არასაკუთრივი ინტეგრალი განხილულია კოშის მთავარი მნიშვნელობის აზრით.

საჭიროა შევნიშნოთ, რომ (6), (7) ამოცანების, ისევე როგორც (8) განტოლების შესწავლა დამოკიდებულია იმ პირობებზე, რომელთაც ამოცანებსა და განტოლებაში მონაწილე ცნობილ და საძიებელ ელემენტებს ვუქვემდებარებთ. ამჟამად აღნიშნულ პირობებს ხშირად უწოდებენ „კლასიკურს“, როცა L -ზე განსაზღვრული ფუნქციები, ისევე როგორც საძიებელი ფუნქცია (8) განტოლებაში, ჰოლდერის აზრით, უწყვეტი ან უბან უწყვეტი არიან, L — მარტივი გლუვი წირია, ხოლო საძიებელი ფუნქცია Φ (6), (7) ამოცანებში უწყვეტად გაგრძელებადია L -ის ყოველ წერტილზე, გარდა, შესაძლოა, წერტილთა სასრული სიმრავლისა $\{c\} \subset L$, რომელთა მიღამოში იგი აკმაყოფილებს პირობებს:

$$|\Phi(z)| < \frac{\text{const}}{|z - c|^\alpha}, \quad 0 \leq \alpha = \text{const} < 1.$$

ასეთ ანალიზურ ფუნქციას ნ. მუსხელიშვილი უწოდებს უბანუბან ჰოლომორფულ ფუნქციას L საზღვრის წირით.

ტ. კარლებანშა 1922 წ. მიუთითა მნიშვნელოვან იდეაზე, რომელსაც (8) განტოლება დაყავს (6) სასაზღვრო ამოცანაზე იმ შემთხვევაში, როცა (8) განტოლების გული K არაა დამოკიდებული ტკილადზე (ე. ი. როცა (8) განტოლება არის ე. წ. დამახასიათებელი სინგულარული ინტეგრალური განტოლება). ამ იდეაში (8) განტოლების გამოკვლევის ამოცანა მჭიდროდ დაუკავშირა (6) ამოცანას.

დამახასიათებელი სინგულარული ინტეგრალური განტოლების ამონასნთა ეფექტურად (კვადრატურულებში) აგების სურვილმა, ისევე როგორც რიგი მათემატიკური ფიზიკის ამოცანის შესწავლის ინტერესებმა, ბუნებრივიად მოითხოვა აგვეგო ანალიზურ ფუნქციათა სასაზღვრო ამოცანების თეორია ყველა შესაძლო კლასიკურ შეზღუდვაში. ნ. მუსხელიშვილის გამოკვლევებამდე, (6) ამოცანა შესწავლილი ჰქონდა თ. გახოვს (1937 წ.) კლასიკურ შეზღუდვებში, როცა L ერთი შეკრული მარტივი წირია, G , g ყველგან L -ზე აკმაყოფილებს ჰოლდერის პირობებს და $G \neq 0$. იმ შემთხვევის განხილვისას, როცა L გახსნილი წირია (ან ასეთი წირების სასრული ურთობლიობაა), თ. გახოვი წააწყდა სერიოზულ დაბრკოლებას; ამასთან დაკავშირებით ნ. მუსხელიშვილმა

შემოილო ფუნქციათა H^* კლასი. L გახსნილ წირთა ერთობლიობაზე ფუნქცია $\psi \in H^*$. თუ იგი აკმაყოფილებს პოლდერის პირობას ყველგან, გარდა, შეიძლება, ბოლო წერტილებისა, ხოლო ნებისმიერი ც ბოლო წერტილის მიღამოში $\varphi(t) = (t - c)^{-\alpha} \varphi_*(t)$, სადაც φ_* აკმაყოფილებს პოლდერის პირობას ც ბოლო წერტილის ჩათვლით და $0 \leq \alpha < 1$. ნ. მუსხელიშვილმა დაწვრილებით შეისწავლა კოშის ტიპის ინტეგრალი და კოშის სინგულარული ინტეგრალი კოშის გულით, როცა მათი სიმკვრივეები H^* კლასს ეკუთვნის. დადგინდა ზუსტი ფორმულები, რომელნიც აღწერენ აღნიშნულ ინტეგრალთა ყოფაქცევას ბოლო წერტილების მიღამოებში. კერძოდ, დამტკიცდა, რომ H^* ფუნქციონალური კლასი ინვარიანტულია კოშის გულიანი სინგულარული ინტეგრალით წარმოქმნილი ოპერატორის მიმართ. ამ შედეგებმა საშუალება მისცეს ნ. მუსხელიშვილს აეგო (6) სასაზღვრო ამოცანის. სრული თეორია კლასიურ შეზღუდვებში, როცა L გახსნილ, არაგადამკვეთ, მარტივ წირთა ერთობლიობაა. ამასთან, მოხერხდა ინდექსის ცნებისა და ამონასნთა კლასების ისეთი განსაზღვრა, რომ ამოცანის ყველა ამონასნის ერთობლიობა ცხადად იქნა წარმოდგენილი (კოშის ტიპის ინტეგრალებით) მსგავსად ფორმულისა, რომელიც აგებული იყო შეკრული L წირის შემთხვევაში. ამ შედეგზე და ზემოაღნიშნულ კარლემანის იდეაზე დაყრდნობით, ნ. მუსხელიშვილმა ააგო ცხადი სახით (კოშის სინგულარული ინტეგრალების საშუალებით) დამახასიათებელი სინგულარული ინტეგრალური განტოლების და მასთან მიკავშირებული განტოლების ყველა ამონასნი, როცა L — არაგადამკვეთ გახსნილ, მარტივ წირთა ერთობლიობაა. შემდეგ, ასეთივე L კონტურისათვის მან დ. კვესელავასთან ერთად დადგინა ნეტერის თეორემები ზოგადი (8) განტოლების შემთხვევაში.

შემდეგში ნ. მუსხელიშვილმა მოხსენებული შედეგები განაზოგადა იმ შემთხვევაზე, როცა L ნებისმიერი უბან-უბან გლუვი წირია (ე. ი. როცა L გაერთიანებაა გახსნილი გლუვი წირებისა, რომელთაც წყვილ-წყვილად შეიძლება საერთო ჰქონდეთ მხოლოდ ბოლო წერტილები).

ნ. მუსხელიშვილმა ნ. ვექუასთან ერთად ი. პლემელის ერთი გამოკვლევის (1908 წ.) არსებითი შევსებისა და განვითარების გზით ააგო (6) ამოცანის სრული თეორია კლასიურ შეზღუდვებში, როცა Φ საძიებელი ვექტორ-ფუნქციაა, G მოცემული

არაგანსაკუთრებული მატრიც-ფუნქციაა L შეკრულ წირზე, ემოციური ვექტორ-ფუნქციაა L-ზე. სკალარული შემთხვევისაგან განსხვავებით, ერთგვაროვანი ამოცანა (6) (ე. ი. როცა $g=0$) ვექტორულ შემთხვევაში, საზოგადოდ, არ იხსნება ცხადად კვალ-რატურებში. ამ ამონასნთა აგება მოითხოვს გარკვეულ ინტეგ-რალურ განტოლებათა სისტემის ამონასნთა აგებას. მიუხედავად ამისა, ნ. მუსხელიშვილმა შეძლო აეგო ცხადი ფორმულა (6) ამო-ცანის ინდექსის გამოსათვლელად. ამ შედეგებზე დაყრდნობით, აღნიშნულმა ავტორებმა ააგეს სინგულარულ ინტეგრალურ გან-ტოლებათა სისტემების თეორია.

იმ შედეგებიდან, რომლებიც ნ. მუსხელიშვილმა დაადგინა(7) ამოცანასთან დაკავშირებით, აღვნიშნავთ მის სრულ გამოკვლევას კლასიკურ შეზღუდვებში, როცა მოცემულ a, b, c ფუნქციებს სა-სრული რაოდენობის პირველი გვარის წყვეტის წერტილები მოე-პოვება; აღვნიშნავთ აგრეთვე კავშირის დადგენას, რომელიც არ-სებობს (6) და (7) ამოცანებს შორის, როცა L წრეჭირია.

როგორც უკვე აღინიშნა, ნ. მუსხელიშვილის შედეგებმა, რომელთა მოკლე მიმოხილვა ზემოთაა მოტანილი, უდიდესი გავ-ლენა მოახდინა სათანადო პრობლემათა თეორიის განვითარებაზე როგორც ჩვენს კავშირში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ. ნ. მუსხე-ლიშვილის მონოგრაფიების გამოქვეყნების შემდეგ, რომლებიც ითარგმნა და გამოიცა უცხოეთში ინგლისურ და გერმანულ ენებზე, მთელ მსოფლიოში საგრძნობლად გაფართოვდა სამეცნიე-რო კვლევა-ძიებითი მუშაობა ამ მონოგრაფიების თემატიკაზე, ისევე როგორც ამ თემატიკასთან ახლოს მდგომ პრობლემებზე. ამ უკანასკნელთა შორის დავასახელებთ: ერთგანზომილებიან სინ-გულარულ განტოლებებს, რომლებიც, ჰაუსდორფის აზრით, არ არიან ნორმალურად ამოხსნადი; სინგულარულ ინტეგრალურ გან-ტოლებებს არადიაგონალური განსაკუთრებულობებით, მრავალგან-ზომილებიან სინგულარულ ინტეგრალურ განტოლებებს, ვინერ-ჰოპფის განტოლებებს და სხვ.

ა. ბიწაძე, ბ. ხვდელიძე

НИКОЛАЙ ИВАНОВИЧ МУСХЕЛИШВИЛИ

(Краткий обзор научной и общественной деятельности)

Имя Николая Ивановича Мусхелишвили, выдающегося математика и механика, известно широкому кругу ученых и специалистов во всем мире. Один из основоположников прославленной советской школы теории упругости, признанный глава механиков нашей страны, создатель крупного математического центра в Грузии и его идеальный руководитель, первый и бессменный свыше тридцати лет президент Академии наук республики, основанной при его же непосредственном участии,— Николай Иванович оказал огромное влияние на развитие отечественной науки.

Н. И. Мусхелишвили занял почетное место в блестящей плеяде грузинских деятелей, жизнь которых всегда будет показательным примером подражания для грядущих поколений. В его лице 20 июля 1976 года благодарный грузинский народ предал земле исполнившего свой долг ученого в пантеоне славных сынов Грузии — Мтацминда.

Николай Иванович Мусхелишвили родился в г. Тбилиси 16 февраля 1891 года в семье военного инженера. Окончив Тбилисскую вторую классическую гимназию в 1909 году, он поступил на физико-математический факультет Петербургского университета. После окончания университета (1914 г.) Н. И. был оставлен при кафедре механики для подготовки к профессорскому званию. В то время на кафедре механики, руководимой известным ученым Д. К. Бобылевым, профессорскую деятельность вел Г. В. Колесов, который в своих исследованиях успешно прилагал методы функций комплексного переменного для решения задач теории упругости. Эта тематика увлекла молодого Н. И. и уже в 1915 г. появилось

его первое исследование (совместное с Г. В. Колосовым) под названием «О равновесии упругих круглых дисков», в котором было дано явное решение основных граничных задач плоской теории упругости для круговой области. С этого периода и началась интенсивная научная деятельность Н. И. по математической теории упругости и математической физике. Наряду с этим, почти до конца своей жизни, Н. И. вел активную педагогическую работу. В бытность еще в Петрограде он преподавал математику и механику в университете и некоторых других высших технических учебных заведениях, размещенных в этом городе — тогдашней столице России.

В 1920 г. Николай Иванович принял приглашение учёного совета Тбилисского университета и возглавил работу кафедры механики. По возвращении на родину, он, с одной стороны, энергично продолжал научные исследования, начатые в России, а с другой стороны, совместно с А. М. Размадзе, Г. Н. Николадзе и А. К. Харадзе включается в активную общественную и педагогическую деятельность для организации в Грузии высшего физико-математического и технического образования. Н. И. на самом высоком уровне исполнял научно-организационную работу в качестве декана политехнического факультета Тбилисского университета (1926—1928 гг.), проректора Грузинского политехнического института, вначале педагогического института, а затем Тбилисского университета (1930—1936 гг.).

В процессе своей педагогической деятельности Н. И. создал три оригинальных учебника на грузинском языке для студентов: по аналитической геометрии (1922 г.), по теоретической механике ч. 1, статика (1926 г.) и ч. 2, кинематика (1928 г.). Впоследствии его курс аналитической геометрии несколько раз переиздавался на русском языке в Москве и по нему до недавнего времени читалась аналитическая геометрия в высших учебных заведениях всего Советского Союза.

В 1922 г. в Издательстве Тбилисского университета была напечатана на французском языке первая монография Н. И.: «Применение интегралов типа Коши к некоторым проблемам математической физики». Эта работа послужила основанием для его избрания на должность профессора (1922 г.).

Надо отметить, что с самого же начала в круг научных интересов Н. И. входили математические проблемы, которые возникают в механике, физике, технике и естествознании. Здесь явно сказалось влияние, которое на него оказали славные традиции Петербургской математической школы, в атмосфере которой он воспитывался в студенческие годы и где впервые созрели плоды его творческого дарования. А у истоков этих традиций, как известно, стояли выдающиеся представители упомянутой школы — Эйлер, Остроградский, Чебышев, Ляпунов, Марков, Стеклов и др. Н. И. своими научными изысканиями значительно способствовал развитию традиций петербургской математической школы.

Еще в дореволюционной России в фундаментальных исследованиях Н. Е. Жуковского и С. А. Чаплыгина по гидроаэромеханике было убедительно показано, что теория аналитических функций, комплексного переменного таит в себе большие возможности для решения ряда важных прикладных задач. Их концепция получила далее свое успешное подтверждение в работах Г. В. Колосова и Н. И. Мусхелишвили по теории упругости. В этом плане особенно большую роль сыграла вторая монография Н. И.: «Некоторые основные задачи математической теории упругости», которая вышла впервые в 1933 г. в изданиях АН СССР. Впоследствии она издавалась еще 4 раза и оказала огромное влияние на развитие математической теории упругости (особенно плоской теории) как в нашей стране, так и за рубежом. Среди видных представителей математической теории упругости, которые появились на научном поприще в течение последнего полувека, довольно много непосредственных учеников Н. И. или же воспитанных на его научных трудах. Здесь уместно вспомнить, что Н. И. в тридцатые годы часто читал лекции по теории упругости для студентов и аспирантов в Ленинграде.

Изучение задач теории упругости с привлечением методов теории аналитических функций комплексного переменного убедило Н. И., что для лучшего приспособления упомянутых методов при исследовании задач математической физики требуется построение общей теории граничных задач аналитических функций комплексного переменного и тесно с ней связанных одномерных сингулярных интегральных уравнений

с ядром Коши. Со второй половины тридцатых годов он начал исследование этих задач, и впоследствии в начале сороковых годов организовал в Тбилиси общегородской научно-исследовательский семинар по теории интегралов типа Коши и их приложениям. Этому семинару было суждено сыграть ведущую роль в построении теории граничных задач теории функций и сингулярных интегральных уравнений. Основные результаты, установленные в процессе работы этого семинара его участниками во главе с Н. И., были изложены в его третьей монографии «Сингулярные интегральные уравнения», первое издание которой вышло в Москве в 1946 году (впоследствии вышло ее еще два издания). Эта монография, в которой в гельдеровых классах функций была построена законченная теория граничных задач теории аналитических функций и сингулярных интегральных уравнений с ядром Коши, оказала огромное влияние на последующее развитие ряда областей современной математики, механики и физики.

В отмеченных выше монографиях Н. И. собраны результаты его основных научных достижений, о которых более конкретно речь пойдет ниже. А здесь отметим лишь, что характерной чертой его научного творчества является широкое и систематическое приложение методов комплексного анализа при изучении важного класса задач математической физики. В частности ему удалось построить в достаточно общей постановке законченную теорию плоских задач математической теории упругости. Надо отметить два важных принципиальных момента научного творчества Н. И., которые оказали большое влияние на перспективы развития граничных задач для эллиптических уравнений. А именно, было убедительно показано, что для изучения граничных задач гармонических и бигармонических дифференциальных уравнений можно с большим успехом пользоваться общими представлениями решений этих уравнений, которые строятся с помощью аналитических функций комплексного переменного. Этим Н. И. опроверг высказанное мнение некоторых видных математиков, что общие представления решений дифференциальных уравнений в частных производных бесполезны для исследования граничных задач. Наряду с этим он показал, что

при решении плоских задач математической физики, интегралы типа Коши и интегральные уравнения с ядром Коши часто оказываются более удобным, а в ряде случаев более эффективным аппаратом, чем классический метод гармонических потенциалов и фредгольмовых интегральных уравнений.

За большие заслуги в разработке математической теории упругости Н. И. в 1933 году был избран членом-корреспондентом АН СССР. Открытый Н. И. в 1934 г. новый общий метод решения плоских задач теории упругости был признан за выдающееся достижение, на основании которого в 1939 г. его избрали действительным членом АН СССР, а за монографию «Некоторые основные задачи математической теории упругости» в 1941 г. он был удостоен Государственной премии первой степени. Дальнейшие выдающиеся достижения в области граничных задач и теории сингулярных интегральных уравнений стали основой присвоения ему высокого звания Героя Социалистического Труда в 1945 г. и присуждения Государственной премии во второй раз в 1946 г. В 1969 году Туинская академия (Италия) присудила ему Международную премию и золотую медаль «Модесто Панетти» за фундаментальные труды в области математики и механики. В 1970 году Словацкая Академия наук наградила Н. И. золотой медалью, а Президиум народного собрания Болгарской Народной Республики — орденами «Кирилла и Мефодия» первой степени и орденом Народной Республики Болгарии первой степени. В 1972 г. Президиум АН СССР присудил Н. И. высшую награду Академии — золотую медаль М. В. Ломоносова.

Н. И. состоял членом Академии наук и научных обществ целого ряда стран.

Таким образом, научное творчество Н. И. получило достойное признание как в Советском Союзе, так и за пределами. Красноречивым подтверждением такого всеобщего признания его научных заслуг служит также непрерывный все возрастающий поток ссылок на его монографии и работы, появляющиеся в разных уголках мира.

Значительный вклад внес Н. И. в дело организации и развития Грузинской математической школы. Заложить основы организации как высшего математического образования, так и научных исследований по математике в Грузии было суждено Андрею Михайловичу Размадзе, (одному из активных участников той малочисленной группы известных грузинских ученых, которые возглавили дело организации национального университета). В деле достижения этой благородной цели скоро его соратниками стали Н. И. Мусхелишвили, Г. Н. Николадзе и А. К. Харадзе. В конце двадцатых и в начале тридцатых годов молодой коллектив грузинских математиков понес тяжелую утрату — в расцвете творческих сил скончались А. М. Размадзе (1929 г.) и Г. Н. Николадзе (1931 г.). В такой ситуации вся тяжесть организации научных исследований по математике в Грузии легла на Н. И.

Во второй половине двадцатых годов в Грузии остро встал вопрос о значительном увеличении масштабов подготовки научно-педагогических кадров, что было связано с расширением сети высших учебных заведений и научно-исследовательских учреждений. Ввиду того, что тогда не было возможности на месте в нужном количестве воспитать требуемые кадры, было решено начать их подготовку путем командировок в Ленинград и в Москву из способной молодежи, оканчивающей Тбилисский университет. Так было подготовлено первое поколение грузинских математиков (И. Н. Векуа, В. Д. Купрадзе, Ш. Е. Микеладзе и др.), на базе которого в первой половине тридцатых годов под руководством Н. И. Мусхелишвили была начата организация коллектива грузинских математиков, объединенных общими научными интересами. Естественно, что эти интересы были тесно связаны с проблематикой руководителя коллектива — с теорией упругости и математической физикой. Датой рождения этого коллектива надо считать 1933 год, когда по инициативе Н. И. было решено при Тбилисском университете организовать Институт математики и механики с четырьмя секциями: а) математики и механики; б) теоретической физики; в) экспериментальной физики и г) геофизики. Директором института был назначен Н. И. Мусхелишвили, а ученым секретарем —

И. Н. Векуа. Секция математики и механики приступила к работе 1 ноября 1933 года. В 1935 году, после организации Грузинского филиала АН СССР, на базе этой секции был организован Математический институт филиала, который после основания АН Грузии (1941 г.) стал Математическим институтом Академии. Директором этого института до 1941 г. был В. Д. Купрадзе, а затем до конца своей жизни (15 июня 1976 г.) Н. И. Мусхелишвили. Тбилисский математический институт АН ГССР (носящий с 1944 г. имя А. М. Размадзе) стал основной базой Грузинской математической школы. Институт собрал творчески активно работающих математиков и создал им благоприятные условия для ведения успешной коллективной научной работы. Чтобы стимулировать внедрение новых научных направлений и углубить уже добывшие результаты, по инициативе Н. И. институт в разное время приглашал в качестве научных консультантов известных советских ученых — П. С. Александрова, С. Н. Бернштейна, М. В. Келдыша, А. Н. Колмогорова, Н. А. Лаврентьева, В. М. Смирнова, С. Л. Соболева и др.

Математический институт произвел существенный перелом в деле подготовки научных кадров. Была начата систематическая подготовка этих кадров на месте, причем тематика большинства диссертаций была связана с проблематикой Н. И. С этого периода в другие города Союза молодежь командируется, как правило, в тех случаях, когда избранную специальность нельзя было развивать местными научными силами. Таким путем удалось достичь того, что в настоящее время в Грузии ведется научно-исследовательская работа с той или иной интенсивностью почти по всем областям современной математики.

Когда в пятидесятые годы в Грузии остро встал в повестке дня вопрос о широком развитии вычислительной математики, по инициативе Н. И. в 1956 году, в основном на базе одной группы сотрудников Математического института им. А. М. Размадзе, в системе АН ГССР был организован вычислительный центр, носящий в настоящее время имя Н. И. Мусхелишвили. Математический институт им. А. М. Размадзе принял также активное участие и в организации Института

Н. И. Мусхелишвили принадлежит большая заслуга в деле организации и развития АН Грузии. В 1935—1938 гг. он был заместителем председателя Грузинского филиала АН СССР, а в 1938—1941 гг. — его председателем. После организации на базе этого филиала АН Грузии (1941 г.) он был бессменным президентом Академии до 1972 года, а в 1972 г. он был избран почетным президентом этой же академии.

Н. И. Мусхелишвили принимал активное участие и в работе АН СССР. В тридцатые годы он являлся сотрудником Математического института им. Стеклова АН СССР, а в 1942—1953, 1957—1972 годы он член Президиума АН СССР.

В 1957 году Н. И. избрали председателем Национального комитета СССР по теоретической и прикладной механике. На этой должности он находился до конца своей жизни.

Будучи крупным ученым, Н. И. вел большую государственную деятельность. Он был депутатом Верховного Совета всех созывов до 1972 г. Не раз был делегатом Съездов КПСС и КП Грузии, членом ЦК КП Грузии.

КПСС и Советское правительство высоко оценили многогранную деятельность Н. И. Мусхелишвили, он был награжден 6 орденами Ленина, орденом Октябрьской революции, орденом Трудового Красного Знамени и медалями.

Ниже дается краткий обзор основных результатов научных исследований Н. И., оказавших большое влияние на разработку соответствующих проблем. За эти результаты в адресе от Президиума АН СССР в связи с его восмидесятилетием, Н. И. был назван гордостью советской науки.

Основополагающие результаты были установлены Н. И. Мусхелишвили по следующим проблемам механики и математики: 1) Плоские задачи математической теории упругости; 2) Кручение и изгиб однородных составных брусьев; 3) Сингулярные интегральные уравнения и граничные задачи теории аналитических функций.

Плоские задачи математической теории упругости. Под такой задачей понимают изучение деформации упругого тела, когда частицы тела перемещаются параллельно какой-то плоскости и, кроме того, в плоскостях,

параллельных этой плоскости, картина деформации одна и та же.

Основными граничными задачами плоской теории упругости обычно понимают определение упругого равновесия тела при условии, что: на границе задано поле внешних напряжений (первая основная задача), на границе задано поле смещений (вторая основная задача), на одной части границы задано поле напряжений, а на остальной части — поле смещений (основная смещенная задача).

Как уже было отмечено выше, характерной чертой методов, разработанных Н. И. Мусхелишвили для решения задач теории упругости, является систематическое применение теории аналитических функций комплексного переменного. Применение это удается осуществить благодаря существованию следующих замечательных формул:

$$\begin{aligned} 2\mu(u + iv) &= x\varphi(z) - z\overline{\varphi'(z)} - \psi(z), \\ X_x + Y_y &= 2[\varphi'(z) + \overline{\varphi'(z)}], \\ Y_y - X_x + 2iX_y &= 2[\bar{\chi}\varphi''(z) + \psi'(z)], \end{aligned} \quad (1)$$

где u , v — компоненты вектора смещений, X_x , Y_y , X_y — компоненты тензора напряжений, $x = (\lambda + 3\mu)/(\lambda + \mu)$, λ , μ — постоянные Ляма, а φ , ψ — произвольные аналитические функции в области S , занятой упругим телом. Формулы (1) были найдены Г. В. Колосовым в 1909 г. Впоследствии справедливость этих формул была обоснована Н. И. Мусхелишвили в случае многосвязных конечных и бесконечных областей.

С помощью приведенных комплексных представлений смещений и напряжений, изучение плоских граничных задач теории упругости сводится к следующей задаче теории аналитических функций: требуется определить в области S две аналитические функции φ и ψ по граничному условию

$$a\varphi(t) - t\varphi'(t) + \overline{\psi(t)} = f(t), \quad (2)$$

где a — действительная постоянная, зависящая от упругих постоянных тела, а f — заданная функция на границе области, занятой упругим телом.

Для решения этой задачи Н. И. предложил несколько методов. Один из первых среди них существенно использует конформное отображение односвязной области S на круг $|\zeta| < 1$ и представление искомых аналитических функций степенными рядами. Этим путем решение задачи сводится к бесконечной системе линейных алгебраических уравнений. Но в ряде частных случаев эта система вырождается в конечную алгебраическую систему. Например, когда конформно отображающая функция является полиномом.

Второй метод, разработанный Н. И. для решения задачи (2), опирается на конформное отображение и привлечение определенных функциональных уравнений, в частности, фредгольмовых интегральных уравнений. Если конформно отображающая область S на круг $|\zeta| < 1$ функция есть $\omega(\zeta)$, то граничное условие (2) можно представить так:

$$a\Phi(t) - \frac{\omega(t)}{\omega'(t)} \overline{\Phi'(t)} - \overline{\Psi(t)} = g(t), \quad |t|=1. \quad (3)$$

Решение этой задачи Н. И. приводит к функциональному уравнению

$$a\Phi(\zeta) - \frac{1}{2\pi i} \int_{|t|=1} \frac{\omega(t) - \omega(\zeta)}{\omega'(t)(t-\zeta)} \overline{\Phi'(t)} dt = A(\zeta), \quad |\zeta| < 1, \quad (4)$$

где

$$A(\zeta) = \frac{1}{2\pi i} \int_{|t|=1} \frac{g(t)}{t-\zeta} dt,$$

Это уравнение дает возможность в ряде случаев довольно просто построить решение задачи. Это так, например, если отображающая функция рациональна. В этом случае интегральный член левой части равенства (4) представляет собой также рациональную функцию. Разлагая искомую функцию Φ в степенной ряд и подставляя его в (4), для определения коэффициентов разложения получаем конечную систему алгебраических уравнений. Решением этой системы находится функция Φ , а затем из (3) получим также и другую искомую функцию Ψ . Этим путем Н. И. доказал важное предложение, что решение плоской задачи для областей, которые

рациональными функциями отображаются на круг, можно получить в квадратурах с помощью решения конечной системы линейных алгебраических уравнений.

Этот метод с практической точки зрения является довольно общим и в достаточной мере эффективным, когда S конечная или бесконечная односвязная область, ибо такую область можно конформно отобразить на круг с любой наперед заданной точностью посредством рациональной функции. Поэтому, привлекая хорошо разработанные способы приближенного конформного отображения, всегда можно, следя изложенному выше методу Н. И., решение граничных задач плоской теории упругости довести до числовых расчетов.

Н. И. показал, что в общем случае функциональное уравнение (4) дает нам возможность построить интегральное уравнение Фредгольма второго рода и с помощью исследования этого последнего доказать существование решения основных плоских граничных задач теории упругости для достаточно широкого класса односвязных областей. Этим путем Н. И. впервые строго доказал существование решения основных граничных задач плоской теории упругости в случае бесконечной односвязной области. При этом Н. И. уточнил постановку задачи в этом случае и исправил неточности, которые имелись у его предшественников.

В 1934 году Н. И. предложил более общий метод, дающий возможность решения задачи (2) (и, следовательно, основных задач плоской теории упругости) с помощью интегралов типа Коши свести (когда граница L области S достаточно гладка) к решению следующего довольно простого интегрального уравнения Фредгольма второго рода:

$$\begin{aligned} -\overline{a\varphi(t)} + \frac{a}{2\pi i} \int_L \overline{\varphi(t)} d \lg \frac{t-t_0}{\bar{t}-\bar{t}_0} + \frac{1}{2\pi i} \int_L \varphi(t) d \frac{\bar{t}-\bar{t}_0}{t-t_0} = \\ = -\frac{1}{2} \overline{f(t_0)} + \frac{1}{2\pi i} \int_L \frac{\bar{f}(\bar{t})}{t-t_0} dt, \quad t_0 \in L. \end{aligned} \quad (5)$$

Как видим, ядро этого интегрального уравнения построено с помощью элементарных функций. Этим путем возникла возможность изучения граничных задач для произвольной конечносвязной области.

Так как ядро уравнения (5) имеет простое строение, то этими уравнениями можно пользоваться также для получения приближенных решений соответствующих задач.

Н. И. Мусхелишвили кроме основных граничных задач плоской теории упругости изучил также смешанные задачи в различных постановках. Так, например, он изучил задачу, когда на границе касательная составляющая внешних сил исчезает, а нормальная компонента — заданная функция. Эту задачу он решил эффективно для таких конечных или бесконечных областей, которые отображаются на круг рациональными функциями.

В практических приложениях — в механике разрушения, например, особого внимания заслуживает предложение Н. И. в 40-х годах метод решения плоских задач для упругой полуплоскости (смешанные задачи и задачи о штампах) и плоскости с прямолинейными разрезами, расположенными на одной прямой. Метод основан на аналитическом продолжении комплексных потенциалов и редукции задач теории упругости и к некоторой граничной задаче теории аналитических функций, решаемой в замкнутой форме. Названный метод, широко используемый до сих пор в различных вариантах, составил теоретическую основу современной теории трещин.

Кручение и изгиб однородных и составных брусьев. Н. И. Мусхелишвили принадлежит ряд важных результатов по исследованию этой проблемы. В однородном случае эти задачи (впервые изученные Сен-Венаном) приводятся к решению частного вида задачи Дирихле. Для решения этой последней Н. И. предложил формулу, которая в ряде частных случаев (например, когда область конформно отображается на круг рациональной функцией) дает эффективный результат. Н. И. существенно обобщил задачу Сен-Венана. Он впервые изучил задачу о кручении и изгибе брусьев, составленных из различных материалов. Точнее, он

рассмотрел призматическое тело, составленное из различных призматических брусьев с параллельными боковыми поверхностями, вдоль которых они спаяны между собой, причем каждый составной брус имеет свои упругие постоянные. В общем случае решение задачи кручения составного бруса сведено к интегральному уравнению Фредгольма и доказана его разрешимость. Что же касается задачи изгиба составных брусьев, Н. И. ее изучил в случае, когда коэффициенты Пуассона отдельных брусьев одинаковы (в дальнейшем обобщения были даны другими авторами). Параллельно разработке общих методов для исследования задачи кручения и изгиба брусьев Н. И. предложил ряд других частных способов, дающих возможность решить много практических интересных задач.

Сингулярные интегральные уравнения и граничные задачи теории аналитических функций. В другом широком цикле работ Н. И. исследуются граничные задачи теории аналитических функций:

$$\Phi^+(t) = G(t)\Phi^-(t) + g(t), \quad t \in L \quad (6)$$

$$a(t)u(t) - b(t)v(t) = c(t), \quad t \in L, \quad (7)$$

и сингулярные интегральные уравнения с ядром Коши

$$A(t_0)\varphi(t_0) + \int_L \frac{K(t_0, t)}{t - t_0} \varphi(t) dt = f(t_0), \quad t_0 \in L. \quad (8)$$

Задачу (6) Н. И. называет задачей линейного сопряжения, а задачу (7) — задачей Римана-Гильберта.

В задаче (6) Φ^+ , Φ^- обозначают граничные значения, слева и справа (относительно выбранного на L положительного направления) искомой функции Φ , аналитической на разрезанной вдоль L комплексной плоскости; G , g — заданные на L функции. В задаче (7) u , v обозначают вещественную и мнимую части искомой функции $\Phi = u + iv$, аналитической в области, ограниченной простым замкнутым контуром L , a , b , c — известные функции на L . В уравнении (8) A , K , f — известные на L функции, φ — искомая функция, а интеграл понимается в смысле главного значения по Коши.

Следует заметить, что исследование задач (6), (7), также как и уравнения (8), существенно зависит от тех ограничений, которым должны подчиняться заданные и искомые величины. Эти ограничения являются «классическими», если заданные на L функции, также как искомая функция в уравнении (8), являются непрерывными или кусочно-непрерывными в смысле Гельдера, L — простая гладкая линия, а искомая функция Φ в задачах (6), (7) непрерывно продолжима на любую точку, кроме, быть может, конечного множества точек $\{c\} \subset L$, в окрестностях которых она удовлетворяет условиям

$$|\Phi(z)| < \frac{\text{const}}{(z-c)^\alpha}, \quad 0 \leq \alpha = \text{const} < 1. \quad (9)$$

Аналитическую функцию Φ , которая обладает указанными свойствами, Н. И. называет кусочно-голоморфной функцией с граничной линией L .

Т. Карлеман в 1922 г. указал важную идею сведения исследования уравнения (8) к решению задачи (6).

Стремление построить эффективное решение (в квадратурах) характеристического уравнения (т. к. тогда в уравнении (8) ядро K не зависит от переменной t), также как интересы исследования ряда задач математической физики, естественно потребовали построить общую теорию граничных задач аналитических функций при широких классических ограничениях. До работ Н. И. задача (6) была изучена в классических ограничениях, когда L — один замкнутый контур, G, g всюду на L удовлетворяют условию Гельдера и $G \neq 0$. Исследование же случая, когда L разомкнутая гладкая линия (или конечная совокупность таких линий) натолкнулась на серьезные затруднения. В связи с этим Н. И. ввел функции класса H^* . Функция $\varphi \in H^*$ на совокупности разомкнутых линий L , если она удовлетворяет условию Гельдера всюду, кроме концевых точек линий, а вблизи любого конца c представимы в виде $\varphi(t) = \varphi_*(t)(t-c)^{-\alpha}$, где φ_* удовлетворяет условию Гельдера, включая точку c и $0 \leq \alpha < 1$. Н. И. подробно изучил свойства интегралов типа Коши, а также сингу-

лярных интегралов с ядром Коши, когда их плотность принадлежит классу H^* . Были установлены точные формулы, описывающие поведение упомянутых интегралов в окрестности концевых точек. В частности, было установлено, что функциональный класс H^* является инвариантным относительно оператора, порождаемого сингулярным интегралом с ядром Коши. Эти результаты дали Н. И. возможность построить полную теорию граничной задачи (6) в классических предположениях, когда L — конечная совокупность взаимно непересекающихся разомкнутых простых линий. При этом Н. И. удалось таким образом определить понятие индекса и классов решений, что все решения задачи (6) представляются явно (в интегралах типа Коши) формулой, аналогичной формуле, установленной в случае замкнутой линии L . Основываясь на этих результатах и выше упомянутой идее Карлемана, Н. И. построил явное (в сингулярных интегралах с ядром Коши) решение характеристического сингулярного интегрального уравнения и союзного с ним уравнения в случае разомкнутых линий L . Далее, в случае этих же линий (совместное с Д. А. Квеселава) были установлены теоремы Нетера для общего сингулярного интегрального уравнения (8).

Впоследствии указанные выше результаты Н. И. обобщил на случай, когда L — произвольная кусочно-гладкая линия (т. к., когда L — объединение конечного числа гладких разомкнутых дуг, которые могут попарно пересекаться только по своим концам).

Н. И. Мусхелишвили (совместно с Н. П. Векуа) глубоко развил известные результаты И. Племеля (1908 г.) и построил общую теорию задачи (6) классических ограничениях в случае, когда Φ — искомая вектор функция, G — данная неособенная всюду на замкнутой линии L матрица-функция, g — заданная на L вектор-функция. В отличие от скалярного случая, однородная задача (6), (т. е. когда $g=0$) в векторном случае, вообще говоря, не решается эффективно в квадратурах. Построение этих решений требует нахождения решений некоторой системы интегральных уравнений. Несмотря на это, Н. И. удалось и в этом случае явно построить важ-

ную формулу для вычисления индекса задачи (6). Далее, с помощью этих результатов была построена общая теория систем сингулярных интегральных уравнений в гельдеровых классах функций.

Из результатов, полученных Н. И. в связи с задачей (7), отметил ее детальное исследование при классических ограничениях, когда заданные функции a , b , c , могут иметь разрывы первого рода, а также установление тесной связи между задачами (6) и (7) в случае круга.

Как было отмечено выше, результаты Н. И. оказали огромное влияние на развитие теории соответствующих проблем как в нашей стране, так и за рубежом.

После появления монографий Н. И. Мусхелишвили (и их иностранных изданий) во всем мире заметно расширились научные исследования по проблемам тематик этих монографий, а также близким по своему содержанию к этим тематикам направлениям. Среди этих последних назовем: одномерные сингулярные интегральные уравнения, не удовлетворяющие условию нормальной разрешимости по Хаусдорфу, сингулярные интегральные уравнения с недиагональными особенностями (со смещениями), многомерные сингулярные интегральные уравнения, уравнения Винера-Хопфа и т. д.

А. В. Бицадзе, Б. В. Хведелидзе

NIKO I. MUSKHELISHVILI

(A brief review of his scientific and public activities)

Niko I. Muskhelishvili, an outstanding mathematician and mechanician, is widely known to scientists and specialists all over the world. He was one of the founders of the celebrated Soviet school of the theory of elasticity and the recognized head of mechanicians in our country; he was the originator and mastermind of a large mathematical centre in Georgia. Muskhelishvili was also the first and permanent President of the Academy of Sciences of the Georgian SSR — a position he held for over 30 years. Through these activities he influenced greatly the development of science in our country.

N. I. Muskhelishvili holds a place of high esteem in the ranks of celebrated Georgian public figures whose lives will always serve as a model for the generations to come. On 20 July 1976 his body was interred by the grateful Georgian people at the Mtatsminda pantheon of the celebrated sons of Georgia.

Muskhelishvili was born on February 16, 1891 in Tbilisi into the family of a military engineer. Having finished the gymnasium in Tbilisi, he entered the Faculty of Physics and Mathematics at St. Petersburg University in 1909. After graduating in 1914, he became a professor at the Chair of Mechanics. At that time the Chair of Mechanics was directed by the well-known scientist D. K. Bobylev. In his research Professor G. V. Kolosov, who served at the same chair, successfully applied the methods of the theory of functions of a complex variable to solve problems of elasticity. These subjects attracted young Muskhelishvili and already in 1915 his first study (in collaboration with G. V. Kolosov) «On the equilibrium of elastic circular discs» appeared. In this work an explicit solution of the basic boundary value problems

of the plane elasticity of a circular region was given. Muskhelishvili's intensive research in the mathematical theory of elasticity and mathematical physics dates from that time. At the same time he embarked on active educational work which lasted throughout his life. While in Petrograd, he taught mathematics and mechanics at the University and at some higher technical schools of the then capital of Russia.

In 1920 Muskhelishvili accepted an invitation of the Academic Council of Tbilisi University and headed the Chair of Mechanics. On returning to his homeland, on the one hand, he vigorously continued his scientific work which he had begun in Russia and, on the other, he embarked, along with A. M. Razmadze, G. N. Nikoladze and A. K. Kharadze, on active public and educational activity with a view to organizing higher physical, mathematical and technical education in Georgia. Muskhelishvili conducted able scientific and organizational work as Dean of the Polytechnical Faculty of Tbilisi University (1926—1928), as Pro-Rector of the Georgian Polytechnical Institute (1928—1930) and as Dean of the Faculty of Physics and Mathematics—first at the Pedagogical Institute and then at Tbilisi University (1930—1936).

In the process of his teaching activity Muskhelishvili wrote three original textbooks for students in Georgian: in analytical geometry (1922), theoretical mechanics, Part I, statics (1926), and Part II, kinematics (1928). Later his textbook in analytical geometry was reprinted several times in Russian, in Moscow, and has been used until quite recently in all higher schools of the Soviet Union.

In 1922 Muskhelishvili's first monograph «Application of Cauchy Type Integrals to Some Problems of Mathematical Physics» was published in French by Tbilisi University Press. In the same year he was elected professor on the basis of this work.

It should be noted that from the very beginning of his scientific work Muskhelishvili was interested in problems of mathematics which arise in mechanics, physics, engineering and natural sciences. In this he was clearly influenced by the glorious traditions of the St. Petersburg mathematical school where he studied and his creative talent flourished. These traditions stemmed

from such outstanding representatives of the above-mentioned school as Euler, Ostrogradsky, Chebyshev, Lijapunov, Markov, Steklov and others. Through his research Muskhelishvili contributed much to the development of the traditions of the Petersburg Mathematical School.

Already in pre-Revolutionary Russia it was convincingly shown by N. E. Zhukovski and S. A. Chaplygin in their basic studies in hydroaeromechanics that the analytic function theory of a complex variable contains great potentialities for the solution of a number of important applied problems. Their idea was later successfully confirmed by the studies of G. V. Kolosov and N. I. Muskhelishvili on the theory of elasticity. In this respect Muskhelishvili's second monograph «Some basic problems of the mathematical theory of elasticity», published by the Academy of Sciences of the USSR in 1933 was of particular importance. Later it was reprinted four times and had a tremendous influence on the development of the mathematical theory of elasticity (particularly the plane theory) both in the Soviet Union and abroad. Many of the prominent representatives of the mathematical theory of elasticity that appeared in the field during the past half a century were either Muskhelishvili's pupils or had been brought up on his works. It is worth recalling here that in the 30s Muskhelishvili often lectured on the theory of elasticity before students and post-graduates in Leningrad.

Investigation of problems of elasticity by recourse to the methods of the theory of analytical functions of a complex variable convinced Muskhelishvili that a better adjustment of the above methods to the study of problems of mathematical physics called for the construction of a general theory of the boundary value problems of analytic functions of a complex variable and closely connected one-dimensional singular integral equations with the Cauchy kernel. Muskhelishvili began researching these problems in the late 30s, and subsequently, in the early 40s, he organized a seminar in Tbilisi on the Cauchy type integral theory and its applications. That seminar played a leading role in the construction of the theory of boundary value problems of the theory of functions and that of singular integral equations. The

main results achieved at the seminar were presented by Muskhelishvili in his third monograph «Singular Integral Equations», first published in Moscow in 1946 (later it was reprinted twice). This monograph greatly affected the further development of a number of fields of modern mathematics, mechanics and physics. In it a complete theory of the boundary value problems of analytic functions and singular integral equations with the Cauchy kernel was constructed in the classes of Hölder functions.

The main results contained in the above monographs of N. O. Muskhelishvili will be discussed below. However, we shall note here that his scientific work was characterized by a wide and systematic application of the methods of complex analysis in studying an important class of problems of mathematical physics. In particular, he succeeded in constructing a fairly complete theory of plane problems of the mathematical theory of elasticity. Two cardinal points should be noted in Muskhelishvili's scientific work which greatly influenced the future development of the theory of boundary value problems of elliptic equations. Thus, it was convincingly shown that in order to study the boundary value problems of harmonic and biharmonic differential equations successful use could be made of general representations of solutions of these equations, being constructed by means of analytic functions of a complex variable. Thereby Muskhelishvili refuted the view of some wellknown mathematicians that general representations of the solutions of differential equations in partial derivatives are useless in the study of boundary value problems. At the same time he showed that the Cauchy type integrals and integral equations with the Cauchy kernel often prove to be a more convenient, and in a number of cases, more effective tool for the solution of plane problems of mathematical physics than is the classical method of harmonic potentials and Fredholm integral equations.

In 1933, for his contributions to the development of the mathematical theory of elasticity Muskhelishvili was elected Corresponding Member of the Academy of Sciences of the USSR. His new general method for the solution of plane boundary value problems of elasticity was recognized as an outstanding achieve-

ment, and in 1939 Muskhelishvili was elected a Full Member of the Academy of Sciences of the USSR. In 1941, for the monograph «Some Basic Problems of the Mathematical Theory of Elasticity» he was awarded the State Prize, First Class. Further outstanding achievements in the field of the boundary value problems and the theory of singular integral equations earned him the award of the title of Hero of Socialist Labour in 1945, and a second State Prize in 1946. In 1969, for his fundamental works in mathematics and mechanics the Turin Academy (Italy) awarded Muskhelishvili an International Prize and the «Modesto Panetti» Gold Medal. In 1970 the Slovak Academy awarded Muskhelishvili the Gold Medal, and the Presidium of the National Assembly of the People's Republic of Bulgaria decorated him with the Order of «Cyril and Methodius, First Class, and the Order of the People's Republic of Bulgaria, First Class. In 1972 the Presidium of the Academy of Sciences of the USSR decorated Muskhelishvili with the highest award of the Academy — the M. V. Lomonosov Gold Medal. He was a member of many foreign academies of sciences and scientific societies.

Thus Muskhelishvili's scientific work earned him recognition in the Soviet Union and abroad. Frequent references to his works in various parts of the world are eloquent testimony to his services to science.

Muskhelishvili's contribution to the organization and development of the Georgian Mathematical School was quite significant. It fell to A. M. Razmadze—one of the members of the small group of prominent Georgian scientists and scholars who headed the organization of the National University to lay the foundations of higher mathematical education, as well as mathematical research in Georgia. N. I. Muskhelishvili, G. N. Nikoladze and A. K. Khara-dze soon became his associates in accomplishing this noble task. In the late 20s and early 30s the young team of Georgian mathematicians suffered major setbacks. A. M. Razmadze (in 1929) and G. N. Nikoladze (in 1931) died at the peak of their creative powers. Under these circumstances Muskhelishvili shouldered the burden of organizing scientific research in mathematics in Georgia.

In the late 20s the problem of significantly increasing the scale of training skilled specialists was very acute because of the expanding network of higher educational and scientific research institutions. Since it was then impossible to train the required specialists in Georgia it was decided to send gifted graduates of Tbilisi University to Leningrad and Moscow. Thus was trained the first generation of Georgian mathematicians (I. N. Vekua, V. D. Kupradze Sh. E. Mikeladze and others). Under Muskhelishvili's guidance this group formed the basis for organizing a team of Georgian mathematicians joined by common scientific interests. Naturally these interests were closely connected with the problems tackled by the head of the team, i. e. with the theory of elasticity and mathematical physics. The year 1933 should be seen as the date of birth of that team, when Muskhelishvili initiated the organization of the Institute of Mathematics and Mechanics at Tbilisi University. The Institute was made up of four sections: a) mathematics and mechanics, b) theoretical physics, c) experimental physics and d) geophysics. N. I. Muskhelishvili was appointed Director of the Institute, and I. N. Vekua its Scientific Secretary. On November 1, 1933 the mathematics and mechanics section began its work. In 1939, after the formation of the Georgian Branch of the Academy of Sciences of the USSR, on the basis of that section a Mathematics Institute of the Branch was created which, after the foundation of the Georgian Academy of Sciences in 1941, became the Mathematics Institute of the Academy. Until 1941 the Institute was directed by V. D. Kupradze. In the same year (1941) N. I. Muskhelishvili took over and was director till his death (July 15, 1976). The Tbilisi Mathematics Institute of the Acad. Sci. GSSR (since 1944 bearing the name of A. M. Razmadze) became the main centre of the Georgian mathematical school. The Institute attracted gifted mathematicians and created favourable conditions for their successful collective research work. To stimulate the adoption of new scientific trends and further develop the results obtained the Institute at various times invited (on Muskhelishvili's initiative) well-known Soviet scientists as consultants: P. R. Aleksandrov, S. M. Bern-

stein, M. V. Keldysh, A. N. Kolmogorov, M. A. Lavrentyev, V. M. Smirnov, S. L. Sobolev and others.

The Mathematics Institute effected a breakthrough in the training of scientific workers. Systematic training of specialists was undertaken locally and the subjects of theses were connected with the problems dealt with by Muskhelishvili. From that time on, young mathematicians were as a rule sent to other cities of the Soviet Union only when a chosen speciality could not be developed locally. Thus, at present intensive scientific-research work is conducted in Georgia in almost all fields of modern mathematics.

When in the 50s the question of wide development of computational mathematics arose in Georgia, on Muskhelishvili's initiative and with the help of a group of some research workers of the A. M. Razmadze Institute of Mathematics, a Computational Centre was organized in 1956 within the Acad. Sci. GSSR. At present the Centre bears the name of N. I. Muskhelishvili. The A. M. Razmadze Mathematics Institute also played an active part in the organization of the Institute of Applied Mathematics named after I. N. Vekua.

Great was N. I. Muskhelishvili's contribution to the organization and development of the Academy of Sciences of Georgia. In 1935—1938 he was Deputy Chairman of the Georgian Branch of the Academy of Sciences of the USSR, and in 1938—1941 its Chairman. After the Georgian Academy of Sciences was organized in 1941 on the basis of the Branch he was its Permanent President till 1972. In 1972 he was elected Honorary President of the same Academy.

N. I. Muskhelishvili also took an active part in the work of the Academy of Sciences of the USSR. In the 30s he was a scientific worker of the Steklov Mathematics Institute, Acad. Sci. USSR. In 1942—1953 and 1957—1972 he was a member of the Presidium of the Academy of Sciences of the USSR.

In 1957 Muskhelishvili was elected Chairman of the National Committee on Theoretical and Applied Mechanics; he held that office till his death.

Being a distinguished scientist, Muskhelishvili also engaged

in extensive state activity. He was a deputy to all the convocations of the Supreme Soviet up to 1972. More than once he was a delegate to the Congresses of the Communist Party of the USSR and the Communist Party of the Georgian SSR, a member of the Central Committee of the Communist Party of the Georgian SSR.

N. I. Muskhelishvili's versatile activities earned him high appraisal of the Communist Party and the Government. He was decorated with six Orders of Lenin, the Order of the October Revolution, the Order of the Red Banner of Labour and medals.

Below we present a brief review of the main results of N. I. Muskhelishvili's scientific work which greatly influenced the study of respective problems. For these results, on the occasion of the eightieth anniversary of his birth, Muskhelishvili was referred to as the «pride of Soviet science».

Fundamental results were achieved by Muskhelishvili in the following problems of mechanics and mathematics: 1) Plane boundary value problems of the mathematical theory of elasticity; 2) Twisting and bending of homogenous composite bars; 3) Singular integral equations and boundary value problems of the theory of analytic functions.

Plane problems of the mathematical theory of elasticity. This involves the study of an elastic body deformation when the body particles are displaced parallel to some plane and, moreover, in the planes parallel to the previous one the deformation picture remains the same.

The following are the basic boundary value problems of the plane theory of elasticity to determine the elastic equilibrium of a body when the fields of external stresses are prescribed on the boundary (first basic problem), the field of displacements is given on the boundary (second basic problem), the field of stresses is given at one part of the boundary and the displacement field at the other (basic mixed problem).

As indicated above the characteristic feature of the methods developed by Muskhelishvili for the solution of problems of the elasticity theory is a systematic application of the analytic function theory of a complex variable. This application is possible due to the existence of the following remarkable formulas:

$$2\mu(u + iv) = x\varphi(z) - z\overline{\varphi(z)} - \psi(z),$$

$$X_x + Y_y = 2[\varphi'(z) + \overline{\varphi'(z)}]$$

$$Y_y - X_x + 2iX_y = 2[\bar{z}\varphi''(z) + \psi'(z)], \quad (1)$$

where u, v are displacement vector components, X_x, Y_y, X_y are the stress tensor components, $x = (\lambda + 3\mu)/(\lambda + \mu)$, λ, μ are the Lame constants and φ, ψ are arbitrary analytic functions in the region S occupied by an elastic body. Formulas (1) were found by G. V. Kolosov in 1909. Later on the validity of those formulas was corroborated by Muskhelishvili for the case of multiply connected and infinite domains.

By means of the given complex representations of displacements and stresses investigation of the plane boundary value problems of the theory of elasticity is reduced to the following problem of the analytic function theory: two analytic functions φ and ψ in S are to be defined under the boundary condition

$$a\varphi(t) - t\varphi'(t) + \overline{\psi(t)} = f(t), \quad (2)$$

where a is a real constant dependent on the elastic constants of the body, and f is a function given on the boundary occupied by the elastic body.

To solve the problem Muskhelishvili proposed several methods. One of them essentially uses a conformal mapping of a simply-connected domain S onto the circle $|\zeta| < 1$ and representation of the unknown analytic functions by power series. In this way the solution of the problem is reduced to an infinite system of linear algebraic equations. But in a number of special cases the system degenerates into a finite algebraic system, e. g. when the conformally mapping function is a polynomial.

The second method developed by N. I. Muskhelishvili for the solution of problem (2) is based on conformal mapping and involves certain functional equations, in particular, the Fredholm integral equation. If ω is a function which conformally maps S onto the circle $|\zeta| < 1$, then the boundary condition (2) can be represented as

$$a\Phi(t) - \frac{\omega(t)}{\omega'(t)} \overline{\Phi'(t)} - \overline{\Psi(t)} = g(t), |t|=1. \quad (3)$$

Muskhelishvili reduces the solution of this problem to the functional equation

$$a\Phi(\zeta) - \frac{1}{2\pi i} \int_{|t|=1} \frac{\omega(t) - \omega(\zeta)}{\omega'(t)(t-\zeta)} \overline{\Phi'(t)} dt = A(\zeta), |\zeta| < 1, \quad (4)$$

where

$$A(\zeta) = \frac{1}{2\pi i} \int_{|t|=1} \frac{g(t)}{t-\zeta} dt.$$

In a number of cases this equation enables the construction of a fairly simple solution of the problem. This is the case if, for instance, the mapping function is rational. Then the integral term of the left-hand side of (4) is also a rational function. Expanding the unknown function Φ in a power series and substituting it in (4) we obtain a finite system of algebraic equations for the determination of the coefficients of the series. By solving this system we find Φ and then, from (4) we also obtain the other unknown function ψ . Thus, Muskhelishvili proved an important proposition that the solution of a plane problem for domains which are mapped onto a circle by rational functions can be obtained in quadratures by solving a finite system of linear algebraic equations.

From the practical point of view this method is fairly general and sufficiently effective when S is a finite or infinite simply connected domain, for such a domain can be conformally mapped by a rational function into a circle with any preassigned accuracy. Therefore, applying well-developed techniques of approximate conformal mapping and following Muskhelishvili's method stated above, the solution of the boundary value problems of the plane theory of elasticity can always be reduced to numerical calculations.

N. I. Muskhelishvili demonstrated in the general case that

the functional equation (4) enables to construct the second kind Fredholm integral equation and by means of the latter to prove the existence of the solution of the basic plane boundary value problems of elasticity for a fairly wide class of simply connected domains. Hence, Muskhelishvili was the first to prove the existence of the solution of the basic boundary value problems of plane elasticity in the case of an infinite simply connected domain. In addition, Muskhelishvili stated the problem more precisely and corrected certain discrepancies of his predecessors.

In 1934 Muskhelishvili proposed a more general method, which made it possible to reduce the solution of problem (1) (and consequently of all the basic problems of the plane theory of elasticity) by means of the Cauchy type integrals (when the boundary L of S is sufficiently smooth) to the solution of the following second kind simple Fredholm integral equation

$$-\bar{a}\bar{\varphi}(\bar{t}) + \frac{a}{2\pi i} \int_L \bar{\varphi}(\bar{t}) d\lg \frac{\bar{t}-\bar{t}_0}{\bar{t}-\bar{t}_0} + \frac{1}{2\pi i} \int_L \varphi(t) d\frac{\bar{t}-\bar{t}_0}{\bar{t}-\bar{t}_0} = \\ = -\frac{1}{2} \bar{f}(\bar{t}_0) + \frac{1}{2\pi i} \int_L \frac{\bar{f}(t)}{t-t_0} dt, \quad t_0 \in L. \quad (5)$$

As is seen, the kernel of this equation is constructed by means of elementary functions. Thus, the possibility emerged of investigating the boundary value problems for arbitrary finitely connected domains.

Since the kernel of Eq. (5) has a simple structure these equations can be employed also to obtain approximate solutions of related problems.

Apart from the basic boundary value problems of the plane theory of elasticity Muskhelishvili also studied mixed problems in different statements. Thus, for example, he studied the problem when the tangential component of external forces vanishes on the boundary and the normal component is a known function. He solved this problem effectively for such finite or infinite domains which can be mapped onto a circle by rational functions.

In practical applications, for instance, in collapse mechanics,

the method proposed by Muskhelishvili in the 40s for the solution of plane problems for an elastic half-plane (mixed and punch problems) and a plane with rectilinear cuts on a single straight line is of particular interest. The method is based on the analytic continuation of complex potentials and the reduction of the problems of the theory of elasticity to some boundary value problems of the analytic function theory which can be solved in a closed form. This method, still widely used in different variants, formed the theoretical basis of modern crack theory.

Twisting and bending of homogeneous and composite bars. A number of significant results concerning the investigation of this problem belong to N. I. Muskhelishvili. In the homogeneous case these problems (first studied by Saint-Venant) are reduced to the solution of a particular Dirichlet problem. For the solution of the latter Muskhelishvili suggested a formula which in a number of particular cases (e. g. when a domain is conformally mapped onto a circle by a rational function) gives an effective result. He materially generalized the Saint-Venant problem, and was the first to study the twisting and bending problem of bars made of different materials. More precisely, he considered a prismatic body composed of different prismatic bars with parallel lateral surfaces along which they are soldered, each bar having its own elastic constants. In the general case the solution of the twisting problem of a composite bar is reduced to the Fredholm integral equation and its solvability is proved. As to the problem of composite bar bending, Muskhelishvili studied it in the case when Poisson's coefficients are same for each bar (further generalizations were given by other authors). Along with the development of general methods for the study of twisting and bending problems Muskhelishvili proposed a number of other special methods leading to the solution of many practically interesting problems.

Singular integral equations and boundary value problems of analytic functions. In another wide series of works Muskhelishvili studied the boundary value problems of the analytic functions.

$$\Phi^+(t) = G(t) \Phi^-(t) + g(t), \quad t \in L, \quad (6)$$

$$a(t) u(t) - b(t) v(t) = c(t), \quad t \in L, \quad (7)$$

and singular integral equations with the Cauchy kernel

$$A(t_0) \varphi(t_0) + \int_L^K \frac{(t_0, t)}{t - t_0} \varphi(t) dt = f(t_0), \quad t_0 \in L. \quad (8)$$

Muskhelishvili referred to Problem (6) as one of linear conjugation and to Problem (7) as one of Riemann-Hilbert.

In problem (6) Φ^+ , Φ^- denote the boundary values from the left and from the right (with respect to the chosen positive direction on L , of the unknown function Φ , analytic on a complex plane cut along L ; G , g are functions given on L . In problem (7) u , v denote the real and imaginary parts of the unknown function $\Phi = u + iv$, analytic in a domain bounded by a simple closed contour L ; and a , b , c are the known functions on L . In Eq. (8) A , K , f are the known functions on L , φ is an unknown function and the integral is understood in the sense of the Cauchy principal value.

It should be noted that investigation of Problems (6), (7) as well as Eq. (8) depends materially on the restrictions imposed on the given and unknown functions. These restrictions are «classical» if the functions given on L as well as the unknown function in Eq. (8) are continuous or piecewise continuous in Hölder's sense, L is a simple smooth line, and the unknown function Φ in problems (6), (7) is continued up to any point of L except perhaps for the finite set of points $\{c\} \subset L$ in the neighbourhoods of which it satisfies the conditions

$$|\Phi(z)| < \frac{\text{const}}{|z - c|^\alpha}, \quad 0 \leq \alpha = \text{const} < 1. \quad (9)$$

Muskhelishvili referred to the analytic function Φ with the above properties as a piecewise holomorphic function with the boundary line L .

In 1922 T. Cerleemann made an important suggestion to the effect that Eq. (8) be reduced to the solution of Problem (6).

The desire to construct effectively a solution of the characteristic equation (in quadratures) (i. e. when the kernel K in Eq. (8) is independent of t), as well as interests of investigating a number of problems of mathematical physics naturally required the construction of a general theory of the boundary value problems of analytic functions under wide classical restrictions. Before Muskhelishvili Problem (6) was studied under classical restriction, when L is a single closed contour, G, g satisfy Holder's condition everywhere on L , and $G \neq 0$. In the case when L is an open smooth line (or finite union of such lines) the investigation runs into serious difficulties. In this connection Muskhelishvili introduced the function class H^* . The Function $\varphi \in H^*$ on the union of open lines L if it satisfies the Hölder condition everywhere except for the endpoints of the lines, and in the vicinity of any endpoint C are represented in the form $\varphi(t) = \varphi_*(t)(t - c)$ where φ_* satisfies the Hölder condition including the point $C, 0 \leq \alpha < 1$. Muskhelishvili made a detailed study of the properties of Cauchy type integrals and singular integrals with the Cauchy kernel when their density belongs to the class H^* . Exact formulas were established, describing the behaviour of the above integrals in the neighbourhood of the endpoints. In particular, it was found that functional class H^* is invariant with respect to the operator generated by the singular integral with the Cauchy kernel. These results enabled Muskhelishvili to construct a complete theory of the boundary value problems (6) under classical assumptions, when L is a finite union of mutually disjoint open simple lines. Moreover, Muskhelishvili succeeded in defining the concept of the index and the classes of solutions, i. e. that all solutions of problem (6) are explicitly presented (in the Cauchy type integrals) by a formula similar to that established in the case of the closed line L . Proceeding from these results and from Carleman's above idea, Muskhelishvili constructed an explicit (in singular Cauchy type integrals) solution of the characteristic singular integral equation and associated equation when the lines L are open. Further, in the case of the same lines Noetherian theorems were established (in collaboration with D. A. Kveselava) for the general singular integral equation (8).

Subsequently, the above results were generalized by Muskhelishvili for the case when L is any piecewise smooth line (i. e., when L is a union of a finite number of smooth open arcs which may mutually intersect at their endpoints).

N. I. Muskhelishvili (in collaboration with N. P. Vekua) further developed the well-known results of J. Plemelj (1908) and constructed a general theory of problem (6) under classical restrictions in the case when Φ is an unknown vector-function, G is a given matrix-function non-singular everywhere on a closed line L , g is a given vector-function on L . In contrast to the scalar case (i. e. when $g=0$) the homogeneous problem (6) cannot effectively be solved in quadratures in the vector case. To construct these solutions it is required to find the solutions of some system of integral equations. Nevertheless, here too, Muskhelishvili succeeded in constructing explicitly an important formula for the calculation of the index of problem (6). Moreover, using these results, a general theory of the systems of singular integral equations was constructed in the Hölder class of functions.

Among the results obtained by Muskhelishvili concerning problem (7) we note its detailed study under classical restrictions when the given functions a, b, c may have first-order discontinuities and the establishment of a close relationship between problems (6) and (7) in the case of a circle.

As mentioned above, Muskhelishvili's results greatly influenced the development of the theory of related problems both in this country and abroad.

Following the publication of Muskhelishvili's monographs (and of their foreign editions), research into the problems of the subjects of these monographs, as well as into closely related topics, noticeably broadened worldwide. Among the latter the following should be named: one-dimensional singular integral equations not satisfying the condition of normal Hausdorff solvability, singular integral equations with non-diagonal singularities (with displacements), multi-dimensional singular integral equations, Wiener-Hopf equations, etc.

6. მუსეალიზაციის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის
ძირითადი თარიღები

- 1891 წ. 16 თებერვალს დაიბადა ქ. თბილისში.
- 1901—1909 წწ. სწავლობდა თბილისის მეორე გიმნაზიაში.
- 1909 წ. შევიდა ს.-პეტერბურგის უნივერსიტეტში.
- 1914 წ. დაამთავრა ს.-პეტერბურგის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკური ფაკულტეტი გამოყენებითი მათემატიკის სპეციალობით.
- 1915 წ. დატოვეს პეტერბურგის უნივერსიტეტში მეცნიერული წოდების მოსაპოვებლად.
- 1915—1918 წწ. პეტროგრადის ელექტროტექნიკური ინსტიტუტის ასისტენტია.
- 1915—1920 წწ. კითხულობდა ლექციებს პეტროგრადის სხვა-დასხვა უმაღლეს სასწავლებლებში.
- 1917—1918 წწ. ჩააბარა სამაგისტრო გამოცდები.
- 1917—1920 წწ. პეტროგრადის უნივერსიტეტის ასისტენტია.
- 1920 წ. გადმოვიდა თბილისში.
- 1920—1922 წწ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტია.
- 1921—1938 წწ. თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ქერდოცენტი, შემდეგ პროფესორია.
- 1922 წ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი.
- 1928 წ. მივლინებულ იქნა ბერლინსა და პარიზში.
- 1926—1928 წწ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პოლიტექნიკური ფაკულტეტის დეკანია.
- 1928—1930 წწ. თბილისის სახელმწიფო პოლიტექნიკური ინსტიტუტის პროფესორია სასწავლო დარგში.

- 1933** წ. აირჩიეს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტად.
- 1933—1935** წწ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მათემატიკის და მექანიკის ინსტიტუტის დირექტორია.
- 1933—1935** წწ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის გეოფიზიკის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილე და თეორიული გეოფიზიკის განყოფილების გამგეა.
- 1933—1936** წწ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკური ფაკულტეტის დეკანია.
- სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის მათემატიკის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერ-მუშავია.
- 1934** წ. დისერტაციის დაუცველად მიენიჭა ფიზიკა-მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი.
- 1935** წ. აირჩიეს მშრომელთა დეპუტატების თბილისის საქალაქო საბჭოს კომიტეტის წევრად.
- 1935—1937** წწ. ამიერკავკასიის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წევრია.
- 1935—1938** წწ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის თავმჯდომარის მოადგილეა.
- 1937—1970** წწ. სსრკ უმაღლესი საბჭოს ყველა მოწვევის დეპუტატია.
- 1938—1941** წწ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის თავმჯდომარეა.
- 1939** წ. აირჩიეს სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად.
- 1940—1956** წწ. სახელმწიფო პრემიების მიმნიჭებელი კომიტეტის წევრია.
- 1941** წ. საქართველოს სსრ 20 წლის იუბილესთან დაკავშირებით დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1941** წ. მიენიჭა I ხარისხის სახელმწიფო პრემია მეცნიერული შრომისათვის «Некоторые основные задачи математической теории упругости», რომელიც გამოქვეყნდა 1935 წელს.
- აირჩიეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრად.
- 1941—1972** წწ. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტია.
- 1941—1976** წწ. საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მათემატიკის ინსტიტუტის დირექტორია.

- 1942—1953** წწ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრია.
- 1944** წ. დაჯილდოვდა შრომის წითელი ღროშის ორდენით.
- 1944** წ. დაჯილდოვდა მედლით „კავკასიის დაცვისათვის“.
- 1945** წ. მიენიჭა სოციალისტური შრომის გმირის წოდება.
- 1946** წ. მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოლვაშის წოდება.
- 1946** წ. დაჯილდოვდა მედლით „მამაცური შრომისათვის 1941—1945 წწ. დიდ სამამულო ომში“.
- 1947** წ. მიენიჭა II ხარისხის სახელმწიფო პრემია მეცნიერული შრომისათვის „Сингулярные интегральные уравнения“, გამოქვეყნებული 1946 წელს.
- 1947—1959** წწ. საქართველოს სსრ პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის გამავრცელებელი საზოგადოების თავმჯდომარეა.
- 1949** წ. მშვიდობის დამცველთა მსოფლიო კონგრესის მონაწილეა (პრაღა).
- 1950** წ. მშვიდობის დამცველთა საბჭოთა კომიტეტის წევრია.
- 1952** წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1952** წ. აირჩიეს ბულგარეთის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელ წევრად.
- 1956** წ. აირჩიეს გამოყენებითი მექანიკის კონგრესების საერთაშორისო კომიტეტის წევრად.
- 1957—1972** წწ. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის წევრია.
- 1957—1976** წწ. სსრ კავშირის თეორიული და გამოყენებითი მექანიკის ნაციონალური კომიტეტის თავმჯდომარეა.
- 1960** წ. აირჩიეს პოლონეთის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელ წევრად.
- 1961** წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- აირჩიეს სომხეთის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრად.
  - სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის მიერ დაჯილდოვდა მედლით და დიპლომით მსოფლიოში პირველი ხელოვნური თანამგზავრის გაშვებასთან დაკავშირებით.
- 1964** წ. აირჩიეს გერმანიის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელ წევრად.
- 1966** წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.

- 1967** წ. აირჩიეს გერმანიის (ბერლინის) მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელ წევრად.
- 1969** წ. გადაეცა ტურინის (იტალია) აკადემიის საერთაშორისო პრემია „მოდესტო პანეტი“.
- 1970** წ. გადაეცა მედიალი ლენინის დაბადების 100 წლისთავთან დაკავშირებით.
— დაჯილდოვდა სლოვაკიის (ჩეხოსლოვაკია) მეცნიერებათა აკადემიის ოქროს მედლით.
— დაჯილდოვდა ბულგარეთის შევნიერებათა აკადემიის „კირილესა და მეთოდეს“ სახელობის I ხარისხის ორდენით.
- 1971** წ. დაჯილდოვდა ოქტომბრის რევოლუციის ორდენით.
- 1972—1976** წწ. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო პრეზიდენტია.
- 1972** წ. დაჯილდოვდა ლომონოსოვის სახელობის ოქროს მედლით.
- 1975** წ. დაჯილდოვდა ლენინის ორდენით.
- 1976** წ. 16 ივლისს გარდაიცვალა.

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ И ДЕЯТЕЛЬНОСТИ Н. И. МУСХЕЛИШВИЛИ

- 16 февраля 1891 г. родился в Тбилиси.
- 1901—1909 гг. Учился во второй классической гимназии.
- 1909 г. Поступил в С.-Петербургский университет.
- 1914 г. Окончил физико-математический факультет С.-Петербургского университета по специальности прикладная математика.
- 1915 г. Оставлен при университете для подготовки к научному званию.
- 1915—1918 гг. Ассистент Электротехнического института (Петроград).
- 1915—1920 гг. Читал лекции в разных высших учебных заведениях (Петроград).
- 1917—1918 гг. Сдал магистерские экзамены.
- 1917—1920 гг. Ассистент Петроградского университета.
- 1920 г. Переехал в Тбилиси.
- 1920—1922 гг. Доцент Тбилисского государственного университета.
- 1921—1938 гг. Доцент, профессор Тбилисского политехнического института.
- 1922 г. Профессор Тбилисского государственного университета.
- 1923 г. Научная командировка в Берлин и Париж.
- 1926—1928 гг. Декан Политехнического факультета Тбилисского государственного университета.
- 1928—1930 гг. Проректор по учебной части Государственного политехнического института.
- 1933 г. Избран членом-корреспондентом Академии наук СССР.
- 1933—1935 гг. Директор Института математики и механики Тбилисского государственного университета.

- 1933—1935** гг. Заместитель директора и заведующей Отделом теоретической геофизики Института геофизики Грузинского филиала АН СССР.
- 1933—1936** гг. Декан физико-математического факультета Тбилисского государственного университета.
— Старший научный специалист Математического института Академии наук СССР (Ленинград, Москва).
- 1934** г. Была присуждена ученыя степень доктора физико-математических наук без защиты диссертации.
- 1935** г. Избран членом Тбилисского городского совета депутатов трудящихся.
- 1935—1937** гг. Член ЦИК ЗСФСР седьмого созыва.
- 1935—1938** гг. Заместитель председателя Грузинского филиала Академии наук СССР.
- 1937—1970** гг. Депутат Верховного Совета СССР (всех созывов).
- 1938—1941** гг. Председатель Грузинского филиала Академии наук СССР.
- 1939** г. Избран действительным членом Академии наук СССР.
- 1940—1956** гг. Член Комитета по присуждению Государственных премий.
- 1941** г. Награжден орденом Ленина за достижения в развитии науки в связи с 20-летним юбилеем Грузинской ССР.
- 1941** г. Присуждена Государственная премия I степени за научную работу «Некоторые основные задачи математической теории упругости», опубликованную в 1935 г.
— Избран действительным членом Академии наук Грузинской ССР.
- 1941—1972** гг. Президент Академии наук Грузинской ССР.
- 1941—1976** гг. Директор Математического института Академии наук Грузинской ССР.
- 1942—1953** гг. Член Президиума Академии наук СССР.
- 1944** г. Награжден орденом Трудового Красного знамени.
— Награжден медалью «За оборону Кавказа».
- 1945** г. Присвоено звание Героя Социалистического Труда.

- 1946 г. Присвоено звание заслуженного деятеля науки Грузинской ССР.
- 1946 г. Награжден медалью «За самоотверженный труд в Великой Отечественной войне 1941—1945 гг».
- 1947 г. Присуждена Государственная премия II степени за научную работу «Сингулярные интегральные уравнения».
- 1947—1959 гг. Председатель Грузинского общества по распространению политических и научных знаний.
- 1949 г. Участник Всемирного конгресса сторонников мира (Прага).
- 1950 г. Член Советского комитета защиты мира.
- 1952 г. Награжден орденом Ленина.
- 1952 г. Избран иностранным членом Болгарской Академии наук.
- 1956 г. Избран членом Международного комитета конгрессов по прикладной механике.
- 1957—1972 гг. Член Президиума Академии наук СССР.
- 1957—1976 гг. Председатель Национального комитета СССР по теоретической и прикладной механике.
- 1960 г. Избран иностранным членом Польской Академии наук.
- 1961 г. Награжден орденом Ленина.
- Избран почетным членом Армянской Академии наук.
- Награжден медалью и с дипломом в связи спускением первого в мире искусственного спутника.
- 1964 г. Избран иностранным членом Германской Академии наук.
- 1966 г. Награжден орденом Ленина.
- 1967 г. Избран иностранным членом Германской (Берлин) Академии наук.
- 1969 г. Присуждена Международная премия Туринской Академии наук (Италия) «Модесто Панетти».
- 1970 г. Награжден медалью «За доблестный труд в ознаменовании 100-летия со дня рождения Ленина».

- Награжден золотой медалью Словацкой (Чехословакия) Академии наук.
- Награжден орденом I степени имени «Кирилла и Мефодия» Болгарской академии наук.

1971 г. Награжден орденом Октябрьской революции.

1972—1976 гг. Почетный президент Академии наук Грузинской ССР.

1972 г. Награжден золотой медалью имени М. В. Ломоносова.

1975 г. Награжден орденом Ленина.

16 июля 1976 г. скончался.

БОЭМ აშენებული უნდა გი
ТРУДЫ НИКО МУСХЕЛИШВИЛИ

1915

1. О равновесии упругих круглых дисков под влиянием напряжений, приложенных в точках их плоскости. — Известия электротехн. ин-та (Петроград), 1915, т. XII, с. 39—55.
В соавторстве с Г. В. Колосовым.

1916

2. О тепловых напряжениях в плоской задаче теории упругости. — Известия электротехн. ин-та (Петроград), 1916, т. XIII, с. 23—37.

1919

3. Об определении гармонической функции по заданиям на контуре. — Журнал физико-математ. об-ва при Пермском ун-те, 1918 (1919), вып. 1, с. 89—93.

4. Sur l'integration de l'équation biharmonique.—Известия Российской Академии наук (Петроград), VI серия, 1919, т. 136, № 12—15, с. 663—686.

1922

5. Лекции по аналитической геометрии, читанные в Тифлисском политехническом институте. Ч. I. Тифлис, Совет студ. представ. Тифл. политехн. ин-та, 1922, XVI, 261 с. с. черт.

6. Applications des intégrales analogues à celles de Cauchy à quelques problèmes de la physique mathématique. Tiflis, Ed. de l' Univ., 1922. 159 p.

7. Sulla deformazione piana di un cilindro elastico isotropo.
Nota del dott.—Rendiconti. Delle sedume. Della reale accademia
nazionale del Lincei, v. XXX I, № 12, p. 548—555.

1923

8. Sur l'équilibre des corps élastiques soumis à l'action de
la chaleur.—ტფილ. უნ-ტის მოამბე, ტ. 3, 1923, გვ. 17—26.

1924

9. როგორ გავეცნოთ ეინშტეინის ფარდობითობის თეო-
რიას? — ჩვენი მეცნიერება, 1924, № 1, გვ. 123—132.

Как ознакомиться с теорией относительности Эйнштейна.—Чвени мецниереба, 1924, № 1, с. 123—132.

10. Решение одного интегрального уравнения, встречаю-
щегося в теории черного излучения.—Журнал Русского
физико-химического о-ва. Часть физическая [Ленинград],
1924, т. 56, вып. 1, с. 30—39.

1925

11. მათემატიკური ტერმინების ლექსიკონი. რუსულ-ქართუ-
ლი და ქართულ-რუსული. წმინდა და გამოყენებითი მათემატიკა
თეორიული მექანიკით. ტფ., სახელგამი, 1925. V, 244 გვ.

გ. ნიკოლაძის და ა. ხარაძის თანავტორობით.

Русско-грузинский и грузино-русский лексикон матема-
тических терминов. Чистая и прикладная математика с тео-
ретической механикой. Тб., Госиздат ГССР, 1925. V, 244 с.

В соавторстве с Г. Н. Николадзе и А. К. Харадзе.

1926

12. თეორიული მექანიკის კურსი. ნაწ. I. სტატიკა. ტფ.,
ტფილ. უნ-ტის პოლიტექნ. ფაკ-ტის სტუდენტთა სამეცნ. ტეხნ.
ჭრის გამოც., 1926. VIII, 292 გვ.

Курс теоретической механики. Ч. 1. Статика. Тифлис,
Студ. научно-техн. кружок Политехн. фак. Тифл. ун-та, 1926.
VIII, 292 с.

1927

14. Sur la solution du problème biharmonique pour l'aire extérieure à une ellipse.—Mathematische Zeitschrift, 1927, Bd. 27, H. 5, s. 700—705.

15. Sur l'intégration approchée de l'équation biharmonique.—Compte rendus des séances de l'Academie des sciences, 1927, t. 185, p. 1184—1185.

16. Sur les orbites périodiques et les lignes géodésiques fermées.—Rendiconti della R. Accademia nazionale dei lincei, 1927, serie 6, vol. V, f. 10, p. 769—773.

1928

17. თეორიული მექანიკის კურსი. ნაშ. 2. კინემატიკა. ტფ., ტფილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1928. X, 243 გვ.

Курс теоретической механики. Ч. 2. Кинематика. Тифлис, Изд-во Тифл. ун-та, 1928. X, 243 с.

18. ანგლიური და სააგრძოშო მანქანების შესახებ. — ტენიკა და ცხოვრება, 1928, № 2, გვ. 6—8.

По поводу счета и счетных машин. — Техника да цховреба, 1928, № 2, с. 6—8.

19. О некоторых контурных задачах плоской гидродинамики. — В кн.: Труды Всероссийского съезда математиков в Москве 27 апреля — 4 мая 1927 г. М.—Л., Госиздат, 1928, с. 262.

20. О периодических орбитах и замкнутых геодезических линиях. — В кн.: Труды Всероссийского съезда математиков в Москве 27 апреля — 4 мая 1927 г. М.-Л., Госиздат, 1928, с. 189.

21. Sur le problème fondamental d'hydrodynamique à deux dimensions.—Rendiconti della R. Accademia nazionale del Lincei, 1928, serie 6^a, f. 12, vol. VII, p. 995—1002.

1929

22. ანალიზური გეომეტრიის კურსი. ნაშ. I. o. შტეინბერგის თარგმ. რუსულიდან. ტფ., საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის გამოცემა, 1929. X, 235 გვ.

Курс аналитической геометрии. Ч. 1. Пер. с. русск.
И. Штейнберга. Тифлис, Изд-во Груз. политехн. ин-та, 1929.
Х, 235 с.

23. Sur le problème de torsion des cylindres élastiques isotropes.—Rendiconti della R. Accademia nazionale dei Lincei, 1929, vol. IX, S. 6^a, F. 4, p. 295—300.

24. Zum Problem der Torsion der homogenen isotropen Prismen.—საქართველოს პოლიტექნ. ინ-ტის მოამბე, 1929, ტ. I, რ. I, გვ. 1—20.

1930

25. თეორიული მექანიკის კურსი. ნაწ. I. სტატიკა. ტფ., სახელმი, 1930. VII, 216 გვ.

Курс теоретической механики. Ч. 1. Статика. Тифлис,
Госиздат ГССР, 1930. VII, 216 с.

26. Basu N. M. Sen Gupta H. M. On the strain in a rotating elliptic cylinder.—Bull. Calcutta, M. S., 1930, 18, p. 141—150. [Рец].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 758-759.

27. Basu N. M., Sen Gupta H. M. On the stress and strain in an elastic plate having two infinitely long rectangular edges under the action of a couple at the corner.—Bull. Calcutta, M. S., 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 758.—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 758.

28. Basu N. M., Sircar H. On sound waves due to prescribed vibrations of a cylindrical surface in the presence of a rigid and fixed cylindrical obstacle.—Bull. Calcutta, M. S., 1930, 18, p. 87—96. [Рец].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 766.

29. Bergmann At. Über die Bestimmung der elastischen Spannungen und Verschiebungen in einen konvexen Körper.-Math. Ann., 98, 248—263. [Рец].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 752—753.

30. Faxen H. Die Geschwindigkeit fallen.—Zeitschrift für angewandte Mathematik, 1930, 7, p. 79—80. [Рец].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 793—794.

31. Faxen H. Exakte Lösung der Oseenschen Differentialgleichungen einer zähen Flüssigkeit für den Fall der Translationsbewegung einer Zylinders.—*Nova Acta R. Soc. scient., Uppala*, (4), vol. extraord., 1927, № 3, s. 56. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 793.

32. Faxen H. Vereinfachte Darstellung der verallgemeinerten Greenchen Gleichungen für die konstante Translationsbewegung eines starren Körpers in einer zähen Flüssigkeit.—*Arkiv för Mat.*, 1930, 20, A, № 8, s. 1—5. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 794.

33. Faxen H., Olsson O. Laminare Bewegung zäher Flüssigkeit in Logarithmischen Spiralen.—*Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik*, 7, p. 496—498. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 794.

34. Ghosh S. On the steady motion of a viscous liquid due to the translation of a tore parallel to its axis.—*Bull. Calcutta, M. S.*, p. 185—194. [Рец.].—Jahrbuch über die Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 797.

35. Kolossoff G. Sur une transformation des équations de l'élasticité.—*Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences*, t. 184, 1930, p. 512—514. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 754—755.

36. Lichtenstein L. Über einige Existenzprobleme der Hydrodynamik. 2-te Abhandlung. Nichthomogene, unzusammenhängbare reibunglose Flüssigkeiten.—*Mathematische Zeitschrift*, 1930, 26, s. 196—323. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 775.

37. Oseen C. W. Exakte Lösungen der hydrodynamischen Differentialgleichungen.—*Arkiv för Mat.*, 1930, 20 A, № 14, s. 1—24. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 795.

38. Oseen C. W. Über ein Hydrodynamische problem. 2. 3.—*Arkiv för Mat.*, 1930, 19, 19 A, № 31, 435; 20 A, № 3, s. 31—55. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 778—779.

39. Odqvist F. K. G. On a method to solve the linear boundary value problems of hydrodynamics and the theory of elasticity.—*Arkiv för Mat.*, 1930, 19 A, № 36, s. 1—8. [Рец.].—*Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik*, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 774—775.

40. Odqvist E. K. G. On the determination of certain hydrodynamical problems.—*Arkiv för Mat.*, 1930, 19 A, № 30, s. 1—17. [Рец.].—*Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik*, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, H. 5, s. 779.

41. Villat H. Sur une extension de la méthode d'Oseen.—*Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences*, 1930, t. 184, p. 419—422. [Рец.].—*Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik*, 1930, Bd. 53, Jg. 1927, s. 795.

1931

42. Nouvelle méthode de réduction du problème biharmonique fondamental à une équation de Fredholm.—*Comptes rendus des séances de l'Academie des sciences*, 1931, t. 192, p. 77—79.

43. Théorèmes d'existence relatifs au problèmes d'élasticité à deux dimensions.—*Comptes rendus des séances de l'Academie des sciences*, 1931, t. 192, p. 221—223.

44. Aimond E. Recherches d'hydrodynamique en de la détermination du mouvement de l'eau sur un barrage déversoir.—*Ann. Toulouse*, (3), 21, s. 139—221. [Рец.].—*Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik*, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 478.

45. Dahl H. Entwicklung nach kugelfunktionen der Lösung zu den oseenschen differentialgleichungen für die langsame bewegung eines Körpers in einer zähen flüssigkeit.—*Arkiv för Mat.*, 1931, 21 A, № 5, s. 1—22. [Рец.].—*Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik*, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 906—907.

46. Drzewiecki S. Une interprétation théorique de la courbe ballistique expérimentale $\frac{F(v)}{v^2}$.—*Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences*, 1931, t. 87, p. 165—167. [Рец.].—*Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik*, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 839.

47. Banerjee A. C. and Chankar Varma R. On tidal waves in an elliptic canal of variable depth.—*Journal Indian, M. S.* 1931,

v. 18, p. 105—115. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, bd. 55, Jg. 1929, H. 3, S. 471.

48. Bromwich T. J. I. A. Motion of a sphere in a viscous fluid.—Proc. Cambridge, 1931, 25, p. 369—383. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 469—470.

49. Galbrun H. De la propagation du son dans les fluides.—Journal Math., 1931, (9), 7, s. 299—318. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 469—470.

50. Geppert H. Die permanenten Wellen in ringformigen Kanälen.—Mathematische Annalen, 1931, 101, s. 424—425. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 470—471.

51. Gustafson T. Eine Anwendung der Oseenschen Theorie auf die Tragfläche von Joukowski.—Arkiv för Mat., 1931, 20 A, № 9, s. 1—11. [Рец.].—F. Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 53, Jg. 1927, H. 6, s. 802.

52. Ford C. A. Discontinuous fluid motion past an elliptic barrier.—Proc. Leeds, 1, 1931, 209—216. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 897.

53. Heuer H. Darstellung der hydrodynamischen Kräfte.—Phys. Zs., 1931, 29, s. 225—228. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 910.

54. Hogner E. On the theory of ship wave resistance.—Arkiv för Mat., 1931, 21 A, № 7, s. 1—115. [Рец.].—Jahrbuch über Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 900.

55. Jeffreys H. On the transport of sediments by streams.—Proc. Cambridge, 1931, 25, p. 272—276. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 480.

56. Jeffreys H. On the transverse circulation in streams.—Proc. Cambridge, 1931, 25, p. 20—25. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 474.

57. Lichtenstein L. Über einige Existenzprobleme der Hydro-

dynamik. 3. Permanente Bewegungen einer homogenen inkompressiblen zähen Flüssigkeit.—M. Z., 1931, 28, s. 397—415. [Рец.]. Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 905.

58. Lorenz H. Wandrauhigkeit und Wärmeaustausch in der Strömungslehre.—Phys. Zs., 1931, 29, s. 301—302. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 914.

59. Mazet R. Sur l'écoulement à travers un orifice rectangulaire long et étroit.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1931, t. 187, p. 643—645. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 894.

60. Milikan C. B. Logarithmic spiral flow of an incompressible fluid.—Mathematische Annalen, 1931, 101, p. 446—451. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 466.

61. Nordin E. Über die Grundlösungen der linearisierten hydrodynamischen Differentialgleichungen für eine zähe, kompressible Flüssigkeit.—Arkiv för Mat., 1931, A, № 6, s. 1—59. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 907.

62. Oseen C. W. Exakte Lösungen der hydrodynamischen Differentialgleichungen. 2. — Arkiv för Mat., 1931, 20 A, № 22, s. 1—9. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 889.

63. Pérés J. A propos du problème fondamental de la théorie des tourbillons.—G. R. 1931, 189, s. 680—682. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 473—474.

64. Pérés J. Action d'un fluide visqueux sur un obstacle. Cas de l'ellipsoïde.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1931, t. 188, p. 440—441. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 467.

65. Pérés J. Action sur un obstacle d'un fluide visqueux, démonstration simple de formules de Faxén.—Compte rendu

hebdomadaire des séances de l'Académie des sciences, 1931, t. 188, p. 310—312. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 467.

66. Pérés J. Sur une formule pour le calcul de la résistance d'un solide dans un fluide parfait incompressible.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1931, t. 189, p. 1246—1248. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 468.

67. Pérés J. Quelques résultats touchant la stabilité ou la régularité du mouvement d'un liquide visqueux.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Académie des sciences, 1931, t. 189, p. 898—900. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 467—468.

68. Prager W. Die Druckverteilung an Körpern in ebener Potential strömung.—Phys. Zs., 1931, 29, s. 865—869. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 900—901.

69. Proudman J. On a general expansion in the theory of the tides.—Proc. I. M. S., 1931, (27), 29, p. 527—536. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 471.

70. Rosenblatt A. Sur certains mouvements stationnaires des liquides visqueux incompressibles.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1931, t. 186, p. 678—680. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 910.

71. Rosenhead L. Double row of vortices with arbitrary stagger.—Proc. Cambridge, 1931, 25, p. 132—138. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 475.

72. Rosenhead L. Systems of double rows of line vortices in a channel of finite breadth where the axis of the channel.—Proc. Cambridge, 1931, 25, p. 277—281. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 475.

73. Sen B. M. The steady rotational motion of a liquid within fixed boundaries.—Bull. Calcutta, M. S., 1931, 19, p. 59—66.

[Рец.].—Jahrbuch über Fortschritte der Mathematik, 1931, 54, Jg. 1928, H. 6, s. 894—895.

74. Senior S. A. The two dimensional motion of a plane lamina in air and Lanchester's phugoid paths.—Proc. Leeds, 1931, 1, p. 152—159. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 53, Jg. 1927, H. 6, s. 806.

75. Tollmien W. Über die Entstehung der Turbulenz.—I. Nachichen Cöttingen, 1929, 21—24. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 474.

76. Villat H. La theorie de l'expérience de M. Henri Bénard sur les tourbillons alternés dans une cuve limitée par deux parois fixes parallèles.—Annales ecole norm., 1931, (3), 46, s. 250—281. [Рец.] — Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 473.

77. Villat H. Sur certains mouvement d'un solide dans fluide visqueux limite.—J. Math., 1931, (9), 7, s. 429—452. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 910.

78. Wavre R. Quelques propriétés des figures d'équilibre d'une masse fluide hétérogène.—Commentarii Math Helvetici, 1931, 1, 3—14. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 472—473.

79. Weinstein A. Zur Theorie der Flüssigkeitstrahlen. —Mathematische Zeitschrift, 1931, 31, s. 424—433. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 55, Jg. 1929, H. 3, s. 477.

80. Weißkopf V. Zur Berechnung der Schallenergie.—Phys. Zs., 1931, 29, s. 302—304. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1931, Bd. 54, Jg. 1928, H. 6, s. 921.

1932

81. თეორიული მექანიკის კურსი. ნაწ. 2. კინემატიკა. გამოც. მე-2. გადამუშ. ტფ., სახელგამი, 1932. VIII, 208 გვ.

Курс теоретической механики. Ч. 2. Кинематика. Изд. 2. Тифлис, Госиздат ГССР, 1932. VIII, 208 с.

82. თეორიული მექანიკის პროგრამა საკონსტრუქტორო, პიდრობალური და პიდროტექნიკური სპეციალობის I კურსი—სათვის. 1932/33 წ. [თბ.], სახელგამის I სტ., [1932]. 3 გვ. (საქართველოს საინჟინრო-სააღმშენებლო ინსტიტუტი).

Программа теоретической механики для I курса конструкторского, гидросильного и гидротехнического специальностей. 1932/33 г. [Тб.], I типогр. Госиздата, [1932]. 3 с.

83. წინასიტუვაობა. — გრენვილი ვ. მათემატიკური ანალიზის ელემენტები. II. ინტეგრალური ორიცხვა. ტფ., სახელგამი, 1932, ვ. III—IV.

Предисловие. — Гренвиль В. Элементы математического анализа. II. Интегральный учет. Тифлис, Госиздат ГССР, 1932, с. III—IV.

84. К задаче кручения и изгиба составных упругих балок. — საქართველოს საინჟინერო-სააღმდებლო ინსტიტუტის მთაბეჭ, 1932, ნაკვ. 1, გვ. 123—127.—რეზიუმე ქართ. და ფრანგ. ებ.

85. К задаче кручения и изгиба упругих брусьев, составленных из различных материалов. — Известия АН СССР. Отд. мат. и естественных наук, 1932, № 7, с. 907—945.

86. Recherches sur les problèmes aux limites relatifs à l'équation biharmonique et aux équations de elasticité à deux dimensions. —Mathematische Annalen, 1932, Bd. 107, H. 2, p. 282—312.

87. Sircar H. On the vibration of a gas enclosed between a rigid and fixed spheroid and a concentric sphere vibrating with a prescribed normal velocity.—Journal Indian, M. S. 1932, 18, с. 1—10. [Рец.]. —Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik. (Berlin —Leipzig), 1932, Bd. 55, Jg. 1929, H. 4, с. 481.

88. Sur le problème de torsion des poutres élastiques composées. —Compte rendu des séances de l'Academie des sciences, 1932, t. 194, p. 1435—1437.

1933

89. თეორიული მექანიკის კურსი. ნაწ. I. სტატიკა. გამოც. მე-2. ტფ., სახელგამი, 1933. VIII, 190 გვ.

Курс теоретической механики. Ч. 1. Статика. Изд. 2. Тифлис, Госиздат ГССР, 1933. VIII, 190 с.

90. Курс аналитической геометрии в векторном изложении. Ч. 1. М.—Л., ГТТИ, 1933. 220 с.

91. Некоторые основные задачи математической теории упругости. Основные уравнения — Плоская задача — Кру-

чение и изгиб. Предисловие акад. А. Н. Крылова. Л., Изд-во АН СССР, 1933. XVI, 381 с.

Рец.: Николай Е. — Прикладная математика и механика, 1935, т. 2, вып. 2, с. 322.

92. Решение плоской задачи теории упругости для сплошного эллипса. — Прикладная математика и механика, 1933, т. 1, вып. 1, с. 5—12. — Резюме на нем. яз.

93. Вебстер А. Механика материальных точек твердых, упругих и жидкых тел. Лекция по математической физике. Перевод с 3-го англ. изд. Под ред. К. В. Меликова. Л.-М., ГТТИ, 1933. 624 с.

В соавторстве с М. В. Савостьяновой и К. В. Меликовым.

94. Praktische Lösung der fundamentalen Bandwertaufgaben der Elastizitätstheorie in der Ebene für einige Randungsformen. — Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik (Berlin), 1933, Bd. 13, N. 4, s. 264—282.

95. Sur l'équivalence de deux méthodes de réduction de problème plan biharmonique à une équation intégrale. — Comptes rendus des séances de l'Academie des sciences, 1933, t. 196, p. 1947—1948.

3. ფოკის თანაავტორობით.

1934

96. ანალიზური გეომეტრიის კურსი. ნაწ. I. თარგმ. პროფ. ა. ხარაძის. ტფ., „ტექნიკა და მრობა“, 1934. 268 გვ. (დაუსწრებული პედაგოგური ინ-ტი).

Курс аналитической геометрии. Ч. 1. Пер. А. Харадзе. Тифлис, «Техника и труд», 1934. 268 с.

97. Исследование новых интегральных уравнений плоской теории упругости. — Доклады АН СССР, 1934, т. 3, № 2, с. 73—77. — Резюме на франц. яз.

98. Курс аналитической геометрии. Ч. 2. Учебник для Вузов на 1934—1935 учебн. год. Л.-М., ГТТИ, 1934. 276 с.

99. Новый общий способ решения основных контурных задач плоской теории упругости. — Доклады АН СССР, 1934, т. 3, № 1, с. 7—11. — Резюме на франц. яз.

100. Новый способ решения плоских задач теории упругости. (Тезисы доклада). — В кн.: Бюллетень Второго Все-

союзного съезда математиков в Ленинграде 24—30 июня 1934 г. Л., Изд-во АН СССР, 1934, с. 68.

101. О некоторых смешанных краевых задачах теории упругости. (Тезисы доклада). — В кн.: Бюллетень Второго Всесоюзного съезда математиков в Ленинграде 24—30 июня 1934, г. Л., Изд. АН СССР 1934, с. 68.

102. Об одной контурной задаче теории упругости. — Доклады Академии наук СССР, 1934, т. III, № 3 с. 141—144. — Резюме на франц. яз.

103. Dubreil-Jacotin M. L. Sur la determination rigoureuse des ondes permanentes périodiques d'ampleur finie. — Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences. 1934, t. 197, p. 818—821. [Рец.]. — Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, s. 760.

104. Frankl F. Über zweidimensionale luftströmungen in kanälen bei Geschwindigkeiten nahe der Schallgeschwindigkeit (Russisch mit deutsch, Auszug). — Recueil math., 1934, 40, s. 59—72. (Рец.). Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, S. 773.

105. Gay A. Nouvement plan du liquide parfait incompressible. — Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1934, t. 197, p. 741—742. [Рец.]. — Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, s. 756.

106. Goloubeff W. Sur les systèmes des tourbillons de M. Kármán (Russisch mit franz. Auszug). — Recueil math., 1934, 40, p. 73—85 [Рец.]. — Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik., 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, S. 761.

107. Jardetzky W. Sur les petites oscillations d'une masse fluide isolée dans l'espace. — Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1934, t. 197, p. 577—579. [Рец.]. — Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, S. 754.

108. Lichtenstein L. Grundlagen der Hydromechanik. X VI, 506 s., 54 fig., Berlin, Springer, 1929. (Рец.). — Tb. Forschr. Math., 1934, Bd. 55, Jg. 1929, H. 4, s. 1124.

109. Ratib A. Sur une propriété du tourbillon dans le mouvement plan permanent d'un fluide visqueux incompressible.—

Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1934, t. 197, p. 575—576. (Рец.).—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933 H. 5, S. 761—762.

110. Schmidt H. Aerodynamik des fluges. Eine Einführung in die mathematische Tragflächen theorie. Berlin, De Gruyter Co., 1929. VIII, 258 s., 81 fig. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 55, Jg. 1929; H. 4, s. 1126—1127.

111. Volkoff D., Nasaroff A. Sur un problème aux limites et son application à la théorie d'élasticité à deux dimensions. (Russisch mit franz. Auszug). Recueil math., Moscou, 40, 210—228. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, s. 744—745.

112. Weinstein A. Sur les points de détachement des lignes de glissement.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences. 1934, t. 195, p. 324—326. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1934, Bd. 59, Jg. 1933, H. 5, S. 755—756.

1935

113. Некоторые основные задачи математической теории упругости. Основные уравнения. Плоская задача. Кручение и изгиб. С предисл. акад. А. Н. Крылова. 2-е перераб. и доп. изд. М.—Л., Изд-во АН СССР, 1935. 453 с. (АН СССР. Научно-техническая литература).

114. Решение основной смешанной задачи теории упругости для полуплоскости. — Доклады АН СССР, 1935, т. 3, № 2, с. 51—54.

115. Solution du problème mixte fondamental de l'élasticité pour un demiplan.—Comptes rendus (Doklady) de L'Academie des sciences de l'URSS, 1935, vol. 3, № 2, p. 51—54.

116. Avanessoff J. Inégalités concernant les mouvements de révolution d'un fluide visqueux.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l' Académie des sciences. Paris, 1935, t. 198, p. 537—539. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1935, Bd. 60, Jg. 1934, H. 5, s. 729.

117. Michlin S. La réduction des problèmes plans fondament-

aux de théorie de l'élasticité à une équation intégrale de Fredholm (Russisch und Franz).—Comptes rendus (Doklady) de l'Académie des sciences de l' URSS. Moscou, 1935, (2), 1, s. 295—301. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik (Berlin—Leipzig), 1935, Bd. 60₁, Jg. 1934, H. 5, s. 709—710.

118. Oseen C. W. Sur la seconde approximation dans la théorie des fluides visqueux.—Arkiv för Mat., 24. A. № 20, p. 1—23. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1935, Bd. 60, Jg. 1934, H. 5, s. 728.

119. Serman D. Un problème de théorie de l'élasticité pour des domaines multiplement connexes. (Russisch mit Franz. Auszug).—Comptes rendus (Doklady) de l'Académie des sciences de l' URSS. Moscou, 1935, (2). 376—379. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1935, Bd. 60, Jg. 1934, H. 5.

120. ახალი მათემატიკური ცენტრი ტფილისში. [მათემატიკის ინსტიტუტის დამსების შესახებ]. — კომუნისტი, 1935, 26 ვერს., ვგ. 3.

Новый математический центр в Тифлисе. [Об основании математического института]. — Коммунисти, 1935, 26 авг., с. 3.

1936

121. Новый способ решения плоских задач теории упругости. [Резюме доклада]. — В кн.: Труды II Всесоюзного математического съезда. Ленинград, 24—30 июня 1934 г. Т. 2. Л.—М., Изд-во АН СССР, 1936, с. 345—346.

122. О некоторых краевых задачах теории упругости. [Резюме доклада]. — В кн.: Труды II Всесоюзного математического съезда. Л., 24—30 июня 1934 г. Т. 2. Л.—М., Изд-во АН СССР, 1936, с. 358.

123. Krutkov G. Die Brownsche Bewegung des Vibrators (Russisch mit deutsch. Auszug).—Bull. Acad., Leningrad, 1935, s. 615—635. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik [Berlin—Leipzig], 1936, Bd. 611, Jg. 1935, H. 6., s. 869.

124. Magnaradze L. G. On the problem of the elastic oscillation of the semiplane. (Russisch mit engl. Auszug).—Comptes

rendus [Doklady] de l'Academie des sciences de l'URSS. Moscou: 1935, 505—508. Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1936, Bd. 61, Jg. 1935, H. 6, s. 880—881.

125. Reissner H. Ebene und räumliche Strömung zäher, inkompressibler, tragheisfreier Flüssigkeiten zwischen exzentrischen relativ zueinander rotierenden Zylinderflächen. Beitrag zur Theorie der Schmierung, I.—Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik. Berlin. 1936, 15, 81—87. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1936, Bd. 61, Jg. 1935, H. 6, S. 922.

126. Taylor G. I. Turbulence in a contracting stream.—Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik. Berlin. 1936, 15, 91—96. [Рец.], Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1936, Bd. 61, Jg. 1935, H. 6, S. 927.

127. Рассказ проф. Мусхелишвили [о Чрезвычайном VII Всесоюзном съезде Советов]. — Заря Востока, 1936, 17 дек., с. 2.

128. Растет культура Грузии.—За коммунистическое просвещение, 1936, 10 дек.

129. Упругости теория.—БСЭ, т. 56, 1936, стр. 147—158.

1937

130. დრეკალობის თეორიის ბრტყელი ამოცანის რიცხვთი ამოცანის შესახებ. — თბილ. მათემ. ინ-ტის შრომები, 1937, ტ. I, გვ. 83—87. — რეზიუმე რუს. ენ.

О численном решении плоской задачи теории упругости.—Труды Тбил. матем. ин-та, т. 1, 1937 с. 83—87.—Резюме на рус. яз.

131. Krutkov G. Sur la dynamique de la balance. Petits mouvements d'une balance simple. (Russisch).—Leningrad, Bull. Acad. Sci., [7], 1933, p. 89—100. [Рец.].—Journal über die Fortschritte der Mathematik. [Berlin—Leipzig], 1937, Bd. 59₁, jg. 1933, H. 4, s. 1400.

132. Krutkov G. Sur les équations de mouvement de la toupie. 2. (Russisch). Leningrad, Bull. Acad. Sci., [7], 1933, 659—662. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1937, Bd. 57, Jg. 1931, H. 7, S. 140.

133. Leray J. Mouvement lénç d'un fluide visqueux à deux dimensions limite par des pavois fixes.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences. Paris. 1937, t. 193, p. 1165—1166. [Рец.].—Journal über die Fortschritte der Mathematik. [Berlin—Leipzig], 1937, Bd. 57₁, jg. 1931, H. 7, p. 1103.

1938

134. Курс аналитической геометрии. Изд. 2-е, перераб. М.—Л., ОНТИ, Ред. техн.-теор. лит., 1938. 576 с.

135. Perés J. Sur le mouvement limite d'Oseen.—Compte rendu hebdomadaire des séances. 1938, t. 192, p. 210—212. [Рец.].—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1938, Bd. 57₁, Jg. 1931, H., s. 1125.

136. Woronetz C. Lignes de glissement sur un cylindre.—Compte rendu hebdomadaire des séances de l'Academie des sciences, 1938, t. 193, p. 989—992.—Jahrbuch über die Fortschritte der Mathematik, 1938, Bd. 57, Jg. 1931, H. 8, S. 1129.

137. Грузинский филиал Академии наук ССР. — Вестник АН СССР, 1938, № 11—12, с. 76—83.

138. Гурий Васильевич Колосов. Некролог. — Успехи математических наук, 1938, вып. 4, с. 279—281.

139. Как мы редактировали текст конституции СССР. — Заря Востока 1938, 5 дек., с. 3.

140. Нужна высшая политехническая школа. (В порядке обсуждения). — Правда, 1938, 4 дек., с. 3. — Подписи: Н. И. Мусхелишвили С. Л. Соболев, М. А. Лаврентьев, А. О. Гельфанд, Д. Ю. Панов С. А. Христианович, Ф. Р. Гантмахер, Ф. А. Требин, Н. Е. Кочин.

1939

141. ანალიზური გეომეტრიის კურსი. მე-2 რუს. გამოც. თარგმანი. რედ. ა. ხარაძე. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1939. XIV, 703 გვ.

Курс аналитической геометрии. Пер. со 2-го русск. изд. Ред. А. Харадзе. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1939. XIV 703 с илл.

142. პროფესორი ლ. ბ. ანდრონიკაშვილი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1939, 23 დეკ., გვ. 4. — ხელმოწერა: ივ. ჯავახიშვილი, 6. მუსხელიშვილი, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Професор Л. Н. Андроникашвили. [Некролог]. — Коммунисти, 1939, 23 дек., с. 4.— Подписи: Ив. Джавахишвили, Н. Мусхелишвили, Г. Ахвlediani и др.

143. Встречи с вождем. [Знатные люди Грузии о встречах с Сталиным. Высказывания: А. Саникидзе. — Г. Леонидзе. — Н. Мусхелишвили. — М. Плиева. — В. Сихарулидзе]. — Заря Востока, 1939, 18 ноября, с. 3.

144. Иван Александрович Джавахишвили. [Проф. Тбил. гос. ун-та, директор Музея Руставели, кандидат в действит. члены Акад. наук СССР]. — Правда, 1939, 24 янв., с. 3. — Подписи: Джанашиа С., Хачапуридзе Г., Мусхелишвили Н., Кипшидзе Д.

145. Организатор и руководитель наших филиалов. [К 70-летию со дня рождения В. Л. Комарова]. — Вестник АН СССР, 1939, № 10, с. 43—55.

В соавторстве с Е. Н. Павловским, С. К. Карапетяном и А. А. Якубовым.

1940

146. Замечания относительно основных граничных задач теории потенциала. — Сообщения Груз. филиала АН СССР, т. 1, № 3, 1940, с. 169—170.

147. О решении задачи Дирихле на плоскости. — Сообщения Груз. филиала АН СССР, т. 1, № 2, 1940, с. 99—106.

148. О решении основных граничных задач теории Ньютона потенциала. — Прикладная математика и механика, 1940, т. 4, вып. 4, с. 1—26. — Резюме на нем. яз.

149. О решении основных контурных задач теории логарифмического потенциала. — Труды Тбил. матем. ин-та, т. 7, 1940, с. 1—24. — Резюме на нем. яз.

В соавторстве с Д. З. Авазашвили.

150. [Поправки к статье «Замечания относительно основных граничных задач теории потенциала»]. — Сообщения Груз. филиала АН СССР, 1940, т. 1, № 7, с. 567.

151. დაუვიწყარი დღეები. [სტალინური კონტატუციის მიღებიდან 4 წლისთავის გამო]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1940, 5 დეკ., გვ. 3.

Незабываемые дни. (К 4-й годовщине Сталинской конституции). — Ахалгазрда комунисти, 1940, 5 дек., с. 3.

152. ივანე ჯავახიშვილი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1940, 21 ნოემბრი, გვ. 3; ახალგაზრდა კომუნისტი, 22 ნოემბრი; გვ. 1; Заря Востока, 1940, 21 ноября, с. 1; Молодой сталинец, 1940, 22 ноября, с. 1. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ივ. ბერიაშვილი, ა. შანიძე, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Иване Джавахишвили. [Некролог]. — Комунисти, 1940, 21 ноября, с. 3; Ахалгазрда комунисти, 22 ноября, с. 1; Заря Востока, 1940, 21 ноября, с. 1; Молодой сталинец, 1940, 22 ноября, с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, Ив. Бериташвили, Ак. Шанидзе, Г. Ахвледиани и др.

153. მკითხველები „კომუნისტის“ შესახებ. [ივ. ჯავახიშვილის, ლ. ქიაჩელის, აკ. ხორავას, ნ. მუსხელიშვილის და სხვათა წერილები გაზეთ „კომუნისტის“ არსებობის 20 წლისთავთან დაკავშირებით]. — კომუნისტი, 1940, 3 ივნ., გვ. 3.

Читатели о «Комунисти». (Письма Ив. Джавахишвили, Л. Киачели, Ак. Хорава, Н. Мусхелишвили и др. по поводу 20-летия газ. «Комунисти»). — Комунисти, 1940, 3 июня, с. 3.

154. სრულიად-საკავშირო კონფერენცია დრეკალობის თეორიის საკითხებზე. [თბილისში]. — კომუნისტი, 1940, 2 თებ., გვ. 3.

Всесоюзная конференция по вопросам теории упругости. [В Тбилиси]. — Комунисти, 1940, 2 февр., с. 3.

155. ქალაქ ლვოვში მყოფი საქართველოს დელეგაციის დებულება. [ივ. ჯავახიშვილის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1940, 20 ნოემბერი, გვ. 1. — ხელმოწერა: გ. კიკნაძე, აკად. ნ. მუსხელიშვილი და სხვ.

Телеграмма находившейся во Львове делегации трудящихся Грузии. [По поводу кончины И. А. Джавахишвили]. — Комунисти, 1940, 20 ноября, с. 1. — Подписи: Г. Кикнадзе, акад. Н. Мусхелишвили и др.

156. Вступительное слово академика Н. И. Мусхелишвили [На выездной сессии Груз. филиала Акад. наук СССР в Сухуми]. — Советская Абхазия, 1940, 27 сент., с. 1.

157. Депутаты Верховного Совета СССР за работой. [Статьи и заметки: Н. К. Садагишивили, Н. И. Мусхелишвили и др.]. — Заря Востока, 1940, 12 дек., с. 3.

158. Мои воспоминания [О VIII Чрезвычайном Всесоюзном съезде советов]. — Молодой сталинец, 1940, 5 дек., с. 2.

159. Наука в Советской Грузии. [О работе Груз. филиала Академии наук СССР]. — Правда, 1940, 19 окт., с. 4; Батумский рабочий, 1940, 24 окт., с. 2—3.

160. Работы математиков Грузии. — Заря Востока, 1940, 18 дек., с. 1.

161. Расцвет науки. — Советская Украина, 1940, 23 ноября.

162. Расцвет социалистической науки. [Участник делегации трудящихся Грузии о пребывании в братской Украине]. — Заря Востока, 1940, 4 дек., с. 4.

163. Теория упругости и ее развитие у нас. [К Всесоюзной конференции по теории упругости в Тбилиси]. — Заря Востока, 1940, 1 февр., с. 3.

1941

164. К статье «Приложение интегралов типа Коши к одному классу сингулярных интегральных уравнений». — Труды Тбил. матем. ин-та, т. 10, 1941, с. 161—162.

165. Об основной смешанной краевой задаче теории логарифмического потенциала для многосвязных областей. — Сообщения АН ГССР, т. 2, № 4, 1941, с. 309—313.

166. Основные граничные задачи теории упругости для полуплоскости. — Сообщения АН ГССР, т. 2, № 10, 1941, с. 873—880. — Резюме на груз. яз.

167. Приложение интеграла типа Коши к одному классу сингулярных интегральных уравнений. — Труды Тбил. матем. ин-та, т. 10, 1941, с. 1—43. — Резюме на груз. яз.

168. აუგვებული საბჭოთა მეცნიერება. [საბჭოთა საქართველოს 20 წლისთავზე]. — კომუნისტი, 1941, 25 თებ., გვ. 7.

Расцвет советской науки. [К 20-й годовщине Советской Грузии]. — Коммунисти, 1941, 25 февр., с. 7.

169. დიდი მეცნიერი ივანე ჯავახიშვილი. — კომუნისტი, 1941, 22 ნოემბ., გვ. 2. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ა. შანიძე, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Крупный ученый Иване Джавахишвили. — Коммунисти.,

1941, 22 ноября, с. 2. — Подписи: Н. Мусхелишвили, Ак. Шанидзе, Г. Ахвledиани и др.

170. მაღალი ჯილდო ენერგიას გამიორკეცებს [სახელმწიფო პრემიის მიუთვნების გამო]. — კომუნისტი, 1941, 15 მარტი, გვ. 2.

Высокая награда удвоит энергию. [К присуждению Сталинской премии]. — Коммунист, 1941, 15 марта, с. 2.

171. მტერს დაღუბვა არ ასცდება. [საბჭოთა კავშირზე გერმანიის ჯარების თავდასხმის გამო]. — კომუნისტური აღზრდისათვის, 1941, № 6, გვ. 70; კომუნისტი, 1941, 25 ივნ., გვ. 1. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ს. ჯანაშვილი, ა. ჯანელიძე და სხვ.

Врагу не избежать поражения. [О нападении фашистской Германии на Советский Союз]. — Коммунистури аგэрдисатvis, 1941, № 6, с. 70; Коммунисти, 1941, 25 июня, с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, С. Джанашвили, А. Джанелидзе и др.

172. პროფესიონალი ა. გ. მაჭავარიანი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1941, 23 აპრ., გვ. 2; Заря Востока, 1941, 23 апр., с. 2. — ხელმოწერა: ს. მაჭავარიანი, ნ. მუსხელიშვილი, ა. ჯანელიძე, ს. ჯანაშვილი და სხვ.

Профессор А. Г. Мачавариани. [Некролог]. — Коммунисти, 1941, 23 апр., с. 2; Заря Востока, 1941, 23 апр., с. 2. — Подписи: С. Мачавариани, Н. Мусхелишвили, А. Джанелидзе, С. Джанашвили и др.

173. საბჭოთა საქართველოს მეცნიერებული აზრი. [სსრ კავშირის მთავრობის გადაწყვეტილება საქართველოში მეცნიერებათა აკადემიის დაარსების შესახებ]. — საბჭოთა აზრი, 1941, 16 თებ., გვ. 1.

Научная мысль Советской Грузии. [Решение правительства СССР об основании Академии наук в Грузии]. — Сабчота Аджара, 1941, 16 февр., с. 1.

174. საქართველოს მეცნიერების და ხელოვნების მუშაკები — სოციალისტური სამშობლოს პატრიოტები. — კომუნისტი, 1941, 20 ივლ., გვ. 1; Заря Востока, 1941, 19 июля, с. 2. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ს. ჯანაშვილი, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Работники науки и искусства Грузии — патриоты социалистической родины. — Коммунисти, 1941, 20 июля, с. 1; Заря

Востока, 1941, 19 июля, с. 2. — Подписи: акад. Н. Мусхелишвили, акад. С. Джанашиа, Г. Ахвledиани, А. Хорава и др.

175. საქართველოს მეცნიერთა ანტიფაშისტური მიტინგი თბილისში. [19 ოქტომბერს. აკად. ნ. მუსხელიშვილის, ალ. ჯანელიძის, გ. ახვლედიანის, ი. ბერიაშვილის, დ. უზნაძის, კ. ზავრიავის, ს. ჯანაშიას და ტ. კვარაცხელიას სიტყვები]. — კომუნისტი, 1941, 21 ოქტ., გვ. 2; Заря Востока, 1941, 21 окт., с. 3.

Антифашистский митинг ученых Грузии. [Дневник заседания 19 октября. Речи академиков Н. Мусхелишвили, А. Джанелидзе, И. Бериташвили, К. Завриева, Г. Ахвledиани, Т. Кварацхелиа, С. Джанашиа. — Коммунисти, 1941, 21 окт., с. 2; Заря Востока, 1941, 21 окт., с. 3.]

176. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია. [საუბარი სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის თავ-რესთან აკად. ნ. მუსხელიშვილთან და სსრკ მეცნ. აკად. საქ. ფილიალის თავ-რის მთავრებისთან პროფ. ს. ჯანაშიასთან საქ-ში მეცნ. აკად. გახსნის გამო]. — კომუნისტი, 1941, 26 იანვ., გვ. 2.

Академия наук Грузинской ССР. [Беседа с председателем Груз. филиала Академии наук СССР акад. Н. И. Мусхелишвили и замест. председателя Груз. филиала Академии наук СССР с проф. С. Джанашиа]. — Коммунисти, 1941, 26 янв., с 2.]

177. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სტრუქტურა და ამოცანები. (საუბარი აკად. ნ. მუსხელიშვილთან). — კომუნისტი, 1941, 13 ოქტ., გვ. 3.

Структура и задачи Академии наук Грузинской ССР. (Беседа с акад. Н. И. Мусхелишвили). — Коммунисти, 1941, 13 февр., с. 3.

178. ფაშიზმი — მეცნიერების მტერია. — ბოლშევიკი, 1941, № 5—6, გვ. 36—41. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ს. ჯანაშია, გ. ახვლედიანი და ლ. გოკიელი.

არის ფალკე გამოცემა. თბ., გამ-ბა „კომუნისტი“, 1941, 15 გვ.

Фашизм — враг науки. — Болшевики, 1941, № 5—6, с. 36—41. — Подписи: Н. Мусхелишвили, С. Джанашиа, Г. Ахвledиани и Л. Гокиели.

Имеется отд. издание. Тб., Изд-во «Коммунисти», 1941, 15 с.

179. В Грузии создается Академия наук. (Беседа с акад. Н. И. Мусхелишвили). — Известия, 1941, 24 янв., с. 1.
180. Мощный стимул. [По поводу присуждения Государственной премии]. — Комсомольская правда, 1941, 15 марта, с. 3.
181. Наука в Грузии за 20 лет. (К 20-летию Грузинской ССР). — Вестник АН СССР, 1941, № 2—3, с. 16—26; ВОКС, 1941, март-апрель, с. 72—77.
182. Наука в Советской Грузии. [К открытию Академии наук Грузинской ССР]. — Заря Востока, 1941, 25 янв., с. 2.
183. Наука в Советской Грузии за 20 лет. — Советская Абхазия, 1941, 25 февр., с. 7.
184. Научная мысль Советской Грузии. — Батумский рабочий, 1941, 25 февр., с. 3.
185. [Присуждение Государственных премий — всенародный смотр советской науки]. За дальнейшее процветание советской науки. — Заря Востока, 1941, 16 марта, с. 2.
186. Расцвет культуры. [20-летию Советской Грузии]. — Труд, 1941, 25 февр., с. 3.
187. Смелый новатор. [А. А. Богомолец]. — Советская Украина, 1941, 25 мая.
188. Ученые Грузии — фронту. — Известия, 1941, 28 сент., с. 3.

1942

189. К задаче равновесия жесткого штампа на границе упругой полуплоскости, при наличии трения. — Сообщения АН ГССР, т. III, № 5, 1942, с. 413—418. — Резюме на груз. яз.
190. Основные граничные задачи теории упругости для плоскости с прямолинейными разрезами. — Сообщения АН ГССР, т. III, № 2, 1942, с. 103—110. — Резюме на груз. яз.
191. Сингулярные интегральные уравнения с ядрами типа Коши на разомкнутых контурах. — Труды Тбил. матем. ин-та, т. XI, 1942, с. 141—172. — Резюме на груз. яз.
192. Системы сингулярных интегральных уравнений с ядрами типа Коши. — Сообщения АН ГССР, т. 3, № 10, 1942, с. 987—994. — Резюме на груз. яз.
193. სტალინგრადის გმირ დამცველებს. [შილაშვილი]. —

კომუნისტი, 1942, 27 ნოემბ., გვ. 1. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ს. ჯანაშვილი, 6. კეცხოველი და სხვ.

Героям-защитникам Сталинграда. [Приветствие]. -- Комунисти, 1942, 27 ноября, с. 1 — Подписи: Н. Мусхелишивили, С. Джанашия, Н. Кецховели и др.

194. Академия наук Грузинской ССР к двадцатипятилетию октября. — Заря Востока, 1942, 7 ноября, с. 4.

195. Третья сессия Академии наук Грузинской ССР [посвященная годовщине со дня ее основания. Доклад акад. Н. И. Мусхелишивили «Об итогах работы Академии наук ГССР»]. — Заря Востока, 1942, 1 марта, с. 2.

1943

196. Замечание к статье «Системы сингулярных интегральных уравнений с ядрами типа Коши». — Сообщения АН ГССР, т. 4, № 2, 1943, с. 99—101. — Резюме на груз. яз.

197. Краевая задача Римана для нескольких неизвестных функций и ее приложение к системам сингулярных интегральных уравнений. — Труды Тбилисского математического института, т. 12, 1943, с. 1—46. — Резюме на груз. яз.

В соавторстве с Векуа Н. И.

198. გენიალური რუსი მათემატიკოსი ნიკოლოზ ივანეს ძე ლობაჩევსკი. (დაბადებიდან 150 წლის შესრულების გამო). — კომუნისტი, 1943, 3 ნოემბ., გვ. 2. Заря Востока, 1943, 4 ноября, с. 2.

Гениальный русский математик Николай Иванович Лобачевский. (К 150-летию со дня рождения). — Заря Востока, 1943, 4 ноября, с. 2. Комунисти, 1943, 3 ноября, с. 2.

199. საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემია სამამულო ომის დღე-ებში. — კომუნისტი, 1943, 10 ნოემბ., გვ. 3.

Академия наук Грузинской ССР в дни Отечественной войны. — Комунисти, 1943, 10 ноября, с. 3.

200. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ორი წლის-თავი. — კომუნისტი, 1943, 26 თებ., გვ. 2., Заря Востока, 1943, 26 сент., с. 2.

Вторая годовщина Академии наук Грузинской ССР. — Комунисти, 1943, 26 февр., с. 2. Заря Востока, 1943, 26 сент., с. 2.

201. Великое братство свободных народов. [К освобождению советскими войсками Смоленска]. — Правда, 1943, 26 сент., с. 2.

В соавторстве с И. Орбели и Г. Гусейновым.

202. Выдающийся грузинский историк. [К выдвижению в действительные члены Академии наук СССР С. Н. Джанашиа]. — Известия, 1943, 14 сент., с. 3. — Подписи: Н. Мусхелишвили, Ак. Шанидзе, Г. Ахвledиани и Н. Бердзенишвили.

1944

203. Вернем тяжело раненных воинов к творческой жизни. — Красная звезда, 1944, 28 дек. — Подписи: В. Л. Комаров, А. А. Богомолец, Н. И. Мусхелишвили, А. Е. Ферсман, П. Л. Капица, В. Н. Образцов.

204. Наш президент В. Л. Комаров. — Вестник АН СССР, 1944, № 10, с. 113.

205. Приветствие от Президиума Академии наук СССР. [В. Л. Комарову с днем 70-летия]. — Вестник АН СССР, 1944, № 10, с. 3—4. — Подписи: А. А. Байков, И. П. Бардин... А. А. Богомолец... Н. И. Мусхелишвили...

1945

206. გაზეთ „ახალგაზრდა კომუნისტის“ რედაქციის. [მისალბება „ახალგაზრდა კომუნისტის“ დაარსებიდან 20 წლისთავის გამო]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1945, 8 დეკ., გვ. 2.

В редакцию газеты «Ахалгазрда комунисти». [Приветствие к 20-летию]. — Ахалгазрда комунисти, 1945, 8 дек., с. 2.

207. ინტენსიური მეცნიერული მუშაობით. [„დრეკადობის თეორიის ზოგიერთი ამოცანის“ გაფართოებული გამოცემის მომზადება და „ანალიზური გეომეტრიის“ კურსის გადამუშავება ქართულ და რუსულ ენებზე გამოსაცემად]. — კომუნისტი, 1945, 1 იანვ., გვ. 3.

Интенсивной научной работой. [Подготовка расширенного издания «Некоторых задач теории упругости» и переработка к изданию на груз. и русск. языках курса «Аналитической геометрии】. — Комунисти, 1945, 1 янв., с. 3.

208. „კომუნისტი“. [მისალმება გაზეთის არსებობის 25 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1945, 3 ივნ., გვ. 4. — ხელ-მოწერა: ბ. მუსხელიშვილი, ალ. ჯანელიშვილი, ბ. კეცხოველი და სხვ.

Приветствие в связи с 25-летием газеты «Коммунисти». — Комунисти, 1945, 3 июня, с. 4. — Подписи: Н. Мусхелишвили, Ал. Джанелидзе, Н. Кецховели и др.

209. სიტუა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს I მოწვევის XI სესიაზე—კომუნისტი, 1945, 8 მაისი, გვ. 2; В кн.: Одинадцатая сессия Верховного Совета СССР 24 апреля—27 апреля 1945 г. Стенографический отчет. [М.], Изд. Верх. Сов. СССР, 1945, с. 197—199.

Выступление депутата Н. И. Мусхелишвили на XI сессии I созыва Верховного Совета СССР. — Комунисти, 1945, 8 мая, с. 2; В кн.: Одинадцатая сессия Верховного Совета СССР 24 апреля—27 апреля 1945 г. Стенографический отчет. [М.], Изд. Верх. Сов. СССР, 1945, с. 197—199.

210. Величайший герой [И. В. Сталин]. — Известия, 1945, 29 июня, с. 2.

211. Научный центр Грузии. Беседа с президентом Академии наук Грузинской ССР о работе научно-исследовательских учреждений Грузии за время войны. — Вечерняя Москва, 1945, 17 марта, с. 2.

III

1946

212. Сингулярные интегральные уравнения. Граничные задачи теории функций и некоторые их приложения к математической физике. М.—Л., Гостехиздат, 1946. 448 с., с черт.

213. მეცნიერული მუშაობა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. — კომუნისტი, 1946, 24 თებ., გვ. 3.

Научная работа в Грузии за 25 лет. — Комунисти, 1946, 24 февр., с. 3.

214. Академия наук Грузинской ССР в новой пятилетке: Беседа с президентом Академии наук Грузинской ССР, героем Социалистического труда акад. Н. И. Мусхелишвили. — Молодой сталинец, 1946, 25 мая, с. 1.

215. Научная работа в Грузии за 25 лет. — Заря Востока, 1946, 22 февр., с. 3.

216. По пути, указанному Сталиным. [Беседа с депута-

том Верховного Совета СССР президентом АН ГССР]. — Красный флот, 1946, 13 марта.

217. Расцвет науки в Грузии. — Правда, 1946, 25 февр., с. 3.

218. Расцвет науки и культуры. — Правда Украины, 1946, 24 февр.

219. Das aufblühen der Wissenschaften in Georgien.—Die Wissenschaft in der Sowjetunion früher und jetzt. h. 4. Weimar, Volksverlag, 1946, s. 22—25.

1947

220. Курс аналитической геометрии. Изд. 3-е, испр. и доп. М.—Л., Гостехиздат, 1947, 644 с.

221. ამ. ს. ნ. ჯანაშიას ხსოვნას. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1947, 16 ნოემბ., გვ. 2; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1947, 18 ნოემბ., გვ. 2; სახალხო განათლება, 1947, 20 ნოემბ., გვ. 1; ლიტერატურა და ხელოვნება, 1947, 23 ნოემბ., გვ. 1; საბჭოთა აწარა, 1947, 18 ნოემბ., გვ. 2; საბჭოთა აფხაზეთი, 1947, 18 ნოემბ., გვ. 2; Заря Востока, 1947, 16 ноября, с. 2. — ხელმოწერა: ქ. ჩარგვიანი, ზ. ჩხეიძიანიშვილი, გ. სტურუა, მ. ბარამია, პ. შარია, ა. თოფურიძე, ვ. ბუჭიაშვილი, ზ. კეცხოველი, ვ. ბაქრაძე, ს. იშხანოვი, ვ. გოგუა, ი. კოჭლამაზაშვილი, კ. ციმაკურიძე, გ. კარანაძე, ნ. მუსხელიშვილი, რ. აგლაძე, ვ. კუპრაძე, ნ. კეცხოველი, ნ. ბერძენიშვილი.

Памяти товарища С. Н. Джанашиа. [Некролог]. — Коммунисти, 1947, 16 ноября, с. 2; Ахалгазрда коммунисти, 1947, 18 ноября, с. 2; Литература да хеловнеба, 1947, 23 ноября, с. 1; Сахалхи ганатлеба, 1947, 20 ноября, с. 1; Сабчота Абхазети, 1947, 18 ноября, с. 2; Сабчота Аджара, 1947, 18 ноября, с. 2; Заря Востока, 1947, 16 ноября, с. 2. — Подписи: К. Чарквиани, З. Чхубианишвили, Г. Стуроа, М. Барамиа, П. Шария, А. Топуридзе, В. Буджиашвили, З. Кецховели, В. Бакрадзе, С. Ишханов, В. Гогуа, И. Кочламазашвили, К. Цимакуридзе, Г. Карападзе, Н. Мусхелишвили, Р. Агладзе, В. Купрадзе, Н. Кецховели, Н. Бердзенишвили.

222. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია დიდი ოქტომბრის XXX წლისთავზე. — კომუნისტი, 1947, 7 ნოემბ., გვ. 6.

Академия наук Грузинской ССР к XXX годовщине Великой Октябрьской революции. — Коммунисти, 1947, 7 ноября, с. 6.

223. Шესანიშვილი მეცნიერი და სახოგადო მოღვაწე. [ს. 6. ჯანვარი]. — კომუნისტი, 1947, 18 ნოემბ., გვ. 2; საბჭოთა აფხაზეთი, 1947, 20 ნოემბ., გვ. 2. — ხელმოწერა: ბ. მუსხელიშვილი, რ. აგლაძე, ა. ალადაშვილი, გ. ახვლედიანი, ბ. ბერძენიშვილი, ი. ბერიოტაშვილი, ქ. გამსახურდია, ი. გრიშაშვილი და [სხვ.].

Замечательный ученый и общественный деятель. — Коммунисти, 1947, 18 ноября, с. 2; Сабчота Абхазети, 1947, 20 ноября, с. 2. — Подписи: Н. И. Мусхелишвили, Р. И. Агладзе, А. С. Аладашвили, Г. С. Ахвледиани, Н. А. Бердзенишвили, И. С. Бериташвили, К. С. Гамсахурдия, И. Г. Гришашивили [и др.].

224. Академик С. Н. Джанашти. — Заря Востока, 1947, 18 ноября, с. 2. — Подписи: Мусхелишвили Н. И., Агладзе Р. И., Аладашвили А. С., Ахвледиани Г. С., Бердзенишвили Н. А., Бериташвили И. С., Гамсахурдия К. С., Гришашивили И. Г. [и др.].

225. Могучий подъем науки. — Культура и жизнь, 1947, 31 окт.

226. Расцвет науки в Советской Грузии. — Заря Востока, 1947, 23 окт., с. 2.

1948

227. Памяти И. С. Вацадзе. [Некролог]. — Заря Востока, 1948, 20 янв., с. 4 — Подписи: Н. И. Мусхелишвили, Р. И. Агладзе, А. И. Диебулидзе, Г. А. Цулукидзе...

228 [Приветствие президента Академии наук Грузинской ССР акад. Н. И. Мусхелишвили на торжественном заседании 220 лет АН СССР]. — В кн.: Юбилейная сессия Академии наук СССР 15 июня — 3 июля 1945 г. Т. I. М.—Л., АН СССР, 1948, с. 231—232. (220 лет Академии наук СССР).

229. Творческий труд ученых Грузии. Беседа с президентом АН Груз. ССР, лауреатом Сталинской премии акад. Н. И. Мусхелишвили. — Заря Востока, 1948, 26 февр., с. 2.

230. Ученые Грузии в борьбе за послевоенную сталинскую пятилетку. — Советская Абхазия, 1948, 1 июня, с. 2.

1949

231. Некоторые основные задачи математической теории упругости. Основные уравнения, плоская теория упругости, кручение и изгиб. Изд. 3-е, перераб. и значит. доп. изд. М.-Л., Изд-во АН СССР, 1949. 635 с.

Рец.: Галин Л. А. — Прикладная математика и механика, т. XV, вып. 2, 1951, с. 263—264.

232. დიდი სტალინი და მეცნიერების განვითარება ნაციონალურ რესპუბლიკებში. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1949, № 12, გვ. 15—19.

Великий Сталин и развитие науки в национальных республиках. — Мецниереба да техника, 1949, № 12, с. 15—19.

233. მათემატიკა საქართველოში. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1949, 14 ივლ., გვ. 2.

Математика в Грузии. — Ахалгазрда комунисти, 1949, 14 июля, с. 2.

234. Великий Сталин и развитие науки в союзных республиках. — Известия, 1949, 24 дек., с. 3.

235. Советская математика. — В сб.: Иосифу Виссарионовичу Сталину Академия наук СССР. М., 1949, с. 356—367. В соавторстве с И. М. Виноградовым.

1950

236. Matemática sovieticá. Acad. RPR, 1950. 14 p.
In colaborare cu I. M. Vinogradov.

237. საბჭოთა კავშირი — მშვიდობიანობისათვის ბრძოლის მედროშე. — ბოლშევიკი, 1950, № 10, გვ. 63—68.

Советский Союз знаменосец борьбы за мир. — Болшевики, 1950, № 10, с. 63—68.

238. Наука на службе народу. [О работах ученых СССР]. — Заря Востока, 1950, 25 февр., с. 2.

239. Новые результаты. [Советская наука в 1950 году]. — Литературная газета, 1950, 4 янв., с. 1.

240. Предисловие. — В кн.: Векуа Н. П. Системы сингулярных интегральных уравнений и некоторые граничные задачи. М.—Л., Госиздат техн.-теор. лит., 1950 ,с. 7—8.

241. ანალიზური გეომეტრიის კურსი. მე-3 შესწ. და შევსებ. გამოც., თბ., „ტექნიკა და მროვა“, 1951, XVI, 671 გვ.

Курс аналитической геометрии. З-е испр .и доп. изд. Тб., «Техника да шрома», 1951, XVI, 671 с.

242. ათი წელი [საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებიდან]. — კომუნისტი, 1951, 10 თებ., გვ. 3; ლიტერატურა და ხელოვნება, 1951, 11 თებ., გვ. 2.

Десять лет [со дня основания Академии наук Грузинской ССР]. — Коммунисти, 1951, 10 февр., с. 3; Литература да хеловнеба, 1951, 11 февр., с. 2.

243. მეცნიერება და პრაქტიკა.—საბჭოთა ოსეთი, 1951, 24 თებ.. ვგ. 3.

Наука и практика.—Сабчота Осети, 1951, 24 февр., с. 3,

244. მეცნიერების აუგვება საბჭოთა საქართველოში—მეცნიერება და ტექნიკა, 1951, № 2, გვ. 6—11.

Расцвет науки в Советской Грузии.—Мецниереба да техника, 1951, № 2, с. 6—11.

245. სიტუაცია თბილისის XX საქალაქო პარტიულ კონფერენციაზე.—კომუნისტი, 1951, 20 янв., გვ. 3; Заря Востока, 1951, 21 янв., с. 3.

Выступление на XX городской партийной конференции г. Тбилиси.—Коммунисти 1951, 20 янв., с. 3; Заря Востока, 1951, 21 янв., с. 3.

246. Вклад ученых Грузии в строительстве коммунизма. [Беседа с президентом АН ГССР тов. Н. И. Мусхелишвили]. — Советская Абхазия, 1951, 11 марта, с. 2.

247. Грузия — Великим стройкам коммунизма. [Беседа с предс. Комитета содействия великим стройкам коммунизма президентом АН ГССР Н. И. Мусхелишвили]. — Молодой сталинец, 1951, 2 окт., с. 3.

248. Наука Советской Грузии. [За 30 лет Советской власти]. — Наука и жизнь, 1951, № 2, с. 9—12.

249. Центр грузинской советской науки. К 10-летию Академии наук Грузинской ССР. — Заря Востока, 1951, 15 февр., с. 3.

250. სიტუა საქართველოს კ. პ. (ბ) XV ურილობაზე.—კომუნისტი, 1952, 23 სექტ., გვ. 3—4; Заря Востока, 1952, 23 сент., с. 2.
- Речь на XV съезде КП(б) Грузии.—Коммунисти, 1952
- 23 сент., с. 3—4; Заря Востока, 1952, 23 сент., с. 2.
251. კომუნიზმის დიალი სტალინური მშენებლობაზე და ქართველი გეცნიერები.— ბოლშევიკი, 1952, № 8, გვ. 20—27.
- Великие стройки коммунизма и грузинские ученые.—Большевики, 1952, № 8, с. 20—27.
252. Задачи ученых Грузии.—Заря Востока, 1952, 5 ноября, с. 3.
253. Задачи ученых Грузии.—Молодой сталинец, 1952, 13 сент., с. 2.
254. К новым успехам науки.—Правда, 1952, 18 ноября, с. 2.
255. С. И. Вавилов и развитие академии наук союзных республик.—В кн.: Памяти Сергея Ивановича Вавилова. М., Изд-во АН СССР, 1952, с. 78—88.
256. Содружество науки и практики. [По поводу открытия Волго-Донского судоходного канала им. В. И. Ленина].—Заря Востока, 1952, 27 июля, с. 3.
257. Творческий вклад ученых Грузии. [Деятельность Академии наук Грузинской ССР].—Заря Востока, 1952, 13 сент., с. 2.
258. Ученые Грузии — народному хозяйству.—Заря Востока 1952, 29 марта, с. 2.

259. Singular integral equations. Boundary problems of function theory and their application to Mathematical physics. by N. I. Muskhelishvili. Second edition Moscow 1946. Translation from the Russian edited by J. R. Radok. Noordhoff, 1953. 447 p.
- Рец.: Brandstatter J. J.—Applied Mechanics Reviews, 1954, v. 7, № 7 p. 293—294.
- Hill R. A. Landmark in the theory of elasticity.—Nature, 1954, v. 174, N. 4433, p. 713—714.

Schmeidler W.—Nouvelles mathematiques internationales, 1954, № 33/34, p. 61—62.

Scott E. J.—Applied mechanics, review, 1954, v. 7, № 10, p. 424—425.

Tautz G. L.—Zentralblatt für Mathematik and ihre Zenzgebiebl, Bd. 51, H. 6/10, 1954, s. 332—333.

260. Some basic problems of the mathematical theory of elasticity. Fundamental equations plane theory of elasticity torsion and bending. Translated from the Russian by J. R. Radok. Groningen P. Noordhogg, 1953. XXXI, 704 p.

Рец.: Ali Kheiralla.—Journal of Applied Mechanics, 1954, v. 21, № 4, p. 417—418.

Funk P.—Nouvelles Mathématiques internationales, 1954, № 33/34, p. 63.

Hull R.—Landmark in the theory of elasticity.—Nature, 1954, v. 174, № 4433, p. 713—714.

261. A Land rejuvenated.—News, 1953, № 1, p. 18—21, ill., portr.

262. ამიერკავკასიის გოძე რესპუბლიკების მეცნიერებათა აკადემიების შემოქმედებითი თანამეგობრობა. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1953, № 8, გვ. 5—8.

Творческое содружество Академии наук братских республик Закавказья. — Мецниереба да техника, 1953, № 8, с. 5—8.

263. ბელადის უკვდავება. [ი. ბ. სტალინის გარდაცვალების გამო]. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1953, № 3, გვ. 12—13; Заря Востока, 1953, 9 марта, с. 2.

Бессмертие вождя. [По поводу смерти И. В. Сталина]. — Мецниереба да техника, 1953, № 3, с. 12—13; Заря Востока, 1953, 9 марта, с. 2.

264. Вдохновенный труд ученых Грузии. — Патриот Родины, 1953, 21 янв.

265. Год великих работ. [Участие Академии наук Грузинской ССР в разрешении народнохозяйственных проблем]. — Огонек, 1953, № 2, с. 6.

266. Индустральная Грузия. [Об участии институтов

Академии наук Грузинской ССР в разрешении народнохозяйственных проблем]. — Техника молодежи (Москва), 1953, № 4, с. 14—18.

267. Ученые Грузии — сельскому хозяйству. — Сельское хозяйство, 1953, 4 апр., с. 3.

1954

268. Некоторые основные задачи математической теории упругости. Основные уравнения. Плоская теория упругости. Кручение и изгиб. Изд. 4-е, испр. и доп., М., Изд-во АН СССР, 1954, 648 с.

269. დაეწაფეთ ცოდნის შეართვა. [მიმართვა ახალგაზრდობისადმი]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1954, 19 იანვ., გვ. 2.

Стремитесь к источнику знания. [Обращение к молодежи]. — Ахалгазрда комунисти, 1954, 19 янв., с. 2.

270. დიდი დღესასწაული. [უკრაინის რუსეთთან შეერთების 300 წლისთავი]. — კომუნისტი, 1954, 17 იანვ., გვ. 2.

Большой праздник. [300 лет со дня присоединения Украины к России]. — Комунисти, 1954, 17 янв., с. 2.

271. ორი მოძმე რესპუბლიკის მეცნიერთა თანამეგობრობა. [ქართველი და უკრაინელი]. — დროშა, 1954, № 5, გვ. 2.

Научное содружество ученых двух братских республик. [Грузинских и украинских]. — Дроша, 1954, № 5, с. 2.

272. საანგარიშო მოქსენება საქართველოს სსრ პოლიტიკური და მეცნიერული ცოდნის გამავრცელებელი საზოგადოების I ყრილობაზე. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1954, 12 იანვ., გვ. 2; Заря Востока, 1954, 13 янв., с. 2.

Отчетный доклад на первом съезде Общества по распространению политических и научных знаний Грузинской ССР. — Заря Востока, 1954, 13 янв., с. 2; Ахалгазрда комунисти, 1954, 12 янв., с. 2.

273. სიტუაცია საქართველოს კომუნისტური პარტიის XVI ყრილობაზე. — კომუნისტი, 1954, 27 თებ., გვ. 2; Заря Востока, 1954, 24 февр., с. 3.

Речь на XVI съезде Компартии Грузии. — Комунисти, 1954, 27 февр., с. 2; Заря Востока, 1954, 24 февр., с. 3.

274. Великая дружба. [К 300-летию со дня присоединения Украины к России]. — Заря Востока, 1954, 17 янв., с. 3.

275. Во имя народа. [К 37-й годовщине Великого Октября]. — Заря Востока, 1954, 6 ноября, с. 2.

276. Наши пожелания. [20-летие со дня основания Тбилисского театра им. А. С. Грибоедова]. — Заря Востока, 1954, 28 февр., с. 3.

277. Содружество ученых братских республик. — Заря Востока, 1954, 18 апр., с. 3.

278. Творческое содружество ученых Украины и Грузии. — Заря Востока, 1954, 19 мая, с. 2; Батумский рабочий, 1954, 22 мая.

1955

279. Курс аналитической геометрии. Пекин, 1955. 633 с. (На китайск. яз.).

280. ახალი აღმავლობისათვის. [მეცნიერების დარგში]. — კომუნისტი, 1955, 6 ნოემბ., გვ. 2.

За новый подъем. [В области науки]. — Коммунисти, 1955, 6 ноября, с. 2.

281. [სიტუაციური თბილისის XXV საქალაქო პარტიულ კონფერენციაზე. სამეცნიერო კადრების შესახებ]. — კომუნისტი, 1955, 20 იანვ., გვ. 2.

Речь на XXV городской партийной конференции г. Тбилиси. [О научных кадрах]. — Коммунисти, 1955, 20 янв., с. 2.

282. სიტუაცია სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე მოწვევის მეოთხე სესიაზე. — კომუნისტი, 1955, 28 დეკ., გვ. 1; Правда, 1955, 28 дек., с. 3; Известия, 1955, 27—29 дек., с. 3.

Речь депутата Н. И. Мусхелишвили [на 4-й сессии Верховного Совета СССР четвертого созыва]. — Коммунисти, 1955, 28 дек., с. 1; Правда, 1955, 28 дек., с. 3; Известия, 1955, 27—29 дек., с. 3.

283. Выступление Н. И. Мусхелишвили на 2-й сессии Верховного Совета СССР четвертого созыва. — Правда, 1955, 10 февр., с. 4.; Известия, 1955, 10 февр., с. 7; Заседания Верховного Совета СССР четвертого созыва. Вторая сессия.

(3—9 февраля 1955 г.). Стенографический отчет. [М.], Изд. Верх. Сов. СССР, 1955, с. 447—451.

1956

284. Citeva probleme fundamentale ale teoriei matematice a elasticitatii. vol. 1—3. Bucuresti, In-t studii rom.—sov., 1956, 892 p.

285. თხუთმეტი წელი. [საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის დაარსებილი]. — კომუნისტი, 1956, 10 თებ. გვ. 2.

Пятнадцать лет. [Со дня основания Академии наук Грузинской ССР]. — Коммунисти, 1956, 10 февр., с. 2.

286. სიტყვა საქართველოს კომუნისტური პარტიის XVII ურილობაზე.—კომუნისტი. 1956, 26 იანვ., გვ. 2; Заря Востока, 1956, 25 янв., с. 3.

Речь на XVII съезде Коммунистической партии Грузии. — Коммунисти, 1956, 26 янв., с. 2; Заря Востока, 1956, 25 янв., с. 3.

287. სიტყვა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს მეოთხე სესიაზე.—კომუნისტი, 1956, 6 იანვ., გვ. 2; Заря Востока, 1956, 6 янв., с. 2.

Речь депутата Н. И. Мусхелишвили на 4-й сессии Верховного Совета СССР. — Коммунисти, 1956, 6 янв., с. 2; Заря Востока, 1956, 6 янв., с. 2.

288. ღირსშესანიშნავი თარიღი. (საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის 15 წლისთავი). — მეცნიერება და ტექნიკა. 1956, № 2, გვ. 5—8.

Знаменательная дата. (15-летие Академии наук Грузинской ССР). — Мецниереба да техника, 1956, № 2, с. 5—8.

289. [Выступление на Втором заседании Совета Союза (27 декабря 1955 г.) по докладу А. Г. Зверева о Государственном бюджете СССР]. — В кн.: Заседания Верховного Совета СССР четвертого созыва. Четвертая сессия. (26—29 декабря. 1955 г.). Стенографический отчет. [М.], Изд. Верх. Сов. СССР, 1956, с. 134—139.

290. За новый расцвет науки. Беседа с президентом Акад. наук Груз. ССР акад. Н. И. Мусхелишвили. — Молодой сталинец, 1956, 8 марта, с. 1.

291. На пути большой науки. [О развитии экспериментальной физики в ГССР]. — Известия, 1956, 14 апр., с. 3.

292. Наука служит народу. [О деятельности научных учреждений Академии наук Груз. ССР]. — Заря Востока, 1956, 25 февр., с. 4.

293. Новые резервы Чиатуры. [О разработке Чиатурмарганцевого месторождения]. — Огонек, 1956, № 11, с. 4.

294. Работы ученых Грузии. [Разработка проблем технического прогресса в промышленности]. — Промышленно-экономическая газета, 1956, 27 мая, с. 2.

295. Славный путь грузинской советской науки. [Навстречу 39-й годовщине Великого Октября]. — Заря Востока, 1956, 31 окт. с. 3.

1957

296. ახალი მეცნიერული წარმატებებით, უფრო დიდი პერსპექტივებით. (ოქტომბრის რევოლუციის მე-40 წლისთავისათვის). — კომუნისტი, 1957, 22 სექტ., გვ. 2.

С новыми научными успехами, большими перспективами. (К 40-летию Октябрьской революции). — Коммунисти, 1957, 22 сент., с. 2.

297. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებს, უმაღლესი სასწავლებელთა პროფესორებსა და ლექტორებს, მწერლებს, მსახიობებს, მხატვრებს, კინომუშაკებს, კომპოზიტორებს, საქართველოს მეცნიერებისა და კულტურის ყველა მოღვაწეს. [მიმართვა ოქტომბრის სოც. რევოლუციის მე-40 წლისთავზე]. — კომუნისტი, 1957, 18 თებ., გვ. 1. — ხელმოწერა: ნ. მუხულიშვილი, ვ. კუპრაძე, ი. აბაშიძე, გ. ლეონიძე, ს. ჭილაძე...

К академикам Академии наук Грузинской ССР, профессорам и лекторам высших учебных заведений, писателям, актерам, художникам, работникам кино, композиторам, всем деятелям науки и культуры Грузии. [Обращение к 40-летию Октябрьской революции]. — Коммунисти, 1957, 18 окт., с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, В. Купрадзе, И. Абашидзе, Г. Леонидзе, С. Чилая и др.

298. სიტუაცია ატომგულის იარაღის გამოცდის აკრძალვისათვის ბრძოლისადმი მიძღვნილ კრებაზე 1957 წლის 30 ნოემბერს. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1957, 3 დეკ., გვ. 1.

Выступление на собрании, посвященном борьбе против испытаний атомного оружия, 30 ноября 1957 года. — Ахалгазрда комунисти, 1957, 3 дек., с. 1.

299. სიტუა უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს მე-6 სხდომაზე (1957 წ. 11 თებერვალს) მ. ა. იასნოვის მოხსენების გამო. მოქადაგდებული რესპუბლიკების სასამართლოთა მოწყობის შესახებ კანონმდებლობის, სამოქალაქო სისხლის სამართლისა და საპროცესო კოდექსების მიღების მიუთვნება მოქავშირ რესპუბლიკების გამგებლობისათვის. — კომუნისტი, 1957, 15 თებ., გვ. 2; Известия, 1957, 12 февр., с. 7; Заря Востока, 1957, 14 февр., с. 2; в кн.: Заседания Верховного Совета СССР четвертого созыва. Шестая сессия (5—12 февраля 1957 г.). Стенографический отчет. [М.], Изд. Верх. Сов. СССР, 1957, с. 515—519.

Выступление на шестом заседании Совета Союза (11 февраля 1957 г.) [по докладу М. А. Яснова об отнесении к ведению союзных республик законодательства об устройстве судов союзных республик, принятии гражданского, уголовного и процессуальных кодексов]. — Комунисти, 1957, 15 февр., с. 2; Известия, 1957, 12 февр., с. 7; Заря Востока, 1957, 14 февр., с. 2; в кн.: Заседания Верховного Совета СССР четвертого созыва. Шестая сессия (5—12 февраля 1957 г.). Стенографический отчет. [М.], Изд. Верх. Сов. СССР, 1957 с. 515—519.

300. Академия наук Грузии в 1957 году. Беседа с президентом Академии наук Грузинской ССР академиком Н. И. Мусхелишвили. — Молодой сталинец, 1957, 4 апр., с. 1.

301. Гордость и слава нашей науки. [Об искусственном спутнике земли]. — Правда, 1957, 10 дек., с. 3.

302. Крупнейшее достижение человеческого гения. [О запуске первого в истории человечества искусственного спутника земли]. — Заря Востока, 1957, 8 окт., с. 1.

303. Насущные задачи координации научной работы. Беседа с президентом АН Груз. ССР с акад. Н. Мусхелишвили. — Заря Востока, 1957, 6 июня, с. 3.

304. Наша наука сегодня и завтра. [О развитии науки в Груз. ССР]. — Известия, 1957, 24 июля, с. 3.

305. Праздник советского народа. [250-летие Ленинграда]. — Вечерний Ленинград, 1957, 21 июня.

306. Расцветает наука Советской Грузии. [К 40-летию Великого Октября]. — Наука и жизнь, 1957, № 7, с. 26.

1958

307. Некоторые основные задачи математической теории упругости. [Пер. с 4-го русск. изд.]. — Пекин, 1958. 526 с. На китайск. яз.

308. მეცნიერული აზრის მდლავრი კერა. [ქ. თბილისი]. — თბილისი, 1958, 15 იანვ., გვ. 3.

Мощный очаг научной мысли. [г. Тбилиси]. — Тбилиси, 1958, 15 янв., с. 3.

309. სიტუა საქართველოს კომპარტიის XVIII ყრილობაზე. კომუნისტი, 1958, 4 თებ., გვ. 2; Заря Востока, 1958, 1 февр., с. 3.

Речь на XVIII съезде Коммунистической партии Грузии. — Коммунисти, 1958, 4 февр., с. 2; Заря Востока, 1958, 1 февр., с. 3.

310. სიტუა თბილისის 28-ე რიგგარეშე საქალაქო პარტიულ კონფერენციაზე, — თბილისი, 1958. 11 დეკ., გვ. 2.

Выступление на 28-й внеочередной городской партийной конференции г. Тбилиси. — Тбилиси, 1958, 11 дек., с. 2.

311. ქართული საბჭოთა მეცნიერების აუვავება. — საქართველოს კომუნისტი, 1958, № 2, გვ. 31—45.

Расцвет грузинской советской науки. — Сакартвелос комунисти, 1958, № 2, с. 31—45.

312. Главные направления развития науки Грузии на семилетку. [Из выступлений президента АН Груз. ССР тов. Н. Мусхелишвили на XXVIII Тбил. гор. парт. конф.]. — Вечерний Тбилиси, 1958, 11 дек., с. 2.

313. Гордость и слава нашей науки. — В кн.: Путь в космос. Материалы газеты «Правда» о трех советских искусственных спутниках Земли. М., Изд-во «Правда», 1958, с. 170—171.

314. Расцвет грузинской советской науки. (Беседа с президентом АН ГССР акад. Н. И. Мусхелишвили). — Тбилиси, 1958, 25 февр., с. 1—2.

315. Ученые Грузии к XXI съезду КПСС. Беседа с пре-

зид. АН Груз. ССР акад. Н. И. Мусхелишвили. — Молодой сталинец, 1958, 18 дек., с. 3.

1959

316. მშვიდობის ატომის დაბადება. [ფიზიკის ინსტიტუტის ატომური რეაქტორის შექმნის შესახებ]. — კომუნისტი, 1959, 21 ნოემბ., გვ. 2.

Рождение атома мира. [О пуске атомного реактора Института физики]. — Комунисти, 1959, 21 ноября, с. 2.

317. უურნალ „საქართველოს ბუნების“ რედაქციას: [აკად. ბ. მუსხელიშვილის, აკად. გ. საბაშვილის და ი. აბაშიძის მისალმებანი უურნალის დაარსებასთან დაკავშირებით]. — საქართველოს ბუნება, 1959, № 1, გვ. 3.

В редакцию журнала «Сакартвелос бунеба». [Приветствия акад. Н. И. Мусхелишвили, М. Сабашвили и И. Абашидзе в связи основанием журнала]. — Сакартвелос бунеба, 1959, № 1, с. 3.

318. სიტყვა საქართველოს კომპარტიის რიგგარეშე XIX ყრილობაზე. [საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ]. — კომუნისტი, 1959, 15 იანვ., გვ. 3.

Речь депутата Н. И. Мусхелишвили на XIX внеочередной съезде КП Грузинской ССР. — Комунисти, 1959, 15 янв., с. 3.

319. ქართული საბჭოთა მეცნიერება შვიდწლედში. — აგოტორის ბლოკნოტი, 1959, № 12, გვ. 1—13.

Грузинская советская наука в семилетке. — Агитаторис блокноти, 1959, № 12, с. 1—13.

320. Наука на подъеме. — Бакинский рабочий, 1959, 18 дек., с. 3.

321. Небывалый размах исследований. — Заря Востока, 1959, 5 марта, с. 3.

322. Перспективы развития естественных наук в Грузии. — Природа, 1959, № 5, с. 45—49.

323. Расцвет науки. [Беседа с презид. АН Груз. ССР акад. Н. Мусхелишвили]. — Вечерний Тбилиси, 1959, 25 февр., с. 3.

324. Широкие перспективы в мирном использовании атомной энергии. [О ядерном реакторе АН Груз. ССР]. — Вечерний Тбилиси, 1959, 20 ноября, с. 2.

1960

325. Применения теории аналитических функций в теории упругости. — В кн.: Всесоюзный съезд о теоретической и прикладной механике. Москва, 27 января — 3 февраля 1960 года. Аннотации докладов. М., 1960, с. 142—143.

В соавторстве с И. Н. Векуа.

326. განსაცვიფრებელი შედეგები. [ახალი ბალისტიკური რაკეტის წარმატებით გამოცდის შესახებ]. — კომუნისტი, 1960, 25 იანვ., გვ. 3.

Изумительные результаты. [Об успешном испытании новой баллистической ракеты]. — Коммунисти, 1960, 25 янв., с. 3.

327. გზა მწვერვალებისაკენ. [წარმატებები საქართველოს სამეცნიერო ცხოვრებაში]. — კომუნისტი, 1960, 6 იანვ., გვ. 3.

Путь к вершинам. [Успехи в научной жизни Грузии]. — Коммунисти, 1960, 6 янв., с. 3.

328. ქართული საბჭოთა მეცნიერება ორმოცი წლის მანძილზე. — საქართველოს კომუნისტი, 1960, № 12, გვ. 47—59.

Грузинская советская наука за 40 лет. — Сакартвелос коммунисти, 1960, № 12, с. 47—59.

329. Выступление на Объединенной сессии Академии наук СССР и республик Закавказья. Об успехах ученых Армении во всех областях науки. — Коммунист (Ереван), 1960, 1 ноября, с. 3.

330. Из выступления на Объединенной сессии Академии наук СССР, Армянской, Грузинской и Азербайджанской ССР, посвященной 40-летию Советской власти в Армении и образованию КП Армении. — Коммунист (Ереван), 1960, 27 окт.

331. Путеводная звезда. [О заявлении совещания представителей коммунистических и рабочих партий в Москве]. — Заря Востока, 1960, 9 дек., с. 1 — Подписи: Н. Мусхелишвили, А. Джанелидзе, К. Ломтатидзе, П. Гугушвили.

1961

332. გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი. ქ. ზავრიელის დაბადების 70 წლისთავის გამო. — თბილისი, 1961, 16 იანვ., გვ. 3. ვ. მახალდიანის თანაავტორობით.

Выдающийся советский ученый. К 70-летию со дня рождения К. Завриева. — Тбилиси, 1961, 16 янв., с. 3.

В соавторстве с В. Махалдиани.

333. განვამტკიცოთ მეცნიერების კონტაქტი და ურთიერთობის მედლება ტექნიკასთან, წარმოებასთან. [სიტყვა მეცნიერ მუშავთა რესპუბლიკურ თათბირზე]. — კომუნისტი, 1961, 2 ივლ., გვ. 2.

Укрепить контакт и взаимодействие науки с техникой и производством. [Выступление на Республиканском совещании научных работников]. — Коммунисти, 1961, 2 июля, с. 2.

334. გულითადი მადლობა. აკადემიკ ბ. ი. მუსხელიშვილის გამოსვლიდან საიუბილეო საღამოზე. — კომუნისტი, 1961, 16 თებ., გვ. 3; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 3.

Сердечная благодарность. Из выступлений на юбилейном вечере. — Коммунисти, 1961, 16 февр., с. 3; Ахалгазрда коммунисти, 1961, 18 февр., с. 3.

335. მეცნიერების დიდ გზაზე. — კომუნისტი, 1961, 30 ნოემბ., გვ. 2.

На большом пути науки. — Коммунисти, 1961, 30 ноября, с. 2.

336. მომავალი კომუნიზმს ეკუთვნის. — კომუნისტი, 1961, 7 ნოემბ., გვ. 2.

Будущее принадлежит коммунизму. — Коммунисти, 1961, 7 ноября, с. 2.

337. საბჭოთა მეცნიერების ახალი ტრიუმფი. [აკად. ბ. ი. მუსხელიშვილი, პროფ. ე. კ. ხარაძე და პროფ. ვ. დ. კუპრაძე პლანეტა ვენერაზე კოსმოსური რაკეტის გაშვების შესახებ]. — კომუნისტი, 1961, 14 თებ., გვ. 1.

Новый триумф советской науки. [Акад. Н. И. Мусхелишвили, проф. Е. К. Харадзе и проф. В. Д. Купрадзе о запуске космической ракеты на планету Венера]. — Коммунисти, 1961, 14 февр., с. 1.

338. სიტყვა საქართველოს კომუნისტური პარტიის XXI ურილობაზე—კომუნისტი, 1961, 5 ოქტ., გვ., 2; Заря Востока, 1961, 5 окт., с. 2.

Выступление Н. И. Мусхелишвили на XXI съезде Коммунистической партии Грузии. — Коммунисти, 1961, 5 окт., с. 2; Заря Востока, 1961, 5 окт., с. 2.

339. ქართული მეცნიერების აუგვება. [საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 40 წლისთავის გამო]. — სახალხო განათლება, 1961, 10 მაისი, გვ. 3.

Расцвет грузинской науки. [К 40-летию Советской власти в Грузии]. — Сахалхо ганатлеба, 1961, 10 мая, с. 3.

340. ჩვენი მეცნიერების დიდი პერსპექტივები. გვესაუბრება საქ. სსრ მეცნ. აკად. პრეზიდენტი ბ. მუსხელიშვილი... — თბილისი, 1961, 17 ოქტ., გვ. 2.

Большие перспективы нашей науки. Беседует президент Академии наук Грузинской ССР Н. Мусхелишвили [к открытию XXII съезда КПСС]. — Тбилиси, 1961, 17 окт., с. 2.

341. ჩვენი სამშობლოს სადიდებლად. [ქართული საბჭოთა მეცნიერების მიღწევების შესახებ]. — სახალხო განათლება, 1961, 18 ოქტ., გვ. 2.

Во славу нашей родины. [О достижениях грузинской советской науки]. — Сахалхо ганатлеба, 1961, 18 окт., с. 2.

342. А. И. Гачечиладзе. [Некролог]. — Заря Востока, 1961, 2 февр., с. 4. — Подписи: Н. И. Мусхелишвили, Р. Р. Двали, С. В. Дурмишидзе, А. И. Джанелидзе, Э. А. Андроникиашвили, В. И. Мамасахлисов, М. М. Мирианашвили, В. В. Чавчавадзе, Г. Е. Чиковани...

343. Без постоянного, самоотверженного труда успеха в науке быть не может. [Выст. на юбилейном вечере, посвящ. 70-летию со дня рождения]. — Молодой сталинец, 1961, 18 февр., с. 3.

344. В служении народу. [В связи с открытием в Тбилиси объединенной юбилейной сессии АН СССР и АН республик Закавказья]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 30 ноября, с. 2—3.

345. Великая победа. [О запуске автоматической межпланетной станции]. — Заря Востока, 1961, 14 февр., с. 1.

346. Говорят президенты. [О достижениях советской науки в период между XXI—XXII съездами КПСС. Высказывания: М. В. Келдыша,... Н. И. Мусхелишвили и др.]. — Наука и жизнь, 1961, № 10, с. 2—17.

347. Гордимся нашей отчизной. [О запуске косм. ракеты в сторону Венеры]. — Правда, 1961, 14 февр., с. 3.

348. [Из вступительного слова на открытии общего собрания действительных членов и членов-корреспондентов Академии наук Грузинской ССР 25/IV 1944 г.]. — В кн.: Лето-

письма дружбы грузинского и русского народов с древних времен до наших дней. Художественные произведения, документы, письма, мемуары, статьи. Ч. II. Тб., «Заря Востока», 1961, с. 63—65.

349. На передний край науки. [Развитие науки в Грузии со дня основания АН ГССР]. — Заря Востока, 1961, 11 авг., с. 2.

350. Наука в Советской Грузии. Краткий обзор. Тб., Изд-во АН ГССР, 1961. 88 с.

351. Первый наш университет. [К 250-летию со дня рождения М. В. Ломоносова]. — Заря Востока, 1961, 21 ноября, с. 3.

352. Поиски и победы. [Успехи грузинских ученых в области технических наук]. — Заря Востока, 1961, 30 ноября, с. 2.

353. Слова сердечного приветствия. [В день 40-летия Сов. Армении]. — Заря Востока, 1961, 6 мая, с. 3.

354. Советская наука впереди. — Заря Востока, 1961, 1 янв., с. 2.

355. Тбилиси — колыбель грузинской науки. — Вечерний Тбилиси, 1961, 12 мая, с. 3.

356 [Ученые Академии наук Грузинской ССР к XXII съезду КПСС]. — Наука и жизнь, 1961, № 10, с. 7—8, с. портр.

357. Широкие горизонты. [О развитии грузинской науки за годы Советской власти]. — Заря Востока, 1961, 12 мая, с. 3.

358. Языком математики. [Интервью участников Всесоюзного совещания математиков в Тбилиси: Н. И. Мусхелишвили, А. А. Никольский, Г. Ю. Джанелидзе и Г. К. Михайлов]. — Заря Востока, 1961, 22 февр., с. 2.

1962

359. ანალიზური გეომეტრიის კურსი. გამოც. მე-4. თბ., „საბჭოთა საქართველო“, 1962. XIV, 671 გვ.

Курс аналитической геометрии. Изд. 4-е. Тб., «Сабчота Сакартвело», 1962. XIV, 671 с.

360. Методы теории аналитической функций в теории уп-

ругости. — В кн.: Труды Всесоюзного съезда по теоретической и прикладной механике. (27 января — 3 февраля 1960 г.). (Обзорные доклады). М.—Л., Изд-во АН СССР, 1962, с. 310—338.

В соавторстве с И. Н. Векуа.

361. Сингулярные интегральные уравнения. Границные задачи теории функций и некоторые их приложения к математической физике. Изд. 2-е, перераб. М., Физматгиз, 1962, 599 с. с. черт.

Рец.: Гахов Ф. Д. — Журнал вычислительной математики и математической физики, 1963, т. 3, № 1, с. 206—207.

362. მეცნიერების საოცრება. [თანამგზავრების „აღმოსავლეთ-3“-სა და „აღმოსავლეთ-4“-ს გაშვების შესახებ]. — კომუნისტი, 1962, 16 აგვ., გვ. 3.

Чудо науки. [О запуске спутников «Восток-3» и «Восток-4»]. — Коммунисти, 1962, 16 авг., с. 3.

363. საბჭოთა აღმიანის გენია იმარჯვებს. [კოსმ. რაკეტა „მარსი“ I გაშვების შესახებ]. — კომუნისტი, 1962, 4 ნოემბ., გვ. 1.

Гений советского человека побеждает. [О I запуске косм. ракеты «Марс»]. — Коммунисти, 1962, 4 ноября, с. 1.

364. საყოველთაო განიარაღებისა და მშვიდობისათვის. განცხადება საყოველთაო განიარაღებისა და მშვიდობის მსოფლიო კონგრესის ხელშემწყობი საბჭოთა კომიტეტისა. — კომუნისტი, 1962, 13 აპრ., გვ. 3. — ხელმოწერა: Б. მუსხელიშვილი, ა. აჭუბეგი, ვ. ამბარცუმიანი, ბ. ბაზანვა...

К всеобщему разоружению и миру. Заявление советского комитета, способствующего всемирному конгрессу всеобщего разоружения и мира. — Коммунисти, 1962, 13 апр., с. 3. — Подписи: Н. Мусхелишвили А. Аджубей, В. Амбарцумян и др....

365. სულით და გულით. [საქ. სსრ მეცნ. აკად. პრეზიდენტის საახალწლო მილოცვა ქართველი ხალხისადმი]. — კომუნისტი, 1962, 1 იანვ., გვ. 2.

От всего сердца. [Новогоднее поздравление президента Академии наук Груз. ССР грузинскому народу]. — Коммунисти, 1962, 1 янв., с. 2.

366. უკვდავი აზრის სვეტიცხოველი. [პ. კეკელიძეს გარდა-
ცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1962, 12 ივნ., გვ. 3.

Светицховели бессмертной мысли. [По поводу кончины
К. Кекелидзе]. — Коммунисти, 1962, 12 июня, с. 3.

367. უმაგალითო, დაუვიწყარი. [კოსმოსში საბჭოთა ადამია-
ნის პირველი გაფრენის შესახებ]. — კომუნისტი, 1962, 12 აპრ.,
გვ. 1.

Беспримерный, незабываемый. [О первом полете совет-
ского человека в космос]. — Коммунисти, 1962, 12 апр., с. 1.

368. Заявление Советского Комитета содействия прове-
дению Всемирного конгресса за всеобщее разоружение и
мир. — Заря Востока, 1962, 13 апр., с. 3. — Подписи: Н. Мус-
хелишвили и др.

369. Первый в стране. [О создании в составе АН ГССР
ин-та кибернетики]. — Молодежь Грузии, 1962, 1 янв., с. 2.

370. Тбилиси — место встречи математиков мира. [К
открытию Международного симпозиума по применению тео-
рий функции к механике сплошной среды, с 18 по 24 сен-
тября 1963 года]. Беседа с президентом АН ГССР, акад.
Н. И. Мусхелишвили. — Вечерний Тбилиси, 1962, 12 окт.,
с. 1.

1963

371. მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში. მოკლე მიმოხილ-
ვა. ობ., საქ. სსრ მეც. აკად. გამ-ბა, 1963. 98 გვ.

Наука в Советской Грузии. Краткий обзор. Тб., Изд-во
АН ГССР, 1963. 98 с.

372. Some basic problems of the mathematical theory of elas-
ticity. Groningen, P. Noodhoff, 1963. XXXI, 718 p.

373. კარგის მაცნე. [ჩვენი გულითადი სალამი ჩვენს ძმებს
უურნალისტებს. მილოცვა უურნალ „მაცნეს“ დაარსების გამო]. —
კომუნისტი, 1963, 13 ოქტ., გვ. 3.

Вестник хорошего. [Наш сердечный привет нашим брат-
ям журналистам. Приветствие по поводу основания журна-
ла «Мацне»]. — Коммунисти, 1963, 13 окт., с. 3.

374. მათემატიკოსთა და მექანიკოსთა ფორუმის წინ. [საუ-
ბარი სიმპოზიუმის საერთაშორისო კომიტეტის თავმჯდომარეს-
თა მიერ გამოსახულება]. — კომუნისტი, 1963, 13 ოქტ., გვ. 3.

თან, საქ. მეცნ. აკადემიის პრეზიდენტთან ბ. ი. მუსხელიშვილთან]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1963, 17 სექტ., გვ. 2; სახალ-ხო განათლება, 1963, 18 სექტ., გვ. 1.

Перед форумом математиков и механиков. [Беседа с председателем симпозиума Всемирного комитета с президентом Акад. наук Груз. ССР Н. И. Мусхелишвили]. — Ахалгазрда комунисти, 1963, 17 сент., с. 2; Сахалхо ганатлебა, 1963, 18 сент., с. 1.

375. მეცნიერთა ფორუმზე. [ინტერვიუ მათემატიკოსთა და გექანიკოსთა საერთაშორისო სიმპოზიუმის შესახებ. თბილისი, 1963 წ. სექტემბერი]. — კომუნისტი, 1963, 17 სექტ., გვ. 1.

На форуме ученых. [Интервью о Всемирном симпозиуме математиков и механиков. Тбилиси, сентябрь, 1963 г.]. — Коммунисти, 1963, 17 сент., с. 1.

376. В Тбилиси открылся Международный симпозиум математиков и механиков. [Высказывания Н. Мусхелишвили, Л. Седова, М. Руа, Э. Караполи]. — Вечерний Тбилиси, 1963, 17 сент., с. 1.

377. Математики мира — наши гости. [Международный симпозиум по приложениям теории функций комплексного переменного в механике сплошной среды в Тбилиси]. — Заря Востока, 1963, 8 сент., с. 3.

378. Силы ученых — строительству коммунизма. [Беседа с президентом Академии наук республики акад. Н. И. Мусхелишвили о перестройках работы АН ГССР]. — Вечерний Тбилиси, 1963, 8 июля, с. 2.

379. Приложения теории аналитических функций в теории упругости. [Обзор]. — В кн.: Международный симпозиум по приложениям теории функций в механике сплошной среды. (Тбилиси, 17—23 сентября, 1963 г.). Аннотации докладов. М., Изд.-во АН СССР, 1963, с. 39.

380. Содружество ученых. — Бакинский рабочий, 1963, 6 апр., с. 3; Заря Востока, 6 апр., с. 3.

В соавторстве с В. А. Амбарцумяном и З. И. Халиловым.

381. Упорный труд, настойчивые поиски. [О развитии науки в Грузии за годы Советской власти]. — Техника и вооружение, 1963, № 2, с. 76—77.

382. მეცნიერებასთან კონტაქტში. [ურბ. „მნათობის“ 40 წლისთავის გამო]. — მნათობი, 1964, № 2, გვ. 9.

В контакте с наукой. [К 40-летию журнала «Мнаторби»]. — Мнаторби, 1964, № 2, с. 9.

383. მოძმე ხალხთა ნათელი დღესასწაული. [აზერბაიჯანის რუსეთთან შეერთების 150 წლისთავის გამო]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1964, 26 მაისი, გვ. 1; თბილისი, 1964, 25 მაისი, გვ. 2; Молодежь Грузии, 1964, 23 мая, с. 1.

Светлый праздник народов-братьев. [К 150-летию со дня вхождения Азербайджана в состав России]. — Молодежь Грузии, 1964, 23 мая, с. 1; Ахалгазрда комунисти, 1964, 26 мая, с. 1; Тбилиси, 1964, 25 мая, с. 2.

384. პირველი კუცობრიობის ისტორიაში. [სიხარული, აღთაცება. მრავალი დღილიანი კოსმოსური ხომალდის „აისი“-ს გაშვების შესახებ]. — კომუნისტი, 1964, 14 ოქტ., გვ. 3.

Впервые в истории человечества. [О запуске многоместного космического корабля «Аиси»]. — Комунисти, 1964, 14 окт., с. 3.

385. Больше о науке. [Приветствие по поводу 40-летия «Мнаторби»]. — Вечерний Тбилиси, 1964, 31 марта, с. 4.

386. Торжество советской науки. [О запуске советского космического корабля «Восход» с тремя космонавтами на борту]. — Заря Востока, 1964, 13 окт., с. 2.

387. Приложения теории функций комплексного переменного в теории упругости. — В кн.: Приложения теории функций в механике сплошной среды. Труды Международного симпозиума в Тбилиси 17—23 сентября 1963 г. Т. 1. Механика твердого тела. М., «Наука», 1965, с. 32—55. — Текст парал. на англ. яз.

388. Singuläre integral gleichungen. Bandwertprobleme der Funktionentheorie und einige Anwendungen auf die mathematische Physik. Berlin, 1965. XVI, 544 s.

389. იუბილარი. [გ. ჩუბინაშვილის დაბადების 80 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1965, 21 ნოემბ., გვ. 3.

Юбияр. [К 80-летию со дня рождения Г. Чубинашвили]. — Коммунист, 1965, 21 ноября, с. 3.

390. მეცნიერთა სიხარული. [საქ. სსრ ლენინის ორდენით დაჯილდოების გამო]. — კომუნისტი, 1965, 30 დეკ., გვ. 2.

Радость ученых. [В связи с награждением Грузинской ССР орденом Ленина]. — Коммунист, 1965, 30 дек., с. 2.

391. Огромный вклад в отечественную науку. [К 80-летию со дня рождения И. С. Бериташвили]. — Вечерний Тбилиси, 1965, 24 апр., с. 2.

1966

392. Некоторые основные задачи математической теории упругости. Основные уравнения. Плоская теория упругости. Кручение и изгиб. Изд. 5-е, испр. и доп. М., «Наука», 1966. 707 с. с. черт.

393. დიდი პოეტი, შესანიშნავი მკვლევარი. (გიორგი ლეონიძის დაკრძალვაზე წარმოთქმული სიტყვა). — მაცნე, 1966, № 4, გვ. 316.

Выдающийся поэт, замечательный исследователь. [Слово, произнесенное на похоронах Г. Леонидзе]. — Мацне, 1966, № 4, с. 316.

394. დიდი სიხარული. [თბილისის მეტროპოლიტენის მუზეუმში ჩაღვიმის გამო]. — კომუნისტი, 1966, 9 იანვ., გვ. 1.

Большая радость. [По поводу вступления в строй Тбилисского метрополитена]. — Коммунист, 1966, 9 янв., с. 1.

395. მეცნიერების ფართო პორიზონტები. [ქართველი მეცნიერების მიღწევების შესახებ]. — კომუნისტი, 1966, 29 მარტი, გვ. 2.

Широкие горизонты науки. [О достижениях грузинских ученых]. — Коммунист, 1966, 29 марта, с. 2.

396. [მიღლივა საქართველოს მწერალთა მეექვსე ყრილობას]. — ცისკარი, 1966, № 7, გვ. 3—4.

[Приветствие к шестому съезду писателей Грузии]. — Цискари, 1966, № 7, с. 3—4.

397. პოეტის უკვდავება [რუსთაველის დაბადების 800

წლისთვის გამო]. — ლიტერატურული საქართველო, 1966, 23 სექტ., გვ. 1.

Бессмертие поэта. [К 800-летию со дня рождения Руставели]. — Литература Сакартвело, 1966, 23 сент., с. 1.

398. სიტყვა საქართველოს კომუნისტური პარტიის XXIII ურილობაზე. — კომუნისტი, 1966, 10 მარტი, გვ. 3; Заря Востока, 1966, 8 марта, с. 5.

Речь тов. Н. И. Мусхелишвили на XXIII съезде КП Грузии. — Коммунисти, 1966, 10 марта, с. 3; Заря Востока, 1966, 8 марта, с. 5.

399. უღვთო არის შენი სიკვდილი. [გიორგი ლეონიძის გარდაცვალების გამო]. — თბილისი, 1966, 12 აგვ., გვ. 3; ლიტერატურული საქართველო, 1966, 12 აგვ., გვ. 1; ქუთაისი, 1966, 14 აგვ., გვ. 3.

Смерть твоя безбожна. [По поводу кончины Георгия Леонидзе]. — Тбилиси, 1966, 12 авг., с. 3; Литература Сакартвело, 1966, 12 авг., с. 1; Кутаиси, 1966, 14 авг., с. 3.

400. ჩვენი მეცნიერება სამშობლოს. [მეცნიერების განვითარების შესახებ საქართველოში]. — კომუნისტი, 1966, 2 აგვ., გვ. 3.

Наши ученые родине. [О развитии науки в Грузии]. — Коммунисти, 1966, 2 авг., с. 3.

401. Вклад ученых Грузии в прогресс науки и техники. — Вестник АН СССР, 1966, № 7, с. 53—58.

402. Наука смотрит в завтра. [К XXIII съезду КПСС]. — Заря Востока, 1966, 29 марта, с. 4.

403. Наши поиски, наши достижения. [О достижениях груз. науки]. — Советская Молдавия, 1966, 13 сент.

404. Невосполнимая утрата. [О смерти поэта Г. Леонидзе]. — Заря Востока, 1966, 14 авг., с. 3.

405. Ученые Грузии — народному хозяйству. — Заря Востока, 1966, 9 авг., с. 3.

406. Курс аналитической геометрии. Для мех.-мат. фак. ун-тов. Изд. 4-е. М., «Высшая школа», 1967, 655 с. с. портр.

407. კვლავაც წინ!.. [საქართველოს — საქავშირო დროშა!

მოგილოცავთ მაღალ ჭილდოს, სოფლის მშრომელებო!]. — კომუნისტი, 1967, 25 მარტი, გვ. 1.

И впредь вперед! [Поздравление сельским труженикам. Переходящее знамя — Грузии]. — Коммунисти, 1967, 25 марта, с. 1.

408. მეგობრობის ხიდი. [ინტერვიუ აკად. ნ. მუსხელიშვილთან. ქართველ მეცნიერთა დელეგაცია გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში]. — კომუნისტი, 1967, 17 ივნ., გვ. 3.

Мост дружбы. [Интервью с акад. Н. Мусхелишвили. Делегация грузинских ученых в Германской демократической республике]. — Коммунисти, 1967, 17 июня, с. 3.

409. მოხარული ვარ. [უნგრეთის სახ. რესპუბლიკის კულტურის დღეები საქართველოში]. — კომუნისტი, 1967, 15 სექტ., გვ. 1.

Приветствие [к дням культуры Венгерской народной республики в Грузии]. — Коммунисти, 1967, 15 сент., с. 1.

410. ოქტომბერი და ქართული მეცნიერება. — კომუნისტი, 1967, 11 ნოემბ., გვ. 2.

Великий октябрь и грузинская наука. — Коммунисти, 1967, 11 ноября, с. 2.

411. ფართო პორიზონტები. [ქართველი მეცნიერები დიდი ოქტომბრის ჩევოლუციის 50 წლისთავის შესახვედრად]. — ღროვა, 1967, № 11, გვ. 7.

Широкие горизонты. [Грузинские ученые навстречу 50-летию Великой Октябрьской революции]. — Дроша, 1967, № 11, с. 7.

412. ქართველი მეცნიერები — დიდ ოქტომბერს. [საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის თანამშრომელთა მზადება დიდი ოქტომბრის ჩევოლუციის 50 წლისთავისათვის]. — კომუნისტი, 1967, 30 აპრ., გვ. 2.

Грузинские ученые — Великому Октябрю. [Подготовка сотрудников Академии наук Груз. ССР к 50-летию Великой Октябрьской революции]. — Коммунисти, 1967, 30 апр., с. 2.

413. ქართული მეცნიერების სათავე. [თბილისის სახ. უნივერსიტეტის 50 წლისთავისათვის]. — კომუნისტი, 1967, 30 დეკ., გვ. 3.

Истоки грузинской науки. [К 50-летию Тбилисского гос. университета]. — Коммунисти, 1967, 30 дек., с. 3.

414. შესანიშნავი ადამიანი. [აკადემიკოს ილია ვეჯუას დაბა-

დების 60 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1967, 19 ნოემბერი,
83. 3.

Замечательный человек. [К 60-летию со дня рождения
академика И. Векуа]. — Коммунисти, 1967, 19 ноября, с. 3.

415. Говорят ученые Грузии. [Н. И. Мусхелишвили, А. Г.
Барамидзе, В. В. Чавчанидзе, В. С. Шадури. Интервью с на-
шим корреспондентом. 50-летие Великой Октябрьской Социа-
листической революции]. — Литературная Грузия, 1967,
№ 10—11, с. 190—196.

416. Еще один триумф. [Первая в мире автоматическая
стыковка на орбите искусственных спутников Земли «Кос-
мос-188» и «Космос-186»]. — Заря Востока, 1967, 1 ноября,
с. 2.

417. Илья Несторович Векуа. (К 60-летию со дня рож-
дения). — Успехи матем. наук, т. 22, вып. 5 (137), 1967,
с. 185—195, с портр.

В соавторстве с И. И. Данилюком и И. Г. Петровским.

418. Коллега и друг. [К 60-летию со дня рождения акаде-
мика И. Н. Векуа]. — Заря Востока, 1967, 19 ноября, с. 3.

419. Один из крупнейших. [К 50-летию Тбилисского
государственного университета]. — Заря Востока, 1967, 30
дек., с. 3.

420. Основные направления научной деятельности Ака-
демии наук Грузинской ССР. [Изложение доклада в Прези-
диуме АН СССР]. — Вестник АН СССР, 1967, № 9, с. 3—8.

421. Сегодня и завтра науки. [К 50-летию Октябрьской
революции]. — Вечерний Тбилиси, 1967, 5 ноября, с. 3.

1968

422. Сингулярные интегральные уравнения. Границные
задачи теории функций и некоторые их приложения к мате-
матической физике. Изд. 3-е, испр. и доп. М., «Наука», 1968.
511 с. с черт.

423. განვითარების დიდი კერა. [თბილისის უნივერსიტეტის ახალი კო-
მისამართის პირველი კორპუსის შესახებ]. — კომუნისტი, 1968,
20 ოქტ., 83. 4.

Большой очаг образования. [О первом корпусе нового комплекса Тбилисского университета]. — Коммунисти, 1968, 20 окт., с. 4.

424. სიტუა საქართველოს კპ თბილისის კომიტეტის XXXIII კონფერენციაზე. — თბილისი, 1968, 21 თებ., გვ. 2; Вечерний Тбилиси, 1968, 21 февр., с. 2.

Речь тов. Н. И. Мусхелишвили на XXXIII Тбилисской городской партийной конференции. — Вечерний Тбилиси, 1968, 21 февр., с. 2; Тбилиси, 1968, 21 февр., с. 2.

425. უმაღლესი განათლების დედაბობი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1968, 21 ოქტ., გვ. 2.

Столп высшего образования. — Тбилисис университети, 1968, 21 окт., с. 2.

426. უნივერსიტეტი და მეცნიერებათა აკადემია. — ახალგაზრდა უურნალისტი, 1968, № 5, გვ. 4.

Университет и Академия наук. — Ахалгазрда журналисти, 1968, № 5, с. 4.

427. Вклад в науку. Лауреаты Ленинской и Государственной премий отвечают на вопросы корр. газеты «Вечерний Тбилиси». [Н. И. Мусхелишвили, И. С. Бериташвили, И. Н. Векуа, Г. А. Меликишвили и Р. В. Гамкрелидзе]. — Вечерний Тбилиси, 1968, 24 окт., с. 3.

428. Колыбель и гордость грузинской науки. [К 50-летию Тбилисского гос. университета]. — Заря Востока, 1968, 20 окт., с. 3.

1969

429. [მისალმება უურნალ „საქართველოს ბუნებას“ მისი დაარსების ათი წლისთავის გამო]. — საქართველოს ბუნება, 1969, № 4, გვ. 1.

[Приветствие журналу «Сакартвелос бунеба» к 10-летию со дня основания]. — Сакартвелос бунеба, 1969, № 4, с. 1.

430. სეტუვასთან ბრძოლაში. [ქართველი მეცნიერების ა. ბუხნიკაშვილის, ბ. ბიბილაშვილის, ა. ქარცივაძის, ბ. კიზირიასა და გ. სულაქველიძისათვის 1969 წლის სახელმწ. პრემიების მინიჭების გამო]. — კომუნისტი, 1969, 8 ნოემბ., გვ. 3.

В борьбе против града. [О присуждении Государственной премии 1969 г. грузинским ученым А. Бухникашвили,

Н. Бибилашвили, А. Карцивадзе, Б. Кизириа и Г. Сулаквелидзе]. — Коммунисти, 1969, 8 ноября, с. 3.

431. სიტუაცია ღრუბელთა ფიზიკისა და ღრუბლებზე აქტიური ზემოქმედების პრობლემებისადმი მიძღვნილ მეცნიერთა VIII სრულიად საკავშირო კონფერენციაზე. — კომუნისტი, 1969, 15 მაისი, გვ. 2.

Речь на VIII Всесоюзной конференции ученых, посвященной проблемам физики облаков и активного воздействия на облака. — Коммунисти, 1969, 15 мая, с. 2.

432. ქართული მეცნიერების ზემო. [მოსკოვში ქართული მეცნიერების ლენინური დღეების დაწყების შესახებ]. — კომუნისტი, 1969, 14 სექტ., გვ. 1; სახალხო განათლება, 1969, 17 სექტ., გვ. 1; ლიტერატურული საქართველო, 1969, 19 სექტ., გვ. 1.

Праздник грузинской науки. [О начале Ленинских дней грузинской науки в Москве]. — Коммунисти, 1969, 14 сент., с. 1; Сахалхи ганатлеба, 1969, 17 сент., с. 1; Литературули Сакартвело, 1969, 19 сент., с. 1.

433. ქართული მეცნიერების ლენინური დღეები მოსკოვში. (საუბარი საქ. სსრ მეცნ. აკად. პრეზიდენტ აკად. ბ. მუსხელიშვილთან). — თბილისი, 1969, 13 სექტ., გვ. 1.

Ленинские дни грузинской науки в Москве. [Беседа с президентом Академии наук Груз. ССР акад. Н. Мусхелишвили]. — Тбилиси, 1969, 13 сент., с. 1.

434. შეხვედრები იტალიელ კოლეგებთან. [საქ. სსრ მეცნ. აკად. პრეზიდენტ აკად. ბ. მუსხელიშვილისათვის საერთაშორისო პრემიის „მოდერნ პანетти“ მედლის გადაცემა]. — კომუნისტი, 1969, 5 დეკ., გვ. 1.

Встречи с итальянскими коллегами. [О присуждении президенту АН ГССР акад. Н. Мусхелишвили международной премии «Модесто Панетти»]. — Коммунисти, 1969, 5 дек., с. 1.

435. Важное научное достижение. [Грузинские ученые — лауреаты гос. премии А. Бухникашвили, А. Карцивадзе, Н. Бибилейшвили, Б. Кизирия и Г. Сулаквелидзе]. — Заря Востока, 1969, 11 ноября, с. 3.

436. Еще один вклад в дело укрепления дружбы народов СССР. [Высказывания членов делегации: Н. И. Мусхелишви-

ли и др. о Ленинских днях в Москве]. — Вечерний Тбилиси, 1969, 20 сент., с. 2.

437. Молодость грузинской науки. Беседа с през. АН ГССР акад. Н. Мусхелишвили. — Молодежь Грузии, 1969, 16 сент., с. 3.

438. Наука на марше. [К открытию Ленинских дней грузинской науки в Москве]. — Вечерний Тбилиси, 1969, 16 сент., с. 1.

439. Наука Советской Грузии. [К Ленинским дням науки ГССР в Москве]. — Ленинградская правда, 1969, 18 сент., с. 1; Московская правда, 1969, 16 сент., с. 3.

440. Новое пополнение Академии наук Грузинской ССР. [Об избрании действ. членами Академии наук ГССР А. В. Бицадзе, Р. В. Гамкрелидзе, А. Л. Цагарели, А. А. Дзидзигури, П. Г. Шенгелия, Х. И. Арещидзе, Л. К. Габуния, И. К. Пипия, К. С. Бакрадзе, Р. Г. Натадзе, С. С. Джикия, Д. К. Шенгелаиа, С. Г. Каухчишвили]. — Заря Востока, 1969, 16 дек., с. 3.

441. Путь к высотам. (К Ленинским дням груз. науки в Москве). — Заря Востока, 1969, 17 сент., с. 3.

1970

442. აკადემიკოსები — ს. ჯანაშვილის შესახებ. [ივ. ჯავახიშვილი, ბ. ბერძენიშვილი, ბ. მუსხელიშვილი და სხვ.]. — ლენინის დროშა, (მახარაძე), 1970, 1 აგვ., გვ. 3.

Академики — о С. Джанашвила. [Ив. Джавахишвили, Н. Бердзенишвили, Н. Мусхелишвили и др.]. — Ленинис дроша (Махарадзе), 1970, 1 авг., с. 3.

443. მეცნიერების ახალი პორტონტები. მეცნიერების განვითარება საქართველოში. — კომუნისტი, 1970, 5 ივნ., გვ. 3.

Новые горизонты науки. Развитие науки в Грузии. — Коммунисти, 1970, 5 июня, с. 3.

444. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმისაგან. [აკადემიკოსი ივანე ბერიტაშვილი 85 წლისაა] -კომუნისტი, 1970, 10 იანვ., გვ. 3; Заря Востока, 1970, 10 янв., с. 3.

От Президиума Академии наук Грузинской ССР. [При-
ветствие Президиума Академии наук Грузии И. С. Берита-

шили в связи с восьмидесятилетием со дня рождения]. — Заря Востока, 1970, 10 янв., с. 3; Коммунисти, 1970, 10 янв., с. 3.

1971

445. Einige Grundaufgaben zur mathematischen Elastizitätstheorie. Leipzig, 1971, 636 p.

446. დიდი მეცნიერი. აკადემიკოს გ. ვ. კელდიშის 60 წლისავის გამო. — კომუნისტი, 1971, 10 თებ., გვ. 3.

Большой ученый. К 60-летию со дня рождения М. В. Келдыша. — Коммунисти, 1971, 10 февр., с. 3.

447. ახალ მწვერვალებზე. [ქართველ მეცნიერთა ახალი გამარჯვებების შესახებ. საუბარი საქ. სსრ მეცნ. აკად. პრეზიდენტ, სკპ XXIV ყრილობის დელეგატ ნ. მუსხელიშვილთან]. — თბილისი, 1971, 30 მარტი, გვ. 3.

На новых вершинах. [О новых победах грузинских ученых. Беседа с президентом АН ГССР, делегатом XXIV съезда КПСС акад. Н. Мусхелишвили]. — Тбилиси, 1971, 30 марта, с. 3.

448. ბარაქალა, თქვენს მარჯვენას. [მილოცვა ქართველ მეჩაიერებს]. — კომუნისტი, 1971, 28 სექტ., გვ. 1.

Приветствие грузинских чаеводов. — Коммунисти, 1971, 28 сент., с. 1.

449. (გვესაუბრება მხცოვანი მეცნიერი). [ინტერვიუ მოამზადა ც. კუპატაძემ]. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

(Беседует маститый ученый). [Интервью подгот. Ц. Купатадзе]. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т), 1971, 24 сент., с. 3.

450. დაეწიფეთ ცოდნის წყაროს. [მიმართვა ახალგაზრდობისაღმი]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 4.

Стремитесь к источнику знания. [Обращение к молодежи]. — Тбилисис университети, 1971, 24 сент., с. 4.

451. კეთილი იუოს. მრავალ ახალ წელს! [საახალწლო მილოცვა]. — კომუნისტი, 1971, 1 იანვ., გვ. 2.

Новогоднее поздравление. — Коммунисти, 1971, 1 янв., с. 2.

452. მეცნიერება ცხოვრების სამსახურში. [საქართველო ახალ IX ხუთწლედში]. — კომუნისტი, 1971, 12 მარტი, გვ. 2.

Наука на службе жизни. [Грузия в новой пятилетке]. — Комунисти, 1971, 12 марта, с. 2.

453. მეცნიერების ახალი პორიზონტები. [საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის პრეზიდენტის საუბარი]. — სოფლის ცხოვრება, 1971, 27 თებ., გვ. 3.

Горизонты науки. [Беседа президента Академии наук ГССР]. — Соплис цховреба, 1971, 27 февр., с. 3.

454. მრავალუმიერ, მეგობრებო! [მილოცვა საბჭოთა აფხაზეთის 50 წლისთავის გამო]. — კომუნისტი, 1971, 4 მარტი, გვ. 1.

Поздравление к 50-летию Советской Абхазии. — Комунисти, 1971, 4 марта, с. 1.

455. პირველი ლაურეატები. [საუბარი ნ. მუსხელიშვილთან 3. კუპრაძის, თ. გეგელიას, მ. ბაშალეიშვილის, თ. ბურჟულაძისა და სხვების მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგში 1971 წლის პრემიების მინიჭების შესახებ]. — კომუნისტი. 1971, 19 მაისი, გვ. 2; სახალხო განათლება, 1971, 21 მაისი, გვ. 2.

Первые лауреаты. [Беседа с Н. Мусхелишвили о присуждении премии 1971 г. в области науки и техники В. Купрадзе, Т. Гегелия, М. Башалейшили, Т. Бурчуладзе и др.]. — Комунисти, 1971, 19 мая, с. 2; Сахалхо ганатлеба, 1971, 21 мая, с. 2.

456. სიტყვა საქართველოს კ 24-ე ყრილობაზე. — კომუნისტი, 1971, 3 მარტი, გვ. 3; Заря Востока, 1971, 2 марта, с. 5.

Речь на 24-м съезде КП Грузии. — Комунисти, 1971, 3 марта, с. 3; Заря Востока, 1971, 2 марта, с. 5.

457. ქართველ მეცნიერთა სახელით. [მისალმება კოსმოსური ხელმისაწვდომობის „სოიუზ“-II-ის ეკიპაჟის მამაც კოსმონავტებს]. — კომუნისტი, 1971, 8 ივნისი, გვ. 3.

От имени грузинских ученых. [Приветствие храбрым космонавтам экипажа космического корабля «Союз»-11]. — Комунисти, 1971, 8 июня, с. 3.

458. ქართველი ხალხის გაზაფხული. [საბჭოთა საქართველოს 50 წლისთავი]. — სახალხო განათლება, 1971, 14 მაისი, გვ. 3.

Весна грузинского народа. [50-летие Советской Грузии]. — Сахалхо ганатлеба, 1971, 14 мая, с. 3.

459. ჩვენი აკადემია. [საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემია]. — დროშა, 1971, № 2, გვ. 6.

Наша академия. [Академия наук Груз. ССР]. — Дрода, 1971, № 2, с. 6.

460. ჩვენი მომავლის იმედი. [მილოცვა საბჭოთა საქართველოს კომუნისტური პარტიის შექმნის 50 წლისთავის გამო]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1971, 14 მაისი, გვ. 3.

Надежда нашего будущего. [Поздравление по поводу 50-летия Коммунистической партии Советской Грузии]. — Ахалгазрда комунисти, 1971, 14 мая, с. 3.

461. Большой успех. [О запуске космического корабля «Союз-11»]. — Заря Востока, 1971, 8 июня, с. 1.

462. Горизонты науки. [О работе АН Грузии]. — Вечерний Тбилиси, 1971, 16 февр., с. 3.

463. Непосредственная производительная сила. [О развитии и внедрении фундаментальных и прикладных научных исследований в народное хозяйство]. — Заря Востока, 1971, 21 февр., с. 1.

464. Счастливое согласие со своим делом. [К 80-летию со дня рождения. Беседа с акад. президентом АН ГССР Н. И. Мусхелишвили. Записал Т. Мамаладзе]. — Комсомольская правда, 1971, 6 ноября, с. 3.

465. Экономический потенциал науки. [ГССР]. — Труд, 1971, 9 июля, с. 2.

1972

466. გიყვარდეთ სწავლა, გიყვარდეთ შრომა, გახდით ღირსეული მოქალაქეები! რესპუბლიკის დედაქალაქის სკოლების, პროფესიული სასწავლებლებისა, ტექნიკურების მოსწავლეებს და სტუდენტებს. [მილოცვა ახალი სასწავლო წლის დაწყებასთან დაკავშირებით]. — თბილისი, 1972, 31 აგვ., გვ. 1; Вечерний Тбилиси, 1972, 31 авг., с. 1. — ხელმოწერა: ნ. მუსხელიშვილი, ი. ვეულა, ქ. ზავრიევი, დ. ლომაძე, ლ. გუდიაშვილი, ი. აბაშიძე, ვ. ანგაფარიძე, ნ. გაფრინდაშვილი, ი. ხვედელიძე, ნ. ჯაფარიძე, გ. ობოლაძე, ე. სოლომონია, კ. ლუბაგვარა.

Желаем учиться отлично! Школьникам, учащимся профтехучилищ, техникумов, студентам столицы республики.

[Поздравление к началу нового учебного года]. — Тбилиси, 1972, 31 авг., с. 1; Вечерний Тбилиси, 1972, 31 авг., с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, И. Векуа, К. Завриев, Д. Ломадзе, Л. Гудиашвили, И. Абашидзе, В. Анджапаридзе, Н. Гаприндашвили, И. Хведелидзе, Н. Джапаридзе, Г. Оболадзе, Э. Соломония, К. Лубавский.

467. От атомов до галактик. [К Международному конгрессу по теоретической и прикладной механике в Москве]. — Правда, 1972, 20 авг., с. 3.

В соавторстве с Л. Седовым.

1973

468. ალექსანდრე ჯავახიშვილი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1973, 24 იანვ., გვ. 3. — ხელმოწერა: პ. გილაშვილი, ა. ინაური, ბ. მუსხელიშვილი, გ. ახვლედიანი და სხვ.

Александр Джавахишвили. [Некролог]. — Коммунисти, 1973, 24 янв., с. 3. — Подписи: П. Гилашвили, А. Инаури, Н. Мусхелишвили, Г. Ахвледиани и др.

469. გორგი ახვლედიანი. [1887—1973. ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1973, 10 ივლ., გვ. 3; სახალხო განათლება, 1973 11 ივლ., გვ. 3; სამშობლო, 1973, № 13, ივლისი, გვ. 3; Заря Востока, 1973, 10 июля, с. 3. — ხელმოწერა: ბ. გიგიძერია, პ. გილაშვილი ა. ინაური, შ. კიკნაძე, ... ე. შევარდნაძე, ა. ჩურკინი, გ. ძოშენიძე, ... ბ. მუსხელიშვილი, ... ი. ვეკუა...

Георгий Ахвледиани. [1887—1973. Некролог]. — Коммунисти, 1973, 10 июля, с. 3; Сахалхо ганатлеба, 1973, 11 июля, с. 3; Самшобло, 1973, № 13, июля, с. 3; Заря Востока, 1973, 10 июля, с. 3. — Подписи: Б. Гигибера, П. Гилашвили, А. Инаури, Ш. Кикнадзе... Э. Шеварднадзе, А. Чуркин, Г. Дзоценидзе... Н. Мусхелишвили... И. Векуа...

470. უფროსი თაობის სიტყვა. [ახალგაზრდა თაოსნებისა და მათი მიმდევრების რესპუბლიკური შეკრების მონაწილეებს]. [ბ. მუსხელიშვილის, გ. გიბლაძის, ი. აბაშიძის, ს. ყაუხეჩიშვილის, ვ. ახვაფარიძის, ვ. გოძიაშვილის სიტყვები]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1973, 16 ნოემბ., გვ. 1.

Слово старшего поколения. [Участникам Республиканского слета молодых инициаторов и их последователей]. [Вы-

ступления Н. Мусхелишвили, Г. Джибладзе, И. Абашидзе, С. Каухчишвили, В. Анджапаридзе, В. Годзиашвили]. — Ахалгазрда комунисти, 1973, 16 ноября, с. 1.

471. ქართველ მეცნართა განცხადება. [ა. დ. სახაროვის განცხვა]. — კომუნისტი, 1973, 5 სექტ., გვ. 3. — ხელმოწერა: 6. მუსხელიშვილი, ი. აბაშიძე, რ. აგლაძე, შ. ამირანაშვილი, რ. დვალი, ს. დურმიშიძე, კ. ერისთავი...

Заявление грузинских ученых. [Осуждение А. Д. Сахарова]. — Комунисти, 1973, 5 сент., с. 3. — Подписи: Н. Мусхелишвили, И. Абашидзе, Р. Агладзе, Ш. Амиранашвили, Р. Двали, С. Дурмишидзе, К. Эристави и др.

472. ყოველი ღონე ვიხმაროთ სანიმუშო საზოგადოებრივი წესრიგის დასამყარებლად. მიმართვა საქართველოს ქალაქებისა და სოფლების ყველა მშრომელისადმი. — კომუნისტი, 1973, 20 ოქტ., გვ. 1. — ხელმოწერა: 6. მუსხელიშვილი, ი. ვეკუა, ი. ზურაბაშვილი, შ. ამირანაშვილი, ი. აბაშიძე...

Приложим все усилия для установления образцового порядка. Обращение ко всем трудящимся городов и сел Грузии. — Комунисти, 1973, 20 окт., с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, И. Векуа, А. Зурабашвили, Ш. Амиранашвили, И. Абашидзе...

473. წარმატებით სწავლას გისურვებთ, ახალგაზრდა მეგობრებო! მიმართვა ქ. თბილისის სასწავლებლის მოსწავლეებისა და სტუდენტებისადმი.-სახალხო განათლება, 1973, 31 აგვ. გვ. 1; Вечерний Тбилиси, 1973, 30 авг., с. 1.—ხელმოწერა: 6. მუსხელიშვილი, ი. ვეკუა, ვ. კუპრაძე და სხვ.

Отличной вам учебы, юные друзья! Обращение к школьникам и студентам, учащимся техникумов и профтехучилищ г. Тбилиси. — Сахалхо ганатлеба, 1973, 31 авг., с. 1; Вечерний Тбилиси, 1973, 30 авг., с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, И. Векуа, В. Купрадзе и др.

474. Слово о друге. [О кончине Г. Н. Чубинашвили]. — Заря Востока, 1973, 17 авг., с. 3.

475. Это в наших силах — добиться образцового общественного порядка. Обращение ко всем труженикам городов и сел Грузии. — Заря Востока, 1973, 20 окт., с. 1. — Подписи: Н. Мусхелишвили, И. Векуа, А. Зурабашвили, Ш. Амиранашвили...

швили, И. Абашидзе, В. Жгенти, У. Джапаридзе, В. Чавчанидзе, Р. Агладзе, Я. Ахвlediani, Н. Гаприндашвили, К. Завриев, К. Люберский.

1974

476. სწავლა, შრომა, სიბეჭითე... საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის მოწინავეთა, მეცნიერების, კულტურისა და ხელოვნების მოღვაწეთა მიმართვა რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისა და ტექნიკუმების მოსწავლეებისადმი.-კომუნისტი, 1974, 31 აგვ., გვ. 1; Заря Востока, 1974, 31 авг., с. 2.—ხელმოწერა: б. მუსხელიშვილი, გ. აბაშიძე, ი. აბაშიძე, ა. ბალანჩივაძე, ი. ბერიტაშვილი, ს. დურმიშიძე.

Обращение передовиков народного хозяйства, деятелей науки, культуры и искусства Грузинской ССР к студентам высших учебных заведений и учащимся техникумов республики. — Коммунисти, 1974, 31 авг., с. 1; Заря Востока, 1974, 31 авг., с. 2.—Подписи: Н. Мусхелишвили, Г. Абашидзе, И. Абашидзе, А. Баланчивадзе, И. Бериташвили, С. Дурмишидзе...

1975

477. გამოჩენილი ფიზიოლოგი. [დიდი მეცნიერის სსოვნას. ი. ბერიტაშვილის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1975, 4 იანვ., გვ. 3.

Выдающийся физиолог. [Памяти большого ученого. К кончине акад. И. Бериташвили]. — Коммунисти, 1975, 4 янв., с. 3.

478. სამძიმარი. [ი. ბერიტაშვილის გარდაცვალების გამო].—სამშობლო, 1975, იანვარი, № 1, გვ. 3.

Соболезнование. [По поводу кончины акад. И. Бериташвили]. — Самшобло, 1975, январь, № 1, с. 3.

479. Незабываемые дни. Воспоминания акад. Н. И. Мусхелишвили. [К 30-летию Великой победы над фаш. Германией]. — Вечерний Тбилиси, 1975, 8 мая, с. 4.

1976

480. Спустя пять лет. Интервью дает юбиляр. [К 85-летию со дня рождения Н. Мусхелишвили]. Беседу (с. акад.) вела Т. Амбарова. — Заря Востока, 1976, 15 февр., с. 3.

6. მუსხელიშვილის რედაქციით გამოცემული ჟრომები

ТРУДЫ, ВЫШЕДШИЕ ПОД РЕДАКЦИЕЙ
Н. И. МУСХЕЛИШВИЛИ

1932

481. საქართველოს საინჟენერო-სამღმენებლო ინსტიტუტის მოამბე. 1932. ნაკვ. 1—2. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.
Известия инженерно-строительного института Грузии. 1932. Вып. 1—2. — Член ред. коллегии.

1934

482. ამიერკავკასიის ინდუსტრიული ინსტიტუტის მოამბე. 1934, ნაკვ. I. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.
Известия Индустриального института Закавказья. 1934, вып. 1. — Член ред. коллегии.

483. ნიკოლაძე გ. დიფერენციალური გეომეტრიის ელემენტები. ავტორის ბიოგრაფიით და აკად. კარტანის წინასიტყვაობით. ტფ., სახელგამი, 1934. XXV, 300 გვ.

Николадзе Г. Элементы дифференциальной геометрии. С биографией автора и с предисловием акад. Картана. Тифлис, Госиздат ГССР, 1934. XXV, 300 с.

1935

484. ამიერკავკასიის ინდუსტრიული ინსტიტუტის მოამბე. 1935. ნაკვ. 1. — სარედ. კოლეგიის წევრი.

1936

485. Прикладная математика и механика. Новая серия.
1936—1976 гг. Т. 1—40. — Член ред. коллегии.

1937

486. Франк Ф. и Мизес Р. Дифференциальные и интегральные уравнения математической физики. Ч. 2. (Гл. 7—9). Перевод. Под общей редакцией Л. Э. Гуревича. Л.—М.—ОНТИ, 1937, с. 224—346.

1940

487. სსრკ მეცნიერებათა აკადემიის საქართველოს ფილიალის მოამბე. 1940, ტ. 1. — 3/მგ რედაქტორი.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე. 1940—1952 წწ. ტ. II, № 7 — ტ. XIII, № 7. — 3/მგ რედაქტორი.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე. 1952—1954 წწ. ტ. XIII, № 8 — ტ. XV, № 9. — რედაქტორი.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე. 1954—1959 წწ. ტ. XV, № 10 — ტ. XXII, № 3. — მთ. რედაქტორი.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე. 1959—1976 წწ. ტ. XXII, № 4 — ტ. 83, № 3. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

Сообщения Груз. филиала АН СССР. 1940. Т. 1. — Отв. редактор.

Сообщения Академии наук Грузинской ССР. 1940—1952 гг. Т. II, № 7 — т. XIII, № 7. — Отв. редактор.

Сообщения Академии наук Грузинской ССР. 1952—1954 гг. Т. XIII, № 8 — т. XV, № 9. — Редактор.

Сообщения Академии наук Грузинской ССР. 1954—1959 гг. Т. XV, № 10 — т. XXII, № 3. — Гл. редактор.

Сообщения Академии наук Грузинской ССР. 1959—1976 гг. Т. XXII, № 4 — т. 83, № 3. — Член ред. коллегии,

1941

488. თბილისის მათემატიკური ინსტიტუტის შრომები: 1941—1944 წწ. ტ. X—XIII. — პ/გ რედაქტორი.

ა. რაზმაძის სახ. თბილისის მათემატიკის ინსტიტუტის შრომები: 1947—1949 წწ. ტ. XIV—XVII. — პ/გ რედაქტორი.

1951 წ. ტ. XVIII. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

1953—1964 წწ. ტ. XIX—XXII, XXIX. — პ/გ რედაქტორი.

1965—1976 წწ. ტ. XXX—LIV. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

Труды Тбилисского математического института. 1941—1944 гг. Т. X—XIII. — Отв. редактор.

Труды Тбилисского математического института им. А. Размадзе:

1947—1949 гг. Т. XIV—XVII. — Отв. редактор.

1951 г. Т. XVIII. — Член ред. коллегии.

1953—1964 гг. Т. XIX—XXII, XXIX. — Отв. редактор.

1965—1976 гг. Т. XXX—LIV. — Член ред. коллегии.

1952

489. Галеркин Б. Г. Собрание сочинений. Т. 1. М., Изд-во АН СССР, 1952. 391 с.

1953

490. Галеркин Б. Г. Собрание сочинений. Т. 2. М., Изд-во АН СССР, 1953. 440 с. с. черт.

1955

491. ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი. 1955—1964 წწ. ტ. 4—8. — სარედაქციო კოლეგიის წევრი.

Толковый словарь грузинского языка. 1955—1964 гг. Т. 4—8. — Член ред. коллегии.

1961

492. მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 40 წლის განძილებელი, საქ სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1961. 595 გვ. — მთ. რედაქტორი.

Наука в Советской Грузии за 40 лет. Тб., Изд-во АН ГССР, 1961. 595 с. — Главный редактор.

1965

493. Приложения теории функций в механике сплошной среды. — Труды Международного симпозиума в Тбилиси 17—23 сентября 1963 г. Т. 1—2. М., «Наука», 1965.

Т. 1. Механика твердого тела. 452 с.

Т. 2. Механика жидкости и газа. Математические методы.

478 с.

В соавторстве с Л. И. Седовым и Г. К. Михайловым.

ლიტერატურა ბ. მუსხელიშვილის შესახებ
ЛИТЕРАТУРА О Н. И. МУСХЕЛИШВИЛИ

1932

494. მეთოდური წერილები პროფ. ნ. მუსხელიშვილის შეგნისათვის. თეორიული მექანიკის კურსი. სტატია. თბ., „ტექნიკა და შრომა“, 1932. 22 გვ. ავტ.: ა. გორგიძე, ვ. გოგოლაძე, ნ. ლომჯარია, ა. ჩახტაური, ვ. ჭელიძე.

Методические письма для книги проф. Н. И. Мусхелишвили. Курс теоретической механики. Статика. Тб., «Техника да шрома», 1932. 22 с. Авт.: А. Горгидзе, В. Гоголадзе, Н. Ломджария, А. Чахтаури, В. Челидзе.

1933

495. მეთოდური მითითებანი და ამოცანები თეორიულ მექანიკაში პროფ. მუსხელიშვილის კურსისათვის. [თემა მე-5]. შეგდგენლები: ა. გორგიძე, ნ. ლომჯარია, ა. ჩახტაური, ვ. ჭელიძე. თბ., „ტექნიკა და შრომა“, 1933. 13 გვ.

Методические указания и задачи для теоретической механике для курса проф. Н. Мусхелишвили. Статика. [Тема 5-я]. Составили: А. Горгидзе, Н. Ломджария, А. Чахтаури, В. Челидзе. Тб., «Техника да шрома», 1933. 13 с.

1934

496. მეთოდური მითითებანი და ამოცანები პროფ. ნ. მუსხელიშვილის კურსისათვის. სტატიკა. [თემა I] შემდგენლები: ა. გორგიძე, ნ. ლომჯარია, ა. ჩახტაური, ვ. ჭელიძე. თბ., 1934. 24 გვ.

Методические указания и задачи для курса проф. Н. Мусхелишвили. Статика. [Тема I]. Составители: А. Горгидзе, Н. Ломджария, А. Чахтаури, В. Челидзе. Тб., 1934. 24 с.

1937

497. Николай Иванович Мусхелишвили. [Академик. Биогр. справка]. — Заря Востока, 1937, 18 ноября, с. 3; 1950, 21 февр., с. 3.

1938

498. Мусхелишвили Николай Иванович. — БСЭ, т. 40, 1938, с. 650.

499. Соболев С. Л. Николай Иванович Мусхелишвили. — Вестник АН СССР, 1938, № 11—12, с. 41—44.

500. Muskhelishvili Nikolos.-Poddendoff's biographisch-literarisches Handwörterbuch. Bd. 6. 1923—1931. т. 3. L-R. Berlin, Verlag Chemie, 1938, s. 1811.

1939

501. აკადემიკოსი ნ. ი. მუსხელიშვილი. [სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1939, 12 თებ., გვ. 3.

- Академик Н. И. Мусхелишвили. [Действительный член Академии наук СССР]. — Ахалгазрда комунисти, 1939, 12 февр., с. 3.

502. Академик Николай Иванович Мусхелишвили. — Вестник АН СССР, 1939, № 2—3, с. 225. (Новые действительные члены и члены-корр. Академии наук СССР).

503. Бардин И. Блестящие ученые. [Новые академики: Н. И. Мусхелишвили и др.]. — Известия, 1939, 29 янв., с. 3.

504. Дадиани П. Николай Иванович Мусхелишвили.
[Кандидаты в действительные члены Академии наук СССР].
— Вечерний Тбилиси, 1939, 3 янв., с. 2.

505. Купрадзе В. Д. и Лаврентьев М. А. Николай Иванович Мусхелишвили. [Кандидаты в действит. члены Академии наук СССР]. — Правда, 1939, 9 янв., с. 3.

506. Натанзон В. Я. Николай Иванович Мусхелишвили. — Московский университет, 1939, 28 февр.

1941

507. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილ წევრთა პირველი შემადგენლობა. [ნ. ი. მუსხელიშვილი, ი. ს. ბერიტაშვილი, გ. ს. ახვლედიანი, ა. გ. შანიძე, გ. ვ. ხაჭაპურიძე, კ. ს. ქექელიძე, ა. ი. ჯანელიძე, ა. ა. თვალჭრელიძე, გ. ნ. ჩუბინაშვილი, კ. ს. ზავრიევი, ღ. ნ. უზნაძე, ს. ნ. ჯანაშია, ნ. ნ. კეცხველი, ფ. ა. ზაიცევი, ტ. უ. კვარაცხელია, ა. ს. ჩიქობავა] მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები.-კომუნისტი, 1941, 24 თებ., გვ.2; Заря Востока, 1941, 23 февр., с. 2.

Первый состав действительных членов Академии наук Грузинской ССР. [Н. И. Мусхелишвили, И. С. Бериташвили, Г. С. Ахвledиани, А. Г. Шанидзе, Г. В. Хачапуридзе, К. С. Кекелидзе, А. И. Джанелидзе, А. А. Твалчрелидзе, Г. Н. Чубинашвили, К. С. Завриев, Д. Н. Узнадзе, С. Н. Джанаша, Н. Н. Кецховели, Ф. А. Зайцев, Т. К. Кварацхелиа, А. С. Чикобава]. Биографические справки.— Коммунисти, 1941, 24 февр., с. 2; Заря Востока, 1941, 23 февр., с. 2.

508. სტალინური პრემიების მიკუთვნება. [ნ. ი. მუსხელიშვილს და ი. ს. ბერიტაშვილს]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1941, 15 მარტი, გვ. 1.

Присуждение Сталинских премий. [Н. И. Мусхелишвили и И. С. Бериташвили]. — Ахалгазрда коммунисти, 1941, 15 марта, с. 1.

509. ტექნიკური მეცნიერების მოწინავენი. [აკად. ნ. მუსხელიშვილი, პროფ. ა. ჯანელიძე, პროფ. ა. თვალჭრელიძე, პროფ. ე. წულუქიძე, პროფ. კ. ზავრიევი, პროფ. ვ. კუპრაძე, პროფ. გ. მუხაძე, პროფ. ა. დიდებულიძე, პროფ. რ. ნიკოლაძე, ქიმიკოს ს. ჭრელაშვილი და პროფ. გ. გედევანიშვილი. მოკლე ცნობები.

მათი მეცნიერული მოღვაწეობის შესახებ.]. — ტექნიკა, 1941,
№ 2, გვ. 45.

Передовики технической науки. [Акад. Н. Мусхелишвили, А. Джанелидзе, А. Твалчрелидзе, Е. Цулукидзе, К. Завриев, В. Купрадзе, Г. Мухадзе, А. Дидебулидзе, Р. Николадзе, С. Чрелашвили и М. Гедеванишвили. Краткие справки о их научной деятельности]. — Техника, 1941, № 2, с. 45.

510. Академик Н. И. Мусхелишвили. Президент Академии наук Грузинской ССР. — Советская Абхазия, 1941, 1 марта, с. 1.

511. Выдающиеся успехи советских математиков. [К присуждению Н. И. Мусхелишвили Государственной премии]. — Правда, 1941, 14 апр., с. 4.

512. Комаров В. Л. Успехи советской науки и техники. [Акад. Н. И. Мусхелишвили присуждена Гос. премия]. — Правда, 1941, 14 марта, с. 3.

513. Совет Народных Комиссаров Союза ССР. Постановление о присуждении Сталинских премий за выдающиеся работы в области науки. Н. И. Мусхелишвили [и др.]. — Правда, 1941, 14 марта, с. 1; Известия, 1941, 14 марта, с. 1.

514. Указ Президиума Верховного Совета СССР о награждении передовиков промышленности, сельского хозяйства, науки и искусства Грузинской ССР, в связи с 20-летним юбилеем Грузинской Советской Социалистической Республики, орденом Ленина. Н. И. Мусхелишвили и др. — Правда, 1941, 25 февр., с. 2; Известия, 1941, 25 февр., с. 1.

515. Филиппов М. Физики и математики. К присуждению Государственной премии. [Н. И. Мусхелишвили и др.] — Известия, 1941, 14 марта, с. 3.

1942

516. ხვედელიძე ბ. ნიუტონის პოტენციალის თეორიის ერთი სასახლვრო ამოცანის ამოხსნა აკად. ბ. მუსხელიშვილის მეთოდით. — თბილ. უნ-ტის ჟრომები, ტ. 23, 1942, გვ. 165—177. — რეზიუმე რუს. ენ.

Хведелидзе Б. В. Решение одной граничной задачи теории ньютона потенциала методом акад. Н. И. Мусхелишви-

ли. — Труды Тбил. ун-та, т. 23, 1942, с. 165—177. — Резюме на рус. яз.

1945

517. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა აკად. ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილისათვის სოციალისტური შრომის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ. — კომუნისტი, 1945, 12 ივნ., გვ. 2; Заря Востока, 1945, 12 июня, с. 2; Правда, 1945, 11 июня, с. 1; Известия, 1945, 12 июня, с. 3.

Указ Президиума Верховного Совета СССР о присвоении звания Героя Социалистического Труда академику Мусхелишвили Николаю Ивановичу. — Коммунисти, 1945, 12 июня, с. 2; Заря Востока, 1945, 12 июня, с. 2; Правда, 1945, 11 июня, с. 1; Известия, 1945, 12 июня, с. 3.

518. მეცხვარიშვილი ი. აკადემიკოსი ნიკ. მუსხელიშვილი.— ინდუსტრიული ქუთაისი, 1945, 11 ნოემბ., გვ. 4.

Мецхваришвили И. Академик Н. Мусхелишвили. — Индустриули Кутаиси, 1945, 11 ноября, с. 4.

519. Комаров В. Л. Наука и труд. [Н. И. Мусхелишвили и др. — Герой Социалистического Труда]. — Правда, 1945, 11 июня, с. 3.

520. Комаров В. Л. Трудовой подвиг советских ученых. [Н. И. Мусхелишвили — Герой Социалистического Труда]. — Красная звезда, 1945, 12 июня, с. 2.

521. Мусхелишвили Николай Иванович. — В кн.: 220 лет Академии наук СССР. Справочная книга. М.—Л., Изд-во АН СССР, 1945, с. 61.

522. Мусхелишвили Николай Иванович. [Академики — Герой Социалистического Труда. Краткая биография]. — Вестник АН СССР, 1945, № 7—8, с. 19.

523. ვაკუა ი. მათემატიკა. — წევ-ში: მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში 25 წლის მანძილზე. I. მათემატიკა — ფიზიკა. გეოფიზიკა — ასტრონომია. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1946, გვ. 3—41.

Векуа И. Математика. — В кн.: Наука в Советской Грузии за 25 лет. 1. Математика — Физика. Геофизика — Астрономия. Тб., Изд.-во АН ГССР, 1946, с. 3—41.

524. ვეკუა ი. სტალინური ეპოქის სახელგანთქმული მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. [ნ. ი. მუსხელიშვილი სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატი]. — სახალხო განათლება, 1946, 31 იანვ., გვ. 3.

Векуа И. Прославленный ученый и общественный деятель сталинской эпохи. [Н. И. Мусхелишвили — кандидат в депутаты Верховного Совета СССР]. — Сахалх ганатлеба, 1946, 31 янв., с. 3.

525. ბ. ი. მუსხელიშვილის შეხვედრა ამომრჩევლებთან 3 თებერვალს ს. ორგონიკიძის სახ. თელავის სახ. თეატრში. — სახალხო განათლება, 1946, 7 თებ., გვ. 3. — ხელმოწერა: ა. გ.

Встреча Н. И. Мусхелишвили с избирателями 3 февраля в гос. театре г. Телави. — Сахалх ганатлеба, 1946, 7 февр., с. 3. — Подпись: А. Г.

526. ბოზაძე გ. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს კავშირის საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატი ამბ. ბ. ი. მუსხელიშვილი თავის ამომრჩევლებთან. [ლაგოდეხელ მურომელებთან]. — ბრძოლა თამბაქოსათვის (ლაგოდეხი), 1946, 7 თებ., გვ. 1.

Нозадзе Г. Кандидат в депутаты Верховного Совета СССР Н. И. Мусхелишвили к своим избирателям — трудящимся [Лагодехского р-на]. — Брдзола тамбакосатвис (Лагодехи), 1946, 7 февр., с. 1.

527. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატები. [ნ. ი. მუსხელიშვილი, ... ა. ა. ხორავა, ს. ს. ხაგბა...]. [მოქლე ბიოგრაფიები]. — კომუნისტი, 1946, 15 იანვ., გვ. 3.

Кандидаты в депутаты Верховного Совета СССР. [Н. И. Мусхелишвили..., А. А. Хорава..., С. С. Хагба...]. [Краткие биографии]. — Коммунисти, 1946, 15 янв., с. 3.

528. წმინდა მუშა-მოსამსახურეთა და სპეციალისტთა წინასაარჩევნო კრებამ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად წამოაყენა აკადემიკოსი მუსხელიშვილი. [სიღნალი]. — კომუნისტი, 1946, 4 იანვ., გვ. 3.

Предвыборное собрание рабочих и служащих и специалистов Цнорской МТС кандидатом в депутаты Верховного

Совета СССР выдвинул в кандидаты акад. Н. Мусхелишвили, [Сигнахи]. — Комунисти, 1946, 4 янв., с. 3.

529. Краткий очерк истории грузинской советской науки за 25 лет. Тб., Изд-во АН ГССР, 1946. 80 с., о Н. И. Мусхелишвили, с. 42—47.

530. Трудящиеся Грузии выдвигают кандидатов в депутаты Верховного Совета СССР. [Вознесенский Н. А., Чичинадзе Д. А., Бакрадзе В. М., Трофименко С. Г., Мусхелишвили Н. И., Барамия М. И. и др.]. — Заря Востока, 1946, 8 янв., с. 3.

1947

531. ვეკუა ი. ქართველ მათემატიკოსთა დიდი წარმატების მაჩვენებელი. [აკად. ბ. მუსხელიშვილის წიგნის „სინგულარული ინტეგრალური განტოლებანი“-ს სახელმწიფო პრემიის მინიჭების გამო]. — კომუნისტი, 1947, 11 ივნ., გვ. 3; Заря Востока, 1947, 13 июня, с. 3.

Векуа И. Н. Научный труд выдающегося значения. [О присуждении Государственной премии книге Н. Мусхелишвили «Сингулярные интегральные уравнения», 1946 г.] — Комунисти, 1947. 11 июня, с. 3; Заря Востока, 1947, 13 июня, с. 3.

532. Президенту Академии наук Грузинской ССР академику Н. И. Мусхелишвили. [Телеграммы соболезнования по поводу смерти академика С. Н. Джанашиа: Вавилов, президент Акад. наук Белорусской ССР, Грашенков и вице-президент Лупинович, президент Академии наук Латвийской ССР Леиньш и академик-секретарь Пейве, Президент Академии наук Казахской ССР академик Сатпаев]. — Заря Востока, 1947, 25 ноября, с. 2.

533. Работы академиков, членов-корреспондентов и научных сотрудников Академии наук СССР, удостоенные Государственных премий за 1946 г. — Вестник АН СССР, 1947, № 7, с. 17—18.

1950

534. გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი. — კომუნისტი, 1950, 3 მარტი, გვ. 2.

Выдающийся советский ученый. — Коммунисти, 1950, 3 марта, с. 2.

535. Здрава о. აკადემიკოსი ნ. ი. მუსხელიშვილი. [სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად წამოყენების გამო]. — სახალხო განათლება, 1950, 23 თებ., გვ. 3.

Векуа И. Академик Н. И. Мусхелишвили. [К выдвижению кандидатом в депутаты Верховного Совета СССР]. — Сахалхи ганатлеба, 1950, 23 февр., с. 3.

536. სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატები. [ნ. ი. მუსხელიშვილი. მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები]. — კომუნისტი, 1950, 21 თებ., გვ. 3.

Кандидаты в депутаты Верховного Совета СССР. [Н. И. Мусхелишвили. Краткие биографические справки]. — Коммунисти, 1950, 21 февр., с. 3.

537. სოფელ მჭადიჯვრის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობის წევრებმა კავშირთა საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატად წამოყენებს ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილი. — კომუნისტი, 1950, 6 თებ., გვ. 3.

Колхозники с. Мчадиджвари кандидатом в депутаты в Совет Союзов Верховного Совета СССР выдвинули кандидатуру Н. И. Мусхелишвили. — Коммунисти, 1950, 6 февр., с. 3.

538. Векуа И. Н. Выдающийся советский ученый. [Н. И. Мусхелишвили]. [Кандидаты в депутаты]. — Заря Востока, 1950, 4 марта, с. 3.

539. Давиташвили М. Встреча в Диди Лило [с президентом Акад. наук Груз. ССР Н. И. Мусхелишвили]. [Кандидаты в депутаты]. — Заря Востока, 1950, 8 марта, с. 3.

540. Коллектив первого строительного участка Самгорводстроя выдвинул кандидатом в депутаты Совета Национальностей Григория Никифоровича Замбахидзе и кандидатом в депутаты Совета Союзов Николая Ивановича Мусхелишвили. — Заря Востока, 1950, 6 февр., с. 3.

541. Предвыборное окружное совещание представителей трудящихся единодушно поддержало выдвижение кандидатами в депутаты Верховного Совета СССР... Н. И. Мусхелишвили. (Тбилисский сельский избирательный округ). — Заря Востока, 1950, 10 февр., с. 3.

1952

542. აკადემიკოსი ნ. მუსხელიშვილი — ბულგარეთის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი. — კომუნისტი, 1952, 24 იანვ., გვ. 3.

Академик Н. Мусхелишвили. — член-корреспондент Академии наук Болгарии. — Коммунисти, 1952, 24 янв., с. 3.

1954

543. მუსხელიშვილი ნიკოლოზ ივანეს ძე. (სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატი). (მოქლე ბიოგრაფია). — კომუნისტი, 1954, 11 თებ., გვ. 3; Заря Востока, 1954, 11 февр., с. 3.

Мусхелишвили Николай Иванович. [Кандидат в депутаты Совета Союза Верховного Совета СССР. Краткая биография]. — Коммунисти, 1954, 11 февр., с. 3; Заря Востока, 1954, 11 февр., с. 3.

544. Мусхелишвили Николай Иванович. — БСЭ, изд. 2, т. 28, 1954, с. 592—593.

545. Мусхелишвили Николай Иванович. — Энциклопедический словарь, т. 2, 1954, с. 446.

1955

546. ახალკაცი მ. უცხოეთის სამეცნიერო უურნალების გამოხმაურება აკადემიკოს ნიკო მუსხელიშვილის წიგნებზე. — დროშა, 1955, № 5, გვ. 19.

Ахалкаци М. Отзывы иностранных научных журналов на книги Н. Мусхелишвили. — Дроша, 1955, № 5, с. 19.

1958

547. ვეკუა ნ. აკადემიკოსი ნ. მუსხელიშვილი. [სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატები]. — სახალხო განათლება, 1958, 5 მარტი, გვ. 1.

Векуа Н. Академик Н. Мусхелишвили. [Кандидат в депутаты Верховного Совета СССР]. — Сахалхо ганатлеба, 1958, 5 марта, с. 1.

548. ქახიანი ო. შეხვედრა [დეპუტატობის კანდიდატებთან] 6. ი. მუსხელიშვილთან და ი. ბ. აბაშიძესთან. — სახალხო განათლება, 1958, 12 მარტი, გვ. 1.

Кахиани О. Встреча с кандидатами в депутаты Н. И. Мусхелишвили и И. Б. Абашидзе. — Сахалхо ганатлеба, 1958, 12 марта, с. 1.

1959

549. Академик Н. И. Мусхелишвили, президент Академии наук Грузинской ССР. — Блокнот агитатора, 1959, № 12, с. 1—13.

550. Мусхелишвили Николай Иванович. — В кн.: Депутаты Верховного Совета СССР. Пятый созыв. М., «Известия», 1959, с. 281.

551. Мусхелишвили Николай Иванович. — МСЭ, 3-е изд., т. 6, 1959, с. 315.

1960

552. Мусхелишвили — член Польской Академии наук. [Об избрании акад. Н. И. Мусхелишвили дейст. членом Польской АН]. — Вечерний Тбилиси, 1960, 14 дек., с. 1.

1961

553. ღიპლომი გადაეცა [ნ. მუსხელიშვილს პოლონეთის მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელი წევრობისა]. — ახალგაზრდა კომუნიკატი, 1961, 25 აპრ., გვ. 3.

Диплом [члена Польской Академии наук] вручен Н. Мусхелишвили. — Ахалгазрда комунисти, 1961, 25 апр., с. 3.

554. ნ. ი. მუსხელიშვილი და მ. ვ. კელდიში სომხეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო აკადემიკოსები არიან. — კომუნიკატი, 1961, 21 თებ., გვ. 1; Заря Востока, 1961, 21 февр., с. 3.

Н. И. Мусхелишвили и М. В. Келдыш — почетные академики Армянской Академии наук. — Коммунисти, 1961, 21 февр., с. 1; Заря Востока, 1961, 21 февр., с. 3.

555. Итоги больших исследований. Общее собрание Академии наук Грузинской ССР. [Акад. Н. И. Мусхелишвили избран

членом АН Болгарии и Польши, почетным доктором ун-тов в Глазго и Брауне]. — Заря Востока, 1961, 19 апр., с. 2.

556. На многих языках мира. [Об издании трудов акад. Н. И. Мусхелишвили за рубежом]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 16 февр., с. 3.

557. Нациашвили С. Жизнь-творчество. В мастерских художников. [К. Мерабишвили — автор скульптуры-портрета Н. И. Мусхелишвили]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 18 апр., с. 3.

558. Сессия посвящается академику Н. И. Мусхелишвили. [Объединенная научн. сессия Академии наук Груз. ССР, ТГУ и Груз. политехн. ин-та им. Ленина]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 31 марта, с. 1.

1962

559. კაფუშაძე ა. ერთი კონტაქტური ამოცანის ამოხსნა აკად. ნ. მუსხელიშვილის მეთოდით და მისი გამოყენება მაღალი თაღოვანი კაშხალების კონტრფორმებისა და სხვა ნაგებობების გაანგარიშებისათვის. — საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის ჟრომები. 1962, № 1 (81), გვ. 119—132. — რეზიუმე რუს. ენ.

Какушадзе А. Решение одной контактной задачи методом академика Н. И. Мусхелишвили и применение его для расчета высоких арочных плотин, контрфорсов и других сооружений. — Труды Груз. политехн. ин-та, 1962, № 1, с. 119—132. — Резюме на рус. яз.

560. მაისაშვილი ლ. ძვირფასი ამანათი. [საქ სსრ მეცნ. აკად.-ში მიღებული კრებული, გამოცემული ფილადელფიაში, მიძღვნილი ნ. მუსხელიშვილისადმი]. — თბილისი, 1962, 16 იანვ., გვ. 3.

Майсашвили Л. Дорогая памятка. [Сборник посвящ. Н. Мусхелишвили, изд. в Филадельфии, полученный Академией наук ГССР]. — Тбилиси, 1962, 16 янв., с. 3.

561. მახავაძე გ. დიდი მეცნიერი და მოქალაქე. [აკად. ნ. მუსხელიშვილი სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი]. — კომუნისტი, 1962, 28 თებ., გვ. 2.

Манджавидзе Г. Большой ученый и гражданин. [Акад. Н. Мусхелишвили — кандидат в депутаты Верховного Совета СССР]. — Коммунисти, 1962, 28 февр., с. 2.

562. მშვიდობის ძალები უძლეველია. [1962 წ. 29—30 მაისს შოსკოვში გაიმართება მშვიდობის საერთაშორისო კონგრესი. დელეგატთა დაწესებულების მუსხელიშვილი, გ. ლეონიძე, ა. ხორავა და სხვ.]. — კომუნისტი, 1962, 15 მაისი, გვ. 1, 3.

Силы мира непобедимы. [29—30 мая 1962 г. в Москве состоится Международный конгресс мира. Делегатами избраны Н. Мусхелишвили, Г. Леонидзе, А. Хорава и др.]. — Коммунисти, 1962, 15 мая, с. 1, 3.

563. როსტოვცი ლ. ფორმულების პოეზია. [ნარკვევი აკად. ნ. მუსხელიშვილზე]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1962, 10 აგვ., გვ. 1.

Ростовцев Л. Поэзия формул. [Очерк о Н. Мусхелишвили]. — Литературали газети, 1962, 10 авг., с. 1.

564. ღირსეული ჯილდო. [სსრკ მეცნ. აკად. პრეზიდიუმის მიერ ნ. მუსხელიშვილის მედლით დაჯილდოების შესახებ პირველი ხელოვნური თანამგზავრის გაშენებასთან დაკავშირებით]. — კომუნისტი, 1962, 28 თებ., გვ. 1.

Достойная награда. [О награждении Президиумом АН СССР Н. И. Мусхелишвили медалью в связи с запуском первого искусственного спутника]. — Коммунисти, 1962, 28 февр., с. 1.

565. Беридзе Р. Почетная награда. Вручение [академику Н. И. Мусхелишвили] Ленинской премии металлургам Рустави. — Заря Востока, 1962, 22 июля, с. 1.

566. Гвелесиани С. Президент Академии [наук Груз. ССР] академик Н. И. Мусхелишвили — делегат XXII съезда КПСС]. — Вечерний Тбилиси, 1962, 17 окт., с. 2.

567. Мировое признание трудов грузинских математиков [о международном значении работ акад. Н. Мусхелишвили]. — Вечерний Тбилиси, 1962, 16 ноября, с. 2.

568. Язык поэзии — язык братства. Новые встречи, новые впечатления. [Участники Декады русской поэзии в Грузии в гостях в Академии наук Грузинской ССР]. — Заря Востока, 1962, 19 июня, с. 1.

569. Мусхелішвілі Микола іванович. — Українська радянська енциклопедія, т. 9, 1962, с. 441.

1963

570. ნაციაშვილი ს. სიღარბაისლე, უბრალოება. [ნ. კანდელაკის მიერ შესრულებული ნ. მუსხელიშვილის სკულპტურული პორტრეტი]. — თბილისი, 1963, 17 სექტ., გვ. 3.

Нациашвили С. Солидность, простота. [О скульптурном портрете Н. Мусхелишвили исполн. Н. Канделаки]. — Тбилиси, 1963, 17 сент., с. 3.

1964

571. Мусхелишвили Николай Иванович. — Энциклопедический словарь в двух томах, т. 2, 1964, с. 66.

1966

572. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ნ. ი. მუსხელიშვილისათვის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1966, 8 მაისი, გვ. 2; Заря Востока, 1966, 8 мая, с. 3.

Указ Президиума Верховного Совета СССР о награждении Н. И. Мусхелишвили орденом Ленина. — Коммунист, 1966, 8 мая, с. 2; Заря Востока, 1966, 8 мая, с. 3.

573. Кипиани Н. Во вдохновенном поиске. — Заря Востока, 1966, 11 июня, с. 2.

1967

574. აკადემიკოსი ნ. მუსხელიშვილი გერმანიის [ბერლინის] მეცნიერებათა აკადემიის უცხოელ წევრად აირჩიეს. — კომუნისტი, 1967, 18 ნოემბრი, გვ. 1.

Академик Н. Мусхелишвили избран иностранным членом Германской Академии наук. — Коммунист, 1967, 18 ноября, с. 1.

575. Николай Иванович Мусхелишвили. М., «Наука», 1967. 81 с. (АН СССР. Материалы к биобиблиографии ученых СССР. Серия математики, вып. 10).

Содерж.: Основные даты жизни и деятельности академика Н. И. Мусхелишвили, с. 3—5; И. Н. Векуа. Краткий очерк научной, педагогической и общественной деятельности,

с. 6—31; А. П. Епифанова. Литература о жизни и трудах Н. И. Мусхелишвили; Библиография трудов, с. 32—77.

1968

576. ქაკუშაძე ტ. მოგონებათა ფურცლები. [თბილისის უნივერსიტეტის 50 წლისთავისათვის]. მოგონებები ანდრია რაზმაძის, ნიკო მუსხელიშვილის, გიორგი ნიკოლაძის, ანდრია ბენაშვილის და არჩილ ხარაძის შესახებ]. — საბჭოთა პედაგოგი [პუშკინის სახ. პედ. ინ-ტი], 1968, 25 სექტ., გვ. 3.

Какушадзе Т. Страницы воспоминаний. [К 50-летию Тбилисского ун-та. Воспоминания о А. Размадзе, Н. Мусхелишвили, Г. Николадзе, А. Бенашвили и А. Харадзе]. — Сабчота педагоги, 1968, 25 сент., с. 3.

577. მეცხვარიშვილი ი. ქართველ მათემატიკოსთა დიდი ოთხეული. [ა. რაზმაძე, ბ. მუსხელიშვილი, გ. ნიკოლაძე და არჩ. ხარაძე. მოგონებათა ფურცლები]. — საბჭოთა პედაგოგი (პუშკინის სახ. პედ. ინ-ტი), 1968, 23 ოქტ., გვ. 2; 6. ბოებბ., გვ. 4.

Мецхваришили И. Большая четверка грузинских математиков. [А. Размадзе, Н. Мусхелишвили, Г. Николадзе и А. Харадзе. Страницы воспоминаний]. — Сабчота педагоги, 1968, 23 окт., с. 2; 6 ноября, с. 4.

578. მეცხვარიშვილი ი. რამდენიმე ფურცელი ქართულ უნივერსიტეტში მათემატიკოსთა დიდი ოთხეულის მოღვაწეობიდან. [ა. რაზმაძე, გ. ნიკოლაძე, ბ. მუსხელიშვილი და ა. ხარაძე]. — ფიზიკა, მათემატიკა სკოლაში, 1968, № 4, გვ. 3—13.

Мецхваришили И. Несколько страниц из деятельности большой четверки математиков в Грузинском университете. — Физика, математика в школе, 1968, № 4, с. 3—13.

579. ქართველი მეცნიერი გერმანის დემოკრატიული რესპუბლიკის აკადემიის საპატიო წევრი. — კომუნისტი, 1968, 25 მაისი, გვ. 1; თბილისი, 1968, 25 მაისი, გვ. 1.

Грузинский ученый — почетный член Академии наук Германской Демократической Республики. — Коммунисти, 1968, 25 мая, с. 1; Тбилиси, 1968, 25 мая, с. 1.

580. Толия Р. Человек и наука. [О докум. фильме «Академик Мусхелишвили»]. — Вечерний Тбилиси, 1968, 3 дек., с. 2.

581. ქართველი მეცნიერის კიდევ ერთი აღიარება. აკადემიკოს ნ. მუსხელიშვილს მიენიჭა საერთაშორისო პრემია „მოდესტო პანეტტი“. — კომუნიკაცია, 1969, 19 ივლ., გვ. 1.

Еще одно признание грузинского ученого. Н. Мусхелишвили присуждена Международная премия «Модесто Панетти». — Коммунисти, 1969, 19 июля, с. 1.

582. Высокое признание. [Академику Н. И. Мусхелишвили вручена Междунар. премия Туринской Академии наук «Модесто Панетти»]. — Заря Востока, 1969, 5 дек., с. 2.

583. Мухадзе М. Г. Определение реактивного давления плит на упругом основании методом Н. И. Мусхелишвили. — Сообщения АН ГССР, т. 56, № 1, 1969, с. 149—152. — Резюме на груз. и англ. яз.

584. Обремский С. В. К решению плоской задачи теории упругости методом Н. И. Мусхелишвили. — Изв. высш. учебн. заведений. Строительство и архитектура, 1969, № 1, с. 31—34.

585. Премия—советскому ученому. [О присуждении акад. Н. И. Мусхелишвили премии Туринской Академии наук «Модесто Панетти»]. — Правда, 1969, 23 июля, с. 3.

1970

586. გველესიანი ს. აკადემიის პრეზიდენტი. — სოფლის ცხოვრება, 1970, 6 მაისი, გვ. 4.

Гвелесиани С. Президент Академии. — Соплис цховреба, 1970, 6 мая, с. 4.

587. ლალიაშვილი ო. აკად. ნ. მუსხელიშვილის ერთი მეთოდის ჩიცვითი ანალიგიის შესახებ. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამოთვლითი ცენტრის შრომები. გამოყენებითი მათემატიკის საკითხები, ტ. 9, № 3, 1970, გვ. 5—11.

Лалиашвили О. Об одном методе акад. Н. Мусхелишвили — Численная аналогия. — Труды Вычислитецентра АН ГССР. Вопросы прикладной математики, т. 9, № 3, 1970, с. 5—11.

588. ლენინის ორდენის კავალრები. [ნ. მუსხელიშვილი,

ი. აბაშიძე, ი. ვეკუა დ სხვ. ფოტო-სურათები]. — საქართველოს ბუნება, 1970, № 4, გვ. 20—21.

Кавалеры ордена Ленина. [Н. Мусхелишвили, И. Абашидзе, И. Векуа и др. фотоснимки]. — Сакартвелос бунеба, 1970, № 4, с. 20—21.

589. ტრასეუნოვი მ. და გოლდმანი ი. მსოფლიოში ცნობილი მეცნიერი. [ნ. ი. მუსხელიშვილი — სსრ კაშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატობის კანდიდატი]. — თბილისი, 1970, 11 ივნ., გვ. 1.

Траскунов М. и Гольдман И. Известный ученый в мире. [Н. И. Мусхелишвили — кандидат в депутаты Верховного Совета СССР]. — Тбилиси, 1970, 11 июня, с. 1.

590. ჭოლოშვილი გ. ნიცაში, კონგრესზე. ქართველი მათემატიკოსები საერთაშორისო ფორუმზე. [ნ. მუსხელიშვილი]. — კომუნისტი, 1970, 1 ოქტ., გვ. 4.

Чогошвили Г. На конгрессе в Нице. Грузинские математики на Международном форуме. [Н. Мусхелишвили и др.] — Коммунисти, 1970, 1 окт., с. 4.

591. Золотая медаль — Н. И. Мусхелишвили. [Словацкой Академии наук]. — Заря Востока, 1970, 8 мая, с. 3.

592. Почетная награда Болгарии — академику Н. И. Мусхелишвили. [Орден имени Кирилла и Мефодия первой степени]. — Вечерний Тбилиси, 1970, 7 февр., с. 1.

593. Харадзе А. Творческая молодость ученого. Н. И. Мусхелишвили — кандидат в депутаты Верховного совета СССР. — Вечерний Тбилиси, 1970, 2 июня, с. 1.

1971

594. ეფრემიძე თ. ერთი საინტერესო სტატიის გამო. [ნ. მუსხელიშვილის „როგორ გავეცნოთ აინტეინის ფარდობითობის თეორიას“? — ჩვენი მეცნიერება, 1924, № 1, გვ. 123—132]. — ქუთაისი, 1971, 18 ოქტ., გვ. 4.

Ефремидзе Т. По поводу одной интересной статьи. [«Как познакомится с теорией Эйнштейна?» — Н. Мусхелишвили]. — Кутаиси, 1971, 18 февр., с. 4.

595. ნ. მუსხელიშვილის სახელობის მწვერვალი. [კავკასიონზე, სოფ. ბექოს რაიონში, დაბყრობილი საქ. სსრ მეცნიერებათა

აკადემიის ალბინისტების მიერ]. — კომუნისტი, 1971, 21 აგვ., გვ. 4.

Вершина им. Н. Мусхелишвили. [На Кавкасиони, в районе с. Бечо]. — Комунисти, 1971, 21 авг., с. 4.

596. ჩეხოსლოვაკიის ჯილდორები—საბჭოთა მეცნიერებს. [სლოვაკიის მეცნიერებათა აკადემიის ოქროს მედალი გადაეცა ბ. ი. მუსხელიშვილს, მ. ვ. კელდიშს, ბ. ე. პატონს, ვ. ა. ამბარცუმიანს, ბ. ნ. პეტროვს]. — კომუნისტი, 1971, 15 янв., გვ. 1; Заря Востока, 1971, 16 янв., с. 3.

Чехословацкие награды—советским ученым. [Золотая медаль Чехословацкой АН Н. И. Мусхелишвили, М. В. Келдышу, Б. Е. Патону, В. А. Амбарцумяну, Б. Н. Петрову]. — Комунисти, 1971, 15 янв., с. 1; Заря Востока, 1971, 16 янв., с. 3.

597. ჯორბენაძე ს. მამულიშვილები. [ივ. ჯავახიშვილი და ბ. მუსხელიშვილი]. — კომუნისტი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Джорбенадзе С. Патриоты. [Ив. Джавахишвили и Н. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1971, 23 сент., с. 3.

598. Багдасарова А. На переднем крае науки. [Делегат XXIV съезда КПСС Н. И. Мусхелишвили]. — Вечерний Тбилиси, 1971, 17 марта, с. 3.

599. Гвелесиани Софья. Властелин цифр. — В кн.: Гвелесиани С. Жизнь в науке. Штрихи к портретам. Тб., «Мерани», 1971, с. 5—11.

600. От подшипника до лунохода. Лауреаты Гос. премии Груз. ССР. [О заслугах Н. И. Мусхелишвили в разработке теории упругости]. — Вечерний Тбилиси, 1971, 27 мая, с. 3.

1972

601. აზერბაიჯანის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო აკადემიკოსები. [მ. ვ. კელდიში, ვ. ა. ამბარცუმიანი და ბ. ი. მუსხელიშვილი]. — კომუნისტი, 1972, 18 მარტი, გვ. 2.

Почетные академики Академии наук Азербайджанской ССР. [М. В. Келдыш, В. А. Амбарцумян и Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1972, 18 марта, с. 2.

602. აკადემიის უმაღლესი ჯილდო. [მ. ლომთხოვის სახ.

ოქროს მედალი ნ. მუსხელიშვილს]. — სოფლის ცხოვრება, 1972, 31 დეკ., გვ. 4.

Высшая награда Академии. [Золотая медаль им. М. Ломоносова Н. Мусхелишвили]. — Соплис цховреба, 1972, 31 дек., с. 4.

603. კლდიაშვილი ა. ჩვენი სიამაყე. [ნ. მუსხელიშვილი]. — თბილისი, 1972, 14 დეკ., გვ. 3.

Клдиашвили А. Наша гордость. [Н. Мусхелишвили]. — Тбилиси, 1972, 14 дек., с. 3.

604. ნ. ი. მუსხელიშვილს გადაეცა ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის ორდენები. [„კირილება და მეთოდეს“ და ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის პირველი ხარისხის ორდენები]. — კომუნისტი, 1972, 29 აპრ., გვ. 1; Заря Востока, 1972, 29 апр., с. 2.

Вручение орденов [«Кирилла и Мефодия»] Народной Республики Болгарии Н. И. Мусхелишвили. — Коммунисти, 1972, 29 апр., с. 1; Заря Востока, 1972, 29 апр., с. 2.

605. სახალხო ბულგარეთის წინაშე დამსახურებისათვის. [ბულგარეთის სახალხო რესპუბლიკის ორდენით დაჯილდოებულია ნ. ი. მუსხელიშვილი]. — კომუნისტი, 1972, 25 მარტი, გვ. 4.

За заслугу перед Народной Болгарией. (Орденом Народной Республики Болгарии награжден Н. И. Мусхелишвили). — Коммунисти, 1972, 25 марта, с. 4.

606. Медали им. М. В. Ломоносова. (За 1972 год золотая медаль АН СССР присуждена Н. И. Мусхелишвили). — Правда, 1972, 29 дек., с. 6.

607. Месхи Ия. Что ты отдал... (Н. И. Мусхелишвили — почетный президент АН ГССР). — Заря Востока, 1972, 11 мая, с. 3.

608. Эбанойдзе Т. Дань заслугам большого ученого. [Обзор ред. статьи «Николай Иванович Мусхелишвили» (к восьмидесятилетию со дня рождения), помещенной в журнале «Успехи математических наук», т. 27, вып. 4 (166)]. — Вечерний Тбилиси, 1972, 15 ноября, с. 3.

1973

609. დიდი მეცნიერის პორტრეტი. [გ. თოთიძაძის მიერ შესრულებული პორტრეტის გამო]. — თბილისი, 1973, 17 თებ., გვ. 2.

Портрет большого ученого. [Исполн. Г. Тотибадзе]. --
Тбилиси, 1973, 17 февр., с. 2.

610. გ. ვ. ლომთხნოსოვის სახელობის ოქროს მედლის ლაუ-
რეატი. [ნ. მუსხელიშვილი]. — კომუნისტი, 1973, 1 იანვ., გვ. 3;
მეცნიერება და ტექნიკა, 1973, № 2, გვ. 36; საქ. სსრ მეცნ. აკად.
მოაზე, ტ. 69, № 1, 1973, გვ. 255.

Лауреаты золотой медали им. М. В. Ломоносова. [Н. Мусхелишвили. Краткое обозрение деятельности]. — Коммунисты, 1973, 1 янв., с. 3; Мецниереба да техника, 1973, № 2, с. 36; Сообщения АН ГССР, т. 69, № 1, 1973, с. 254.

611. მასწავლებელი და მოწაფე. [ნ. მუსხელიშვილი და
ი. ვეკუა. ფოტო ა. ჩარქვიანისა]. — ლიტერატურული საქართვე-
ლო, 1973, 2 მარტი, გვ. 2.

Учитель и ученик. [Н. Мусхелишвили и И. Векуа. Фото
А. Чаркиани]. — Литература Сакартвело, 1973, 2 марта,
с. 2.

612. მაღალი ჯილდო. [გ. ვ. ლომთხნოსოვის სახელობის ოქროს
მედალი ღვაწლმოსილ მეცნიერს ნიკო მუსხელიშვილს]. - ახალგაზ-
რდა კომუნისტი, 1973, 1 იანვ., გვ. 2; Вечерний Тбилиси, 1973,
2 янв., с. 1.

Высокая награда. [Золотая медаль им. М. В. Ломоносова
заслуженному ученому Н. Мусхелишвили]. — Ахалгазрда коммунисти, 1973, 1 янв., с. 2; Вечерний Тбилиси, 1973, 2 янв.,
с. 1.

613. ნაციაშვილი ს. მეცნიერის შთამაგონებელი სახე. [მხა-
ტვარ გ. თოთიძაძის მიერ შესრულებული ნ. მუსხელიშვილის
პორტრეტის შესახებ]. — სოფლის ცხოვრება, 1973, 11 დეკ.,
გვ. 4.

Нациашвили С. Вдохновляющий образ ученого. [О порт-
рете Н. Мусхелишвили, исполн. художником Г. Тотибадзе]. --
Соплис цховреба, 1973, 11 дек., с. 4.

614. ოქროს მედლები მეცნიერებს. [გ. ვ. ლომთხნოსოვის სა-
ხელობის ოქროს მედალი — აკადემიკოს ნ. ი. მუსხელიშვილს]. —
კომუნისტი, 1973, 8 მარტი, გვ. 2; ობილისი, 1973, 9 მარტი, გვ. 1.

Золотые медали — ученым. [Золотая медаль им. М. В.
Ломоносова академику Н. И. Мусхелишвили]. — Коммуни-
сти, 1973, 8 марта, с. 2; Тбилиси, 1973, 9 марта, с. 1.

615. ტრასკუნოვი მ. და გოლდმანი ი. მათემატიკოსთა დინა-

ტია. [აკად. ნ. მუსხელიშვილის ოჯახის შესახებ]. — თბილისი, 1973, 16 ივნ., გვ. 3.

Траскунов М. и Гольдман И. Династия математиков. [О семье акад. Н. Мусхелишвили]. — Тбилиси, 1973, 16 июня, с. 3.

616. Лауреаты золотой медали имени М. В. Ломоносова [Н. И. Мусхелишвили и немецкий физик М. Штеенбек]. — Молодежь Грузии, 1973, 1 янв., с. 2.

617. *Mushelišvili Nikoloz*. — Эстонская советская энциклопедия, т. 5, 1973, с. 254.

618. *Muskhelishvili Mīkalaj Iwanovīch*. — Белорусская советская энциклопедия, т. VII, 1973, с. 321.

1974

619. Академия наук СССР и развитие грузинской науки 1724—1974. Тб., «Мецниереба», 1974. О Н. И. Мусхелишвили, с. 43, 44, 45, 50, 51.

620. Джорбенадзе С. М. Учреждения Академии наук Союза ССР и Тбилисский университет. (Документы и факты). Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1974. О Н. И. Мусхелишвили, с. 111—116, 119, 133, 167, 168, 169, 171, 182, 189, 190, 191, 200, 201, 202, 215, 216, 217, 219, 221, 229.

621. Мусхелишвили Николай Иванович. — БСЭ, Изд. 3-е, т. 17, 1974, с. 388.

622. Нациашвили С. Портрет выдающегося математика. [Портрет Н. Мусхелишвили, исполн. Г. Тотибадзе]. — Молодежь Грузии, 1974, 6 апр., с. 5.

1975

623. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ნ. ი. მუსხელიშვილის ლენინის მრდებით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1975, 24 სექტ., გვ. 1. Заря Востока, 1975, 24 сент., с. 1.

Указ Президиума Верховного Совета СССР о награждении орденом Ленина Н. И. Мусхелишвили за заслуги в раз-

витии советской науки в связи с 250-летием АН СССР. — Коммунисти, 1975, 24 сент., с. 1; Заря Востока, 1975, 24 сент., с. 1.

624. მირიანაშვილი მ. და ეფრემიძე თ. აკად. ნ. მუსხელიშვილის შრომა „როგორ გავეცნოთ ენტერინის ფარდობითობის თეორიას?“ — საქ. სსრ პედ. ინ-ტების შრომები, ფიზიკა-მათემატიკის სერია, ტ. 2, 1975, გვ. 83—87. — რეზიუმე რუს. ენ.

Мирианашвили М. М. и Ефремидзе Т. И. Статья Н. И. Мусхелишвили «Как познакомиться с теорией относительности Эйнштейна?». — Труды пед. ин-тов ГССР. Серия физики и математики, т. 2, 1975, с. 83—87. — Резюме рус. яз.

625. ბარამიძე ა. ნიკო მუსხელიშვილი. — მაცნე. ენისა და ლიტერატურის სერია, 1976, № 3, გვ. 191—192.

Барамидзе, А. Нико Мусхелишвили. — Мацне. Серия языка и лит.-ры, 1976, № 3, с. 191—192.

626. დურმიშიძე ს. საპატიო პრეზიდენტის პირველი დღე აკადემიაში. — მნათობი, 1976, № 9, გვ. 189—190; Лит. Грузия, 1976, № 12, с. 81—82.

Дурмишидзе С. Первый день почетного президента в академии. — Мнатори, 1976, № 9, с. 189—190; Лит. Грузия, 1976, № 12, с. 81—82.

627. ებანოძე თ. ნ. მუსხელიშვილი და მყიფე რღვევის თეორია. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1976, № 2, გვ. 20—21.

Ебанойдзе Т. Н. Мусхелишвили и теория хрупкого разрушения. — Мецниереба да техника, 1976, № 2, с. 20—21.

628. პაპიაშვილი გ. ნიკოს წყარო. [ნიკო მუსხელიშვილის წყარო თეთრი წყაროს რაიონის სოფ. ჩხილის ში]. — კომუნისტი, 1976, 28 აგვ., გვ. 4.

Папиашвили Г. Родник Нико. [Родник Нико Мусхелишвили в селе Чхиквта Тетрицкаройского р-на]. — Коммунисти, 1976, 28 авг., с. 4.

629. ჯილდოები მეცნიერებს. [ლენინის ორდენის გადაცემა ნ. მუსხელიშვილისათვის და „ხალხთა მეგობრობის“ ორდენის გადაცემა შ. მიქელაძისათვის]. — კომუნისტი, 1976, 1 იანვ., გვ. 1.

Награда ученым. [Вручение ордена Ленина Н. Мусхелишвили и ордена «Дружба народов» Ш. Микеладзе]. — Коммунисти, 1976, 1 янв., с. 1.

630. Нациашвили С. Портрет ученого. [Акад. Н. Мусхелишвили созданный художником Г. Тотибадзе]. — Вечерний Тбилиси, 1976, 16 апр., с. 3.

1977

631. ბენდუქიძე ა. ქართული მათემატიკური სკოლის სათავეებთან. [ა. რაზმაძის, ა. ხარაძის, გ. ნიკოლაძისა და ნ. მუსხელიშვილის მოღვაწეობა]. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1977, № 2, გვ. 20—24.

Бендукидзе А. У истоков грузинской математической школы. [Деятельность А. Размадзе, А. Харадзе, М. Николадзе и Н. Мусхелишвили]. — Мецниереба да техника, 1977, № 2, с. 20—24.

დაბადების ფლითავები
ГОДОВЩИНЫ РОЖДЕНИЯ
დაბადების 60 ფლითავი
60 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

632. Академику Н. И. Мусхелишвили. [Приветствие Отд. техн. наук АН СССР в день шестидесятилетия]. — Известия АН СССР, ОТН, 1951, № 7, с. 961.; 1 вкл. л. портр.

633. Келдыш М. В. и Соболев С. Л. Николай Иванович Мусхелишвили. — Успехи математических наук, т. 6, вып. 2, 1951, с. 185—190.

634. Николай Иванович Мусхелишвили. — Прикладная математика и механика, т. 15, вып. 3, 1951, с. 265—274.

635. Список научных трудов Н. И. Мусхелишвили. — Прикладная математика и механика, т. 15, вып. 3, 1951, с. 275—278.

636. Четаев Н. Г. Выдающийся исследователь в области прикладной математики и механики. — Известия АН СССР, ОТН, 1951, № 7, с. 963—968.

70 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

637. ა. რაზმაძის სახელობის თბილისის მათემატიკის ინსტიტუტის შრომები. ტ. XXVIII. მიძღვნილია აკად. ნ. მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავისადმი. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1962. 250 გვ.

შინაარსი: ნიკო მუსხელიშვილი, გვ. 1—3; 1 ჩართ. ფ. პორტრ.

Труды Тбилисского математического института им. А. М. Размадзе. Т. XXVIII. Посвящается 70-летию акад. Н. И. Мусхелишвили. Тб., Изд-во АН ГССР, 1962. 250 с.

Содержание: Нико Мусхелишвили, с. 1—3; вкл. л. портр.

638. ავაზაშვილი დ., გორგიძე ა. და ხვედელიძე ბ. ნიკო მუსხელიშვილი. — ლენინელი, 1961, 16 თებ., გვ. 2—4.

ავაზაშვილი დ., გორგიძე ა. და ხვედელიძე ბ. ნიკო მუსხელიშვილი. — ლენინელი, 1961, 16 თებ., გვ. 2—4.

639. აკადემიკოს ნიკოლოზ მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავის გამო. [საიუბილეო კომისიის შექმნის შესახებ]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1960, 20 დეკ., გვ. 1.

К 70-летию со дня рождения акад. Н. И. Мусхелишвили. [О создании юбилейной комиссии]. — Ахалгазрда комунисти, 1960, 20 дек., с. 1.

640. აკადემიკოს ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილს. [საქ. კომკავშირის ცკ მისალმება], — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 1.

Академику Николаю Ивановичу Мусхелишвили. [При-
ветствие ЦК ВЛКСМ Грузии]. — Ахалгазрда комунисти,
1961, 18 февр., с. 1.

641. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოს ნ. ი. მუსხელიშვილის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ. — კომუნისტი, 1961, 17 თებ., გვ. 1; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 1; სახალხო განათლება, 1961, 22 თებ., გვ. 1; Заря Востока, 1961, 17 февр; Вечерний Тбилиси, 1961, 17 февр., с. 1.

Указ Президиума Верховного Совета СССР о награжде-
нии президента АН ГССР акад. Н. И. Мусхелишвили орденом
Ленина. — Коммунисти, 1961, 17 февр., с. 1; Ахалгазрда ко-
мунисти, 1961, 18 февр., с. 1; Сахалхо ганатлеба, 1961,

22 февр., с. 1; Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1; Вечерний Тбилиси, 1961, 17 февр., с. 1.

642. გაერთიანებული სამეცნიერო სესია. [საქ. სსრ მეცნ. აკადემიის, სახ. უნ-ტისა და საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის, მიძღვნილი ნ. მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავისადმი]. — თბილისი, 1961, 31 მარტი, გვ. 4.

Объединенная научная сессия [Академии наук Груз. ССР, государственного ун-та и Груз. политехн. ин-та, посвященная 70-летию со дня рождения Н. Мусхелишвили]. — Тбилиси, 1961, 31 марта, с. 4.

643. გამოფენა მოგვითხრობს... [გამოფენა საქ. სსრ მეცნ. აკად. ცენტრალურ სამეცნ. ბიბლიოთეკაში, მიძღვნილი ნ. მუსხელიშვილისადმი]. — კომუნისტი, 1961, 16 თებ., გვ. 3.

Выставка рассказывает... [Выставка в Центральной научной библиотеке АН ГССР, посвященная Н. Мусхелишвили]. — Коммунисти, 1961, 16 февр., с. 3.

644. გილოცავთ იუბილეს. — ლენინელი, (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1961, 16 თებ., გვ. 1. — ხელმოწერა: ქიმიისა და კვების ტექნოლოგიის ფაკ-ტის პროფესორ-მასწავლებლები.

Поздравляем с юбилеем. — Ленинели (Груз. Политехн. ин-т), 1961, 16 февр., с. 1. — Подписи: Профессорско-учительский коллектив фак-та химии и пищевой технологии Тбил. политехн. ин-та.

645. გოგიაშვილი გ. მადლიანი ცხოვრების შუქი... — კომუნისტი, 1961, 16 თებ., გვ. 3.

Гогиашвили Г. Свет плодотворной жизни... — Коммунисти, 1961, 16 февр., с. 3.

646. დაუფასებელია თქვენი ღვაწლი. — ლენინელი, (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1961, 16 თებ., გვ. 2. — ხელმოწერა: სამშენებლო ფაკ-ტის პროფესორ-მასწავლებლები.

Неоценима ваша заслуга. — Ленинели, 1961, 16 февр., с. 2. — Подписи: Профессорско-учительский коллектив строительного фак-та Тбил. политехн. ин-та.

647. დიდი ქართველი მეცნიერი. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 3.

Крупный грузинский ученый. — Ахалгазрда коммунисти, 1961, 18 февр., с. 3.

648. ვ. ი. ლენინის სახ. საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი. შრომები. № 1, (81). თეორიული და გამოყენებითი მათემატიკა. მიძღვნილია აკად. ნ. მუსხელიშვილის დაბადებიდან სამოცდაათი წლისთავისადმი. თბ., 1962, 148 გვ.

Грузинский политехнический институт им. В. И. Ленина. Труды. № 1 (81). Посвящается 70-летию со дня рождения акад. Н. Мусхелишвили. Тб., 1962. 148 с.

649. ვეჯუა ი. აკადემიკოსი ნიკოლოზ მუსხელიშვილი. მოკლე ბიოგრაფია და სამეცნიერო ნაშრომთა მიმოხილვა. თბ., საქ. სსრ მეცნ. აკად. გამ-ბა, 1961. 61 გვ.; 1 ფ. პორტრ.

650. ვეჯუა ი. დიდი საბჭოთა მეცნიერი. — საბჭოთა ხელოვნება, 1961, № 4, გვ. 24—28.

Векуа И. Н. Великий советский ученый. — Сабчота хеловнеба, 1961, № 4, с. 24—28.

651. ვეჯუა ი. საშვილიშვილო საქმე და ლვაწლი. — კომუნისტი, 1961, 16 თებ., გვ. 3.

Векуа И. Потомственное дело и заслуги. — Коммунисти, 1961, 16 февр., с. 3.

652. თბილისის მათემატიკის ინსტიტუტის შრომები. ტ. XXVIII. მიძღვნილია აკად. ნ. მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავისადმი. თბ., 1962. 250 გვ.

ნ. მუსხელიშვილის შესახებ: ნიკო მუსხელიშვილი, გვ. I—III.

Труды Тбилисского института математики. Т. XXVIII. Посвященные 70-летию со дня рождения Н. Мусхелишвили. Тб., 1962. 250 с.

О Н. Мусхелишвили: Нико Мусхелишвили, с. 1—111.

653. თბილისის უნივერსიტეტის შრომები. ტ. 84. მექანიკა-მათემატიკურ მეცნიერებათა სერია. აკად. ნ. მუსხელიშვილის დაბადების სამოცდაათ წლისთავისათვის. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1962. 292 გვ.

ნ. მუსხელიშვილის შესახებ: ნიკო მუსხელიშვილი (დაბადებიდან 70 წლის შესრულების გამო), გვ. 7—10; ნ. მუსხელიშვილის სამეცნიერო შრომების სია, გვ. 11—15.

Труды Тбилисского государственного университета. Се-

рия механико-математических наук. Т. 84. К 70-летию акад. Н. И. Мусхелишвили. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1962. 292 с.

О. Н. Мусхелишвили: Нико Мусхелишвили (в связи с 70-летием со дня рождения), с. 7—10; Список научных трудов Н. Мусхелишвили, с. 11—15.

654. კვესელავა დ. გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი. — ახალ-გაზრდა სტალინელი, 1961, 22 თებ., გვ. 2.

Квеселава Д. Выдающийся советский ученый. — Ахалгазрда сталинели, 1961, 22 февр., с. 2.

655. კვესელავა დ. დიდი საბჭოთა მეცნიერი, გამოჩენილი მოღვაწე. — თბილისი, 1961, 15 თებ., გვ. 3.

Квеселава Д. Большой советский ученый, выдающийся деятель. — Тбилиси, 1961, 15 февр., с. 3.

656. კიბაძე ლ. ამას ამბობენ უცხოეთში. [Б. მუსხელიშვილის შესახებ]. — კომუნისტი, 1961, 16 თებ., გვ. 3.

Кикнадзе Л. Это говорят за границей. [О Н. Мусхелишвили]. — Коммунисти, 1961, 16 февр., с. 3.

657. მანჯავიძე გ. დიდი ქართველი მეცნიერება და ტექნიკა, 1961, № 2, გვ. 1—4.

Манджавидзе Г. Большой грузинский ученый. — Мецниеба да техника, 1961, № 2, с. 1—4.

658. მას მსოფლიო ოცნობს, აფასებს. [აკად. ბ. მუსხელიშვილის დაბადების 70 წლისთავის აღნიშვნა საზვარგარეთის ქვეყნებში]. მეცნიერის ფოსტიდან. — კომუნისტი, 1962, 28 თებ., გვ. 2.

Его знает и ценит весь мир. [Ознаменование 70-летия со дня рождения Н. Мусхелишвили за границей]. Из почты ученого. — Коммунисти, 1962, 28 февр., с. 2.

659. მეცხოვრიშვილი შ. სახელოვანი ქართველი მეცნიერი.— სოფლის ცხოვრება, 1961, 16 თებ., გვ. 3.

Мецховришвили Ш. Славный грузинский ученый. — Солис цховреба, 1961, 16 февр., с. 3.

660. მოგესალმებით. — ლენინელი, (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1961, 16 თებ., გვ. 3. — ხელმოწერა: ტრანსპორტის ფაკ-ტის პროფესორ-მასტარებლები.

Приветствуем. — Ленинели (Груз. Политехн. ин-т), 1961, 16 февр., с. 3. — Подписи: Профессорско-учительский коллектив фак-та транспорта.

661. მუსხელიშვილის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილს. [მისალმება]. დეპეშა. — კომუნისტი, 1961, 17 თებ., გვ. 1; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 1; თბილისი, 1961, 17 თებ., გვ. 1; Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1.

Мжаванадзе В. Президенту Академии наук Грузинской ССР Николаю Ивановичу Мусхелишвили. [Приветствие]. Телеграмма. — Комунисти, 1961, 17 февр., с. 1; Ахалгазрда комунисти, 1961, 18 февр., с. 1; Тбилиси, 1961, 17 февр., с. 1; Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1.

662. მუხაძე გ., კაკუშაძე ა. და მახვილაძე გ. დიდი მეცნიერი. — ლენინელი, (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1961, 16 თებ., გვ. 3.

Мухадзе Г., Какушадзе А. и Махвиладзе М. Большой ученый. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т), 1961, 16 февр., с. 3.

663. ბ. მუსხელიშვილი — პოლონეთის აკადემიის წევრი. — თბილისი, 1960, 20 დეკ., გვ. 1.

Н. Мусхелишвили — член Польской Академии наук. — Тбилиси, 1960, 20 дек., с. 1.

664. ნაცარიშვილი ს. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პირველი პრეზიდენტი. — დროშა, 1961, № 2, გვ. 11.

Нациашвили С. Первый президент Академии наук Грузинской ССР. — Дроша, 1961, № 2, с. 11.

665. ნიკო მუსხელიშვილი. — თბილ. მათემ. ინ-ტის შრომები, ტ. 28, 1962, გვ. 1—3.

Нико Мусхелишвили. — Труды Тбил. матем. ин-та, 1962, т. 28., с. 1—3.

666. ნიკო მუსხელიშვილი. — საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის შრომები, 1962, № 1, გვ. 5—7; ტექსტი რუს. ენ., გვ. 8—10.

Нико Мусхелишвили. — Труды Груз. политехн. ин-та, 1962, № 1, с. 5—7; на рус. яз., с. 8—10.

667. ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილს. [მისალმება საქ. კპ ცკ-ის, საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოსა და საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდენტისაგან]. — კომუნისტი, 1961, 17 თებ., გვ. 1; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 1. Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1.

Николаю Ивановичу Мусхелишвили. [Приветствие Центрального Комитета КП Грузии, Совета Министров и Верхов-

ного Совета Груз. ССР]. — Коммунисти, 1961, 17 февр., с. 1; Ахалгазрда коммунисти 1961, 18 февр., с. 1; Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1.

668. ნიკოლოზ მუსხელიშვილს. [ქართველი მწერლების მისალმება]. — ლიტერატურული გაზეთი, 1961, 17 თებ., გვ. 1. — ხელმოწერა: ი. აბაშიძე, გრ. აბაშიძე, კ. გამსახურდია, ი. გრიშაშვილი, კ. კალაძე, გ. ლეონიძე, კ. ლორთქიფანიძე, რ. მარგარიანი, ა. მირცხულავა, გ. ნატროშვილი, ი. ნონეშვილი, ბ. ულენტი, ლ. ქათელი, ღ. შენგელაია, ს. ჩიქვანი, ს. ჭილაია.

Николаю Ивановичу Мусхелишвили. [Поздравление писателей Грузии]. — Литературули газети, 1961, 17 февр., с. 1. — Подписи: И. Абашидзе, Гр. Абашидзе. К. Гамсахурдия, И. Гришавили, К. Каладзе, Г. Леонидзе, К. Лордкипанидзе, Р. Маргиани, А. Мирцхулава, Г. Натрошили, И. Нонешвили, Б. Жгенти, Л. Киачели, Д. Шенгелаиа, С. Чиковани, С. Чилаиа.

669. ლვაშტლმოსილ მეცნიერს. — ლენინი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1961, 16 თებ., გვ. 1. — ხელმოწერა: თეორიული მექანიკის კათედრის კოლეგიუმი.

Заслуженному ученому.—Ленинели [Груз. политехи. ин-т], 1961, 16 февр., с. 1. — Подпись: Коллектив кафедры теоретической механики Груз. политехн. ин-та.

670. ჩვენი ინსტიტუტის სახელით. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1961, 16 თებ., გვ. 1.

От имени нашего института.—Ленинели [Груз. политехн. ин-т], 1961, 16 февр., с. 1.

671. ხალხის სამსახურში. (აკადემიკოს ნიკოლოზ მუსხელიშვილის იუბილე). — საბჭოთა ხელოვნება, 1961, № 4, გვ. 17—21.

На службе народа. (Юбилей академика Мусхелишвили). — Сабчота хеловнеба, 1961, № 4, с. 17—21.

672. ხალხისა და მეცნიერების სამსახურში. აკად. ნ. მუსხელიშვილის იუბილე. — კომუნისტი, 1961, 17 თებ., გვ. 1, 3; ახალგაზრდა კომუნისტი, 1961, 18 თებ., გვ. 3; თბილისი, 1961, 17 თებ., გვ. 1; Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 3.

На службе народа и науки. Честьование акад. Н. И. Мусхелишвили. — Коммунисти, 1961, 17 февр., с. 1, 3; Ахалгазрда коммунисти, 1961, 18 февр., с. 3; Тбилиси, 1961, 17 февр., с. 1, Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 3.

673. ხარაძე ა. აკადემიკოსი ნიკო მუსხელიშვილი. — მნათობი, 1961, № 2, გვ. 172—179.

Харадзе А. Академик Николоз Мусхелишвили. — Мнатаоби, 1961, № 2, с. 172—179.

674. ხარაძე ა. სახელმწიფო ქართველი მეცნიერი. — სახელმწიფო განათლება, 1961, 22 თებ., გვ. 3.

Харадзе А. Славный грузинский ученый. — Сахалхо ганатлеба, 1961, 22 февр., с. 3.

675. ხველელიძე ბ. საბჭოთა მეცნიერების გამოჩენილი წარმომადგენელი. — სკოლა და ცხოვრება, 1961, № 3, გვ. 65—72.

Хведелидзе Б. Выдающийся представитель советской науки. — Скола да цховреба, 1961, № 3, с. 65—72.

676. Академику Николаю Ивановичу Мусхелишвили. Чествование Юбиляра. [Приветствие ЦК Комсомола Грузии в день 70-летия со дня рождения и 45-летия научно-педаг. деятельности]. — Молодой сталинец, 1961, 18 февр., с. 3.

677. Векуа И. Н. Академик Николай Иванович Мусхелишвили. (Краткая биография и обзор научных трудов). Новосибирск., Изд-во сиб. отд-ния АН СССР, 1961. 56 с.; 1 вкл. л. портр.

678. Векуа И. Н. Николай Иванович Мусхелишвили. — Успехи математических наук, 1961, т. 16, вып. 2 (98), с. 169—185.; 1 вкл. л. портр.; Литература «Список печатных работ Н. И. Мусхелишвили», с. 185—186.

679. Векуа Н. Его имя знает весь мир. Выдающийся ученый, пламенный патриот, неутомимый труженик науки. — Вечерний Тбилиси, 1961, 16 февр., с. 3.

680. Выставка посвящена академику Н. И. Мусхелишвили. [В ЦНБ АН ГССР]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 14 февр., с. 4.

681. Гокиели Л. П. Николай Иванович Мусхелишвили. — Математика в школе, 1961, № 4, с. 72—74, с портр.

682. Завриев К. Замечательный ученый. — Ленинец (Груз. политехн. ин-т им. В. И. Ленина), 1961, 16 февр., с. 2.

683. Завриев К. Знания и силы—родине [Поздравление акад. Н. И. Мусхелишвили с днем его 70-летия]. — Молодой сталинец, 1961, 16 февр., с. 4.

684. Квеселава Д. Выдающийся труженик большой науки. — Молодой сталинец, 1961, 16 февр., с. 4.

685. Лаврентьев М. А. и Соболев С. Л. Ученый с мировым именем. — В кн.: Летопись дружбы грузинского и русского народов с древних времен до наших дней. Художественные произведения, документы, письма, мемуары, статьи. Тб., «Заря Востока», 1961, с. 88—93.
686. Лаврентьев М. и Соболев С. Ученый с мировым именем. — Заря Востока, 1961, 16 февр., с. 3.
687. Меликишвили Г. Крупнейший ученый современности. — Молодой сталинец, 1961, 16 февр., с. 4.
688. Мжаванадзе В. Президенту Академии наук Грузинской ССР Николаю Ивановичу Мусхелишвили. (Телеграмма). — Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1.
689. На многих языках мира. [Труды Н. И. Мусхелишвили]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 16 февр., с. 3.
690. На службе народа и науки. Чествование академика Н. И. Мусхелишвили. — Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 3; Вечерний Тбилиси, 17 февр., с. 3.
691. Нациашвили С. Выдающийся деятелю советской науки. — Коммунист (Ереван), 1961, 18 февр., с. 3.
692. Николай Иванович Мусхелишвили. — Известия АН СССР. ОТН. Механика и машиностроение, 1961, № 2, с. 3—4.
693. Николай Иванович Мусхелишвили. — Прикладная математика и механика, 1961, т. 25, вып. 2, с. 177.
694. Николаю Ивановичу Мусхелишвили. [Поздравление]. — Заря Востока, 1961, 17 февр., с. 1. — Подписи: Центральный Комитет КП Грузии, Совет Министров Груз. ССР; Президиум Верховного Совета Груз. ССР.
695. От всего сердца. [Юбилейные поздравления]. — Вечерний Тбилиси, 1961, 16 февр., с. 3. — Подписи: Эристави К., Кецховели Н., Андроникашвили Э. и Абашидзе И.
696. Ошерович В. З. К семидесятилетию академика Н. И. Мусхелишвили. — Инженерно-физический журнал, т. 4, № 7, 1961, с. 120—123.
697. Пирадов Л. Надпись на пергаменте. [Об избрании акад. Н. Мусхелишвили Почетным членом Акад. наук Арм. ССР]. — Заря Востока, 1961, 25 марта, с. 4.
698. Проблемы механики сплошной среды. К семидесятилетию академика Н. И. Мусхелишвили. М., Изд-во АН СССР, 1961.

О Н. И. Мусхелишвили: Николай Иванович Мусхелишвили, с. 3—4; Список научных трудов Н. И. Мусхелишвили, с. 5—9; Боголюбов Н. Н., Медведев Б. В. и Тавхелидзе А. Н. Применение методов Н. И. Мусхелишвили для решения сингулярных интегральных уравнений в квантовой теории поля, с. 45—59.

699. Ревазишвили И. Ученый и гражданин. — Батумский рабочий, 1961, 16 февр., с. 2.

700. Савин Г. Н. Николай Иванович Мусхелишвили. — Украинский математический журнал, 1961, т. 13, № 1, с. 119—123.

701. Чанишвили Ш. Большой патриот. [Поздравление Н. И. Мусхелишвили с днем его 70-летия]. — Молодой сталинец, 1961, 16 февр., с. 4.

702. Чествование академика Н. И. Мусхелишвили. — В кн.: Летопись дружбы грузинского и русского народов с древних времен до наших дней. Художественные произведения, документы, письма, мемуары, статьи. Тб., «Заря Востока», 1961, с. 93—96.

703. Чествование академика Н. И. Мусхелишвили. — Вестник АН СССР, 1961, № 5, с. 103—104.

704. Читашвили И. Выдающийся советский ученый. — Советская Абхазия, 1961, 15 февр., с. 3.

705. Савін Г. Н. До 70-річчя з дня народження Миколи Івановича Мусхелішвілі. — Прикладна механіка. Київ, 1961, т. 7, вып. 2, с. 223—227.

706. Bogolubov N. N., Medvedev B. V. And Tavkhelidze A. N. The application of the methods of N. I. Muskhelishvili to the solution of singular integral equations in quantum field theory.—Problems of continuum mechanics, Philadelphia, 1961, p. 39—56.

707. Problems of continuum mechanics. English Edition. Contributions in honor of the seventieth birthday of academian N. I. Muskhelishvili 16-the february 1961. Philadelphia, 1961. 601 p.

75 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

708. ბაჩიაშვილი ნ. მადლიანი ცხოვრების გზა. — ალაზნის განთიადი (თელავი), 1966, 19 თებ., გვ. 3.

Бачиашвили Н. Путь милосердной жизни. — Алазнис гантиади (Телави), 1966, 19 февр., с. 3.

709. წილოსანი ა. ღვაწლმოსილი მეცნიერი. — კომუნისტური შრომა (ლანჩხუთი), 1966, 17 თებ., გვ. 4.

Цилосани А. Заслуженный ученый. — Коммунистури шрома (Ланчхути), 1966, 17 февр., с. 4.

80 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

710. აბაშიძე გრ. მოძღვართმოძღვარი. — ლიტერატურული საქართველო, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Абашидзе Гр. Модзгвартмодзгвари. — Литературали Сакартвело, 1971, 24 сент., с. 3.

711. აბაშიძე ი. მეცნიერი ნიკო მუსხელიშვილი. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 7.

Абашидзе И. Ученый Нико Мусхелишвили. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 7.

712. აბაშიძე ი. წარწერა გაზეთზე. [მისი სახელი მსოფლიოს უკუთვნის]. — თბილისი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Абашидзе И. Надпись на газете. [Его имя принадлежит миру]. — Тбилиси, 1971, 23 сент., с. 3.

713. ავაზაშვილი დ. და გორგიძე ა. ნიკო მუსხელიშვილი. — ლენინელი (საქ. პოლიტექ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 2—4.

Авазашвили Д. и Горгидзе А. Нико Мусхелишвили. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т им. В. И. Ленина), 1971, 24 сент., с. 2—4.

714. ავაზაშვილი დ. და გორგიძე ა. ნიკო მუსხელიშვილი. — საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის შრომები, № 7, (147), 1971, მათემატიკა, მექანიკა, გვ. 9—12; რუს. яз., გვ. 13—16.

Авазашвили Д. и Горгидзе А. Нико Мусхелишвили. — Труды Груз. Политехн. ин-та, № 7 (147), 1971, Математика, механика, с. 9—12, на рус. яз., с. 13—16.

715. არგევანიძე რ. თანამედროვეობის სახელგანთქმული მეცნიერი. — განთიადი (ონი), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.

Арджеванидзе Р. Знаменитый ученый современности. — Гантиади (Они), 1971, 30 сент., с. 3.

716. ახალგაზრდობის სახელით. [მილოცვა]. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

От имени молодежи. [Поздравление]. — Ленинели (Груз. Политехн. ин-т им. В. И. Ленина), 1971, 24 сент., с. 3.

717. ახალი ჯილდო დიდ მეცნიერს, აკადემიკოს ნ. მუსხელიშვილს — სლოვაკიის მეცნიერებათა აკადემიის ოქროს მედალი. — კომუნიკაცია, 1971, 23 თებ., გვ. 4.

Новая награда великому ученому. Золотая медаль Словацкой Академии наук — Н. Мусхелишвили. — Комунисти, 1971, 23 февр., с. 4.

718. ბარამიძე ა. ღვაწლმოსილი. — ლიტერატურული საქართველო, 1971, 24 სექტ., გვ. 1.

Барамидзе А. Заслуженный. — Литературали Сакартвело, 1971, 24 сент., с. 1.

719. ბიჭავა ა. სახელგანთქმული მეცნიერი. — მეცნიერებადა ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 13—15.

Бицадзе А. Прославленный ученый. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 13—15.

720. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტის ნ. ი. მუსხელიშვილის ოქტომბრის რევოლუციის ორდენთლაჭილობის შესახებ. — კომუნიკაცია, 1971, 16 თებ., გვ. 1; ახალგაზრდა კომუნიკაცია, 1971, 18 თებ., გვ. 1; Вечерний Тбилиси, 1971, 16 февр., с. 1; Известия, 1971, 17 февр., с. 5.

Указ Президиума Верховного Совета СССР. О награждении президента Академии наук Грузинской ССР Мусхелишвили Н. И. орденом Октябрьской революции. — Комунисти, 1971, 16 февр., с. 1; Ахалгазрда комунисти, 1971, 18 февр., с. 1; Вечерний Тбилиси, 1971, 16 февр., с. 1; Известия, 1971, 17 февр., с. 5.

721. ბუაჩიძე ი. ერის სასიქადულო მეცნიერი. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 1.

Буачидзе И. Славный ученый народа. — Ленинели (Груз. Политехн. ин-т им. В. И. Ленина), 1971, 24 сент., с. 1.

722. ბუაჩიძე ი. ძვირფასო ბატონო ნიკო! — საქ. პოლიტექნ. ინ-ტის შრომები, № 7 (147), 1971, მათემატიკა, მექანიკა, გვ. 5—6.

Буачидзе И. М. Дорогой Николай Иванович! — Труды Груз. политехн. ин-та, № 7 (147), 1971, Математика, механика, с. 7—8.

723. გამოჩენილი მათემატიკოსი და მეცნიერების ორგანიზატორი. აკადემიკოს ნ. მუსხელიშვილის 80 წლისთავისადმი მოძღვნილი საზემო სხდომა თბილისში. — კომუნისტი, 1971, 25 სექტ., გვ. 1; თბილისი, 1971, 25 სექტ., გვ. 1; ქუთაისი, 1971, 26 სექტ., გვ. 3; Заря Востока, 1971, 25 сент., с. 1.

Выдающийся математик и организатор науки. Торжественное заседание, посвященное 80-летию акад. Н. И. Мусхелишвили. — Коммунисти, 1971, 25 сент., с. 1; Тбилиси, 1971, 25 сент., с. 1; Кутаиси, 1971, 26 сент., с. 3; Заря Востока, 1971, 25 сент., с. 1.

724. გელიაშვილი გ. დიდი მეცნიერი. — კომუნიზმის განთიადი (ჩოხატაური), 1971, 28 სექტ., გვ. 4.

Гелиашвили М. Великий ученый. — Комунизмис гантиади (Чохатаури), 1971, 28 сент., с. 4.

725. გვაზავა გ. ერას სასიქადულო შვილი. — საბჭოთა აგრძნომი (საქ. სას. სამ. ინ-ტი), 1971, 29 სექტ., გვ. 2.

Гвазава Г. Славный сын народа. — Сабчота агрономи (СХИ Грузии), 1971, 29 сент., с. 2.

726. გვაზავა გ. თანამედროვე მექანიკის პატრიარქი. — სოფლის ცხოვრება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3; ოქტომბრის გზით (ქარელი), 1971, 25 სექტ., გვ. 3.

Гвазава Г. Патриарх современной механики. — Соплис цховрёба, 1971, 24 сент., с. 3; Октомбрис гзит (Карели), 1971, 25 сент. с. 3.

727. გოგორიშვილი ბ. სასიქადულო მეცნიერის სახელობისა. [კავკასიონის ერთ-ერთი უსახელო მწვერვალისათვის ნ. მუსხელიშვილის სახელის მინიჭების შესახებ]. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1971, 23 სექტ., გვ. 4.

Гогоришвили Б. И имени славного ученого. [О присвоении им. Н. Мусхелишвили одной из вершин Кавказиона]. — Ахалгэрда коммунисти, 1971, 23 сент., с. 4.

728. დიდი მეცნიერი. — კომუნისტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 1.

Великий ученый. — Коммунисти, 1971, 24 сент., с. 1.

729. დიდი საბჭოთა მეცნიერი. — საქართველოს აგიტატორი, 1971, № 3, გვ. 15.

Великий советский ученый. — Сакартвелос агитатори, 1971, № 3, с. 15.

730. დვალი რ. ინჟინერთა აღმზრდელი. — თბილისი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Двали Р. Воспитатель инженеров. — Тбилиси, 1971, 23 сент., с. 3.

731. დვალი რ. ნიკო მუსხელიშვილი — ტექნიკური განათლების მთავარებელი. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 6.

Двали Р. Нико Мусхелишвили — попечитель технического образования. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 6.

732. დურმიშიძე ს. კაცომლუკარე გული. მეცნიერების პირველი დილა. — კომუნისტი, 1971, 25 სექტ., გვ. 3.

Дурмишидзе С. Человеколюбящее сердце. Первое утро девятого десятилетия. — Коммунисти, 1971, 25 сент., с. 3.

733. დურმიშიძე ს. მეცნიერის თანაგრძნობა და ამაგი. (რამდენიმე ნაწყვეტი მოგონებიდან). — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 10—12.

Дурмишидзе С. Сочувствие и заслуги ученого. (Несколько отрывков из воспоминаний). — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 10—12.

734. დურმიშიძე ს. მხარდაჭერა, ამაგი. [მისი სახელი მსოფლიოს ეკუთვნის]. — თბილისი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Дурмишидзе С. Поддержка, забота. [Его имя принадлежит миру]. — Тбилиси, 1971, 23 сент., с. 3.

735. ერემეიშვილი ი. მრავალმხრივი მოღვაწე. — ქუთაისი, 1971, 18 თებ., გვ. 4.

Еремеишвили И. Многосторонний ученый. — Кутаиси, 1971, 18 февр., с. 4.

736. ვეკუა ი. დიდი მეცნიერი. — კომუნისტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3; ქუთაისი, 1971, 26 სექტ., გვ. 3.

Векуа И. Большой ученый. — Коммунисти, 1971, 24 сент., с. 3; Кутаиси, 1971, 26 сент., с. 3.

737. ვ. ი. ლენინის სახელობის საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის შრომები. 1971, № 7 (147), მთევატიკა, მექანი-

კა. მიერვნა აკად. ნ. მუსხელიშვილს დაბადებიდან 80 წლის შესრულების გამო. თბ., 1971. 138 გვ.;: პორტრ.

ნ. მუსხელიშვილის შესახებ: ი. ბუაჩიძე. ძვირფასო ბატონი ნიკო! გვ. 5—6; ავაზაშვილი დ. და ა. გორგიძე. ნიკო მუსხელიშვილი, გვ. 9—12.

Труды грузинского политехнического института им. В. И. Ленина. Математика, механика, № 7 (147), 1971. Посвящается академику Н. И. Мусхелишвили в связи с 80-летием со дня рождения. Тб., 1971. 138 с.

О Н. И. Мусхелишвили: И. М. Буачидзе. Дорогой Николай Иванович! с. 7—8; Д. З. Авазашвили и А. Я. Горгидзе. Николай Иванович Мусхелишвили, с. 13—16.

738. ვაჟავიძე დ. და ბარკალაია ა. იმოგზაურებს საუკუნეებზე. — საბჭოთა პედაგოგი (ა. ს. პუშკინის სახ. პედ. ინ-ტი), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.

Вашакидзе Д. и Баркалаи А. Будет путешествовать в веках. — Сабчота педагоги (Пед. ин-т им. А. С. Пушкина), 1971, 30 сент., с. 3.

739. ვეკუა ი. ღიღი მეცნიერი. — ექმ, 1971, № 3, გვ. 12—13.

Векуа И. Большой ученый. — Exo, 1971, № 3, с. 12—13.

740. ვეკუა ი. ღიღი მეცნიერი და პუმანისტი. — საბჭოთა პედაგოგი, (ა. პუშკინის სახ. თბილ. პედ. ინ-ტი), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.

Векуа И. Великий ученый и гуманист. — Сабчота педагоги (Пед. ин-т им А. С. Пушкина), 1971, 30 сент., с 3.

741. ვეკუა ი. სახელგანთქმული მათემატიკოსი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 2.

Векуа И. Знаменитый математик. — Тбилисис университети, 1971, 24 сент., с. 2.

742. თბილისის უნივერსიტეტი. გამოყენებითი მათემატიკის ინსტიტუტი. შრომები. ტ. III. მიძღვნილია ნიკოლოზ მუსხელიშვილის დაბადების 80 წლისთავისადმი. თბ., 1972. 303 გვ.

ნ. მუსხელიშვილის შესახებ: Николай Иванович Мусхелишвили, с. 5—6; Библиография трудов Н. И. Мусхелишвили, с. 7—16.

Тбилисский университет. Институт прикладной матема-

тики. Т. 111. Посвящается 80-летию со дня рождения Николая Ивановича Мусхелишвили. Тб., 1972. 303 с.

О Н. Мусхелишвили: Николай Иванович Мусхелишвили, с. 5—6; Библиография трудов Н. И. Мусхелишвили, с. 7—16.

743. თბილისის უნივერსიტეტის შრომები. А 4 (146). ფიზიკა-მათემატიკის და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი. თბ., თბილ. უნ-ტის გამ-ბა, 1972, 220 გვ. (ეძღვნება აკად. ნ. ი. მუსხელიშვილის დაბადების 80 წლისთავზე).

6. მუსხელიშვილის შესახებ: ნიკო მუსხელიშვილი (დაბადების 80 წლის შესრულების გამო), გვ. 5—6.

Труды Тбилисского гос. университета. А 4(146). Физико-математические и естественные науки. Тб., Изд-во Тбил. ун-та, 1972. 220 с. (Посвящается акад. Н. И. Мусхелишвили к 80-летию со дня рождения).

О Н. Мусхелишвили: Нико Мусхелишвили (к 80-летию со дня рождения), с. 5—6.

744. კავკაციე ა. მსოფლიოში პირველთაგანი. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 4.

Какушадзе А. Один из первых в мире. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т), 1971, 24 сент., с. 4.

745. კეირალი ა. აღიარებს ამერიკა. — საბჭოთა პედაგოგი (ა. ს. პუშკინის სახ. თბილ. პედ. ინ-ტი), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.

Кеирал А. Америка его признает. — Сабчота педагоги (Тбил. пед. ин-т им. А. С. Пушкина), 1971, 30 сент., с. 3.

746. კვესელავა დ. დიდი საბჭოთა მეცნიერი, გამოჩენილი მოღვაწე. — თბილისი, 1961, 15 თებ., გვ. 3.

Квеселава Д. Большой советский ученый, выдающийся деятель. — Тбилиси, 1961, 15 февр., с. 3.

747. კვესელავა დ. და ებანოიძე თ. ქართული მათემატიკური სკოლის პატრიარქი. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 1—4; Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.

Квеселава Д. и Ебаноидзе Т. Патриарх грузинской математической школы. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 1—4; Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.

748. ლავრენტიევი მ. მისი სახელი მსოფლიოს ეკუთვნის. [სურათზე ბ. მუსხელიშვილი, მ. კელდეიში და ვ. ამბარცუმიანი]. — თბილისი, 1971, 23 სექტ., გვ. 1.

Лаврентьев М. Его имя принадлежит миру. [На фотो-

снимке Н. Мусхелишвили, М. Келдыш и В. Амбарцумян]. — Тбилиси, 1971, 23 сент., с. 1.

749. ლავრენტი ბ. ბიჭულო ივანეს ძე მუსხელიშვილი. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 5.

Лаврентьев М. Николай Иванович Мусхелишвили. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 5.

750. ლავრენტი ბ. საქვეუნოდ სახელმოხვეჭილი. — კომუნისტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Лаврентьев М. Всемирно прославленный. — Коммунисти, 1971, 24 сент., с. 3.

751. მასზე ამბობენ. [ა. ბ. ქრილოვის, ბ. ლავრენტი ევის, ი. ვეჯუას, ე. ხიუიტის და ბ. ბოიარსკის სიტყვები]. — სოფლის ცხოვრება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

О нем говорят. [Высказывания А. Н. Крылова, М. Лаврентьева, И. Векуа, Е. Хьюита и Б. Боярского]. — Соплис цховреба, 1971, 24 сент., с. 3.

752. მგალობლიშვილი ლ. დიდი ქართველი მეცნიერი. — ნორჩი ლენინელი, 1971, 24 სექტ.

Мгалоблишвили Л. Большой грузинский ученый. — Норчи ленинели, 1971, 24 сент.

753. მელაძე ვ. ხაგრძლივ სიცოცხლეს გისურვებთ! — სახალხო განათლება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Меладзе В. Желаем долгую жизнь. — Сахалхо ганатлеба, 1971, 24 сент., с. 3.

754. მესხები გ. ჩვენი სახელოვანი თანამემამულე. — ლენინური გზა (თეთრიწყარო), 1971, 26 იანვ., გვ. 4.

Месхи Г. Наш знаменитый соотечественник. — Ленинури гза (Тетрицкаро), 1971, 26 янв., с. 4.

755. მეცნიერიშვილი ი. ქართველ მათემატიკოსთა დიდი მომავალი და მასწავლებელი. — ფიზიკა-მათემატიკა სკოლაში, 1971, № 2, გვ. 6—12.

Мецхваришвили Я. Большой деятель и учитель грузинских математиков. — Физика и математика в школе, 1971, № 2, с. 6—12.

756. მოგესალმებით. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 3. ხელმოწერა: სატრანსპორტო ფაკ-ტის კოლეჯივი.

Приветствуем. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т им.

В. И. Ленина), 1971, 24 сент., с. 3. — Подпись: Коллектив
фак-та транспорта.

757. მსოფლიო ოლიარება. აი რას ამბობენ გამოჩენილი აღა-
მიანები. — კომუნისტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Всемирное признание. — Коммунисти, 1971, 24 сент., с. 3.

758. მუსხელიშვილი ნ. (დაბადებიდან 80 წლის შესრულების
გამო). — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოაზბე. ტ. 64, № 2, 1971, გვ.
259.; 1 ფ. პორტრ. — პარალ. ტექსტი ინგლ. ენ., გვ. 261.

Мусхелишвили Н. И. (К 80-летию со дня рождения). —
Сообщения АН ГССР, т. 64, № 2, 1971, с. 260; 1 л. портр. —
Парал. текст на англ. яз., с. 261.

759. მხურვალე სალამი. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-
ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 1. — ხელმოწერა: სპი-ის თეორიული
მექანიკის კათედრის კოლექტივი.

Горячий привет. — Ленинели [Груз. политехн. ин-т им.
В. И. Ленина], 1971, 24 сент., с. 1. — Подпись: Коллектив ка-
федры теоретической механики Груз. политехн. ин-та.

760. ნაციაშვილი ს. ფუნქითა და საჭრეთლით. — [აკადემი-
კოს ნ. მუსხელიშვილის სახე ხელოვნებაში]. — თბილისი, 1971,
24 სექტ., გვ. 3.

Нациашвили С. Кистью и резцом. [Образ акад. Н. Му-
схелишвили в искусстве]. — Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.

761. ნიკო მუსხელიშვილი. (დაბადების 80 წლის შესრულე-
ბის გამო). — თბილ. უნ-ტის შრომები. 4 (146), ფიზიკა-მათემა-
ტიკის და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებანი. 1972, გვ. 5—6.

Нико Мусхелишвили. — Труды Тбил. ун-та, 4(146), физи-
ко-математические и естественные науки, 1972, с. 5—6.

762. ნიკოლოზ მუსხელიშვილს. [საქ. მწერალთა კავშირის
გამგეობის მილოცვა]. — ლიტერატურული საქართველო, 1971,
24 სექტ., გვ. 1.

Нико Мусхелишвили. [Поздравление Правления Союза
писателей Грузии]. — Литературали Сакартвело, 1971, 24
сент., с. 1.

763. ნიკოლოზ მუსხელიშვილს! საქ. სას-სამ. ინ-ტის რექ-
ტორატი, პარტიული კომიტეტი და პროფკავშირული კომიტეტი.
[მილოცვა]. — საბჭოთა აგრონომი (საქ. სას-სამ. ინ-ტი), 1971,
29 სექტ., გვ. 1.

Нико Мусхелишвили! Поздравление ректората, партий-

ного профсоюзного комитетов Груз. сельскохозяйственного ин-та. — Сабчота агрономи (Груз. СХИ), 1971, 29 сент., с. 1.

764. ნოდია მ., მამასახლისოვი ვ., მირიანაშვილი მ. და პარ-კაძე ვ. ჩვენი საყვარელი ცუბილარი. — სახალხო განათლება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Нодиа М., Мамасахлисов В., Миринанашвили М. и Пар-кадзе В. Наш любимый юбиляр. — Сахалх ганатлеба, 1971, 24 сент., с. 3.

765. ობოლაშვილი ე. ვუსურვებთ ფრენკელის პრემიას. [მი-სი სახელი მსოფლიოს ეკუთვნის]. — თბილისი. 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Оболашвили Е. Желаем Френкельскую премию. [Его имя принадлежит миру]. — Тбилиси, 1971, 23 сент., с. 3.

766. ობოლაშვილი ე. ქართული მათემატიკური სკოლის მა-მამთავარი. — სახალხო განათლება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Оболашвили Е. Родоначальник грузинской математичес-кой школы. — Сахалх ганатлеба, 1971, 24 сент., с. 3.

767. პარკაძე ვ. ნიკო მუსხელიშვილი — ფიზიკოსების ქო-მაგი. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 19—21.

Паркадзе В. Нико Мусхелишвили друг физиков. — Ме-цинереба да техника, 1971, № 9, с. 19—21.

768. პატარაია მ. დიდი მეცნიერისადმი [აკად. ბ. მუსხელი-შვილისადმი] მიძღვნილი გამოფენა [საქ. სსრ მეცნ. აკად. ცენტრ. სამეცნ. ბიბლიოთეკაში]. — თბილისი, 1971, 22 თებ., გვ. 3.

Патараиа М. Выставка [в ЦНБ АН ГССР] посвящается большому ученому [академику Н. И. Мусхелишвили]. — Тби-лиси, 1971, 22 февр., с. 3.

769. საუბილეთ სალალობო. მეგობრული შარუი ბ. გაბრი-ეიძისა და დ. ბაშელეიშვილისა. — სოფლის ცხოვრება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Юбилейная шутка. Дружеский шарж Н. Габричидзе и Д. Башелайшвили. — Соплис цховреба, 1971, 24 сент., с. 3.

770. საუკუნო ღვაწლი. [სიტუაცია: ა. კრილოვის, ს. ჩამლიბ-გის, რ. ჰილის]. — კომუნისტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Вековая заслуга. [Статья А. Крылова, С. Чаплинга и Р. Хиля]. — Комунисти, 1971, 24 сент., с. 3.

771. საქ. კპ ცკ, საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და საქ. სსრ მინისტრთა საბჭო. [მისალმება]. — კომუნისტი, 1971,

25 სექტ., გვ. 1; თბილისი, 1971, 25 სექტ., გვ. 1; Заря Востока, 1971, 25 сент., 1; Тбилиси, 1971, 25 сент., с. 1.

ЦК КП Грузии, Президиум Верховного совета и Совет министров ГССР. [Приветствие Н. И. Мусхелишвили к 80-летию со дня рождения]. — Коммунисти, 1971, 25 сент., с. 1; Заря Востока, 1971, 25 сент., 1; Тбилиси, 1971, 25 сент., с. 1.

772. საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს აკადემიკოს ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილს. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 1. — ხელმოწერა: თბილისის სახელმწ. უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭო.

Президенту Академии наук Грузинской ССР акад. Н. И. Мусхелишвили. — Тбилисис университети, 1971, 24 сент., с. 1. — Подпись: Ученый совет Тбилисского гос. ун-та.

773. სახვადე ი. პრეზიდენტის 80 წელი. — ახალგაზრდა კომუნისტი, 1971, 25 სექტ., გვ. 3. სამშობლო, 1971, 8 იქტ., გვ. 3.

Сахвадзе И. 80 лет президента. — Ахалгазрда коммунисти, 1971, 25 сент., с. 3; Самшобло, 1971, 8 окт., с. 3.

774. სახურია ა. საბჭოთა მეცნიერების ბერმუხა. — საბჭოთა აფხაზეთი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Сахуриа А. Основа советской науки. — Сабчота Абхазети, 1971, 24 сент., с. 3.

775. სობოლევი ს. უკვდავი წვლილი. — საბჭოთა პედაგოგი (ს. ს. პუშკინის სახ. პედ. ინ-ტი), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.

Соболев С. Бессмертный вклад. — Сабчота педагоги, (Тбил. пед ин-т. им. А. С. Пушкина), 1971, 30 сент., с. 3.

776. ქემებაძე შ. დიდი ქართველი მათემატიკოსი. — საბჭოთა აჭარა, 1971, 25 სექტ., გვ. 3.

Кемхадзе Ш. Большой грузинский математик. — Сабчота Аджара, 1971, 25 сент., с. 3.

777. შათაშვილი ს. მასწავლებელი და მეგობარი. — ლენინელი (საქ. პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 2.

Шаташвили С. Учитель и друг. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т) 1971, 24 сент., с. 2.

778. ციხისთავი ვ. და ჩიტაია გ. ქართული მეცნიერების მოამაგე. — გამარჯვება (გორი), 1971, 16 თებ., გვ. 3.

Цихистави В. и Читайа Г. Служитель грузинской науки. — Гамарджвеба, (Гори), 1971, 16 февр., с. 3.

779. ქვირფას აღმზრდელს [მილოცვა]. — ლენინელი (საქ.

პოლიტექნ. ინ-ტი), 1971, 24 სექტ., გვ. 2. — ხელმოწერა: დ. ავა-ზაშვილი, ნ. ართმელაძე, ნ. ლომჯარია, ა. ჩუხაძე, ს. შათაშვილი.

Дорогому воспитателю. [Поздравление]. — Ленинели (Груз. политехн. ин-т), 1971, 24 сент., с. 2. — Подписи: Д. Ава-зашвили, Н. Артемладзе, Н. Ломджариа, А. Рухадзе, С. Шаташвили.

780. ხაფულია გრ. გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერი. — ქუთა-ისი, 1971, 17 თებ., გვ. 3.

Хажалиა Гр. Выдающийся советский ученый. — Кутаиси, 1971, 17 февр., с. 3.

781. ხარაძე ა. ქართველ მათემატიკოსთა თავკაცი. — თბი-ლისის უნივერსიტეტი, — 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Харадзе А. Главарь грузинских математиков. — Тбили-сис университети, 1971, 24 сент., с. 3.

782. ხვედელიძე ბ. ბრწყინვალე პედაგოგი. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Хведелидзе Б. Блестящий педагог. — Тбилисис университети, 1971, 24 сент., с. 3.

783. ხვედელიძე ბ. დიდი მეცნიერი და საზოგადო მოღვა-წე. — თბილისი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.

Хведелидзе Б. Большой ученый и общественный деятель.

— Тбилиси, 1971, 23 сент., с. 3.

784. ხვედელიძე ბ. პედაგოგი და აღმზრდელი. — მეცნიერე-ბა და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 16—18.

Хведелидзе Б. Педагог и воспитатель. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 16—18.

785. ჯიბლაძე გ. მსოფლიო სახელი. — სოფლის ცხოვრება, 1971, 24 სექტ., გვ. 3.

Джибладзе Г. Всемирное имя. — Соплис цховреба, 1971, 24 сент., с. 3.

786. ჯიბლაძე გ. ნიკო მუსხელიშვილი — ჩვენი Pater familiae. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1971, № 9, გვ. 8—9.

Джибладзе Г. Нико Мусхелишвили — наш Pater fami-liae. — Мецниереба да техника, 1971, № 9, с. 8—9.

787. ჯორბენაძე ს. ასე აირჩიეს პროფესიონალ. [მოგონე-ბა]. — თბილისის უნივერსიტეტი, 1971, 24 სექტ., გვ. 4.

Джорбенадзе С. Так избрали его профессором. [Воспо-минание]. — Тбилисис университети, 1971, 24 сент., с. 4.

788. ჯორბენაძე ს. მამულიშვილები. ივანე ჯავახიშვილი და ნიკო მუსხელიშვილი. — კომუნისტი, 1971, 23 სექტ., გვ. 3.
- Джорбенадзе С. Патриоты. Иване Джавахишвили и Нико Мусхелишвили. — Коммунисти, 1971, 23 сент., с. 3.
789. პილი რ. დარბაისლური სტილით. — საბჭოთა პედაგოგი (საქ. სას-სამ. ინ-ტი), 1971, 30 სექტ., გვ. 3.
- Хиль Р. С солидным стилем. — Сабчота педагоги (Тбил. пед. ин-т им. А. С. Пушкина), 1971, 30 сент., с. 3.
790. Абашидзе И. Широта научных интересов. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 1.
791. Атомная комиссия: 1920-й год. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.
792. Бицадзе А. Подвиг служения науке. — Заря Востока, 1971, 23 сент., с. 3.
793. Векуа И. Выдающийся ученый современности. Гордость грузинского народа. — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.
794. Видный советский ученый. — Агитатор Грузии, 1971, № 3, с. 15.
795. Выставка к юбилею ученого. — Библиотечно-биографическая информация, 1971, № 2 (80), с. 124—125.
796. Гвелесиани С. Жизнь в науке. Штрихи к портретам. Тб., «Мерани», 1971. 180 с. О Н. И. Мусхелишвили, с. 5.
797. Гусейнов А. И., Амензаде Ю. А. Выдающийся ученый Николай Иванович Мусхелишвили. Баку, 1971. 11 с.
798. Двали Р. Его большая победа. — Молодежь Грузии, 1971, 23 сент., с. 2.
799. Двали Р. Росли первые инженеры... — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.
800. Джигладзе Г. Имя известное миру. — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.
801. Джигладзе Г. С мировым именем. — Вечерний Тбилиси, 1971, 23 сент.. с. 1.
802. Завриев К. С. Полувековая дружба. — Ленинец (Груз. политехн. ин-т им. В. И. Ленина), 1971, 24 сент., с. 4.
803. Каракеев К. Выдающийся ученый современности. — Советская Киргизия, 1971, 23 сент., с. 4.

804. Кемхадзе Ш. Выдающийся математик и механик. — Советская Аджария, 1971, 18 февр., с. 3.
805. Лаврентьев М. А. Дорогами поиска. — Правда (Моск. выпуск), 1971, 24 сент.
806. Лаврентьев М. Неувядающий талант. — Известия, 1971, 24 сент.
807. Лаврентьев М. С мыслью о судьбах науки. Гордость грузинского народа. — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.
808. Механика сплошной среды и родственные проблемы анализа. К восьмидесятилетию академика Н. И. Мусхелишвили. Под ред. Н. Н. Боголюбова, И. Н. Векуа, М. В. Келдыша, V. T. Kolter, M. A. Лаврентьева, Г. К. Михайлова, Л. И. Седова (отв. ред.). М., «Наука», 1972, 711 с.
- Содерж.: Николай Иванович Мусхелишвили, с. 5—6; Список опубликованных трудов Н. И. Мусхелишвили, с. 7—11.
809. Митропольский Ю. А. и Шевелев Н. Н. И. Мусхелишвили. — Украинский математический журнал, 1971, № 1, с. 49—51.
810. Николай Иванович Мусхелишвили. — Дифференциальные уравнения, 1971, т. VII, № 2, с. 196. — Подписи: А. В. Бицадзе, И. Н. Векуа, Н. П. Еругин, В. Д. Купрадзе, А. Н. Тихонов.
811. Николай Иванович Мусхелишвили. — Успехи математических наук, 1972, т. 27, вып. 4, с. 3—20.
812. Николай Иванович Мусхелишвили — основоположник школы по математической теории упругости. — Прикладная механика, 1971, т. 7, вып. 9, с. 136—137. с портр. — Подпись: Редколлегия журнала.
813. От всего сердца. [Приветствие Н. Желтухина, Б. Боярского, Э. Хьюитта и Г. Шуберта]. — Заря Востока, 1971, 23 сент., с. 3.
814. Паркадзе В. Для физики и физиков. — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.
815. Поиски, дискуссии, контакты... [Международный симпозиум по механике сплошной среды и родственным проблемам анализа посвященный к 80-летию Н. И. Мусхелишвили].

швили. Выступление И. Н. Векуа и А. К. Харадзе]. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 1.

816. Поиски, дискуссии, контакты... Слово о большом ученом. [Высказывания: М. А. Лаврентьева, В. Д. Купрадзе, А. В. Бицадзе]. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 1.

817. Слова признания. [Высказывания С. Вавилова, С. Чаплыгина, И. Виноградова, С. Бернштейна]. — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.

818. Смирнов В. И. и Качанов Л. М. Николай Иванович Мусхелишвили. — Вестник Ленингр. ун-та, 1971, № 13. Математика, механика, астрономия, вып. 3, с. 175—176.

819. Ученого приветствуют: Р. Двали, Г. Цицишвили, И. Виноградов и В. Чавчанидзе. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.

820. Харадзе А. Гражданин и патриот. Для науки, во имя родины. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.

821. Харшиладзе Ф. Талант, помноженный на труд. — Молодежь Грузии, 1971, 23 сент., с. 2.

822. Хведелидзе Б. Учитель математиков. — Заря Востока, 1971, 24 сент., с. 3.

823. Хиль Р. «Веха в теории упругости». Для науки, во имя родины. — Вечерний Тбилиси, 1971, 24 сент., с. 3.

824. Юбилейная экспозиция. [Выставка в здании АН Грузии, посвящ. 80-летию со дня рождения Н. И. Мусхелишвили, организованная ЦНБ АН Грузии]. — Вечерний Тбилиси, 1971, 25 сент., с. 4.

დაბადების 85 წლისთავი

85 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ

825. გზა მსოფლიო აღიარებამდე. სტუმრად დიდ მეცნიერთან. იუბილარის ინტერვიუ. — კომუნისტი, 1976, 18 თებ., გვ. 3. Путь всемирного признания. В гостях у великого ученого. Интервью юбиляра. — Коммунист, 1976, 18 февр., с. 3.

826. შენგელია ა. ქართული მეცნიერების ბერძნება. სტუმრად ნიკო მუსხელიშვილთან. — თბილისი, 1976, 20 თებ., გვ. 3.

Шенгелия А. Старейшина грузинской науки. В гостях у акад. Нико Мусхелишвили. — Тбилиси, 1976, 20 февр., с. 3.

827. Хведелидзе Б. Патриарх грузинской науки. Академику Н. И. Мусхелишвили — 85 лет. — Вечерний Тбилиси, 1976, 17 февр., с. 2.

ლეგაზი, მიღვინდი ნ. გუსტავი ვალესაძე
СТИХИ, ПОСВЯЩЕННЫЕ Н. И. МУСХЕЛИШВИЛИ

828. ბერულავა ხ. ნიკო მუსხელიშვილი. — ლიტერატურული საქართველო, 1972, 14 იანვ., გვ. 3.

Берулава Х. Нико Мусхелишвили. — Литература Сакартвело, 1972, 14 янв., с. 3.

829. ბოლქვაძე გ. ნიკოლოზ მუსხელიშვილს. საიუბილეო სალობო. — ნიანგი, 1971, № 9, გვ. 2.

Болквадзе З. Юбилейная шутка. Николаю Мусхелишвили. — Ниангги, 1971, 6 9, с. 2.

830. გაბრიელიძე ნ. საიუბილეო სალობო. — საბჭოთა აგრონომი (სას.-სამ. ინ-ტი), 1971, 29 სექტ., გვ. 2.

Габричидзе Н. Юбилейная шутка. — Сабчота агрономи (Сельск.-хоз. ин-т), 1971, 29 сент., с. 2.

831. გაფრინდაული ვ. ნიკოლოზ მუსხელიშვილს. საიუბილეო მილოცვები. — ლიტერატურული გაზეთი, 1961, 12 მაისი, გვ. 4.

Гаприндаули В. Николаю Мусхелишвили. Юбилейные поздравления. — Литература газеты, 1961, 12 мая, с. 4.

832. მაზმიშვილი დ. თქვენ ვერ დაამსხვრეთ. ნ. მუსხელიშვილს. — ოქტომბრის გზით (ქარელი), 1971, 25 სექტ., გვ. 3.

Мазмишвили Д. Вы не можете разбить. Н. Мусхелишвили. — Октомбрис гзит (Карели), 1971, 25 сент., с. 3.

833. ნადაშვილი ი. ნ. მუსხელიშვილს. — ბრძოლა თამაჯოსათვის (ლაგოდეხი), 1946, 7 თებ., გვ. 1.

Надашвили И., Н. И. Мусхелишвили. — Брдзола тамбакосатвис (Лагодехи), 1946, 7 февр., с. 1.

834. ჩვენთა მუხლთა დრეკადობა დიდ ნიკოლოზ მუსხელიშვილს! — ნიანგი, 1971, № 18, გვ. 2.

Упругость наших колен Николаю Мусхелишвили! — Ниангги, 1971, № 18, с. 2.

835. ჯანგულაშვილი თ. ხალხის შვილო და მსახურო. ნიკო-

ლოზ მუსხელიშვილს. — სტალინური სიტყვა (საგარეჯო), 1950,
7 მარტი, გვ. 2.

Джангулашвили Т. Сын и служитель народа. Николаю
Мусхелишвили. — Сталинури ситква (Сагареджо), 1950,
7 марта, с. 2.

6. მუსხელიშვილის გარდაცვალება და დაპრალვა
СМЕРТЬ И ПОХОРОНЫ Н. И. МУСХЕЛИШВИЛИ

836. საქ. კვ. ცვ., საქ. სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და
საქ. სსრ მინისტრთა საბჭო. ცნობა ნ. ი. მუსხელიშვილის გარდა-
ცვალების შესახებ, — კომუნისტი, 1976, 16 ივლ., გვ. 1; ობილისი,
1976, 16 ივლ., გვ. 1; ქუთაისი, 1976, 17 ივლ., გვ. 1; საბჭოთა აჭარა,
1976, 16 ივლ., გვ. 1; საბჭოთა აფხაზეთი, 1976, 16 ივლ., გვ. 1; Заря Востока, 1976, 16 июля, с. 1; Вечерний Тбилиси, 1976,
16 июля, с. 1; Советская Абхазия, 1976, 16 июля, с. 1; Советская Аджария, 1976, 16 июля, с. 1.

ЦК КП Грузии, Президиум Верховного Совета и Совет
Министров Грузинской ССР. Извещение о кончине Н. И. Му-
схелишвили. — Комунисти, 1976, 16 июля, с. 1; Тбилиси, 1976,
16 июля, с. 1; Кутаиси, 1976, 17 июля, с. 1; Сабчота Аджара,
1976, 16 июля, с. 1; Сабчота Абхазети, 1976, 16 июля, с. 1;
Заря Востока, 1976, 16 июля, с. 1; Вечерний Тбилиси, 1976,
16 июля, с. 1; Советская Абхазия 1976, 16 июля с. 1; Совет-
ская Аджария, 1976, 16 июля, с. 1.

837. საქ. კვ ცვ და საქ. სსრ მინისტრთა საბჭო. [აკადემიკოს
ნ. ი. მუსხელიშვილის დაკრძალვის მომენტი მთავრობის კომი-
სის შემადგენლობა]. — კომუნისტი, 1976, 17 ივლ., გვ. 1.

ЦК КП Грузии и Совет Министров Грузинской ССР. [Со-
став комиссии по организации похорон акад. Н. И. Мусхе-
лишвили]. — Комунисти, 1976, 17 июля, с. 1.

838. აკადემიკოსი ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილი.
[1891—1976 წწ. ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1976, 18 ივლ.,
გვ. 3; ლიტერატურული საქართველო, 1976, 23 ივლ., გვ. 3;
Заря Востока, 1976, 18 июля, с. 3.

Академик Николай Иванович Мусхелишвили. [1891 —
1976 гг. Некролог]. — Комунисти, 1976, 18 июля, с. 3; Лите-

ратурули Сакартвело, 1976, 23 июля, с. 3; Заря Востока, 1976, 18 июля, с. 3.

839. ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილი. [ნეკროლოგი]. — კომუნისტი, 1976, 17 ივლ., გვ. 3; საბჭოთა აჭარა, 1976, 20 ივლ., გვ. 3; Заря Востока, 1976, 18 июля, с. 3. — ხელმოწერა: ა. პ. კირილენკო, კ. ტ. მაზუროვი, მ. ა. სუსლოვი, ბ. ბ. პონომარიოვი.

Николай Иванович Мусхелишвили. [Некролог]. — Коммунисти, 1976 17 июля, с. 3; Сабчота Аджара, 1976, 20 июля, с. 3; Заря Востока, 1976, 18 июля, с. 3. — Подписи: А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, М. А. Суслов, Б. Н. Пономаров.

840. აკადემიკოსი ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილი. [ნეკროლოგი]. — მაცნე. ისტ., არქეოლ., ეთნოგრაფიისა და ხელოვნების ისტორიის სერია, 1976, № 3 გვ. 187—190. — ხელმოწერა: პ. გილაშვილი, ა. ინაური, შ. კიქნაძე, გ. კოლბინი, პ. მელნიკოვი, თ. მენტეშაშვილი, ზ. პატარიძე, ჯ. პატიაშვილი, ვ. სირაძე, ე. შევარდნაძე, ზ. ჩხეიძე...

Академик Николай Иванович Мусхелишвили. [Некролог]. — Мацне. Серия истории, археологии, этнографии и истории искусства, 1976 № 3, с. 187—190. — Подписи: П. Гилашвили, А. Инаури, Ш. Кикнадзе, Г. Колбин, П. Мелников, Т. Ментешашвили, З. Патаридзе, Дж. Патиашвили, В. Сирадзе, Е. Шеварднадзе, З. Чхеидзе.

841. ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილი. [1891—1976. ნეკროლოგი]. — საქ. სსრ მეცნ. აკად. მოამბე, ტ. 84, № 1, 1976, გვ. 234—238. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ.

Николай Иванович Мусхелишвили. [1891—1976. Некролог]. — Сообщения АН ГССР, т. 84, № 1, 1976, с. 234—238. — Парал. текст на груз. яз.

842. საქ სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმი. სამძიმარი ნ. ი. მუსხელიშვილის გარდაცვალების გამო. — კომუნისტი, 1976, 17 ივლ., გვ. 4.

Президиум Академии наук Грузинской ССР. Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили. — Коммунисти, 1976, 17 июля, с. 4.

843. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი: სამძიმარი ნ. ი. მუსხელიშვილის გარდაცვალების შესახებ. — კომუნისტი, 1976, 17 ივლ., გვ. 4.

Тбилисский гос. университет. Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили. — Комунисти, 1976, 17 июля, с. 4.

884. საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ა. რაზმაძის სახ. მათემატიკის ინსტიტუტი. [სამძიმარი ნ. ი. მუსხელიშვილის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 4.

Институт математики им. А. Размадзе Академии наук Грузинской ССР. Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили. — Комунисти, 1976, 20 июля, с. 4.

845. თბილისის უნივერსიტეტის გამოცემებითი მათემატიკის ინსტიტუტი. [სამძიმარი ნ. ი. მუსხელიშვილის გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 4.

Институт прикладной математики Тбилисского университета. [Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1976, 20 июля, с. 4.

846. საქ. ვ. ი. ლენინის სახ. პოლიტექნიკური ინსტიტუტი [სამძიმარი ნ. ი. მუსხელიშვილის გარდაცვალების შესახებ]. — კომუნისტი, 1976, 18 ივლ., გვ. 4.

Политехнический институт им. В. И. Ленина. [Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1976, 18 июля, с. 4.

847. საქ. სსრ მინისტრთა საბჭოს მეცნიერების და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტი. [სამძიმარი გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 4.

Государственный Комитет науки и техники Совета Министров Грузинской ССР. [Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1976, 20 июля, с. 4.

848. საქ. სსრ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო. [სამძიმარი გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1976, 17 ივლ., გვ. 4.

Министерство высшего и среднего специального образования Грузинской ССР. [Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1976, 17 июля, с. 4.

849. საქართველოს მათემატიკური საზოგადოება. [სამძიმარი გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 4.

Математическое общество Грузинской ССР. [Соболез-

нование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1976, 20 июля, с. 4.

850. საქ. სსრ საზოგადოება „ცოდნის“ გამგეობა. [სამძიმარი გარდაცვალების გამო]. — კომუნისტი, 1976, 18 ივლ., გვ. 4.

Правление общества «Знание» Грузинской ССР. [Соболезнование по поводу кончины Н. И. Мусхелишвили]. — Комунисти, 1976, 18 июля, с. 4.

851. გამოთხოვება. აკადემიკოს ნიკოლოზ ივანეს ძე მუსხელიშვილის დაკრძალვა — კომუნისტი, 1976, 21 ივლ., გვ. 3.

Прощание. Похороны акад. Николая Ивановича Мусхелишвили. — Комунисти, 1976, 21 июля, с. 3.

852. აბაშიძე ი. უკვდავი სახელი. — ლიტერატურული საქართველო, 1976, 23 ივლ., გვ. 3.

Абашидзе И. Бессмертное имя. — Литературали Сакартвело, 1976, 23 июля, с. 3.

853. აბდულაევი გ. ფასდაუდებელი ღვაწლი. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 1.

Абдулаев Г. Неоценимые заслуги. — Комунисти, 1976, 20 июля с. 1.

854. აბბარცუმიანი ვ. და ბაკუნცი გ. დიდი მეცნიერის ხსოვნას. — კომუნისტი, 1976, 18 ივლ., გვ. 3.

Амбарцумян В. и Вакунц Г. Памяти великого ученого. — Комунисти, 1976, 18 июля, с. 3.

855. ბოგოლუბოვი ბ. მსოფლიო სახელი. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 3.

Боголюбов Н. Всемирное имя. — Комунисти, 1976, 20 июля, с. 3.

856. გუდიაშვილი ლ. სასიქადულო მოქალაქე. — თბილისი, 1976, 19 ივლ., გვ. 3.

Гудиашвили Л. Славный гражданин. — Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

857. დიდი მეცნიერის ხსოვნას. — კომუნისტი, 1976, 18 ივლ., გვ. 3. — ხელმოწერა: ა. ალექსანდროვი, ვ. კოტელნიკოვი, ა. ლოგუბოვი, გ. სერიაბინი.

Памяти великого ученого. — Комунисти, 1976, 18 июля, с. 3. — Подписи: А. Александров, В. Котельников, А. Логунов, Г. Скрябин.

858. ვეკუა ი. მეცნიერების კლასიკოსი. დიდი მეცნიერის ხსოვნას. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 3.

Векуа И. Классик науки. Памяти великого ученого. — Коммунисти, 1976, 20 июля, с. 3.

859. ზურაბაშვილი ა. პირველი პრეზიდენტი. — თბილისი, 1976, 19 ივლ., გვ. 3.

Зурабашвили А. Первый президент. — Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

860. მაღნარაძე ლ. აკადემიკოსი ნიკო მუსხელიშვილი. — თბილ. უნიტის შრომები. მათემატიკა, მექანიკა, ასტრონომია, ტ. 185, 1977, გვ. 116—117. — პარალ. ტექსტი რუს. ენ.

Магнарадзе Л. Академик Нико Мусхелишвили. — Труды Тбил. ун-та. Математика, механика, астрономия, т. 185, 1977, с. 116—117. — Парал. текст на груз. яз.

861. მაჭავარიანი ალ. რა სწავლული დავკარგეთ... — თბილისი, 1976, 19 ივლ., გვ. 3.

Мачавариани Ал. Великая утрата... — Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

862. მსოფლიო აღიარება. [აკად. ს. ჩაპლიგინის, აკად. ა. კრილოვის, აკად. ა. სობოლევის და პროფ. იენ ნაისმით სმელინის გამონათქვამები 6. მუსხელიშვილის მეცნ. მიღწევებზე]. — თბილისი, 1976, 19 ივლ., გვ. 3.

Всемирное признание. [Высказывания акад.: С. Чаплина, А. Крылова, А. Соболева и проф. Иена Наисмити Смедиана о научных достижениях Н. Мусхелишвили]. — Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

863. ნაციაშვილი ს. შთაგონების წყარო. — თბილისი, 1976, 19 ივლ., გვ. 3.

Нациашвили С. Источник вдохновения. — Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

864. [6. მუსხელიშვილის ხსოვნისათვის]. — ღროშა, 1976, № 8, გვ. 6.

[Памяти Н. Мусхелишвили]. — Дроша, 1976, № 8, с. 6.

865. 6. ი. მუსხელიშვილის ნათელ ხსოვნას. — მაცნე. ქიმიის სერია. 1976, ტ. 2, № 4, გვ. 380—381. — ტექსტი პარალ. რუს. ენ., გვ. 382—383.

Светлой памяти Н. И. Мусхелишвили. — Мацне. Серия

химии, 1976, т. 2, № 4, с. 380—381. — Текст парал. на груз. яз., с. 382—383.

866. შანიძე აკ. დაუშრეტელი ენერგია. — კომუნისტი, 1976, 20 ივლ., გვ. 3.

Шанидзе Ак. Неиссякаемая энергия. — Коммунисти, 1976, 20 июля, с. 3.

867. ხარაძე ე. და ვეკუა ნ. აკადემიკოსი ნიკოლოზ მუსხელიშვილი. [ცხოვრება და მოღვაწეობა]. — მეცნიერება და ტექნიკა, 1977, № 2, გვ. 25—28.

Харадзе Е. и Векуа Н. Академик Николай Мусхелишвили. [Жизнь и деятельность]. — Мецнериба да техника, 1977, № 2, с. 25—28.

868. ხარაძე ე. და ვეკუა ნ. ბუმბერაზი მთაზროვნე. — თბილისი, 1976, 19 ივლ., გვ. 3.

Харадзе Е. и Векуа Н. Великий мыслитель. — Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

869. Абашидзе И. Замечательный человек. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

870. Агладзе Р. Талант и трудолюбие. [Патриарх груз. науки. Тбилиси прощается с выдающимся ученым]. — Вечерний Тбилиси, 1976, 20 июля, с. 3.

871. Владимиров В. Глава грузинской математической школы. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

872. Двали Р. Сила разума. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

873. Дзидзигури А. Любимый всеми учитель. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

874. Завриев К. Он останется в сердцах потомков. Вечерний Тбилиси, 1976, 20 июля, с. 3.

875. Квеселава Д. Бессмертие. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

876. Купрадзе В. Крупнейший организатор науки. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

877. 15 июля 1976 года скончался крупнейший математик и механик современности, выдающийся общественный деятель академик Николай Иванович Мусхелишвили. — Мацне, серия биологии, 1976, № 2, с. 565—566.

878. Последний путь. [Траурный митинг в Тбилисском

гос. ун-те, посвященный памяти Н. Мусхелишвили]. — Заря Востока, 1976, 21 июля, с. 3.

879. Строки из телеграмм. — Вечерний Тбилиси, 1976, 20 июля, с. 3.

880. Харадзе А. Истинный слуга народа. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

881. Чавчанидзе В. Огромный талант. — Вечерний Тбилиси, 1976, 19 июля, с. 3.

882. Чхиквишвили Д. Настоящее и будущее математики. [Патриарх грузинской науки. Тбилиси прощается с выдающимся ученым]. — Вечерний Тбилиси, 1976, 20 июля, с. 3.

ძირითადი ზოომების საპირის

ანალიზური გეომეტრიის კურსი. 141, 241, 359

ანალიზური გეომეტრიის კურსი. ნაწ. 1. 22, 96

დრეკადობის თეორიის ბრტყელი ამოცანის რიცხვითი ამოხსნის
შესახებ. 130

თეორიული მექანიკის კურსი. ნაწ. 1. სტატიკა. 12, 25, 89

თეორიული მექანიკის კურსი, ნაწ. 2. კინემატიკა. 17, 81

მათემატიკური ტერმინების ლექსიკონი. რუსულ-ქართული და
ქართულ-რუსული

წმინდა და გამოყენებითი მათემატიკა თეორიული მექანიკა. 11

მეცნიერება საბჭოთა საქართველოში. 371

როგორ გავეცნოთ ეინშტეინის ფარდობითობის თეორიას? 9

ქართული საბჭოთა მეცნიერების აკვავება. 311

УКАЗАТЕЛЬ ОСНОВНЫХ ТРУДОВ

- Исследование новых интегральных уравнений плоской теории упругости. 97
- К задаче кручения и изгиба составных упругих балок. 84
- К задаче равновесия жесткого на границе упругой полуплоскости при наличии трения. 189
- Как ознакомиться с теорией относительности Эйнштейна. 9
- Краевая задача Римана для нескольких неизвестных функций и ее приложение к системам сингулярных уравнений. 197
- Курс аналитической геометрии. Ч. 1. 22, 96
- Курс аналитической геометрии. 134, 141, 220, 241, 359, 406.
- Курс аналитической геометрии. Ч. 2. 98
- Курс аналитической геометрии в векторном изложении. Ч. 1. 90
- Курс теоретической механики. Ч. 1. Статика. 12, 25, 89
- Курс теоретической механики. Ч. 2. Кинематика. 17, 81
- Лекции по аналитической геометрии, читанные в Тифлисском политехническом институте. Ч. 1. 5
- Лекции по аналитической геометрии. 13
- Методы теории аналитической функции в теории упругости. 360
- Наука в Грузии за 20 лет. 181
- Наука в Советской Грузии. 371
- Некоторые основные задачи математической теории упругости. 91, 113, 231, 268, 307, 392
- Новый общий способ решения основных контурных задач плоской теории упругости. 99
- О равновесии упругих круглых дисков под влиянием напряжений, приложенных в точках их плоскости. 1
- О решении задачи Дирихле на плоскости. 147

- О решении основных гравитационных задач теории Ньютона
потенциала. 148
- О решении основных контурных задач теории логарифмического потенциала. 149
- О тепловых напряжениях в плоской теории упругости. 2
- О численном решении плоской задачи теории упругости. 130
- Об одной контурной задаче теории упругости. 102
- Об определении гармонической функции по заданиям на контуре. 3
- Об основной смешанной краевой задаче теории логарифмического потенциала для многосвязанных областей. 165
- Основные граничные задачи теории упругости для плоскости в прямолинейными разрезами. 190
- Основные граничные задачи теории упругости для полу平面. 166
- Приложение интеграла типа Коши к одному классу сингулярных интегральных уравнений. 167
- Приложения теории функций комплексного переменного в теории упругости. 387
- Расцвет грузинской советской науки. 311
- Решение одного интегрального уравнения, встречающегося в теории черного излучения. 10
- Решение основной смешанной задачи теории упругости для полуплоскости. 114
- Решение плоской задачи теории упругости для сплошного эллипса. 92
- Русско-грузинский и грузино-русский словарь математических терминов. 11
- Сингулярные интегральные уравнения. Граничные задачи, теория функций и некоторые их приложения к математической физике. 212, 361, 422
- Сингулярные интегральные уравнения с ядрами типа Коши на разомкнутых контурах. 191
- Системы сингулярных интегральных уравнений с ядрами типа Коши. 192
- Советская математика. 235

- Applications des intégrales analogues à celles de Cauchy
à quelques problèmes de la physique mathématique. 6
- Citeva probleme fundamentală ale teoriei matematice a elasticității. 284
- Das aufblühen der Wissenschaften in Georgien. 219
- Einige Grundaufgaben zur mathematischen Elastizitätstheorie. 445
- Matematica sovietica. 236
- Nouvelle méthode de réduction du problème biharmonique fondamental à une équation de Fredholm. 42
- Praktische Lösung der fundamentalen Bandwertaufgaben der Elastizitätstheorie in der Ebene für einige Berandungsformen. 94
- Recherches sur les problèmes aux limites relatifs à l'équation biharmonique et aux équations de l'elasticité à deux dimensions. 86
- Singular integral equations. 259
- Singuläre integralgleichungen. 388
- Solution du problème mixte fondamental de l'elasticité pour un demiplan. 115
- Some basic problems of the mathematical theory of elasticity. 260, 372
- Sulla deformazione piana di un cilindro élastico isotropo. 7
- Sur la solution du problème biharmonique pour l'aire extérieure à une ellipse. 14
- Sur le problème de torsion des cylindres élastiques isotropes. 23
- Sur le problème fondamental d'hydrodynamique à deux dimensions. 21
- Sur les orbites périodiques et les lignes géodésiques fermées. 16
- Sur l'équilibre soumis à l'action de la chaleur. 8
- Sur l'intégration de l'équation biharmonique. 4
- Théorèmes d'existence relatifs au problèmes biharmonique et aux problèmes d'elasticité à deux dimensions. 43
- Zur problem der Torsion der homogenen isotropen Prismen. 24

სახელშრა საგიტგვლი

- აბაშიძე ი. 297, 317, 456, 470—72,
     476, 668, 711, 712, 852
 აბაშიძე ი. (მასზე) 548, 588
 აბაშიძე გ. 476, 668, 710
 აბდულაევი გ. 853
 აგლაძე რ. 221, 223, 471
 ავაზიაშვილი ლ. 638, 713, 714, 737, 779
 აინშტაინი (მასზე) 594, 624
 ალექსანდროვი ა. 857
 ამბარცუმიანი ვ. 364, 854
 ამბარცუმიანი ვ. (მასზე) 596, 601, 748
 ამირანაშვილი შ. 471, 472
 ანდრონიკაშვილი ლ. (მასზე) 142
 ანჯაფარიძე ვ. 466, 470
 ართმელაძე ნ. 771
 არჯევანიძე რ. 715
 ახალკაცი მ. 546
 ახვლედიანი გ. 142, 152, 169, 174,
     175, 178, 223, 468, 507
 ახვლედიანი გ. (მასზე) 469
 აჯუბეი ა. 364

 ბაზანოვა ნ. 364
 ბაკუნი გ. 854
 ბალანჩივაძე ა. 476
 ბარაშია მ. 221
 ბარამიძე ა. 625, 718
 ბარკალია ა. 738
 ბაქრაძე ვ. 221
 ბაშალეიშვილი ნ. (მასზე) 455
 ბაშელეიშვილი ლ. 769
 ბაჩიაშვილი ნ. 708
 ბენაშვილი ა. (მასზე) 576
 ბენდუქიძე ა. 631
 ბერიტაშვილი ივ. 152, 175, 223, 476,
     507
- ბერიტაშვილი ივ. (მასზე) 444, 477,
     478, 508
 ბერულავა ხ. 828
 ბერძენიშვილი ნ. 221, 223, 442
 ბიბილაშვილი ნ. (მასზე) 430
 ბიწაძე ა. 719
 ბოგოლუბოვი ნ. 855
 ბოიარსკი ბ. 751
 ბოლქვაძე ზ. 829
 ბუაჩიძე ა. 721, 722, 737
 ბურჭულაძე თ. (მასზე) 455
 ბუნიერაშვილი ა. (მასზე) 430
 ბუგიაშვილი ვ. 221
- გაბრიჩიძე ნ. 769, 830
 გამსახურდია კ. 223, 668
 გაურინდაული ვ. 831
 გაფრინდაშვილი ნ. 466
 გეგლია თ. (მასზე) 455
 გეღევანიშვილი გ. 509
 გელიაშვილი მ. 724
 გვახვა გ. 725, 726
 გველესიანი ს. 586
 გიგიბერია ბ. 469
 გილაშვილი პ. 468, 469, 840
 გოგიაშვილი გ. 645
 გოგოლაძე ვ. 494
 გოგორიშვილი ბ. 727
 გოგუა ვ. 221
 გოკიელი ლ. 178
 გოლდმანი ი. 589, 615
 გორგიძე ა. 494—96, 638, 713, 714,
     737
 გოძიაშვილი ვ. 470
 გრენვილი ვ. 83
 გრიშაშვილი ა. 223, 668
 გუდიაშვილი ლ. 466, 856

- დავალი რ. 471, 730, 731
 დიდებულიძე ა. 509
 დურგმიშვილი ს. 471, 476, 626, 732, 734

 ებანოძე თ. 627, 747
 ერემეიშვილი ი. 735
 ერისთავი ჭ. 471
 ერტრემიძე თ. 594, 624

 ფაშავიძე დ. 738
 ვიკუა ი. 466, 469, 472, 473, 523, 524,
     531, 535, 649—51, 736, 739—41,
     751, 858
 ვეკუა ი. (მასზე) 414, 588, 611
 ვეკუა ნ. 547, 867, 868

 ზავრიევი კ. 175, 466, 507, 509
 ზავრიევი კ. (მასზე) 332
 ზაიცევი ფ. 507
 ზურაბაშვილი ა. 472, 859

 თვალჭრელიძე ა. 507, 509
 თოთიბაძე გ. (მასზე) 613
 თოფურიძე ა. 221

 იქნ ნაისმით სმელინი 862
 ინაური ა. 468, 469, 840
 იშხანვი ს. 221

 კაკუშაძე ა. 559, 662, 744
 კაკუშაძე ტ. 576
 კალაძე კ. 668
 კარანაძე გ. 221
 კარტანი 483
 კახიანი ო. 548
 კეირალი ა. 745
 კეკელიძე კ. 507
 კეკელიძე კ. (მასზე) 366
 კელლიშვი მ. (მასზე) 446, 554, 596,
     601, 748
 კეცხველი ზ. 221
 კეცხველი ნ. 193, 208, 221, 507
 კვარაცხელია ტ. 175, 507
 კვესელავა დ. 654, 655, 746, 747

 კიზირია ბ. (მასზე) 430
 კიკნაძე გ. 155
 კიკნაძე ლ. 656
 კიკნაძე შ. 469, 840
 კირილენკო ა. 839
 კლდიაშვილი ა. 223
 კლდიაშვილი ს. 603
 კოლბინი გ. 840
 კოტელნიკოვი ვ. 857
 კოჭლიაზაშვილი ი. 221
 კრილოვი ა. 751, 770, 862
 კუპატაძე ც. 449
 კუპრაძე ვ. 297, 337, 473, 509
 კუპრაძე ვ. (მასზე) 455

 ლავრენტიევი მ. 748—51
 ლალიაშვილი ო. 587
 ლეონიძე გ. 297, 668
 ლეონიძე გ. (მასზე) 393, 399, 562
 ლობაჩევსკი ნ. (მასზე) 198
 ლოგუნოვი ა. 857
 ლომაძე დ. 466
 ლომგარია ნ. 494—496, 779
 ლორთქიფანიძე კ. 668
 ლუბავსკი კ. 466

 მაზმიშვილი დ. 832
 მაზუროვი კ. 839
 მაისაშვილი ლ. 560
 მამასახლისოვი ვ. 764
 მანჯავიძე გ. 561, 657
 მარგიანი ჩ. 668
 მაღნარაძე ლ. 860
 მაჟავარიანი ალ. 861
 მაჟავარიანი ა. (მასზე) 172
 მაჟავარიანი ს. 172
 მახალდიანი ვ. 332
 მახვილაძე მ. 662
 მგალობლიშვილი ლ. 752
 მელაძე ვ. 753
 მელნიკოვი პ. 840
 მენოვაშვილი თ. 840
 მესხი გ. 754
 მეცხვარიშვილი ი. 518, 577, 578, 755
 მეცხვრიშვილი შ. 659

- შირინაშვილი გ. 624, 764
 მირცხულავა ა. 668
 მიქელაძე შ. (მასზე) 629
 მეფეანაძე ვ. 661
 მუხაძე გ. 509, 662
- ნადაშვილი ი. 833
 ნატარშვილი გ. 668
 ნაციაშვილი ს. 570, 613, 664, 760, 863
 ნიკოლაძე გ. 11, 483
 ნიკოლაძე გ. (მასზე) 576—78, 631
 ნიკოლაძე რ. 509
 ნიუტონი (მასზე) 516
 ნოღია მ. 764
 ნოზაძე გ. 526
 ნონეშვილი ი. 668
- ობოლაშვილი ე. 765, 766
 ობოლაძე გ. 466
- პაპიაშვილი გ. 628
 პარკაძე ვ. 764, 767
 პატარაია მ. 768
 პატარიძე ზ. 840
 პატიაშვილი ჭ. 840
 პატონი ბ. (მასზე) 596
 პეტროვი ბ. (მასზე) 596
 პონმარიოვი ბ. 839
- ჟლენტი ბ. 668
- რაზმაძე ან. (მასზე) 576—78, 631
 როსტოკცევი ლ. 563
 რუსთაველი შ. (მასზე) 397
 რუხაძე ა. 779
- საბაშვილი მ. 317
 სახარივი ა. (მასზე) 471
 სახეაძე ი. 773
 სახურია ა. 774
 სირაძე გ. 840
 სკრიაბინი გ. 857
 სობოლევი ა. 862
 სობოლევი ს. 775
 სოლომონია ე. 466
 სტალინი ი. (მასზე) 232, 263
- სტურუა გ. 221
 სულაქველიძე გ. (მასზე) 430
 სუსლოვი მ. 839
- ტრასკუნოვი მ. 589, 615
- უზნაძე დ. 175, 507
- ქარცივაძე ა. (მასზე) 430
 ქემხაძე შ. 776
 ქიაჩელი ლ. 153, 668
- ყაუხჩიშვილი ს. 470
- შათაშვილი ს. 777, 779
 შანიძე ა. 152, 169, 407, 866
 შარია პ. 221
 შევარდნაძე ე. 469, 840
 შენგელაია დ. 668
 შენგელია ა. 826
 შტეინბერგი ი. (მთარგმ.) 22
- ჩაპლიგინი ს. 862
 ჩაპლინგი ს. 770
 ჩარქვიანი გ. 221
 ჩახტაური ა. 494—96
 ჩიტაია გ. 778
 ჩიქობაგა ა. 507
 ჩიქოვანი ს. 668
 ჩუბინაშვილი გ. 389, 507
 ჩურქინი ა. 469
 ჩხეიძე ზ. 840
 ჩხუბიანიშვილი ზ. 221
- ციმაკურიძე კ. 221
 ციხისთავი ვ. 778
- ძოწენიძე გ. 469
- ჭილოსანი ა. 709
 ჭულუკიძე კ. 509
- ჭელიძე ვ. 494—96
 ჭილაია ს. 297, 668
 ჭოლოშვილი გ. 590
 ჭრელაშვილი ს. 509

ხაგბა ა. (მასზე) 527
ხაუალია გრ. 780
ხარაძე ა. 11, 673, 674, 781
ხარაძე ა. (მთარგმ.) 96
ხარაძე ა. (რედ.) 141
ხარაძე ა. (მასზე) 576—78, 631
ხარაძე ე. 337, 867, 868
ხაჭაპურიძე გ. 407
ხევდელიძე ბ. 516, 675, 782—84
ხევდელიძე ი. 466
ხიუიტი ე. 751
ხორავა აკ. 153
ხორავა ა. (მასზე) 527, 562

ჯავახიშვილი ალ. (მასზე) 468
ჯავახიშვილი ივ. 142, 153, 442
ჯავახიშვილი ივ. (მასზე) 152, 155, 169
597
ჯანაშია ს. 171, 172, 174, 175, 178,
193, 507
ჯანაშია ს. (მასზე) 176, 221—22, 442
ჯანგულაშვილი თ. 835
ჯანელიძე ა. 171, 172, 175, 208, 507,
509
ჯიფარიძე ნ. 466
ჯიბლაძე გ. 470, 785, 786
ჯორბენაძე ს. 597, 787, 788
ჰილი რ. 770, 789

УКАЗАТЕЛЬ ИМЕН

- Абашидзе Г. 476, 668, 710
Абашидзе И. 297, 317, 466, 470—72,
475, 476, 558, 695, 711, 712, 790,
852, 869
Абашидзе И. Б. (О нем) 548, 588
Абдулаев Г. 853
Авазашвили Д. З. 149, 638, 713, 714,
737, 779
Агладзе Р. 221, 223, 224, 227, 471,
475, 870
Аджубей А. 364
Аинштейн (О нем) 594
Аладашвили А. С. 224
Александров А. 857
Амбаррова Т. 480
Амбарцумян В. 364, 380, 854
Амбарцумян В. А. (О нем) 596,
601, 748
Амензаде Ю. А. 797
Амиранашвили Ш. 471, 472, 475
Анджалапаридзе В. 466, 470
Андроникашвили Л. (О нем) 142
Андроникашвили Э. А. 342, 695
Арджеванидзе Р. 715
Арешидзе Х. И. (О нем) 440
Артмеладзе Н. 779
Ахалкаци М. 546
Ахвlediani Г. 142, 152, 169, 174,
175, 178, 202, 223, 224, 468, 507
Ахвlediani Я. 475

Багдасарова А. 798
Байков А. А. 205
Бакрадзе В. 221
Бакрадзе В. М. (О нем) 530
Бакрадзе К. С. (О нем) 440
Бакунц Г. 854
Баланчивадзе А. 476
Барамиа М. 221
Барамиа М. И. (О нем) 530
Барамидзе А. Г. 415, 625, 718
Бардин И. П. 205, 505
Баркалана А. 738
Батон Б. Е. (О нем) 596
Бачиашвили Н. 708
Башелашвили Д. 769
Башалашвили М. (О нем) 455
Бенашвили А. (О нем) 576
Бендукидзе А. 631
Бердзенишвили Н. 202, 221, 223,
224, 442
Беридзе Р. 565
Бериташвили Ив. 152, 175, 223, 224,
427, 476, 507
Бериташвили И. С. (О нем) 391,
444, 477, 478, 508
Бернштейн С. 817
Берулава Х. 828
Бибилашвили Н. (О нем) 430
Бибилашвили Н. (О нем) 435
Бицадзе А. 719, 792, 810, 816
Бицадзе А. В. (О нем) 440
Боголюбов Н. Н. 698, 855
Боголюбов Н. Н. (Ред.) 808
Богомолец А. А. 203, 205
Богомолец А. А. (О нем) 187
Болквадзе З. 829
Боярский Б. 751, 813
Буачидзе И. 721, 722, 737
Буджиашвили В. 221
Бурчуладзе Т. (О нем) 455
Бухникашвили А. (О нем) 430, 435

- Вавилов С. 817
Вавилов С. И. (О нем) 255
Вацадзе И. С. (О нем) 227
Вашакидзе Д. 738
Вебстер А. 93
Векуа И. Н. 325, 360, 427, 466, 469,
472, 473, 475, 523, 524, 531, 535,
575, 649—51, 677, 678, 736, 739—
41, 751, 793, 810, 815, 858
Векуа И. Н. (Ред.) 808
Векуа И. Н. (О нем) 414, 417, 418,
538, 588, 611
Векуа Н. И. 197, 240, 547, 679, 867,
868
Виноградов И. М. 235, 817, 819
Владимиров В. 871
Вознесенский Н. А. (О нем) 530
- Габричидзе Н. 769, 830
Габуния Л. К. (О нем) 440
Галин Л. А. 231
Гамкрелидзе Р. В. 427
Гамкрелидзе Р. В. (О нем) 440
Гамсахурдия К. С. 223, 224, 668
Гантмахер Ф. Р. 140
Гапринаули В. 831
Гапринашвили Н. 466, 475
Гарелкин Б. Г. 489, 490
Гахов Ф. Д. 361
Гачечиладзе А. И. (О нем) 342
Гвазава Г. 725, 726
Гвелесиани С. 566, 586, 599, 796
Гегелия Т. (О нем) 455
Гедеванишвили М. 509
Гелиашвили М. 724
Гельфонд А. О. 140
Гигибера Б. 469
Гилашвили П. 468, 469, 840
Гогиашвили Г. 645
Гоголадзе В. 494
Гогоришвили Б. 727
Гогуа В. 221
Годзиашвили В. 470
Токиели Л. 178, 681
Гольдман И. 589, 615
- Горгидзе А. 494—96, 638, 713, 714,
737
Гренвиль В. 83
Гришашили И. Г. 223, 224, 668
Гугушвили К. 331
Гудиашвили Л. 466, 856
Гуревич Л. Э. (Ред.) 483
Гусейнов А. И. 797
Гусейнов Г. 201
- Давиташвили М. 539
Дадиани П. 504
Данилюк И. И. 417
Двали Р. Р. 342, 471, 730, 731, 798,
799, 819, 872
Джавахишвили Ал. (О нем) 468
Джавахишвили Ив. 142, 153, 442
Джавахишвили Ив. (О нем) 144,
152, 155, 169, 597
Джанашша С. 144, 171, 172, 174, 175,
178, 193, 507
Джанашша С. (О нем) 176, 221, 223,
224, 442
Джангулашвили Т. 835
Джанелидзе А. 171, 172, 175, 208,
331, 342, 507, 509
Джанелидзе Г. Ю. 358
Джапаридзе Н. 466
Джапаридзе У. 475
Джибладзе Г. 470, 785, 786, 800, 801
Джикия С. С. (О нем) 440
Джорбенадзе С. 597, 787, 788
Дзидзигури А. 873
Дзидзигури А. А. (О нем) 440
Дзоценидзе Г. 469
Дидебулидзе А. И. 227, 509
Дурмишидзе С. В. 342, 471, 476,
626, 732—34
- Ебанойдзе Т. 627, 747
Елифанова А. П. 575
Еремеишвили И. 735
Еругин Н. П. 810
Ефремидзе Т. 594, 624
- Жгенти В. 475, 668
Желтухин Н. 813

- Завриев К. 175, 332, 466, 475, 507,
     509, 682, 683, 802, 874
 Зайцев Ф. А. 507
 Зурабашвили А. 472, 475, 859

 Иен Найсмит Смедин 862
 Инаури А. 468, 469, 840
 Ишханов С. 221

 Какусадзе А. 559, 662, 744
 Какусадзе Т. 576
 Каладзе К. 668
 Капица П. Л. 203
 Каракеев К. 803
 Карападзе Г. 221
 Карапетян С. К. 145
 Карафоли Э. 376
 Картан 483
 Карцивадзе А. (О нем) 430, 435
 Каухчишвили С. Г. 470
 Каухчишвили С. Г. (О нем) 440
 Кахиани О. (О нем) 548
 Качанов Л. М. 818
 Квеселава Д. 654, 655, 684, 746, 747,
     875
 Кварацхелия Т. 175, 507
 Кеирал А. 745
 Келдыш М. В. 346, 633
 Келдыш М. В. (Ред.) 808
 Келдыш М. В. (О нем) 446, 554, 586,
     601, 748
 Кекелидзе К. С. 507
 Кекелидзе К. С. (О нем) 366
 Кемхадзе Ш. 776, 804
 Кецховели З. 221
 Кецховели Н. 193, 208, 221, 507, 695
 Киачели Л. 153, 668
 Кизирия Б. (О нем) 430, 435
 Кикнадзе Г. 155
 Кикнадзе Л. 656
 Кикнадзе Ш. 469, 840
 Кипиани Н. 573
 Кипшидзе Д. 144
 Кириленко А. П. 839
 Клдиашвили А. С. 223, 603
 Колбин Г. 840

 Колсов Г. В. 1
 Колсов Г. В. (О нем) 138
 Комаров В. Л. 203, 512, 519, 520
 Комаров В. Л. (О нем) 145, 204, 205
 Котельников В. 857
 Кечин Н. Е. 140
 Кочламазашвили И. 221
 Крылов А. Н. 751, 770, 862
 Крылов А. Н. (Ред.) 91
 Купатадзе Ц. 449
 Купрадзе В. 221, 297, 337, 473, 505,
     509, 810, 816, 876
 Купрадзе В. (О нем) 455

 Лаврентьев М. А. 140, 505, 748—51,
     685, 686 805—07, 816
 Лаврентьев М. А. (Ред.) 808
 Лалиашвили О. 587
 Леонидзе Г. 143, 297, 668
 Леонидзе Г. (О нем) 393, 399, 404,
     562
 Лобачевский Н. И. (О нем) 198
 Логунов А. 857
 Ломадзе Д. 466
 Ломджариа Н. 494—96, 779
 Ломоносов М. В. (О нем) 351
 Ломтатидзе К. 331
 Лордкипанидзе К. 668
 Лубавский К. 466
 Люберский К. 475

 Магнарадзе Л. 860
 Мазмишвили Д. 832
 Мазуров К. Т. 839
 Мансашвили Л. 560
 Мамаладзе Т. 464
 Мамасахлисов В. И. 342, 764
 Манджавидзе Г. 561, 657
 Маргиани Р. 668
 Мачавариани Ал. 861
 Мачавариани Г. (О нем) 172
 Мачавариани С. 172
 Махалдiani В. 332
 Махвиладзе М. 662
 Мгалоблишвили Л. 752
 Медведев Б. В. 698

- Меладзе В. 753
Меликишвили Г. А. 427, 687
Меликов К. В. (Ред.) 93
Меликов П. 840
Ментешашвили Т. 840
Месхи Г. 754
Месхи И. 607
Мецхваришивили И. 518, 577—78
Мецхваришивили Я. 755
Мецховришивили Ш. 659
Мжаванадзе В. 661, 688
Мизес Р. 483
Микеладзе Ш. (О нем) 629
Мирианашвили М. М. 342, 624, 764
Мирцхулава А. 668
Митропольский Ю. А. 809
Михайлов Г. К. 358
Михайлов Г. К. (Ред.) 808
Мухадзе Г. 509, 662
Мухадзе Ш. Г. 583
- Надашвили И. 833
Натадзе Р. Г. (О нем) 440
Натализон В. Я. 506
Натрошивили Г. 668
Нациашвили С. 557, 570, 613, 622,
630, 664, 691, 760, 863
Николадзе Г. 11, 483
Николадзе Г. (О нем) 576—78
Николадзе М. (О нем) 631
Николадзе Р. 509
Николай Е. 91
Никольский А. А. 358
Нодия М. 764
Нозадзе Г. 526
Нонешвили И. 668
Ньютон (О нем) 516
- Оболадзе Г. 466
Оболашвили Е. 765, 766
Образцов В. Н. 203
Обремский С. В. 584
Орбели И. 201
Ошерович В. З. 696
- Павловский Е. Н. 145
Панов Д. Ю. 140
- Папиашвили Г. 628
Паркадзе В. 764, 767, 814
Патарана М. 768
Патаридзе З. 840
Патиашвили Дж. 840
Петров Б. Н. (О нем) 596
Петровский И. Г. 417
Пилия И. К. (О нем) 440
Пирадов Л. 697
Плиева М. 143
Пономарев Б. Н. 839
- Размадзе А. (О нем) 576—78, 631
Ревазишвили И. 699
Ростовцев Л. 563
Руа М. 376
Руставели Ш. (О нем) 397
Рухадзе А. 779
- Сабашвили М. 317
Савин Г. Н. 700, 705
Савостянова М. В. 93
Садагишивили Н. К. 157
Саникидзе А. 143
Сахаров А. Д. (О нем) 471
Сахвадзе И. 773
Сахурина А. 774
Седов Л. 376, 467
Седов Л. И. (Ред.) 808
Сирадзе А. 840
Сихарулидзе В. 143
Скрябин Г. 857
Смирнов В. И. 818
Соболев А. 862
Соболев С. Л. 140, 499, 633, 685,
686, 775
Соломония Э. 466
Сталин И. В. (О нем) 210, 232, 234,
235, 263
Стуруа Г. 221
Сулаквелидзе Г. (О нем) 430, 435
Суслов М. А. 839
- Тавхелидзе А. Н. 698
Твалчрелидзе А. А. 507, 509
Тимаков В. Д. (О нем) 596
Тихонов А. Н. 810

- Толия Р. 580
Топуридзе А. 221
Тотибадзе Г. (О нем) 613, 622, 630
Траскунов М. 589, 615
Требин Ф. А. 140
Трофименко С. Г. (О нем) 530
Узнадзе Д. Н. 507
- Ферсман А. Е. 203
Филиппов М. 515
Франк Ф. 483
- Хагба С. С. (О нем) 527
Хажалиа Гр. 780
Халилов З. И. 380
Харадзе А. 11, 593, 673, 674, 781,
815, 820, 880
Харадзе А. (Пер.) 96
Харадзе А. (Ред.) 141
Харадзе А. (О нем) 576—78, 631
Харадзе Е. К. 337, 867, 868
Харшиладзе Ф. 821
Хачапуридзе Г. 144, 507
Хведелидзе И. 466, 516, 638, 675,
782—84, 822, 827
Хиль Р. 770, 789, 823
Хорава Ак. 153
Хорава А. А. (О нем) 527, 562
Христианович С. А. 140
Хьюит Е. 751 813
- Цагарели А. Л. (О нем) 440
Цилосани А. 709
Цимакуридзе К. 221
Цихистави В. 778
Цицишвили Г. 819
Цулукидзе Г. А. 227
Цулукидзе Е. 509
- Чавчанидзе В. В. 342, 475, 819, 881
Чанишвили Ш. 701
Чаплинг С. 770
Чаплыгин С. 817, 862
Чарквиани К. 221
Чахтаури А. 494—96
Челидзе В. 494—96
- Четаев Н. Г. 636
Чикобава А. С. 507
Чиковани Г. Е. 342
Чиковани С. 668
Чилаана С. 297, 668
Читаиа Г. 778
Читашвили И. 704
Чичинадзе Д. А. (О нем) 530
Чогошвили Г. 590
Чрелашвили С. 509
Чубинашвили Г. 389, 507
Чубинашвили Г. Н. (О нем) 474
Чуркин А. 469
Чхеидзе З. 840
Чхиквишили Д. 882
Чхубианишвили З. 221
- Шадури В. С. 415
Шанидзе Ак. 152, 169, 202, 507, 866
Шария П. 221
Шаташвили С. 777, 779
Шеварднадзе Э. А. 469, 840
Шевелев Н. 809
Шенгелаиа Д. 668
Шенгелаиа Д. (О нем) 440
Шенгелиа А. 826
Шенгелиа П. Г. (О нем) 440
Штеенбек М. (О нем) 616
Штейнберг И. (Пер.) 22
Шуберт Г. 813
- Эбанойдзе Т. 608
Эристави К. 471, 695
- Якубов А. А. 145
- Almond E. (О нем) 44
Ali Kheiralla 260
Avanessoff J. (О нем) 116
- Banerjee A. С. (О нем) 47
Basu N. M. (О нем) 26—28
Bergmann At. (О нем) 29
Bogolubov N. N. 706

- Brandastatter J. J. 259
Bromwich T. J. I. A. (О нем) 48
- Chankar Varma R. (О нем) 47
- Dach H. (О нем) 45
Dudreil-Jacotin M. L. (О нем) 103
Drzewiecki S. (О нем) 46
- Faxen H. (О нем) 30—33
Fock V. 95
Ford C. A. (О нем) 52
Frankl F. (О нем) 104
Funk P. 260
- Galbrun H. (О нем) 49
Gag A. (О нем) 105
Geppert H. (О нем) 50
Goloubeff W. (О нем) 106
Ghosh S. (О нем) 34
Gustafson T. (О нем) 51
- Heuner H. (О нем) 53
Hill R. A. 259
Hogner E. (О нем) 54
Hull R. 260
- Jeffreys H. (О нем) 55, 56
Jardetzky W. (О нем) 107
- Kolossoff G. нем) 35
Kolter V. T. (О нем) 808
Krutkov G. (О нем) 123, 131, 132
- Leray J. (О нем) 133
Lichtenstein L. (О нем) 36, 57, 108
Lorenz H. (О нем) 58
- Magnaradze L. G. (О нем) 124
Mazet R. (О нем) 59
- Michlin S. (О нем) 117
Milikan C. B. (О нем) 60
- Nordin E. (О нем) 61
- Odgvist F. K. G. (О нем) 39, 40
Olsson O. (О нем) 33
Oseen C. W. (О нем) 37, 38, 62, 118
- Pérés J. (О нем) 63—67, 135
Prager W. (О нем) 68
Proudman J. (О нем) 69
- Ratib A. (О нем) 109
Reissner H. (О нем) 125
Rosenblatt A. (О нем) 70
Rosenhead L. (О нем) 71—72
- Schmeidler W. 259
Schmidt (О нем) 110
Scott E. J. 259
Sen B. M. (О нем) 73
Sen Gupta H. M. (О нем) 26, 27
Senior S. A. (О нем) 74
Sircar H. (О нем) 28, 87
Serma n D. (О нем) 119
- Tautz G. L. 259
Taylor G. I. (О нем) 126
Tollmien W. (О нем) 75
- Villat H. (О нем) 41, 76, 77
Vinogradov I. M. 236
Volkoff D. (О нем) 111
- Wavre R. (О нем) 78
Wei kopf V. (О нем) 80
Weinstein A. (О нем) 79, 112
Woronetz C. (О нем) 136

ЗАБУДЬЮ = СОДЕРЖАНИЕ

ნიკო მუსხელიშვილი (სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის მოკლე მიმოხილვა)	5
Николай Иванович Мусхелишвили (Краткий обзор научной и общественной деятельности)	22
Niko I. Muskhelishvili (A brief review of his scientific and public activities)	38
Б. მუსხელიშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ძირითადი თარიღები Основные даты жизни и деятельности Н. И. Мусхелишвили	53
ნიკო მუსხელიშვილის შრომები	57
Труды Нико Мусхелишвили	61
Б. მუსხელიშვილის რედაქციით გამოცემული შრომები	121
Труды, вышедшие под редакцией Н. И. Мусхелишвили	121
ლიტერატУРНАЯ КОЛЛЕКЦИЯ Б. მუსხელიშვილის შესახებ	124
Литература о Н. И. Мусхелишвили	124
დაბადების წლისთავები	145
Годовщины рождения	145
დაბადების 60 წლისთავი	145
60 лет со дня рождения	145
დაბადების 70 წლისთავი	146
70 лет со дня рождения	146
დაბადების 75 წლისთავი	155
75 лет со дня рождения	155
დაბადების 80 წლისთავი	155
80 лет со дня рождения	155
დაბადების 85 წლისთავი	168
85 лет со дня рождения	168
ლექსები, მიძღვნილი ბ. მუსხელიშვილისადმი	169
Стихи, посвященные Н. И. Мусхелишвили	169
Б. მუსხელიშვილის გარდაცვალება და დაქრძალვა	170
Смерть и похороны Н. И. Мусхелишвили	170
ძირითადი შრომების საძიებელი	177
Указатель основных трудов	178
სახელთა საძიებელი	181
Указатель имен	185